

โครงการสร้างฐานข้อมูลเครื่องปั้นดินเผาที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ:

ภาควิชาอนุรักษ์ศิลปกรรม

โดย

นางสาวบุษยา ธรรมวงษา

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ (สพร.)

พ.ศ. 2551

๗๙
๒๕๒๔
๒๕๕๑
ฉ.๒

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

Bib. ๖๐๐๐๐๐๓๗๔
Item ๑๐๐๐๐๑๓๖๗
Barcode ๐๐๐๐๐๑๐๐๐๐๖๐๓
Call no. ๓๗ ๒๕๒๔
๒๕๕๑ ฉ.๒
Date ๑๘/๐๙/๕๒

๖๐๐๐๐๐๓๗๔
๑๐๐๐๐๑๓๖๗

๖๐๐๐๐๐๓๗๔
๑๐๐๐๐๑๓๖๗

โครงการสร้างฐานข้อมูลเครือข่ายพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ :

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

โดย

นางสาวปัทมา ธรรมวงษา

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

เสนอต่อ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ (สพร.)

พ.ศ. 2551

คำนำ

ตามโครงการสร้างฐานข้อมูลเครือข่ายพิพธิภณท์และแหล่งเรียนรู้ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อ การสำรวจรวบรวมและศึกษาข้อมูลพิพธิภณท์และแหล่งเรียนรู้ในประเทศไทย ได้มีการจัดแบ่ง พื้นที่การสำรวจเป็น 4 ภาค คือ ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วน ของการสำรวจข้อมูลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือในครั้งนี้ ได้ทำการสำรวจพิพธิภณท์และแหล่ง เรียนรู้ ทั้งพิพธิภณท์ที่ยังดำเนินการอยู่ พิพธิภณท์ที่ยังไม่เปิดดำเนินการ และพิพธิภณท์ที่ยกเลิก กิจกรรมไปแล้ว โดยทำการสำรวจรวบรวมข้อมูลตามจังหวัดที่โครงการกำหนดให้ คือ จังหวัดเลย จำนวน 12 แห่ง จังหวัดนครพนมจำนวน 10 แห่ง จังหวัดอุดรธานีจำนวน 6 แห่ง จังหวัดหนองคาย จำนวน 6 แห่ง จังหวัดมุกดาหารจำนวน 6 แห่ง จังหวัดชัยภูมิจำนวน 4 แห่ง จังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 3 แห่ง และจังหวัดขอนแก่นจำนวน 3 แห่ง รวมทั้งสิ้น 50 แห่ง ในการสำรวจรวบรวม ข้อมูลได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะการจัดตั้ง ประเภทของพิพธิภณท์ วัตถุประสงค์ เงื่อนไขสภาพ ปัญหาและวิธีการแก้ไขของพิพธิภณท์ ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการสำรวจตามโครงการนี้จะเป็น ประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าและวิจัยทางด้านพิพธิภณท์ต่อไป

ปัฐยารัช ธรรมวงษา
(ผู้วิจัย)

สถาบันพิพธิภณท์การเรียนรู้แห่งชาติ

สารบัญ

หน้า

สารบัญภาพ	จ
สารบัญลายเส้น	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
2 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ	4
2.1 บ้านโฮจิมินห์	4
2.2 โครงการหมู่บ้านมิตรภาพไทย-เวียดนาม	13
2.3 สถานที่จัดแสดงโลกของปลาแม่น้ำโขง	24
2.4 พิพิธภัณฑวัดกลาง	32
2.5 พิพิธภัณฑจวนผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม (หลังเก่า)	35
2.6 ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมรัตน โมลีศรี โคตบุร	44
2.7 พิพิธภัณฑัฐบริหารหลวงปู่ดี อจลัมโม	55
2.8 พิพิธภัณฑมณฑปหลวงปู่บัว เตมิโย	59
2.9 บ้านภูไท “บ้านแห่งวัฒนธรรมภูไทเรณูนคร”	62
2.10 บ้านผู้ไทย	71
2.11 หอแก้วมุกดาหาร	80
2.12 บ้านเกรียนมุก	93
2.13 เขมปัตตเจดีย์ หลวงปู่หล้า เขมปัตโต	104
2.14 ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมชาวผู้ไทและเอกลักษณ์เมืองหนองสูง	113
2.15 ศูนย์วัฒนธรรมท้องถิ่นอำเภอคำชะอี	121
2.16 พิพิธภัณฑวัดถ้ำพระผาป่อง	124
2.17 ห้องพิพิธภัณฑศาลจังหวัดหนองคาย	132
2.18 พิพิธภัณฑจังหวัดหนองคาย	141
2.19 ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดหนองคาย	150
2.20 เจดีย์พิพิธภัณฑพระราชินีโรธังสี(เทศก์ เทสร์รังสี)	157
2.21 ศูนย์วัฒนธรรมอำเภอท่าบ่อ โรงเรียนท่าบ่อ	165
2.22 เจดีย์พิพิธภัณฑพระอาจารย์จวน กุลเชฏโฐ	174
2.23 พิพิธภัณฑหอยหิน 150 ล้านปี	183

	หน้า
2.24 เจดีย์พิพิธภัณฑ์ หลวงปู่ขาว อนาลโย	194
2.25 พิพิธภัณฑ์หลวงปู่หลอด ปโมทิตะเจดีย์	204
2.26 พระมหาธาตุแก่นนครอนุสรณ์สาธุชน (หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดหนองแวง)	212
2.27 กลุ่มวัฒนธรรมเมืองมัญจาคีรี	221
2.28 หออนุรักษ์มรดกพื้นบ้าน	230
2.29 หอวัฒนธรรมนิทัศน์ จังหวัดชัยภูมิ	239
2.30 หอวัฒนธรรมนิทัศน์ ศูนย์วัฒนธรรม จังหวัดชัยภูมิ	248
2.31 ดำหนักเขียว	257
2.32 พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นบางอำพัน	266
2.33 พิพิธภัณฑ์เมืองอุดรธานี	273
2.34 แหล่งศึกษาและท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (โฮจิมินห์)	287
2.35 สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี	294
2.36 อุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท	304
2.37 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ บ้านเชียง	314
2.38 อุทยานล้านปีภูผอยลุม	321
2.39 พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นจังหวัดเลย	329
2.40 พิพิธภัณฑ์ประภัสร์จันทโชติ วัดศรีจันทร์ อนุสรณ์วิจารณ์สังฆกิจ	342
2.41 พิพิธภัณฑ์หลวงปู่คำดี ปภาโส	351
2.42 พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นเมืองคำน้าย	359
2.43 ศูนย์วัฒนธรรมตำบลนาหอ	369
2.44 หอพิพิธภัณฑ์พระแก้วอาสา	377
2.45 ศูนย์พิพิธภัณฑ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น โรงเรียนภูกระดึงวิทยาคม	385
2.46 ศูนย์ศิลปปัสรินธร	393
2.47 พระเจดีย์ พิพิธภัณฑ์ พระอาจารย์หลุย จันทสาโร	402
2.48 หอพิพิธภัณฑ์วัดศรีคุณเมือง	409
2.49 โครงการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์วัดป่าใต้	418
2.50 ศูนย์วัฒนธรรมไทคำ บ้านนาป่าหนาด	422

	หน้า
3 ปัญหา/อุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์	425
4 สรุปและข้อเสนอแนะ	427
บรรณานุกรม	430

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1-21	บ้านโฮจิมินห์
	ภูมิทัศน์โดยรอบ..... 6
	ผู้ดูแล..... 6
	ภาพถ่ายห้องจัดแสดง..... 8
	ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม..... 8
	วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ..... 9
22-53	โครงการหมู่บ้านมิตรภาพไทย-เวียดนาม
	ภูมิทัศน์โดยรอบ..... 15
	ผู้ดูแล..... 15
	ภาพถ่ายห้องจัดแสดง..... 17
	ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม..... 18
	วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ..... 19
	กิจกรรม..... 20
	การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์..... 21
	การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์..... 22
54-69	สถานที่จัดแสดงโลกของปลาแม่น้ำโขง
	ภูมิทัศน์โดยรอบ..... 26
	ผู้ดูแล..... 26
	ภาพถ่ายห้องจัดแสดง..... 28
	ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม..... 29
	วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ..... 29
70-73	พิพิธภัณฑ์วัดกลาง
	ภูมิทัศน์โดยรอบ..... 33
74-89	พิพิธภัณฑ์จวนผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม (หลังเก่า)
	ภูมิทัศน์โดยรอบ..... 37
	ผู้ดูแล..... 38
	ภาพถ่ายห้องจัดแสดง..... 39
	ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม..... 40
	การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์..... 42

ภาพที่	หน้า
90-120 ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมรัตนโกสินทร์โคตบุร	
ภูมิทัศน์โดยรอบ.....	46
ผู้ดูแล.....	47
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง.....	48
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม.....	49
วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ.....	51
การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์.....	53
การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์.....	70
121-124 พิพิธภัณฑ์อัฐบริวารหลวงปู่ต๋อง อองรัมย์โม	
ภูมิทัศน์โดยรอบ.....	56
125-129 พิพิธภัณฑ์ท่ามณฑลหลวงปู่บัว เตมิโย	
ภูมิทัศน์โดยรอบ.....	60
ผู้ดูแล.....	60
130-147 บ้านภูไท “บ้านแห่งวัฒนธรรมภูไทเรณูนคร”	
ภูมิทัศน์โดยรอบ.....	63
ผู้ดูแล.....	64
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง.....	65
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม.....	66
วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ.....	66
นิทรรศการหมุนเวียน.....	67
การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์.....	68
การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์.....	69
148-169 บ้านผู้ไทย	
ภูมิทัศน์โดยรอบ.....	72
ผู้ดูแล.....	73
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง.....	75
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม.....	75
วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ.....	76
การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์.....	78
170-201 หอแก้วมุกดาหาร	
ภูมิทัศน์โดยรอบ.....	83

ภาพที่	หน้า
ผู้ดูแล.....	84
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง.....	85
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม.....	86
วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ.....	88
การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์.....	90
การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์.....	90
202-232 บ้านเกวียนมุก	
ภูมิทัศน์โดยรอบ.....	95
ผู้ดูแล.....	96
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง.....	97
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม.....	98
วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ.....	100
การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์.....	102
การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์.....	102
233-253 เขมปัตตเจดีย์ หลวงปู่หล้า เขมปัตโต	
ภูมิทัศน์โดยรอบ.....	106
ผู้ดูแล.....	107
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง.....	108
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม.....	109
วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ.....	110
การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์.....	111
254-269 ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมชาวผู้ไทและเอกลักษณ์เมืองหนองสูง	
ภูมิทัศน์โดยรอบ.....	114
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง.....	116
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม.....	117
วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ.....	118
270-273 ศูนย์วัฒนธรรมท้องถิ่นอำเภอคำชะอี	
ภูมิทัศน์โดยรอบ.....	122

ภาพที่	หน้า
274-291 พิพิธภัณฑวัดถ้ำพระผาป่อง	
ภูมิทัศน์โดยรอบ.....	125
ผู้ดูแล.....	126
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง.....	127
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม.....	128
วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ.....	129
การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ.....	130
292-306 ห้องพิพิธภัณฑศาลจังหวัดหนองคาย	
ภูมิทัศน์โดยรอบ.....	133
ผู้ดูแล.....	134
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง.....	136
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม.....	136
วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ.....	137
307-323 พิพิธภัณฑจังหวัดหนองคาย	
ภูมิทัศน์โดยรอบ.....	143
ผู้ดูแล.....	144
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง.....	145
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม.....	146
การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์.....	148
324-335 ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดหนองคาย	
ภูมิทัศน์โดยรอบ.....	151
ผู้ดูแล.....	152
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง.....	153
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม.....	153
การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์.....	155
336-351 เจดีย์พิพิธภัณฑพระราชนิเวศรังสีฯ (เทสก์ เทสรังสี)	
ภูมิทัศน์โดยรอบ.....	159
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง.....	161
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม.....	161
วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ.....	162
การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ.....	163

352-374 ศูนย์วัฒนธรรมอำเภอท่าบ่อ โรงเรียนท่าบ่อ

ภูมิทัศน์โดยรอบ	167
ผู้ดูแล	167
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง	169
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม	169
วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ	170
กิจกรรม	171
การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์	172

375-394 เจดีย์พิพิธภัณฑ์พระอาจารย์จวน กุลเชฏโฐ

ภูมิทัศน์โดยรอบ	175
ผู้ดูแล	176
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง	178
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม	178
วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ	179
การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์	181

395-414 พิพิธภัณฑ์หอยหิน 150 ล้านปี

ภูมิทัศน์โดยรอบ	186
ผู้ดูแล	186
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง	188
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม	189
วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ	190
การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์	191

415-435 เจดีย์พิพิธภัณฑ์หลวงพ่อฮวด ปู่ขาว อนุสาวรีย์

ภูมิทัศน์โดยรอบ	196
ผู้ดูแล	197
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง	198
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม	199
วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ	200
การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์	201

ภาพที่	หน้า
436-454 พิพิธภัณฑ์หลวงปู่หลอด ปโมทิตะเจติย์	
ภูมิทัศน์โดยรอบ	206
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง	208
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม	209
วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ	209
455-477 พระมหาธาตุแก่นนครอนุสรณ์สาธุชน (หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดหนองแวง)	
ภูมิทัศน์โดยรอบ	214
ผู้ดูแล	215
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง	216
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม	217
วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ	218
478-501 คุ้มวัฒนธรรมเมืองมัญจาคีรี	
ภูมิทัศน์โดยรอบ	223
ผู้ดูแล	223
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง	224
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม	225
วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ	227
กิจกรรม	227
การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์	228
502-524 หออนุรักษ์มรดกพื้นบ้าน	
ภูมิทัศน์โดยรอบ	232
ผู้ดูแล	232
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง	233
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม	234
วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ	235
การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์	237
525-546 หอวัฒนธรรมนิทัศน์ จังหวัดชัยภูมิ	
ภูมิทัศน์โดยรอบ	240
ผู้ดูแล	241
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง	242

	ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม.....	243
	วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ.....	244
	การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์.....	245
	การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์.....	246
547-568	หอวัฒนธรรมนิทัศน์ ศูนย์วัฒนธรรม จังหวัดชัยภูมิ	
	ภูมิทัศน์โดยรอบ.....	249
	ผู้ดูแล.....	250
	ภาพถ่ายห้องจัดแสดง.....	251
	ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม.....	252
	การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์.....	254
	การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์.....	255
569-589	ตำหนักเขียว	
	ภูมิทัศน์โดยรอบ.....	259
	ผู้ดูแล.....	260
	ภาพถ่ายห้องจัดแสดง.....	261
	ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม.....	262
	วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ.....	262
	การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์.....	264
590 -602	พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นบางอำพัน	
	ภูมิทัศน์โดยรอบ.....	267
	ผู้ดูแล.....	268
	ภาพถ่ายห้องจัดแสดง.....	269
	ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม.....	270
	การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์.....	271
603-635	พิพิธภัณฑ์เมืองอุดรธานี	
	ภูมิทัศน์โดยรอบ.....	277
	ผู้ดูแล.....	278
	ภาพถ่ายห้องจัดแสดง.....	279
	ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม.....	281
	วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ.....	283

ภาพที่	หน้า
กิจกรรม	283
การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์	284
การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์	285
636-648 แหล่งศึกษาและท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (โฮจิมินห์)	
ภูมิทัศน์โดยรอบ	288
ผู้ดูแล	289
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง	290
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม	291
การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์	292
649-667 สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี	
ภูมิทัศน์โดยรอบ	295
ผู้ดูแล	296
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง	298
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม	299
นิทรรศการหมุนเวียน	300
การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์	302
การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์	302
668-685 อุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท	
ภูมิทัศน์โดยรอบ	306
ผู้ดูแล	306
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง	308
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม	309
วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ	310
การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์	311
การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์	312
686-690 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ บ้านเชียง	
ภูมิทัศน์โดยรอบ	316
การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์	320

691-701 อุทยานล้านปีภูฝอยลม

ภูมิทัศน์โดยรอบ.....	323
ผู้ดูแล.....	323
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง.....	325
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม.....	326
การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์.....	327

702-730 พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นจังหวัดเลย

ภูมิทัศน์โดยรอบ.....	331
ผู้ดูแล.....	332
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง.....	334
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม.....	334
วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ.....	335
กิจกรรม.....	336
การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์.....	339
การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์.....	340

731-750 พิพิธภัณฑ์ประภักร์จันทโชติ วัดศรีจันทร์ อนุสรณ์วิจารณ์สังฆกิจ

ภูมิทัศน์โดยรอบ.....	344
ผู้ดูแล.....	344
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง.....	346
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม.....	346
วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ.....	347
การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์.....	349

751-764 พิพิธภัณฑ์หลวงปู่ดำดี ปภาโส

ภูมิทัศน์โดยรอบ.....	353
ผู้ดูแล.....	353
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง.....	355
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม.....	355
วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ.....	356
การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์.....	357

765-782 พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นเมืองด่านซ้าย

ภูมิทัศน์โดยรอบ.....	361
ผู้ดูแล.....	362
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง.....	364
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม.....	364
วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ.....	365
กิจกรรม.....	365
การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์.....	367
การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์.....	367

783-799 ศูนย์วัฒนธรรมตำบลนาหอ

ภูมิทัศน์โดยรอบ.....	370
ผู้ดูแล.....	371
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง.....	372
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม.....	373
วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ.....	373
การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์.....	375

800-813 หอพิพิธภัณฑ์พระแก้วอาษา

ภูมิทัศน์โดยรอบ.....	378
ผู้ดูแล.....	379
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง.....	381
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม.....	381
วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ.....	382

814-830 ศูนย์พิพิธภัณฑ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น โรงเรียนภูกระดึงวิทยาคม

ภูมิทัศน์โดยรอบ.....	386
ผู้ดูแล.....	387
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง.....	388
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม.....	388
วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ.....	389
การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์.....	390
การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์.....	391

831-847 ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม

ภูมิทัศน์โดยรอบ	395
ผู้ดูแล	396
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง	397
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม	398
วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ	398
นิทรรศการหมุนเวียน	398
การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์	400

848-860 พระเจดีย์ พิพิธภัณฑ์ พระอาจารย์หลุย จันทสาโร

ภูมิทัศน์โดยรอบ	403
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง	405
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม	405
วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ	406
การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์	407

861-879 หอพิพิธภัณฑ์วัดศรีคุณเมือง

ภูมิทัศน์โดยรอบ	410
ผู้ดูแล	411
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง	412
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม	413
วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ	414
การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์	415
การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์	416

880-884 โครงการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์วัดป่าไผ่

ภูมิทัศน์โดยรอบ	419
ผู้ดูแล	419

885-888 ศูนย์วัฒนธรรมไทดำ บ้านนาป่าหนาด

ภูมิทัศน์โดยรอบ	423
-----------------	-----

สารบัญลายเส้น

แผนผังที่	หน้า
บ้านโฮจิมินห์	
1 แผนผังที่.....	4
2 ผังบริเวณ.....	4
3 ผังอาคารจัดแสดง.....	5
โครงการหมู่บ้านมิตรภาพไทย-เวียดนาม	
4 แผนผังที่.....	13
5 ผังบริเวณ.....	13
6 ผังอาคารจัดแสดง.....	14
สถานที่จัดแสดงโลกของปลาแม่น้ำโขง	
7 แผนผังที่.....	24
8 ผังบริเวณ.....	24
9 ผังอาคารจัดแสดง.....	25
พิพิธภัณฑ์วัดกลาง	
10 แผนผังที่.....	32
11 ผังบริเวณ.....	32
พิพิธภัณฑ์จวนผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม (หลังเก่า)	
12 แผนผังที่.....	35
13 ผังบริเวณ.....	35
14 ผังอาคารจัดแสดง.....	36
15 ผังอาคารจัดแสดงเฮือนเฮือไฟ.....	36
ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมรัตนโมลีศรีโคตรบูร	
16 แผนผังที่.....	44
17 ผังบริเวณ.....	44
18 ผังอาคารจัดแสดง.....	45
พิพิธภัณฑ์อัฐบริวารหลวงปู่คำ ออดธัมโม	
19 แผนผังที่.....	55
20 ผังบริเวณ.....	55

พิพิธภัณฑ์ฉันทนาปหลวงปู่บัว เตมีย

21	แผนที่.....	59
----	-------------	----

22	ผังบริเวณ.....	59
----	----------------	----

บ้านกุไท “บ้านแห่งวัฒนธรรมกุไทเรณูนคร”

23	แผนที่.....	62
----	-------------	----

24	ผังบริเวณ.....	62
----	----------------	----

25	ผังอาคารจัดแสดง.....	63
----	----------------------	----

บ้านผู้ไทย

26	แผนที่.....	71
----	-------------	----

27	ผังบริเวณ.....	71
----	----------------	----

28	ผังอาคารจัดแสดง.....	72
----	----------------------	----

หอแก้วมุกดาหาร

29	แผนที่.....	80
----	-------------	----

30	ผังบริเวณ.....	80
----	----------------	----

31	ผังอาคารจัดแสดง.....	81
----	----------------------	----

บ้านเกวียนมุก

32	แผนที่.....	93
----	-------------	----

33	ผังบริเวณ.....	93
----	----------------	----

34	ผังอาคารจัดแสดง.....	94
----	----------------------	----

เขมปัตตเจดีย์ หลวงปู่หล้า เขมปัตโต

35	แผนที่.....	104
----	-------------	-----

36	ผังบริเวณ.....	104
----	----------------	-----

37	ผังอาคารจัดแสดง.....	105
----	----------------------	-----

ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมชาวผู้ไทและเอกลักษณ์เมืองหนองสูง

38	แผนที่.....	113
----	-------------	-----

39	ผังบริเวณ.....	113
----	----------------	-----

40	ผังอาคารจัดแสดง.....	114
----	----------------------	-----

ศูนย์วัฒนธรรมท้องถิ่นอำเภอคำชะอี

41	แผนที่.....	121
----	-------------	-----

42	ผังบริเวณ.....	121
----	----------------	-----

พิพิธภัณฑ์วัดถ้ำพระผาป่อง		
43	แผนที่.....	124
44	ผังบริเวณ.....	124
45	ผังอาคารจัดแสดง.....	125
ห้องพิพิธภัณฑ์ศาลจังหวัดหนองคาย		
46	แผนที่.....	132
47	ผังบริเวณ.....	132
48	ผังอาคารจัดแสดง.....	133
พิพิธภัณฑ์จังหวัดหนองคาย		
49	แผนที่.....	141
50	ผังบริเวณ.....	141
51	ผังอาคารจัดแสดง.....	142
ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดหนองคาย		
52	แผนที่.....	150
53	ผังบริเวณ.....	150
54	ผังอาคารจัดแสดง.....	151
เจดีย์พิพิธภัณฑ์พระราชนิโรธรังสีฯ (เทศก์ เทสรังสี)		
55	แผนที่.....	157
56	ผังบริเวณ.....	157
57	ผังอาคารจัดแสดง.....	158
ศูนย์วัฒนธรรมอำเภอท่าบ่อ โรงเรียนท่าบ่อ		
58	แผนที่.....	165
59	ผังบริเวณ.....	165
60	ผังอาคารจัดแสดง.....	166
เจดีย์พิพิธภัณฑ์พระอาจารย์จวน กุลเชฏโฐ		
61	แผนที่.....	174
62	ผังบริเวณ.....	174
63	ผังอาคารจัดแสดง.....	175
พิพิธภัณฑ์หอยหิน 150 ล้านปี		
64	แผนที่.....	183
65	ผังบริเวณ.....	183

66	ผังอาคารจัดแสดง.....	184
	เจดีย์พิพิธภัณฑฯ หลวงปู่ขาว อนาลโย	
67	แผนที่.....	194
68	ผังบริเวณ.....	194
69	ผังอาคารจัดแสดงเจดีย์พิพิธภัณฑฯ.....	195
70	ผังอาคารจัดแสดงพิพิธภัณฑฯหุ่นขี้ผึ้ง.....	195
	พิพิธภัณฑฯหลวงปู่หลอด ปโมทิตะเจดีย์	
71	แผนที่.....	204
72	ผังบริเวณ.....	204
73	ผังอาคารจัดแสดง.....	205
	พระมหาธาตุแก่นนครอนุสรณ์สาธุชน (หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดหนองแวง)	
74	แผนที่.....	212
75	ผังบริเวณ.....	212
76	ผังอาคารจัดแสดง.....	213
	คุ้มวัฒนธรรมเมืองมัญจาคีรี	
77	แผนที่.....	221
78	ผังบริเวณ.....	221
79	ผังอาคารจัดแสดง.....	222
	หออนุรักษ์มรดกพื้นบ้าน	
80	แผนที่.....	230
81	ผังบริเวณ.....	230
82	ผังอาคารจัดแสดง.....	231
	หอวัฒนธรรมนิทัศน์ จังหวัดชัยภูมิ	
83	แผนที่.....	239
84	ผังบริเวณ.....	239
85	ผังอาคารจัดแสดง.....	240
	หอวัฒนธรรมนิทัศน์ ศูนย์วัฒนธรรม จังหวัดชัยภูมิ	
86	แผนที่.....	248
87	ผังบริเวณ.....	248
88	ผังอาคารจัดแสดง.....	249

แผนผังที่	หน้า
ตำหนักเขียว	
89 แผนผัง	257
90 ผังบริเวณ	257
91 ผังอาคารจัดแสดง	258
พิพิธภัณฑท์ท้องถิ่นบางอำพันธ์	
92 แผนผัง	266
93 ผังบริเวณ	266
94 ผังอาคารจัดแสดง	267
พิพิธภัณฑท์เมืองอุดรธานี	
95 แผนผัง	273
96 ผังบริเวณ	273
97 ผังอาคารจัดแสดง	274
แหล่งศึกษาและท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (โฮจิมินห์)	
98 แผนผัง	287
99 ผังบริเวณ	287
สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี	
100 แผนผัง	294
101 ผังบริเวณ	294
อุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท	
102 แผนผัง	304
103 ผังบริเวณ	304
104 ผังอาคารจัดแสดง	305
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ บ้านเชียง	
105 แผนผัง	314
106 ผังบริเวณ	314
107 ผังอาคารจัดแสดง	315
อุทยานล้านปีภูผายม	
108 แผนผัง	321
109 ผังบริเวณ	321
110 ผังอาคารจัดแสดง	322

พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นจังหวัดเลย

111	แผนที่.....	329
112	ผังบริเวณ.....	329
113	ผังอาคารจัดแสดง.....	330

พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์จันทโชติ วัดศรีจันทร์ อนุสรณ์วิจารณ์สังฆกิจ

114	แผนที่.....	342
115	ผังบริเวณ.....	342
116	ผังอาคารจัดแสดง.....	343

พิพิธภัณฑ์หลวงปู่คำดี ปภาโส

117	แผนที่.....	351
118	ผังบริเวณ.....	351
119	ผังอาคารจัดแสดง.....	352

พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นเมืองด่านซ้าย

120	แผนที่.....	359
121	ผังบริเวณ.....	359
122	ผังอาคารจัดแสดง.....	360

ศูนย์วัฒนธรรมตำบลนาหอ

123	แผนที่.....	369
124	ผังบริเวณ.....	369
125	ผังอาคารจัดแสดง.....	370

หอพิพิธภัณฑ์พระแก้วอาสนา

126	แผนที่.....	377
127	ผังบริเวณ.....	377
128	ผังอาคารจัดแสดง.....	378

ศูนย์พิพิธภัณฑ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น โรงเรียนภูกระดึงวิทยาคม

129	แผนที่.....	385
130	ผังบริเวณ.....	385

ศูนย์ศิลปปรีสนร

131	แผนที่.....	393
132	ผังบริเวณ.....	393
133	ผังอาคารจัดแสดง.....	394

พระเจดีย์ พิพิธภัณฑ์ พระอาจารย์หลุย จันทสาโร

134	แผนที่.....	402
135	ผังบริเวณ.....	402
136	ผังอาคารจัดแสดง.....	403

หอพิพิธภัณฑ์วัดศรีคุณเมือง

137	แผนที่.....	409
138	ผังบริเวณ.....	409
139	ผังอาคารจัดแสดง.....	410

โครงการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์วัดป่าใต้

140	แผนที่.....	418
141	ผังบริเวณ.....	418

ศูนย์วัฒนธรรมไทดำ บ้านนาป่าหนาด

142	แผนที่.....	422
143	ผังบริเวณ.....	422

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ในแต่ละท้องถิ่นของประเทศไทย มีพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ที่จัดตั้งขึ้นทั้งจากหน่วยงานหรือองค์กร ภาครัฐ เอกชน และชุมชนท้องถิ่น ซึ่งพิพิธภัณฑ์เหล่านี้ยังไม่มีมีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลของพิพิธภัณฑ์ให้ครบถ้วนสมบูรณ์

ตามโครงการสร้างฐานข้อมูลเครือข่ายพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อการสำรวจรวบรวมและศึกษาข้อมูลพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ในประเทศไทย ได้มีการจัดแบ่งพื้นที่การสำรวจเป็น 4 ภาค คือ ภาคกลาง,ภาคเหนือ,ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนของการสำรวจเก็บข้อมูลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือในครั้งนี้ จะทำการสำรวจพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ ทั้งพิพิธภัณฑ์ที่ยังดำเนินการอยู่ และพิพิธภัณฑ์ที่ยกเลิกกิจการไปแล้ว โดยทำการสำรวจรวบรวมข้อมูลตามจังหวัดที่โครงการกำหนดให้ คือ จังหวัดเลยจำนวน 12 แห่ง จังหวัดนครพนมจำนวน 10 แห่ง จังหวัดอุดรธานีจำนวน 6 แห่ง จังหวัดหนองคายจำนวน 6 แห่ง จังหวัดมุกดาหารจำนวน 6 แห่ง จังหวัดชัยภูมิจำนวน 4 แห่ง จังหวัดหนองบัวลำภูจำนวน 3 แห่ง และจังหวัดขอนแก่นจำนวน 3 แห่ง รวมทั้งสิ้น 50 แห่ง ในการสำรวจรวบรวมข้อมูลมุ่งศึกษาเกี่ยวกับลักษณะการจัดตั้ง ประเภทของพิพิธภัณฑ์ วัตถุประสงค์ เนื้อหาสภาพปัญหาและวิธีการแก้ไขของพิพิธภัณฑ์ ตามรายละเอียดและขอบเขตการวิจัยที่สำนักพิพิธภัณฑ์เพื่อการเรียนรู้กำหนดให้ ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจตามโครงการนี้จะถูกนำไปจัดทำเป็นฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์เครือข่ายพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ทั่วประเทศ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าและวิจัยทางด้านพิพิธภัณฑ์ต่อไป

อีกทั้งข้อมูลทั้งหมดที่ได้จะทำให้สามารถทำความเข้าใจพิพิธภัณฑ์แต่ละที่ได้เป็นอย่างดีและอาจนำไปสู่การศึกษา สนับสนุนและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละพิพิธภัณฑ์นั้นได้

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อสำรวจรวบรวมข้อมูลเครือข่ายพิพิธภัณฑ์ และแหล่งเรียนรู้ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เฉพาะจังหวัดเลย จังหวัดนครพนม จังหวัดอุดรธานี จังหวัดหนองคาย จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดหนองบัวลำภู และจังหวัดขอนแก่น

1.2.2 เพื่อสำรวจรวบรวม ศึกษาและสังเคราะห์ข้อมูลเครือข่ายพิพิธภัณฑ์ และแหล่งเรียนรู้ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่สามารถนำไปจัดทำเป็นฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์เครือข่ายพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ได้

1.3 ผลผลิต/ตัวชี้วัด

ข้อมูลพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้เฉพาะจังหวัดเลย จังหวัดนครพนม จังหวัดอุดรธานี จังหวัดหนองคาย จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดหนองบัวลำภู และจังหวัดขอนแก่น

1.4 วิธีการดำเนินงาน

1.4.1 รวบรวมข้อมูลพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้จากภาคเอกสาร ได้แก่ หนังสือ นิตยสาร วารสาร จุลสาร และแผ่นพับ รวมถึงข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต

1.4.2 แบ่งพื้นที่การสำรวจข้อมูลเป็นกลุ่มตามจังหวัดและอำเภอ ตลอดจนศึกษาเส้นทางเพื่อเดินทางเข้าสำรวจข้อมูลในแต่ละท้องที่

1.4.3 ติดต่อและนัดหมายหน่วยงานของพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เพื่อขออนุญาตเข้าเก็บข้อมูล

1.4.4 ทำการสำรวจข้อมูลตามพื้นที่ที่กำหนด โดยเก็บข้อมูลตามรายละเอียดและขอบเขตการวิจัยที่ทางสถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติกำหนด ประกอบด้วย ลักษณะการจัดตั้ง ประเภทของพิพิธภัณฑ์ วัตถุประสงค์ เงื่อนไขสภาพปัญหาและวิธีการแก้ไขของพิพิธภัณฑ์

1.4.5 เมื่อได้ข้อมูลตามที่กำหนดไว้ นำข้อมูลมาสรุป สังเคราะห์ และเรียบเรียงเป็นรูปเล่มเพื่อนำเสนอต่อสถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

1.5 งบประมาณ

การสำรวจข้อมูลพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (เฉพาะจังหวัดเลย จังหวัดนครพนม จังหวัดอุดรธานี จังหวัดหนองคาย จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดหนองบัวลำภู และจังหวัดขอนแก่น จำนวน 50 แห่ง) เป็นจำนวนเงิน 200,000 บาท (สองแสนบาทถ้วน)

1.6 ระยะเวลาดำเนินการ

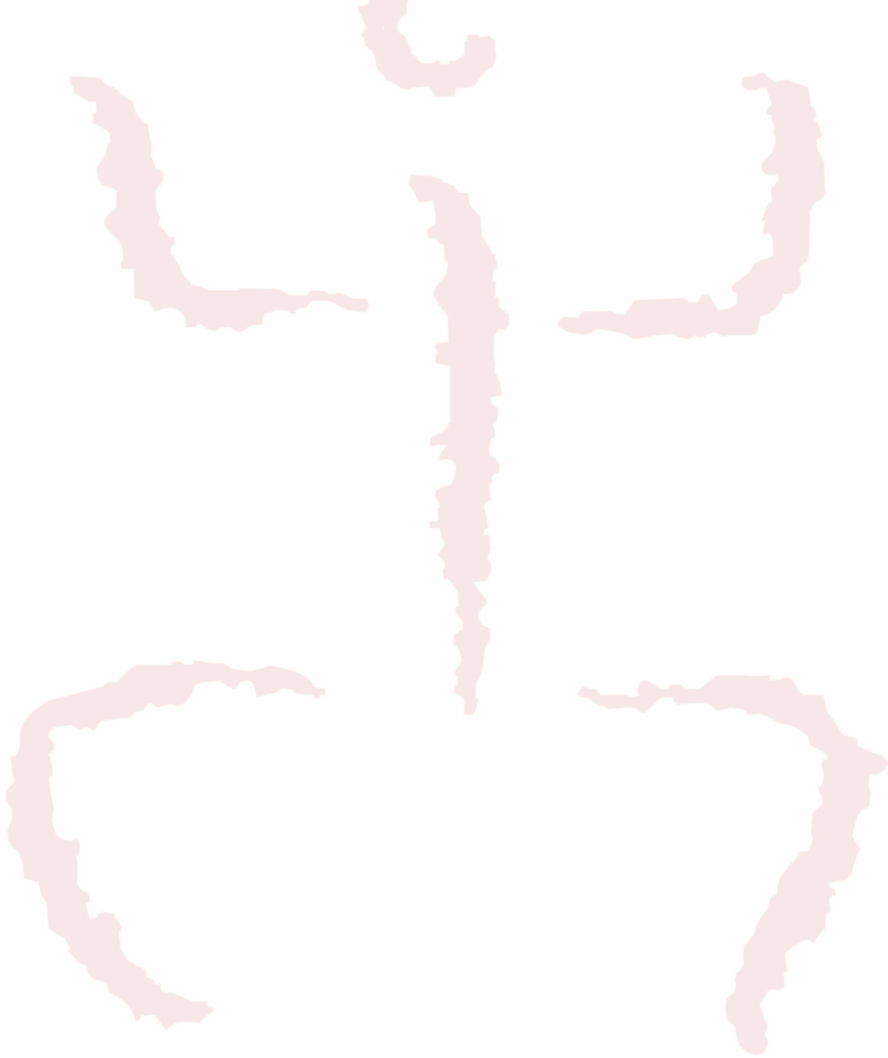
สำรวจเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (เฉพาะจังหวัดเลย จังหวัดนครพนม จังหวัดอุดรธานี จังหวัดหนองคาย จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดหนองบัวลำภู และจังหวัดขอนแก่นจำนวน 50 แห่ง) พ.ค.-ต.ค. 51

1.7 ผู้รับผิดชอบโครงการ

น.ส. ปิฎยารัช ธรรมวงษา

1.8 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ข้อมูลของพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (เฉพาะจังหวัดเลย จังหวัดนครพนม จังหวัดอุดรธานี จังหวัดหนองคาย จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดหนองบัวลำภู และจังหวัดขอนแก่น จำนวน 50 แห่ง) ที่สามารถนำไปจัดทำเป็นฐานข้อมูลเครือข่ายพิพิธภัณฑ์ทั่วประเทศ เพื่อการศึกษาค้นคว้าและวิจัยได้

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

บทที่ 2

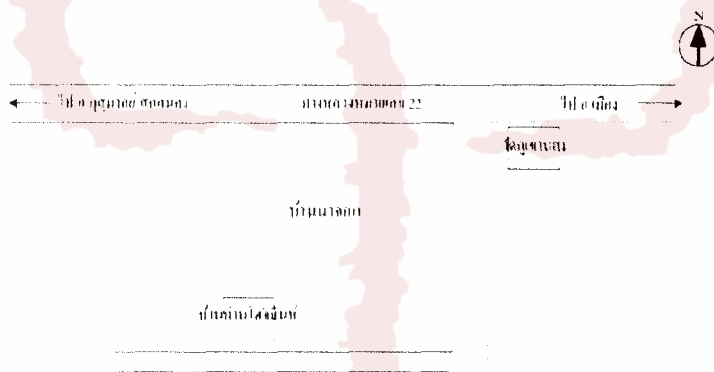
ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

2.1 บ้านโฮจิมินห์

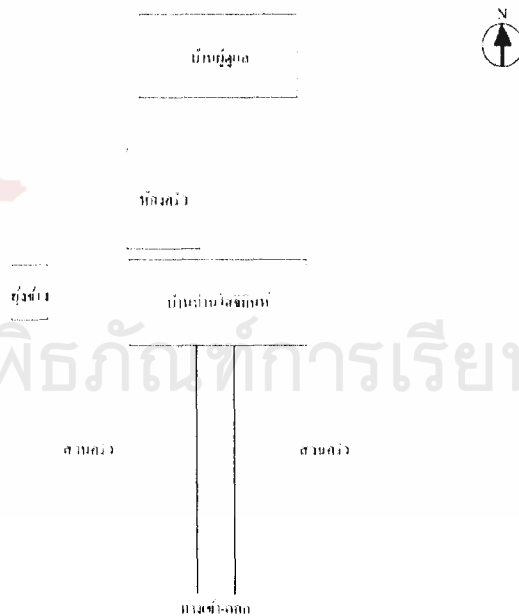
2.1.1 ที่อยู่และการติดต่อ 48 หมู่ 5 บ้านนาออก ต.หนองญาติ อ.เมือง จ.นครพนม 48000

โทรศัพท์ 0-4252-2430 โทรสาร - E-mail: - Website: -

2.1.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

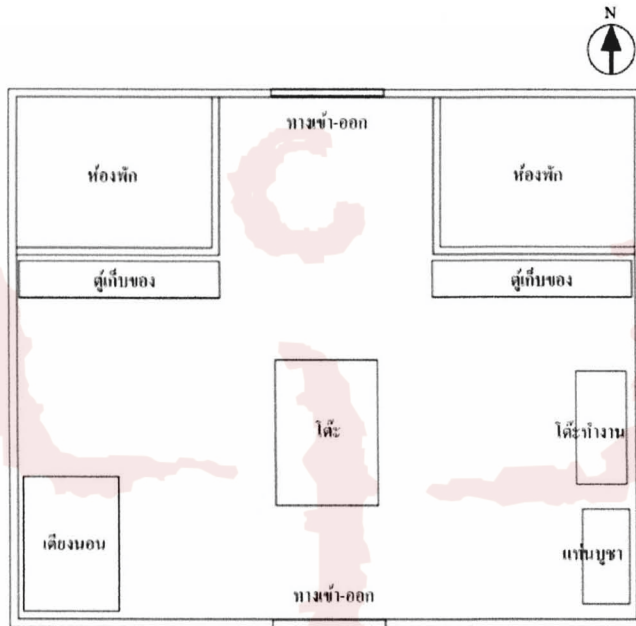
แผนที่บ้านโฮจิมินห์

ผังบริเวณของบ้านโฮจิมินห์

2.1.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

แผนผังอาคารจัดแสดง

ผังอาคารจัดแสดงบ้านโฮจิมินห์

การจัดแสดงของบ้านโฮจิมินห์เป็นการจัดแสดงในรูปแบบเสมือนจริง มีลักษณะเป็นเรือนไม้ชั้นเดียว พื้นเป็นดินอัดแน่นปูด้วยกระเบื้องดินเผา ภายในอาคารแบ่งเป็นห้องนอน 2 ห้อง และห้องโถง ในการจัดแสดงได้จำลองสภาพข้าวของเครื่องใช้เสมือนครั้งที่ตอนท่านโฮจิมินห์อาศัยอยู่ ไม่ว่าจะเป็นโต๊ะเขียนหนังสือ เครื่องเรือน เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ เช่น นาฬิกา ถาดทองเหลือง กาน้ำชา ภาพถ่ายและภาพวาดท่านโฮจิมินห์ นอกจากนี้พิพิธภัณฑ์โฮจิมินห์ ที่กรุงฮานอย ประเทศเวียดนามยังได้มอบรูปภาพท่านโฮจิมินห์ในวาระต่างๆ ให้ไว้ โดยได้ภาพมีคำกลอนเป็นภาษาเวียดนามและคำแปลภาษาไทยประกอบอธิบายเกี่ยวกับประวัติ วีรกรรม และแนวคิดของลุงโฮด้วย ส่วนหลังของตัวบ้านจัดเป็นห้องแยกไว้ 2 ห้อง เป็นห้องที่ท่านโฮจิมินห์จัดไว้สำหรับลูกน้องที่มีครอบครัว จะได้มีพื้นที่เป็นสัดส่วน

ด้านหลังของเรือนไม้เป็นเรือนครัว สร้างด้วยไม้ เป็นอาคารชั้นเดียว ภายในจำลองรูปแบบครัวในช่วงที่ท่านโฮจิมินห์ยังอาศัยอยู่ มีทั้งเตาไฟ และเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ บริเวณลานข้างบ้านมียุ้งข้าว เป็นอาคารไม้ยกพื้นสูง ด้านล่างของอาคารมีครกตำข้าว และเครื่องใช้ในการเกษตรต่างๆ นอกจากนี้บริเวณพื้นที่รอบตัวบ้านยังมีแปลงปลูกผัก และต้นไม้สมุนไพร ซึ่งบางส่วนปลูกโดยท่านโฮจิมินห์

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ภาพถนนด้านหน้าบ้านโฮจิมินห์

ภาพที่ 2 ภาพทางเข้าบ้านโฮจิมินห์

ภาพที่ 3 ภาพเรือนไม้ บ้านโฮจิมินห์

ภาพที่ 4 ภาพลานข้างบ้านโฮจิมินห์

1	2
3	4

2.1.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล : คุณกรกนก วงศ์ประชาสุข และคุณเดี๋ยว เหงี่ยน

ตำแหน่ง : ผู้ดูแลบ้านโฮจิมินห์

หน่วยงาน : เอกชน

2.1.5 วันเวลาเปิดทำการ ทุกวัน เวลา 08.30 – 16.30 น.

2.1.6 การเข้าชม

- ไม่เสียค่าเข้าชม
- จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 1 วันทำการ

2.1.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

บ้านโฮจิมินห์ตั้งอยู่ที่บ้านนาจอก ซึ่งเป็นหมู่บ้านของคนไทยเชื้อสายเวียดนาม โดยบรรพบุรุษของกลุ่มคนเหล่านี้อพยพเข้ามาตั้งรกรากในประเทศไทย ในสมัยประเทศฝรั่งเศสเข้าปกครองแถบอินโดจีน บ้านโฮจิมินห์เดิมเคยเป็นบ้านพักอาศัยของท่านโฮจิมินห์ ผู้นำการเรียกร้องเอกราชจากฝรั่งเศสของประเทศเวียดนาม เมื่อครั้งที่มาอาศัยอยู่ในประเทศไทยเมื่อมีอายุประมาณ 35 ปี โดยอาศัยอยู่ในช่วงปี พ.ศ.2466 - 2472 ในช่วงนั้นท่านได้จัดตั้งสมาคมคนหนุ่มสาวเวียดนามเรียกว่า “สมาคมด้วยแตร” ขึ้น เพื่อประกาศการกู้ชาติ และจัดตั้งพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามที่บ้านหลังนี้

ปัจจุบันบ้านโฮจิมินห์อยู่ในการดูแลของนายเตียว เหงียนวัน และครอบครัว โดยพ่อของนายเตียว เหงียนวัน เป็นเพื่อนกับท่านโฮจิมินห์ ได้อพยพมาอยู่เมืองไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2467 และแต่งงานกับคนไทย ในช่วงนั้นบ้านนาจอกมีเพียง 14 ครอบครัวเท่านั้น ในช่วงที่ท่านโฮจิมินห์พักอาศัยอยู่ที่บ้านหลังนี้ ท่านโฮจิมินห์ได้ใช้ชีวิตอย่างเรียบง่ายเช่นเดียวกับชาวบ้านทั่วไป

บ้านหลังปัจจุบันได้ถูกสร้างขึ้นใหม่ตามรูปแบบเดิม ส่วนหลังเดิมได้ถูกรื้อถอนไปนานแล้วเนื่องจากทรุดโทรม โดยได้มีการปรับปรุงให้มีลักษณะคงเดิมเหมือนตอนที่ท่านโฮจิมินห์พักอาศัยอยู่ โดยจัดเครื่องเรือน เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ ไว้ดังเดิม นอกจากนี้ยังมีเรือนครัว และยุ้งข้าวแยกออกจากตัวบ้าน ภายในบริเวณบ้านมีการปลูกต้นไม้ประเภทต่างๆ ทั้งต้นมะพร้าว ต้นหมาก ต้นไม้ และต้นมะเฟืองซึ่งส่วนใหญ่เป็นต้นไม้ที่ท่านโฮจิมินห์ปลูกเอาไว้

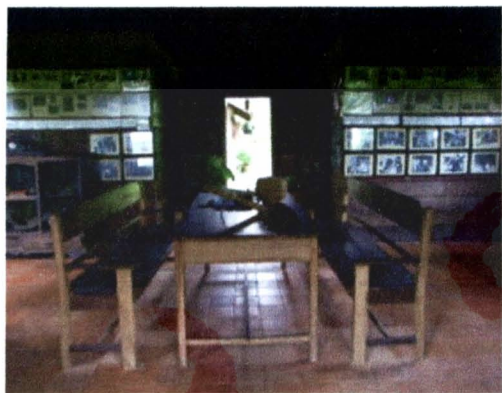
นอกจากนี้ยังมีแผ่นอิฐซึ่งท่านโฮจิมินห์เป็นผู้ผลิตขึ้นเอง แผ่นอิฐบางส่วนรัฐบาลของประเทศเวียดนามได้ขอเอาไปไว้ในพิพิธภัณฑ์เวียดนาม บ้านท่านโฮจิมินห์เปิดให้เข้าชมอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 22 กันยายน พ.ศ.2544

2.1.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

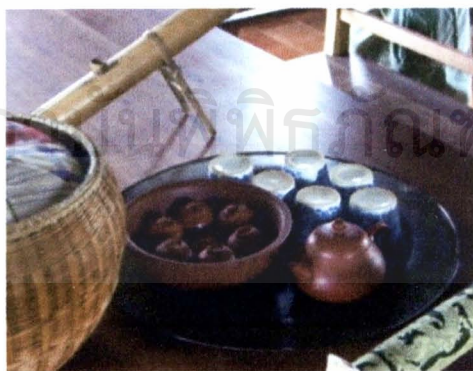
การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- ชีวิตประวัติบุคคลของท่านโฮจิมินห์

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

เครื่องปั้นดินเผา

เครื่องมือการเกษตร

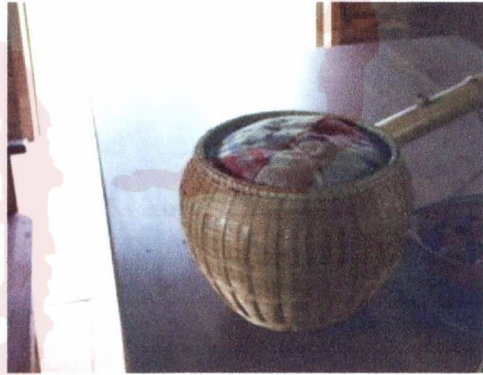
เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

เครื่องแต่งกายและผ้าทอ

เครื่องโลหะ

เครื่องจักสาน

ภาพถ่าย

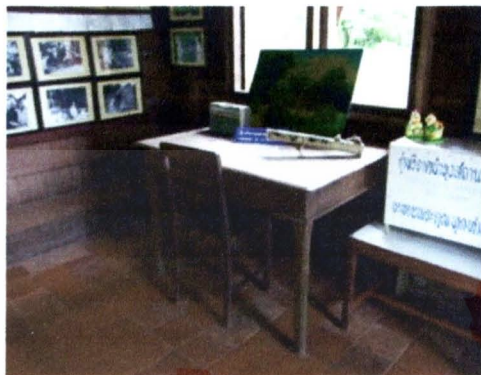

งานศิลปะ

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

แผ่นอิฐ ท่านโฮจิมินห์เป็นผู้ผลิตขึ้นด้วยตนเอง
ปัจจุบันเหลือเพียง 2 แผ่น เนื่องจากอิฐบางส่วน
รัฐบาลของประเทศเวียดนามได้ขอเอาไปไว้ใน
พิพิธภัณฑ์เวียดนาม

โต๊ะทำงานของท่านโฮจิมินห์ เป็น โต๊ะและเก้าอี้ไม้
ใช้นั่งทำงาน

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)
ไม่มี

2.1.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์
ไม่มีการลงทะเบียนวัตถุ

2.1.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ ไม่มี
- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ ไม่มี

2.1.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

จำนวนหน้าที่ รวม 4 คน เป็นคนในครอบครัวของผู้ดูแล

- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ
 1. นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา
 2. นักศึกษาระดับอุดมศึกษา
 3. นักวิชาการ / นักวิจัย
 4. บุคคลทั่วไป

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ไม่มีการบันทึก

- การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

1. มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย
2. มีร้านของของที่ระลึก ประเภทของที่ระลึกที่เกี่ยวกับประเทศเวียดนาม หนังสือเกี่ยวกับท่านโฮจิมินห์และประเทศเวียดนาม
3. มีลานจอดรถ

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

1. เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
2. หนังสือแนะนำชมพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
3. สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ไม่มี
4. มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้ นิตยสาร และเอกสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

- มีการจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน, มหาวิทยาลัย และพิพิธภัณฑ์
2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.1.12 แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

โครงการหมู่บ้านมิตรภาพไทย-เวียดนาม

2.1.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1. งบประมาณ ขาดงบประมาณสนับสนุนในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นค่าน้ำมันตัดหญ้าในฤดูฝน หรือค่าน้ำประปาเพื่อใช้รดน้ำต้นไม้ในฤดูร้อน เนื่องจากของงบประมาณจากหน่วยงานต่างๆ ไม่ได้ ส่วนใหญ่อ้างว่าพิพิธภัณฑ์เป็นของเอกชน
2. อุปสรรคคือ แมลงจำพวกปลวก มีการแก้ปัญหาโดยการซื้อยามาฆ่าปลวกเอง แต่ได้เพียงแค่ชะลอการเติบโต

2.1.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

- จุดอ่อน

- มีลักษณะเป็นการจัดแสดงแบบจำลองสถานที่เสมือนจริง จึงไม่สามารถทำการปรับเปลี่ยนการจัดแสดงได้

- จุดแข็ง

- ทำเลที่ตั้งอยู่ไม่ไกลจากตัวเมืองนครพนม สามารถเดินทางเข้าถึงได้สะดวก

2.1.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

ไม่มี

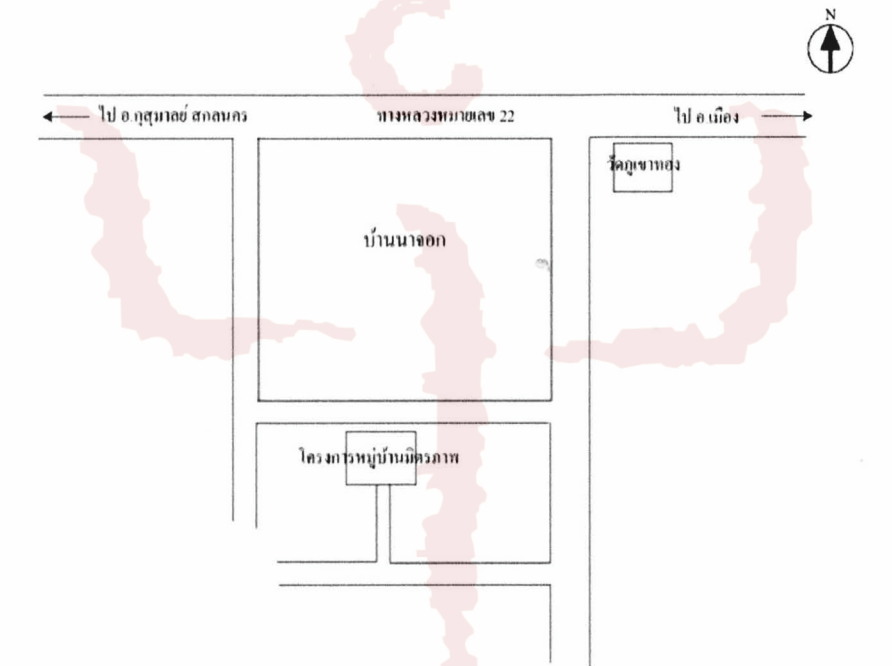

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.2 โครงการหมู่บ้านมิตรภาพไทย-เวียดนาม (Thai-Vietnamese Friendship Village)

2.2.1 ที่อยู่และการติดต่อ หมู่ที่ 5 บ้านนาจอก ต.หนองญาติ อ.เมือง จ.นครพนม 48000
โทรศัพท์ 081-4717266 (ติดต่อ คุณปัญญา ควงมณี) โทรสาร - E-mail: - Website: -

2.2.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

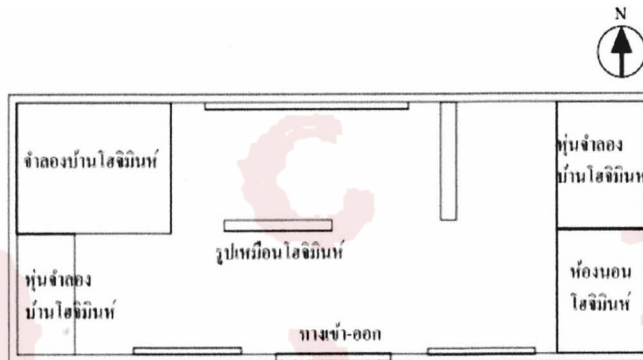
แผนที่โครงการหมู่บ้านมิตรภาพไทย - เวียดนาม

ผังบริเวณของโครงการหมู่บ้านมิตรภาพไทย - เวียดนาม

2.2.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

แผนผังอาคารจัดแสดง

ผังอาคารจัดแสดงโครงการหมู่บ้านมิตรภาพไทย – เวียดนาม

อาคารจัดแสดงนิทรรศการของโครงการหมู่บ้านมิตรภาพไทย – เวียดนาม เดิมเป็นอาคารเรียนเก่า เป็นอาคาร 2 ชั้น ชั้นล่างเป็นพื้นที่สำหรับนิทรรศการเรื่องย้อนรอยประวัติศาสตร์เวียดนาม เรื่องหมู่บ้านมิตรภาพ ไทย-เวียดนาม เรื่องประวัติประธานาธิบดีโฮจิมินห์และประมวลภาพประธานาธิบดีโฮจิมินห์ เรื่องวัฒนธรรมและวิถีชีวิต ภาพการเข้าเยี่ยมชมโครงการฯ ของบุคคลสำคัญต่างๆ ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ E-LIBRARY และห้องจำหน่ายของที่ระลึก

ส่วนชั้นบนจัดแสดงนิทรรศการประวัติชีวิตของประธานโฮจิมินห์ ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหา 3 กลุ่มหลัก คือ

1. ประวัติและความเป็นมาของโครงการความสัมพันธ์ไทย-เวียดนาม เน้นในเรื่องเศรษฐกิจ
2. ประวัติประธานาธิบดีโฮจิมินห์ ข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องกับอุดมการณ์ทางการเมือง การปกครองของท่านโฮจิมินห์ ภาพถ่ายเกี่ยวกับ โฮจิมินห์ หุ่นจำลองบ้านเกิดของประธานโฮจิมินห์ รวมถึงแผนที่การเดินทางของโฮจิมินห์ไปยังประเทศต่างๆ รวมถึงรูปจำลองบ้านเกิดและอดีตบ้านที่พำนักอาศัยของท่านที่ฮานอย

3. สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดนครพนม

นอกจากอาคารจัดแสดงแล้ว ด้านข้างของอาคารยังมีอาคารโถงที่ใช้จัดกิจกรรมต่างๆ และมีลานกว้างในการจัดกิจกรรมที่มีขนาดใหญ่อีกด้วย

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ภาพป้ายและทางเข้าโครงการหมู่บ้านมิตรภาพไทย - เวียดนาม

ภาพที่ 2 ภาพอาคารโครงการหมู่บ้านมิตรภาพไทย - เวียดนาม

ภาพที่ 3 ภาพอาคารโถง โครงการหมู่บ้านมิตรภาพไทย - เวียดนาม

ภาพที่ 4 ภาพสวนภายในโครงการหมู่บ้านมิตรภาพไทย - เวียดนาม

1	2
3	4

2.2.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล : นายปัญญา ดวงมณี

ตำแหน่ง : ผู้ดูแลโครงการหมู่บ้านมิตรภาพไทย - เวียดนาม

หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลหนองญาติ

2.2.5 วันเวลาเปิดทำการ ทุกวัน เวลา 08.00 – 17.00 น.

2. 2.6 การเข้าชม

- ไม่เสียค่าเข้าชม
- จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วันทำการ

2. 2.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

โครงการหมู่บ้านมิตรภาพไทย – เวียดนาม ก่อตั้งโดยความคิดริเริ่มของ ดร.อรรถ นันทจักร ซึ่งจบการศึกษาระดับปริญญาเอกมาจากประเทศเวียดนาม ได้เข้ามาศึกษาเกี่ยวกับท่านโฮจิมินห์ และชุมชนชาวเวียดนามที่บ้านนาจอก และเห็นความสำคัญของสถานที่ซึ่งทำเรื่องดำเนินการเพื่อจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ ในตอนแรกยังไม่ได้รับงบประมาณช่วยเหลือ เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศ เมื่อ พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ ขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรี จึงมีการผลักดันโครงการต่อ และเกิดเป็นรูปธรรมขึ้น

โครงการหมู่บ้านมิตรภาพไทย – เวียดนาม เริ่มสร้างในปี พ.ศ.2542 แล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2547 จัดตั้งขึ้นภายใต้โครงการพัฒนาบ้านนาจอกให้เป็นหมู่บ้านแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม ด้วยความร่วมมือระหว่างหอการค้าจังหวัดนครพนม ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดนครพนม และพิพิธภัณฑ์โฮจิมินห์ในประเทศเวียดนาม ซึ่งเอื้อเพื่อสิ่งของและเอกสารต่างๆ ในการจัดนิทรรศการ โดยการสนับสนุนของกองทุนเครือข่ายวิจัยเพื่อการพัฒนาหมู่บ้าน(Fund for Research and Development Network)

หลังจากนั้นได้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องในรูปแบบของการจัดตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาและคณะกรรมการดำเนินงาน ได้มีการเปิดตัวอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547 โดยมี นายฟาม วัน ขาย นายกรัฐมนตรีสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามพร้อมด้วยคณะรัฐมนตรี และ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี (ในขณะนั้น) พร้อมด้วยคณะรัฐมนตรีเป็นประธานในพิธี เป็นโครงการความร่วมมือทางวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นภายใต้ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมระหว่างไทยกับเวียดนาม โดยได้รับการสนับสนุนการดำเนินงานจากกระทรวงต่างประเทศมาถึงการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ในการพัฒนาหมู่บ้านนาจอกให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ยังประกอบไปด้วยโครงการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในการรองรับนักท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นถนนเข้าหมู่บ้าน ระบบไฟฟ้า และการพัฒนานิทรรศการ ทั้งนี้ในการประชุมเมื่อวันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ.2546 ประกอบด้วยคณะของจังหวัดนครพนม สำนักพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ และกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ กระทรวง

วัฒนธรรมและข่าวสารเวียดนาม ทางประเทศเวียดนามได้เสนอให้มีการจำลองบ้านอดีตประธานาธิบดีโฮจิมินห์ และให้การสนับสนุนด้านเอกสารต่างๆ รวมถึงวัตถุจัดแสดงที่เกี่ยวข้องและมอบรูปปั้นจำลองอดีตประธานาธิบดีโฮจิมินห์ให้ไว้ ส่วนสำนักพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติของประเทศไทยทำหน้าที่รับผิดชอบการจัดแสดง

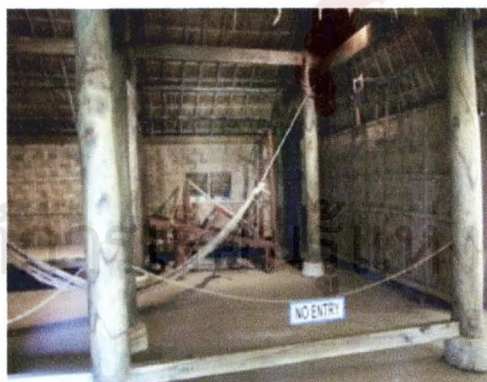
ปัจจุบันโครงการหมู่บ้านมิตรภาพไทย – เวียดนามขึ้นอยู่กับหน่วยงานของผู้ว่าราชการจังหวัด สำนักงานจังหวัดนครพนม เทศบาลเมืองนครพนม และองค์การบริหารส่วนตำบลหนองญาติ

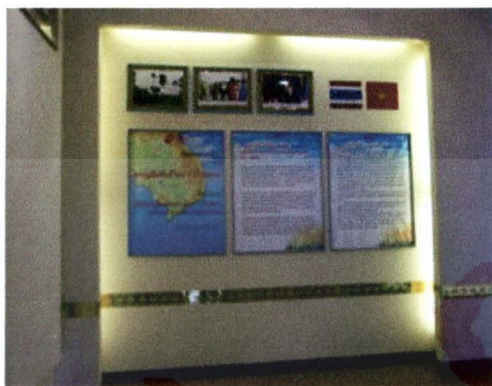
2. 2.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- ชีวิตประวัติบุคคลของท่านโฮจิมินห์

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

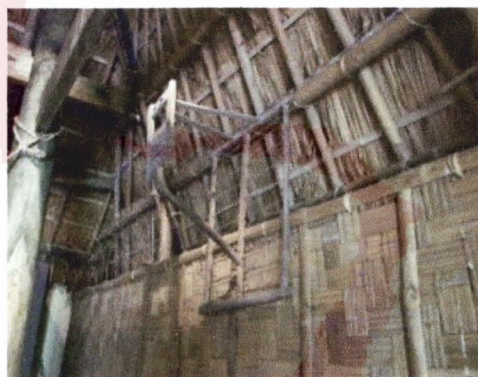

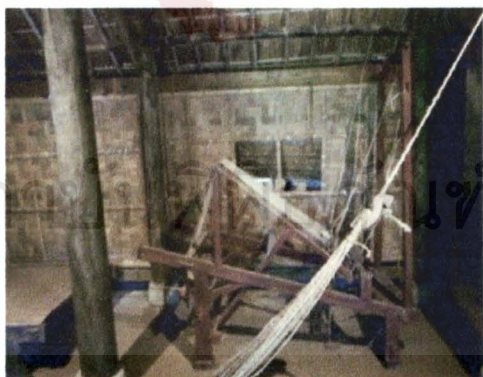
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

เครื่องปั้นดินเผา

เครื่องมือการเกษตร

เครื่องมือทอผ้า

เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

เครื่องดนตรี

เครื่องโตะ

เครื่องจักสาน

ภาพถ่าย

งานศิลปะ

สิ่งของจำลอง

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

รูปปั้นของอดีตประธานาธิบดีโฮจิมินห์ มอบให้โดย
กระทรวงวัฒนธรรมและข่าวสารเวียดนาม

นิทรรศการชั่วคราว/กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

- นิทรรศการหมุนเวียน

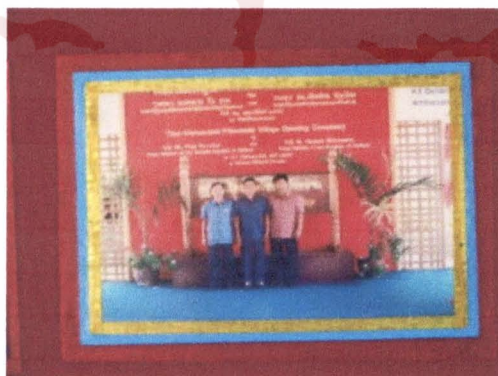
ไม่มี

- กิจกรรม

- วันคล้ายวันเกิดท่าน โฮจิมินห์ จัดขึ้นในวันที่ 19 พฤษภาคม ของทุกปี

- การต้อนรับคณะทูตานุทูตต่างประเทศ ที่หมู่บ้านมิตรภาพ ไทย-เวียดนาม บ้านนาจอก เมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ.2548

- ประธานองคมนตรี ฯพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ พร้อมคณะเยี่ยมชมหมู่บ้านมิตรภาพ ไทย-เวียดนาม เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ.2549

2. 2.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

ไม่มีการลงทะเบียนวัตถุ

2. 2.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ ไม่มี
- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ ไม่มี

2. 2.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

- จำนวนหน้าที่ รวม 5 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้ ดูแล และนำชมสถานที่
- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ
 1. นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา
 2. นักศึกษาระดับอุดมศึกษา
 3. บุคคลทั่วไป
 4. นักท่องเที่ยวต่างประเทศ

สถิติผู้เข้าชมต่อปี
ไม่มีการบันทึก
- การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์
 1. มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทยและภาษาเวียดนาม
 2. มีศูนย์ค้นคว้าข้อมูล ให้บริการเอกสารสำหรับค้นคว้าข้อมูลประเทศเวียดนาม

3. มีร้านเครื่องดื่ม

4. มีลานจอดรถ

5. มีร้านจำหน่ายของที่ระลึก ประเภทของที่ระลึกจากประเทศเวียดนาม เช่น ซีดีเพลง เสื้อ

6. บริการสถานที่ในการจัดอบรมและจัดประชุมสัมมนา

● การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

1. เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ (แจก) แผ่นพับและเอกสารข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นมาของหมู่บ้านมิตรภาพ ไทย-เวียดนาม ภาษาไทย

หมู่บ้านมิตรภาพไทย-เวียดนาม

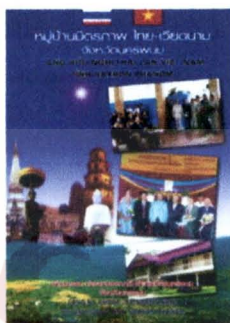
พิพิธภัณฑ์มิตรภาพไทย-เวียดนาม เป็นพิพิธภัณฑ์ที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นสถานที่เก็บรักษาและจัดแสดงของมีค่าทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของหมู่บ้านมิตรภาพไทย-เวียดนาม ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและเวียดนาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเวลาที่ผ่านมา

พิพิธภัณฑ์แห่งนี้มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ ๑๐๐ ไร่ ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่สวยงามและร่มรื่น มีอาคารหลักที่ใช้จัดแสดงนิทรรศการและพื้นที่กลางแจ้งสำหรับจัดกิจกรรมต่างๆ นอกจากนี้ยังมีพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมและกีฬาอีกด้วย

พิพิธภัณฑ์มิตรภาพไทย-เวียดนาม เป็นสถานที่ที่ทุกคนสามารถเข้าชมได้ฟรี โดยไม่ต้องเสียค่าเข้าชมใดๆ ทั้งสิ้น นอกจากนี้ยังมีบริการรถเข็นสำหรับผู้พิการและรถจักรยานยนต์สำหรับผู้ขับขี่อีกด้วย

พิพิธภัณฑ์มิตรภาพไทย-เวียดนาม เป็นสถานที่ที่ทุกคนสามารถเข้าชมได้ฟรี โดยไม่ต้องเสียค่าเข้าชมใดๆ ทั้งสิ้น นอกจากนี้ยังมีบริการรถเข็นสำหรับผู้พิการและรถจักรยานยนต์สำหรับผู้ขับขี่อีกด้วย

2. หนังสือนำชมพิพิธภัณฑ์ (แจก) หนังสือหมู่บ้านมิตรภาพ ไทย-เวียดนาม ภาษาไทยและภาษาเวียดนาม

3. สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ไม่มี

4. มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้ โทรทัศน์, Website และสื่อบุคคล

● มีการจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน, มหาวิทยาลัย, และพิพิธภัณฑ์

2. องค์กรต่างประเทศ ได้แก่ หน่วยงานของรัฐจากประเทศเวียดนาม

2. 2.12 แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

บ้านโฮจิมินห์และ สถานที่จัดแสดงโลกของปลาแม่น้ำโขง

2. 2.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1. งบประมาณ เนื่องจากไม่มีการเก็บค่าเข้าชมจึงไม่มีรายได้ประจำมาสนับสนุนการดำเนินงานให้ต่อเนื่อง รายได้หลักมาจากตู้บริจาคและการขายของที่ระลึก

2. บุคลากร ขาดมัคคุเทศก์นำชมสถานที่

2. 2.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

● จุดอ่อน

- นิทรรศการมีเนื้อหาน้อย ไม่น่าติดตาม

● จุดแข็ง

- มีทำเลเหมาะสม ตั้งอยู่ใกล้ตัวเมือง การเดินทางไปมาสะดวก

2. 2.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

ไม่มี

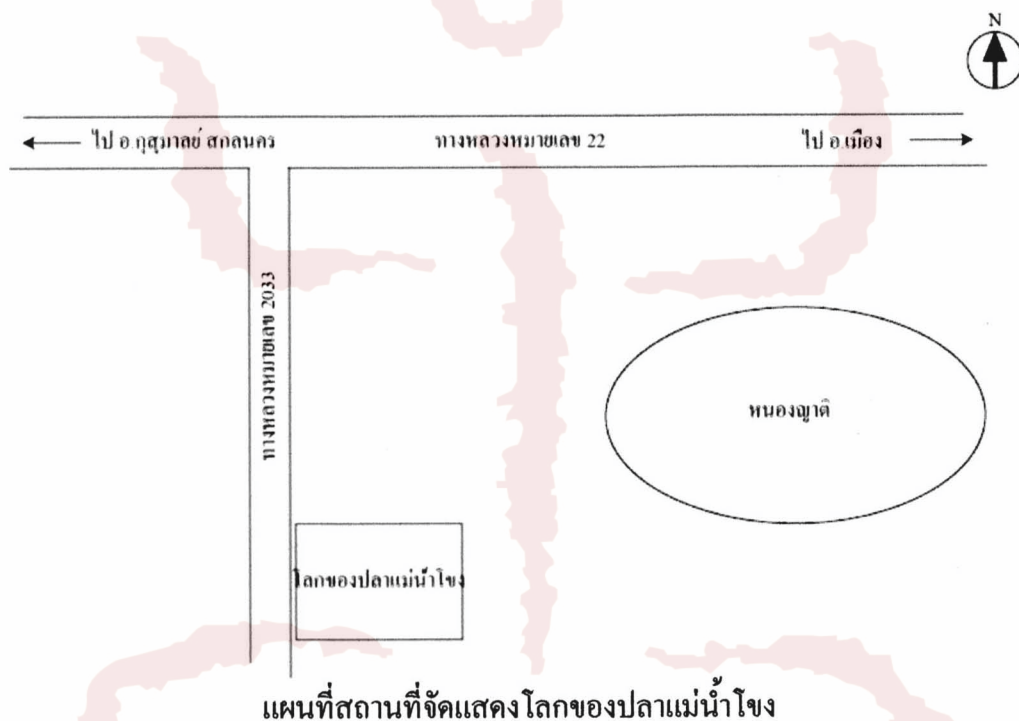
2.3 สถานที่จัดแสดงโลกของปลาแม่น้ำโขง (Mekong Underwater World)

2.3.1 ที่อยู่และการติดต่อ อ่างเก็บน้ำหนองญาติ ต.หนองญาติ อ.เมือง จ.นครพนม 48000

โทรศัพท์ ดำเนินงานโดย เทศบาลเมืองนครพนม 0-4251-1535 โทรสาร 0-4251-2005 E-mail: -

Website: <http://www.doopamekong.com>

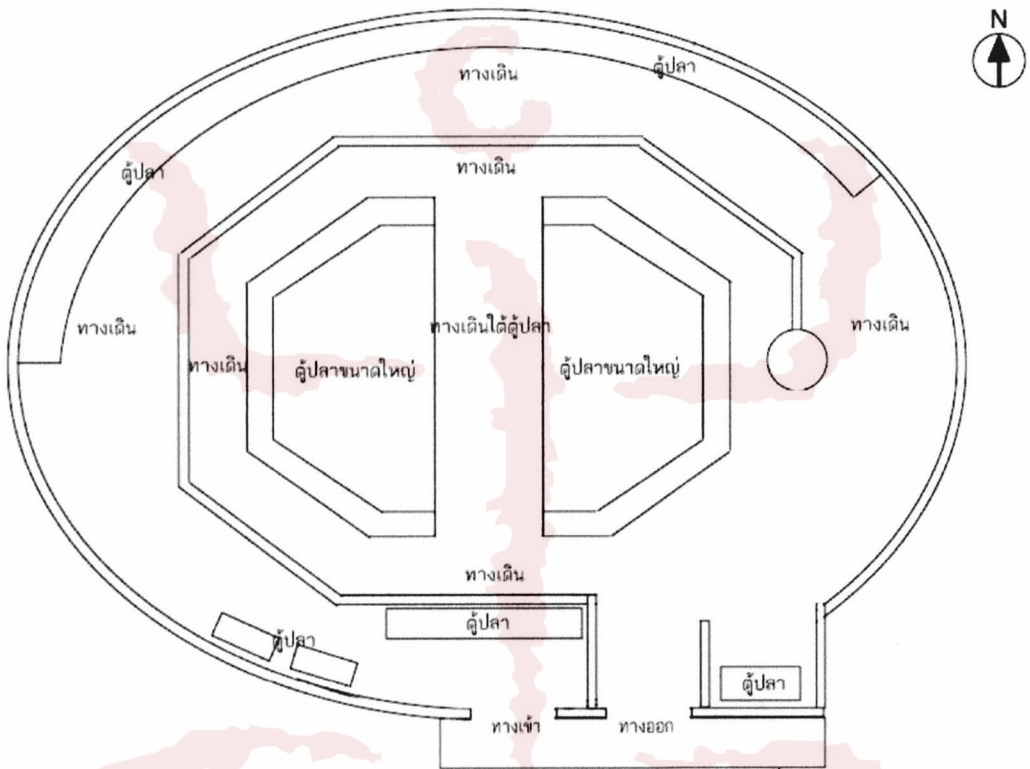
2.3.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2. 3.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

แผนผังอาคารจัดแสดง

ผังอาคารจัดแสดงสถานที่จัดแสดงโลกของปลาแม่น้ำโขง

มีการจัดแบ่งเรื่องราวเป็นส่วนต่างๆ ทั้งหมด 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับแม่น้ำโขง ข้อมูลเกี่ยวกับปลาบึก แม่น้ำโขง สายธารเพื่อชีวิต และโลกของปลา : แม่น้ำโขงแม่น้ำนานาชาติ แม่น้ำโขงในประเทศไทย แม่น้ำโขงกับ 80 ล้านชีวิต วิถีชีวิตหลักของคนลุ่มน้ำโขง โลกของปลาแม่น้ำโขง

ส่วนที่ 2 เรื่องเกี่ยวกับสถานที่จัดแสดงโลกของปลาแม่น้ำโขง : ปลาบึก อ่างเก็บน้ำหนองญาติ ประวัติสถานที่จัดแสดงโลกของปลาแม่น้ำโขง อ่างเก็บน้ำหนองญาติกับการพัฒนาที่ไม่หยุดอยู่กับที่ อ่างเก็บน้ำหนองญาติกับประวัติศาสตร์ที่ต้องจดจำ สถานที่จัดแสดงโลกของปลาแม่น้ำโขง และห้องฉายวิดีโอทัศน์

ส่วนที่ 3 สวนกลางแจ้ง จัดแสดงพันธุ์เต่า

ส่วนที่ 4 ห้องจัดแสดงหลัก เป็นตู้จัดแสดงพันธุ์ปลาต่างๆ ประกอบด้วย พันธุ์ปลาน้ำจืด โดยเฉพาะปลาแม่น้ำโขง เช่น ปลาพลวง ปลาบึก ปลาสวาย ปลาเทโพ ปลากระมัง เป็นต้น

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ภาพป้ายสถานที่จัดแสดงโลกของปลาแม่น้ำโขง
ภาพที่ 2 ภาพด้านหน้าอาคารสถานที่จัดแสดงโลกของปลาแม่น้ำโขง
ภาพที่ 3 ภาพโถงด้านหน้าสถานที่จัดแสดงโลกของปลาแม่น้ำโขง
ภาพที่ 4 ภาพทางเดินภายในสถานที่จัดแสดงโลกของปลาแม่น้ำโขง

1	2
3	4

2. 3.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ผู้ดูแล : นายนพพร ศิวารมย์
ตำแหน่ง : นิติกร
หน่วยงาน : เทศบาลเมืองนครพนม

2.3.5 วันเวลาเปิดทำการ วันจันทร์-ศุกร์ เวลา 10.00 น.-17.00 น. วันเสาร์-อาทิตย์และวันหยุดราชการ 09.00 น.-17.30 น.

2.3.6 การเข้าชม

- มีค่าเข้าชม
 - เด็ก 10 บาท
 - ผู้ใหญ่ 30 บาท
 - ชาวต่างชาติ 30 บาท
- ยกเว้น/ลดค่าเข้าชมกรณีพิเศษกรณีเป็นหมู่คณะ
- จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 5 วันทำการ

2.3.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

จังหวัดนครพนมเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ติดกับแม่น้ำโขง ความยาวทั้งหมด 286 กิโลเมตร มีแม่น้ำที่สำคัญไหลลงสู่แม่น้ำโขงหลายสาย ได้แก่ ลำน้ำคำ และแม่น้ำสงคราม จึงทำให้จังหวัดนครพนมมีสัตว์น้ำมากมายและกลายเป็นแหล่งน้ำที่สำคัญในการขยายพันธุ์สัตว์น้ำ พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ เทศาบาลเมืองนครพนมพร้อมคณะผู้บริหารเทศบาลเมืองนครพนม โดยการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลหนองญาติ ผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม และ นายชวลิต วิชยสุทธิ์ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครพนม จึงได้ดำเนินการจัดตั้งสถานที่จัดแสดง โลกของปลาแม่น้ำโขงขึ้นมา โดยจัดตั้งสถานที่จัดแสดงโลกของปลาแม่น้ำโขงขึ้นที่บริเวณอ่างเก็บน้ำหนองญาติ เพื่อรวบรวมพันธุ์สัตว์น้ำที่อยู่ในแม่น้ำโขงและลำน้ำสาขามาจัดแสดงไว้ โดยใช้งบประมาณในการก่อสร้างทั้งสิ้น 93,065,400 บาท โดยแบ่งการก่อสร้างเป็น 4 ระยะ คือ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 ถึงปี พ.ศ.2548

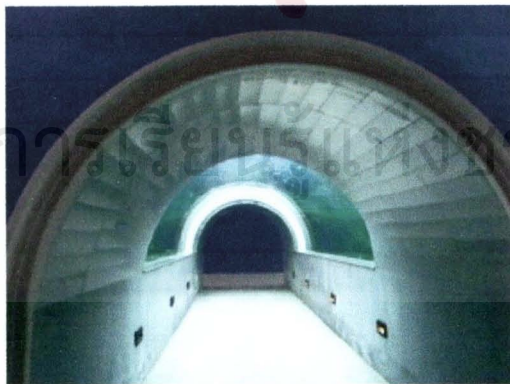
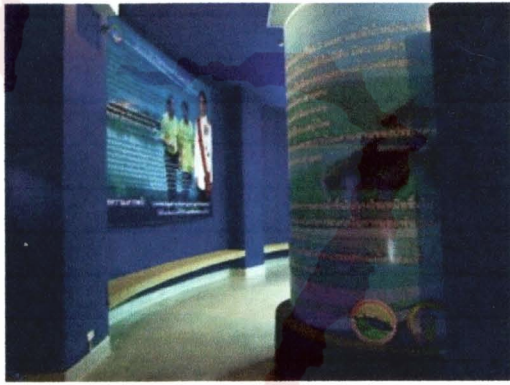
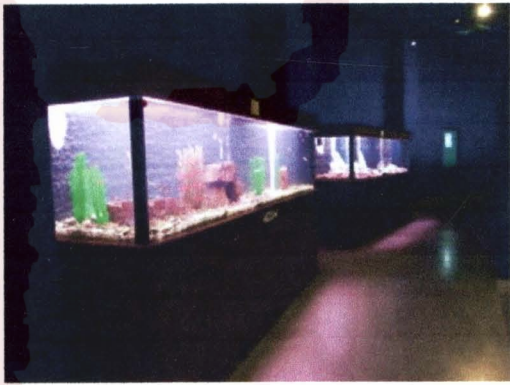
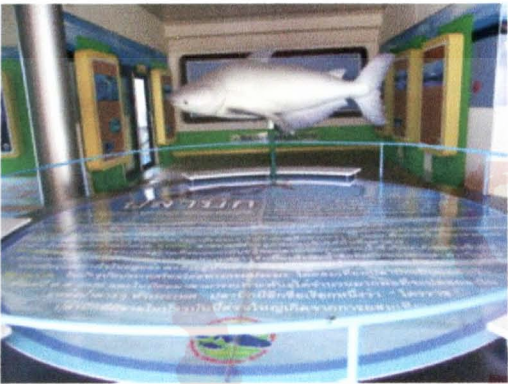
ภายในอาคารสถานที่จัดแสดงโลกของปลาแม่น้ำโขงเป็นสถานที่จัดแสดงพันธุ์ปลาน้ำจืดของกลุ่มแม่น้ำโขง โดยจัดแสดงพันธุ์ปลาแม่น้ำโขงทั่วไป พันธุ์ปลาชนิดที่หายากและใกล้สูญพันธุ์ โดยมีจุดเด่นคือมีอุโมงค์ขนาดใหญ่ให้ผู้ชมสามารถเดินลอดได้

2.3.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- ธรรมชาติศึกษาและสิ่งมีชีวิต

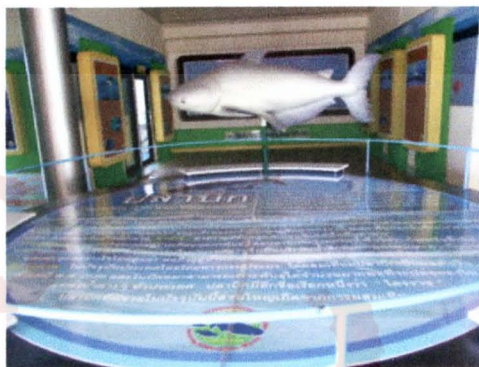
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

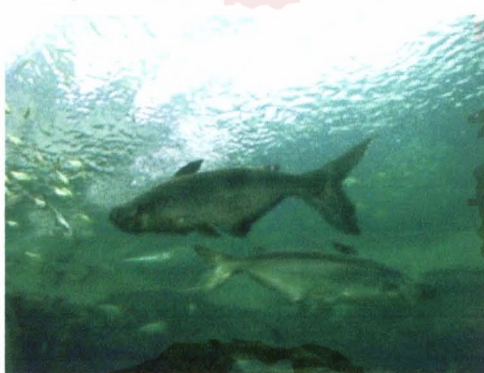

พันธุ์สัตว์/พืช

สิ่งของจำลอง

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

ปลาบึก (Mekong Giant Catfish) เป็นปลาน้ำจืดที่ไม่มีเกล็ดขนาดใหญ่ พบอาศัยอยู่เฉพาะในแม่น้ำโขง เป็นปลาที่มีความสำคัญ และเป็นเอกลักษณ์ของแม่น้ำโขง

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

- นิทรรศการหมุนเวียน

ไม่มี

- กิจกรรม

ไม่มี

2.3.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

ไม่มีการลงทะเบียนวัตถุ

2.3.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ มี

- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัสดุสิ่งของ มี

2.3.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

- จำนวนหน้าที่ รวม 6 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้
 1. งานประมง
 2. งานช่าง
 3. งานสถานที่
- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ
 1. นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา
 2. นักศึกษาระดับอุดมศึกษา
 3. บุคคลทั่วไป

สถิติผู้เข้าชมต่อปี
ไม่มีการบันทึก
- การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์
 1. มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย
 2. มีลานจอดรถ
 3. ร้านจำหน่ายของที่ระลึก ประเภทเสื้อ พวงกุญแจ ที่ติดคู่เย็น และแก้ว
- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์
 1. เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
 2. หนังสือนำชมพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
 3. สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ไม่มี
 4. มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้ ป้ายโฆษณา, Website และสื่อบุคคล
- มีการจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้
 1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ และ โรงเรียน
 2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.3.12 แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

โครงการหมู่บ้านมิตรภาพ ไทย – เวียดนาม, บ้านโฮจิมินห์

2.3.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1. งบประมาณ ขาดงบประมาณสนับสนุน โดยเฉพาะอาหารสำหรับปลา เนื่องจากไม่มีเงินสำรอง
2. บุคลากร ขาดบุคลากรผู้เชี่ยวชาญทางด้านประมงน้ำจืด

2.3.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

● จุดอ่อน

- มีพื้นที่สำหรับจัดนิทรรศการค่อนข้างจำกัด

● จุดแข็ง

- มีทำเลเหมาะสม ตั้งอยู่ใกล้ตัวเมืองและถนนใหญ่ การเดินทางไปมาสะดวก

2.3.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

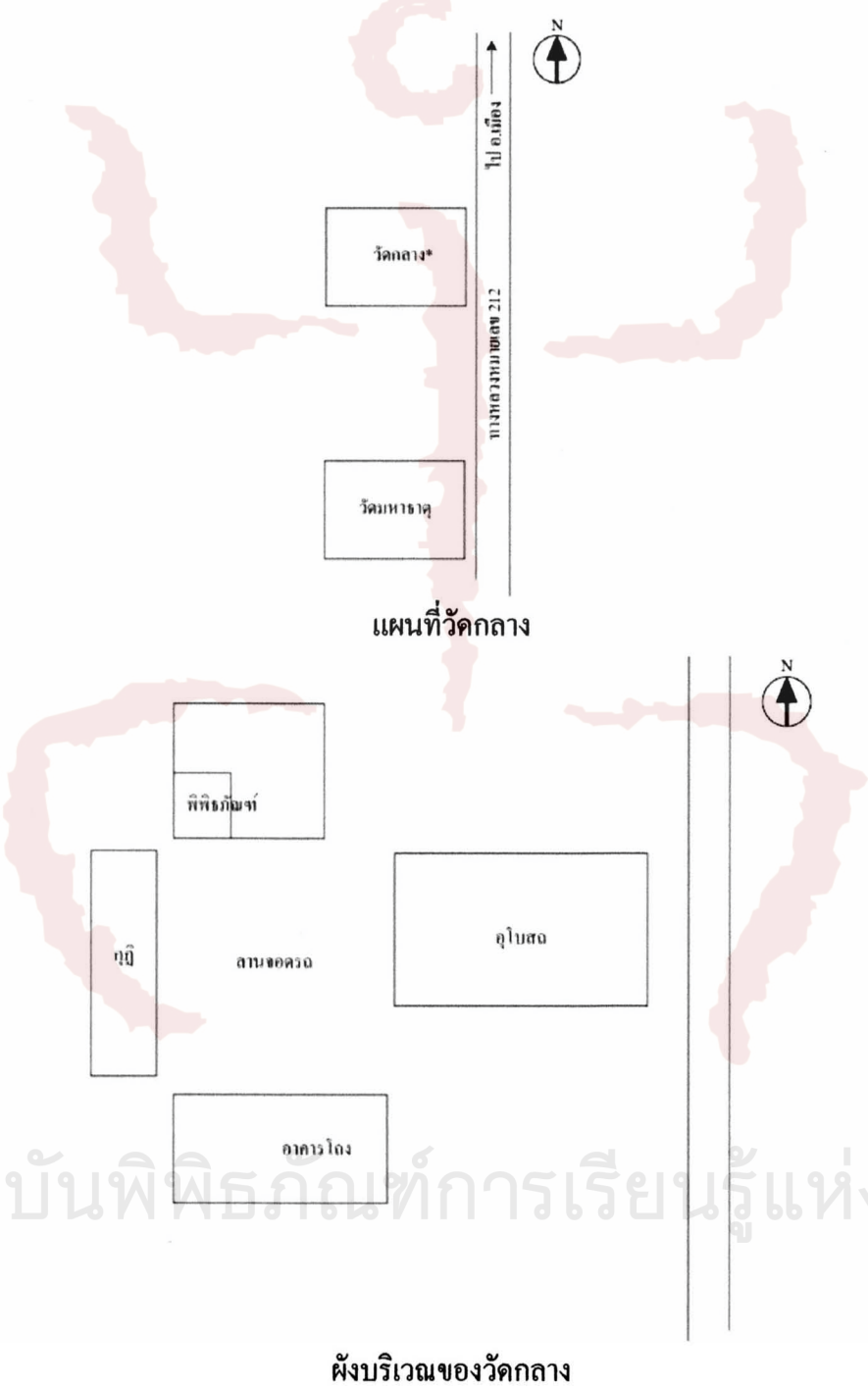
ไม่มี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.4 พิพิธภัณฑวัดกลาง

2.4.1 ที่อยู่และการติดต่อ 736 ถ.สุนทรวิจิตร ต.ในเมือง อ.เมือง จ.นครพนม 48000
โทรศัพท์ 042-512902 โทรสาร - E-mail: - Website: -

2.4.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

2.4.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ภาพด้านหน้าวัดกลาง

ภาพที่ 2 ภาพอุโบสถวัดกลาง

ภาพที่ 3 ภาพอาคารที่ตั้งพิพิธภัณฑวัดกลาง

ภาพที่ 4 ภาพทางเข้าพิพิธภัณฑวัดกลาง

1	2
3	4

2.4.4 สาเหตุและปัจจัยในการยกเลิกกิจการของพิพิธภัณฑ

วัดกลางได้รับอนุญาตให้ตั้งวัดเมื่อปี พ.ศ. 2200 เดิมวัดกลางตั้งอยู่ที่บ้านหนองจันทร์ ต.ท่าค้อ อ.เมือง หลังจากพระยามหาอำมาตย์ (ป้อม อมาตย์กุล) รบชนะทัพของท้าวท่งหงษา ท้าว จุฬณี และท้าวคำสาย พระยามหาอำมาตย์ได้ออกคำสั่งให้พระบรมราชาสุคต้ายเมืองจากบ้าน หนองจันทร์มาตั้งใหม่ที่บ้านโพธิ์คำหรือโพธิ์คำ เมื่อปี พ.ศ.2340 เพราะเห็นว่าเมืองใหม่มีชัยภูมิที่ เหมาะสม และวัดกลางได้ย้ายมาอยู่ที่เมืองใหม่ เพราะอยู่ในความอุปถัมภ์ของเจ้าเมือง เหตุที่ได้นาม ว่า วัดกลาง เพราะสร้างอยู่ใจกลางเมือง

พิพิธภัณฑวัดกลางก่อตั้งโดยพระครูกิตติพนมคุณ (เจ้าอาวาสในปัจจุบัน) เพื่อการเก็บ รักษาวัตถุสำคัญที่มีอยู่ในวัดทั้งที่มีมาแต่ดั้งเดิมและจากการบริจาคจากผู้มีจิตศรัทธา ปัจจุบัน

พิพิธภัณฑ์ไม่เปิดให้บริการแล้ว เนื่องจากเจ้าอาวาสได้อาพาธ และไม่มีผู้สืบทอดงานพิพิธภัณฑ์ต่อไป

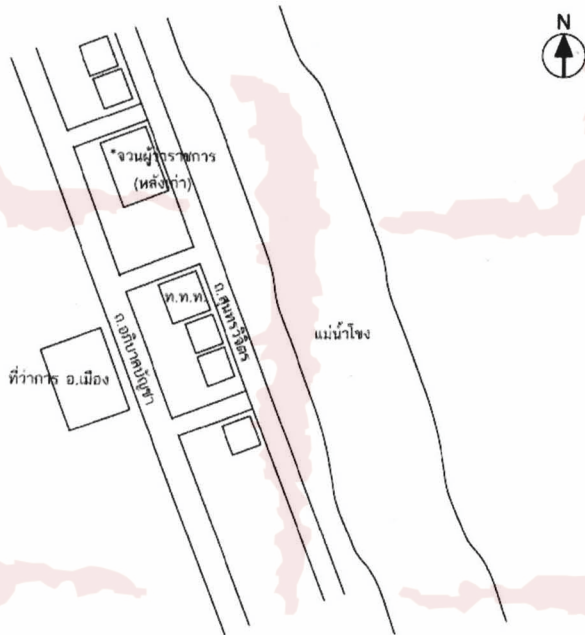

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

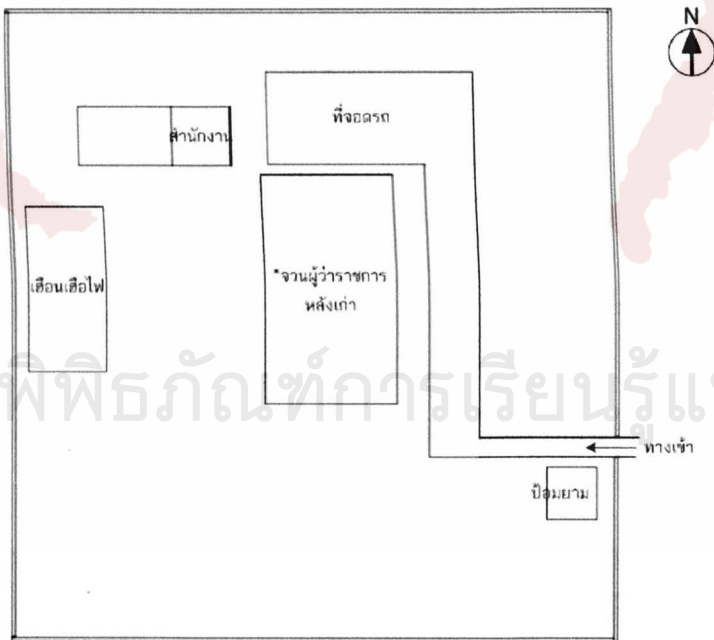
2.5 พิพิธภัณฑ์จวนผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม (หลังเก่า)

2.5.1 ที่อยู่และการติดต่อ ที่อยู่ : ถนนสุนทรวิจิตร อ.เมือง จ.นครพนม 48000
การติดต่อ : สำนักงานจังหวัดนครพนม ศาลากลางจังหวัดนครพนม อ.เมือง จ.นครพนม 48000
โทรศัพท์ 042-511287 โทรสาร 042-511287, 042-511574 E-mail: - Website:
http://www.nakhonphanom.go.th/nkp_08092551.php

2.5.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนที่พิพิธภัณฑ์จวนผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม (หลังเก่า)

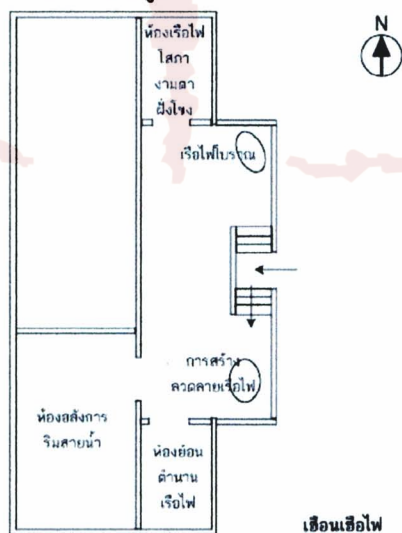
ผังบริเวณของพิพิธภัณฑ์จวนผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม (หลังเก่า)

2.5.3 ลักษณะทางกายภาพของพืชรักน้

แผนผังอาคารจัดแสดง

ผังอาคารจัดแสดงพิพิธภัณฑ์งานผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม (หลังเก่า)

ผังอาคารจัดแสดงเขื่อนเหื่อไฟ

อาคารพิพิธภัณฑ์จวนผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม (หลังเก่า) เป็นอาคาร 2 ชั้น มีการจัดแสดงตามเรื่องราวดังนี้

ชั้นที่ 1 ประกอบด้วย ห้องที่ 1 กรอบแห่งความจริง - ย้อนตำนานอาคารจวน และรำลึกถึงพ่อเมืองนครพนมคนแรกถึงปัจจุบัน ห้องที่ 2 ย่านเก่าเล่าเรื่อง – สัมผัสมุมมองใหม่ พบ

หลากหลายเรื่องราว สะท้อนเสน่ห์ย่านเก่าริมโขง ห้องที่ 3 ม่วนซื่นสองฝั่งโขงเชื่อมโยงอินโดจีน - เบิกบานอิมบญในงานสืบสานประเพณีและเชื่อมสายสัมพันธ์ของผู้คนสองฝั่งโขง

ชั้นที่ 2 ประกอบด้วย ห้องที่ 4 ตามรอยเสด็จนครพนม - น้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณ และชื่นชมพระจริยวัตรอันงดงาม ตามรอยเสด็จฯ เยี่ยมราษฎรในจังหวัดนครพนม เมื่อ พ.ศ.2498 ห้องที่ 5 ตามรอยเท้าพ่ออยู่อย่างพอเพียง – ชาวนครพนมร่วมสานต่อพระราชปณิธานใน 5 โครงการในพระราชดำริ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น

ส่วนอาคารด้านหลังเป็นนิทรรศการเขื่อนเสือไฟ (เรือนเรือไฟ) จัดแสดงเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและการสร้างเรือไฟของจังหวัดนครพนม เพื่อให้นักท่องเที่ยวและผู้สนใจได้ศึกษาถึงประวัติความเป็นมาของงานประเพณีไหลเรือไฟ

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ภาพด้านหน้าพิพิธภัณฑ์จวนผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม (หลังเก่า)

ภาพที่ 2 ภาพป้ายพิพิธภัณฑ์จวนผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม (หลังเก่า)

ภาพที่ 3 ภาพอาคารพิพิธภัณฑ์จวนผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม (หลังเก่า)

ภาพที่ 4 ภาพอาคารเขื่อนเสือไฟ

1	2
3	4

2.5.4 ผู้ดูแล/หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล : น.ส.สุภา ปราบใหญ่
ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
หน่วยงาน : สำนักงานจังหวัดนครพนม

2.5.5 วันเวลาเปิดทำการ วันพุธ - อาทิตย์ เวลา 10.00 – 19.30 น.

2.5.6 การเข้าชม

- ไม่เสียค่าเข้าชม
- จดหมายขออนุญาต/โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 1 วัน

2.5.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

จวนผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม (หลังเก่า) เป็นสถาปัตยกรรมแบบตะวันตก ซึ่งได้รับอิทธิพลด้านรูปแบบจากฝรั่งเศสในช่วงสมัยสงครามอินโดจีน จวนผู้ว่าราชการจังหวัด(หลังเก่า) เดิมเป็นทรัพย์สินส่วนตัวของพระยาอภัยเดช สยามเมศวรภักดีพิริยพาหะ(อภัย นาครทรรพ) เทศาภิบาลมณฑลอูรธานี ซึ่งเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนมคนแรก ได้ก่อสร้างขึ้นระหว่างปี พ.ศ.2455 – 2457 ต่อมาพระยาอภัยเดชฯ ได้ขายอาคารหลังนี้ให้กระทรวงมหาดไทย เพื่อใช้เป็นที่พักของผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนมเมื่อ พ.ศ.2470 ในราคา 2 หมื่นบาท ซึ่งต่อมามีผู้ว่าราชการจังหวัดท่านในจวนแห่งนี้จำนวน 24 คน ปัจจุบันกรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถาน

ระหว่างวันที่ 13 –15 พฤศจิกายน พ.ศ.2498 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดนครพนมจึงได้จัดให้จวนผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม แห่งนี้เป็นที่ประทับแรม จนกระทั่งปี พ.ศ. 2527 จึงได้ย้ายจวนผู้ว่าราชการจังหวัด ไปพักที่บ้านพักรับรองของ กอ.รมน. ซึ่งต่อมามีผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม (หลังเก่า) ได้ถูกใช้เป็นสมาคมนักปกครองจังหวัดนครพนมระยะหนึ่ง และได้เปลี่ยนเป็นที่ตั้งชมรมลูกเสือชาวบ้านซึ่งได้ใช้เป็นครั้งเป็นคราว ในคราวที่มีการเรียกประชุมเท่านั้น

จวนผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนมแห่งนี้ ก่อสร้างมาเป็นเวลานาน ทำให้อาคารอยู่ในสภาพ

ทรุดโทรม จังหวัดนครพนมจึงดำเนินการซ่อมแซม โดยมีกรมศิลปากรกำกับดูแล เพื่อจัดทำเป็น พิพิธภัณฑ์และจัดนิทรรศการให้ประชาชนและเยาวชน นักเรียน นักศึกษาได้ใช้เป็นสถานที่ศึกษาหาความรู้ศิลปะ วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์เมืองนครพนม จนถึงปี พ.ศ. 2551 นายบุญสนอง บุญมี ผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม จึงมีแนวคิดที่จะปรับปรุงจนผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม (หลังเก่า) ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งของจังหวัด โดยได้จัดทำโครงการพิพิธภัณฑ์จวนผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม (หลังเก่า) และได้ทำพิธีเปิดอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคมพ.ศ. 2551 มี พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ เป็นประธาน

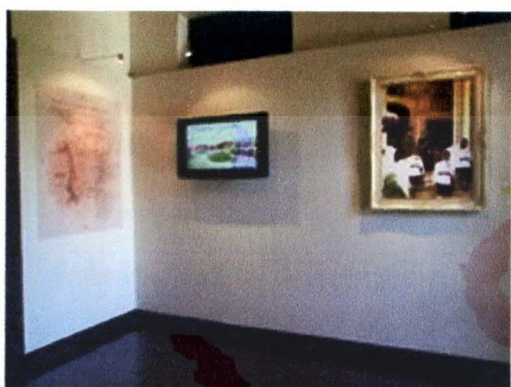
2.5.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- ประวัติและวิวัฒนาการ ทางด้านโบราณคดีและประวัติศาสตร์ของนครพนม
- วัฒนธรรมและประเพณี ของเมืองนครพนมตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

ภาพถ่าย

สิ่งของจำลอง

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

ไม่มี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

นิทรรศการชั่วคราว/กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

- นิทรรศการหมุนเวียน

- นิทรรศการภาพถ่ายจากโครงการประกวดภาพถ่าย ภาพเก่าเล่าเรื่อง เมืองนครพนม

- กิจกรรม

- การเสวนาทัวร์เมืองเก่า

2.5.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

กำลังดำเนินการอยู่ ถึงปัจจุบันมีวัตถุลงทะเบียนแล้ว ร้อยละ 20

2.5.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ ไม่มี

- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ ไม่มี

2.5.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

- จำนวนหน้าที่ รวม 1 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้ บริหารงาน นำชมสถานที่ จัดการทั่วไป

- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1. นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา
2. นักศึกษาระดับอุดมศึกษา
3. บุคคลทั่วไป

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ไม่มีการบันทึก

- การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

1. มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
2. มีศูนย์ค้นคว้าข้อมูล
3. มีลานจอดรถ

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

1. เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ (แจก) แผ่นพับภาษาไทย

2. หนังสือนำชมพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
3. สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ไม่มี
4. มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้ วิทยุ, โทรทัศน์, Website และสื่อบุคคล

- มีการจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน, มหาวิทยาลัย และชุมชน
2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.5.12 แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

ไม่มี

2.5.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1. งบประมาณ ขาดงบประมาณสนับสนุนในการพัฒนาพิพิธภัณฑ์
2. บุคลากร ต้องการบุคลากรเพิ่มเติม เพื่อทำงานในแต่ละหน้าที่ที่แตกต่างกัน
3. สภาพอาคารทรุดโทรม มีปัญหาเรื่องปลวก เพราะพื้นที่มีความชื้นจากแม่น้ำโขงมาก

2.5.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

- จุดอ่อน

- มีพื้นที่สำหรับจัดนิทรรศการค่อนข้างจำกัด เนื่องจากอาคารเป็นอาคารเก่าแก่ ไม่สามารถขยายได้

- จุดแข็ง

- มีทำเลเหมาะสม ตั้งอยู่ในตัวเมือง การเดินทางไปมาสะดวก

2.5.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

- ในอนาคตจะมีการพัฒนาเรื่อง e-learning และห้องสมุด
- จะมีการปรับเนื้อหาพิพิธภัณฑ์ เพื่อทำเป็นหอเกียรติยศของผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม เพราะทางจังหวัดมีพิพิธภัณฑ์เมืองอยู่แล้ว

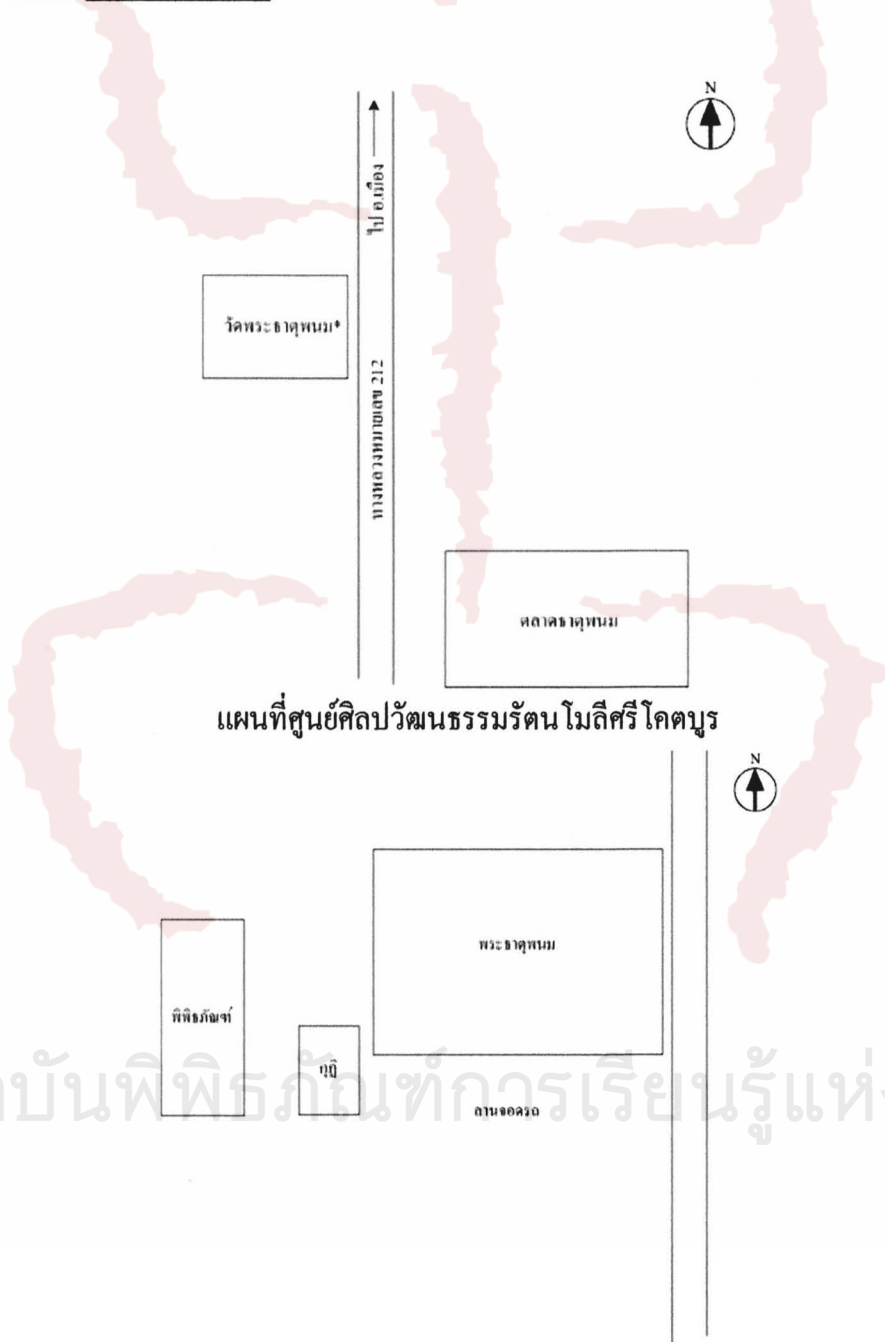
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.6 ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมรัตนโมลีศรีโคตบูร (Ratanamoli Srigotapura Art and Culture Center)

2.6.1 ที่อยู่และการติดต่อ วัดพระธาตุพนมวรวิหาร อ.ธาตุพนม จ.นครพนม 48110
โทรศัพท์ 042-541421, 042-525657, 0817693354 (พระครูโกศลพนมกิจ) โทรสาร -

E-mail: - Website: -

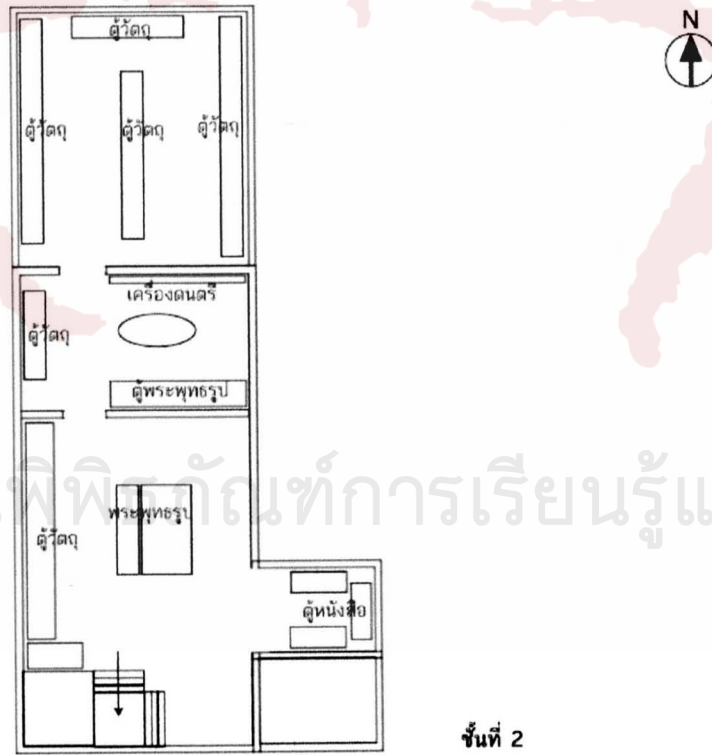
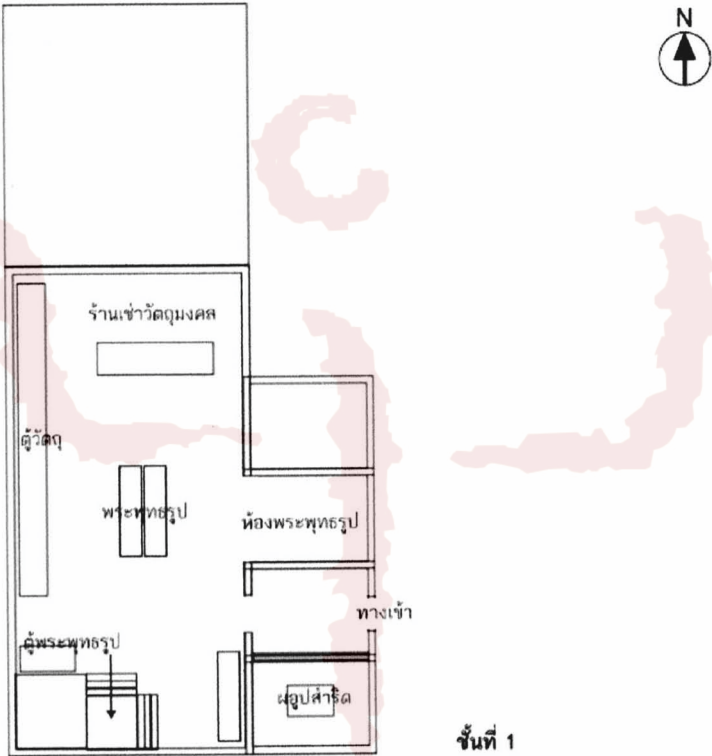
2.6.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

ผังบริเวณของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมรัตนโมลีศรีโคตบูร

2. 6.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

แผนผังอาคารจัดแสดง

ผังอาคารจัดแสดงศูนย์ศิลปวัฒนธรรมรัตนโมลีศรีโคตบูร

อาคารศูนย์ศิลปวัฒนธรรมรัตนโมลศิริโคตรบูรแบ่งเป็น 2 ชั้น มีการจัดแสดงวัตถุดังนี้
 ชั้นที่ 1 จัดแสดงโบราณวัตถุซึ่งส่วนใหญ่ เป็นโบราณวัตถุที่ได้มาจากองค์พระธาตุพนม
 องค์เดิม และมีพื้นที่สำหรับสักการะพระพุทธรูป และพื้นที่ให้เช่าวัตถุมงคลและของที่ระลึก

ชั้นที่ 2 จัดแสดงศิลปโบราณวัตถุ ทั้งโบราณวัตถุที่ได้จากองค์พระธาตุพนม และ
 โบราณวัตถุประเภทต่างๆ ที่ได้มาจากการบริจาค รวมถึงเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ

นอกจากนี้ บริเวณด้านหน้าอาคารยังมีอาคารหลังเล็กจัดแสดงพญามัจฉาพระบรม
 สารีริกธาตุของพระธาตุพนมองค์เดิม ส่วนอาคารด้านข้างจัดแสดงโบราณวัตถุประเภทไม้ เช่น บาน
 ประตูแกะสลัก พระพุทธรูปไม้ เป็นต้น บริเวณพื้นที่ด้านหน้าของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมรัตนโมลศิริโคตร
 บูรยังมีการจัดพื้นที่เป็นสวนขนาดเล็กพร้อมกับจัดวางใบเสมาหิน และ โบราณวัตถุประเภทหินที่มี
 ขนาดใหญ่

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ภาพป้ายศูนย์ศิลปวัฒนธรรมรัตน โมลศิริโคตรบูร

ภาพที่ 2 ภาพด้านหน้าอาคารศูนย์ศิลปวัฒนธรรมรัตน โมลศิริโคตรบูร

ภาพที่ 3 ภาพอาคารเล็กด้านหน้าศูนย์ศิลปวัฒนธรรมรัตนโมลศิริโคตรบูร

ภาพที่ 4 ภาพสวนภายในศูนย์ศิลปวัฒนธรรมรัตน โมลศิริโคตรบูร

1	2
3	4

2. 6.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล : พระครูโกศลพนมกิจ

ตำแหน่ง ผู้ช่วยเจ้าอาวาสพระอารามหลวง

หน่วยงาน : วัดพระธาตุพนมวรมหาวิหาร

2. 6.5 วันเวลาเปิดทำการ ทุกวัน เวลา 08.00 – 16.00 น.

2. 6.6 การเข้าชม

- ไม่เสียค่าเข้าชม

2. 6.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

วัดพระธาตุพนมวรมหาวิหารเป็นวัดเก่าแก่ ตามตำนานพระธาตุพนมกล่าวไว้ว่า องค์พระธาตุพนมมีการสร้างมานานไม่น้อยกว่า 2,300 ปี ในสมัยอาณาจักรศรีโคตบูรเจริญรุ่งเรือง โดยทำพญาทั้ง 5 เมือง คือ พญานันทเสน เมืองศรีโคตบูรณ พญาจุลนีพรหมทัต พระอินทรปัตนครและพญาคำแดง รวมถึงพระอรหันต์ 500 องค์ โดยมีพระมหากัสสปะเถระเป็นผู้นำในการก่อสร้าง ได้มีการนำพระอัฐกธาตุหรือกระดูกส่วนนอกของพระพุทธเจ้ามาบรรจุไว้ในองค์พระธาตุ

ต่อมาเมื่อวันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2518 องค์พระธาตุพนมได้ล้มลงทั้งองค์ จึงได้มีการก่อสร้างองค์พระธาตุขึ้นใหม่โดยกรมศิลปากร จนแล้วเสร็จเมื่อวันที่ 23 มีนาคม พ.ศ.2522 ในระหว่างการก่อสร้างได้มีการค้นพบโบราณวัตถุในองค์พระธาตุประมาณ 14,700 ชิ้น โบราณวัตถุบางส่วนได้ถูกนำไปบรรจุไว้ในองค์พระธาตุองค์ใหม่ และอีกส่วนหนึ่งราว 4,000 ชิ้น ได้ถูกนำมาเก็บรักษาไว้ในวัดพระธาตุพนมวรมหาวิหาร ต่อมาในปี พ.ศ.2527 จึงมีการปรับปรุงภูมิของพระธรรมราชานุวัตร (แก้ว อุทุมมามา) ซึ่งเป็นเจ้าอาวาสในขณะนั้น ให้เป็นอาคารเก็บรักษาและจัดแสดงโบราณวัตถุจากองค์พระธาตุองค์เดิม

จากนั้นศูนย์ศิลปวัฒนธรรมรัตนโมลีศรีโคตบูรจึงได้ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ.2530 เพื่อเป็นอนุสรณ์ในงานฉลองอายุครบ 80 ปีของพระธรรมราชานุวัตร (แก้ว อุทุมมามา) โดยได้เปิดอย่างเป็นทางการในวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ.2530 ในการดำเนินงานดังกล่าวใช้งบประมาณทั้งสิ้น 1,738,816

บาทโดยเป็นการรวมญาติ 3 หลังเข้าด้วยกัน ในการรวบรวมวัตถุมาจัดแสดงยังมีการรวบรวมโบราณวัตถุ และเครื่องมือเครื่องใช้ที่มีอยู่ในวัด รวมทั้งวัตถุที่ได้จากการบริจาคของผู้มีจิตศรัทธามาจัดแสดง โดยมีพระโสภณเจติยาภิบาล (สม สุมโน) เป็นผู้นำในการรวบรวมและปรับปรุงการจัดแสดง

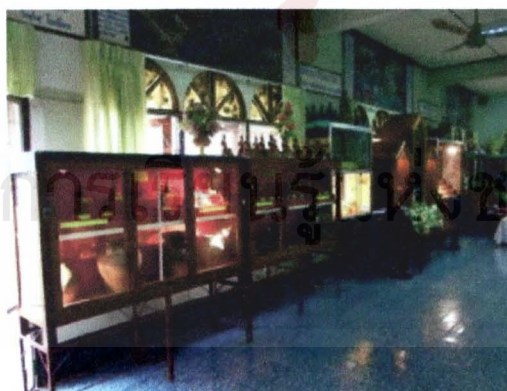
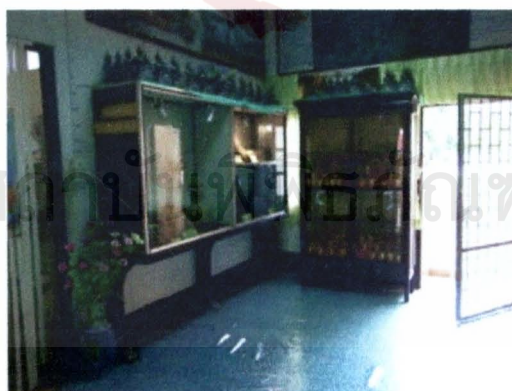
ปัจจุบันภายในศูนย์ศิลปวัฒนธรรมรัตน โมลิศรีโคตบูร มีโบราณวัตถุและวัตถุประเภทต่างๆ จัดแสดงไว้ประมาณ 6,000 ชิ้น ในอนาคตจะมีการสร้างอาคารพิพิธภัณฑ์ถาวรบริเวณลานกว้างด้านหลังอาคารปัจจุบัน โดยมีการจัดทำโครงการขึ้นแล้ว แต่ยังไม่มียงบประมาณในการจัดสร้าง

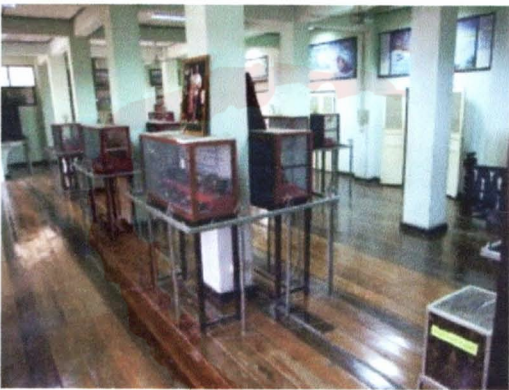
2. 6.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- ประวัติและวิวัฒนาการ ทางด้านโบราณคดีและประวัติศาสตร์ของนครพนม
- วัฒนธรรมและประเพณี ของเมืองนครพนมตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

เครื่องปั้นดินเผา

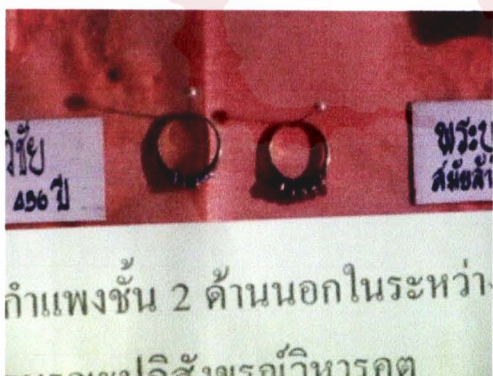
โบราณวัตถุ

เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

เครื่องดนตรี

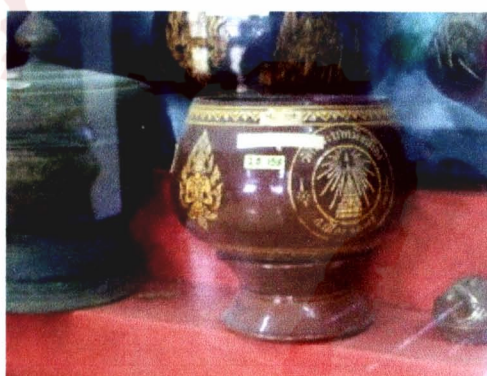
เครื่องประดับ

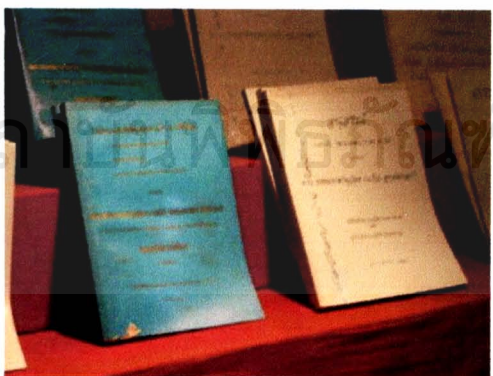
เครื่องโลหะ

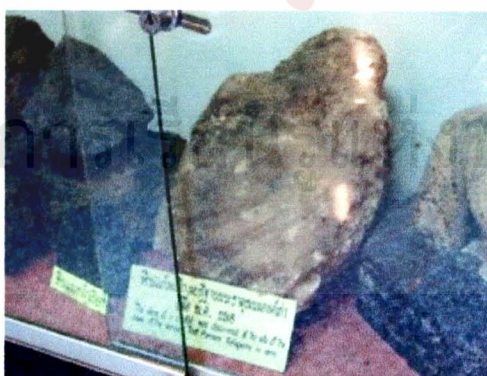
เครื่องจักสาน

เครื่องใช้ในการศาสนา

หนังสือ

หิน

อาวุธ

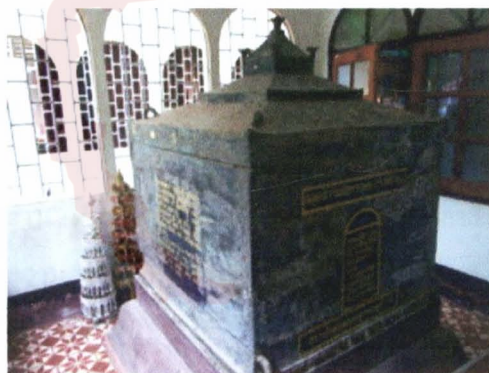

เอกสารโบราณ

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

ยอดพระธาตุองค์เดิม สร้างโดยเจ้าราชครู
หลวงโพนสะเม็กแห่งนครเวียงจันทน์ ในต้น
พุทธศตวรรษที่ 23

ผอบสำริด สร้างโดยเจ้าราชครูหลวงโพนสะ
เม็กแห่งนครเวียงจันทน์ ในต้นพุทธศตวรรษ
ที่ 23 เพื่อใช้เป็นที่บรรจุพระอุรังคธาตุใหม่

ฆ้องวง สมัยล้านช้าง พระเจ้าอนุวงศ์
เวียงจันทน์นำมาถวายวัดพระธาตุพนม เมื่อ
พ.ศ.2350

นิทรรศการชั่วคราว/กิจกรรม (นิทรรศการ/กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

- นิทรรศการหมุนเวียน

- ไม่มี

- กิจกรรม

- ไม่มี

2.6.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

มีการลงทะเบียนวัตถุ โดยกรมศิลปากรมาจัดทำให้ ส่วนวัตถุที่ได้รับบริจาคเข้ามาใหม่จะทำเป็นบันทึกไว้

2.6.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ ไม่มี

- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ ไม่มี

2.6.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

- จำนวนหน้าที่ รวม 5 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้ ดูแลรักษา และทำความสะอาดสถานที่

- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1. บุคคลทั่วไป

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ไม่มีการบันทึก

- การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

1. มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย โดยต้องมีการประสานงานกับทางวัดก่อน

2. มีลานจอดรถ

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

1. เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
2. หนังสือนำชมพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
3. สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ไม่มี
4. มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้

ป้ายโฆษณา และสื่อบุคคล

- มีการจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน และมหาวิทยาลัย
2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.6.12 แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

ไม่มี

2.6.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1. งบประมาณ ขาดงบประมาณสนับสนุนในด้านค่าสาธารณูปโภค เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟ รวมถึงการจัดสร้างอาคารหลังใหม่

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.6.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

- จุดอ่อน

- มีพื้นที่สำหรับจัดนิทรรศการค่อนข้างจำกัด เนื่องจากอาคารเป็นอาคารเก่าแก่ ไม่สามารถขยายได้

- จุดแข็ง

- มีทำเลเหมาะสม ตั้งอยู่ในสถานที่สำคัญคือวัดพระธาตุพนม ซึ่งมีคนเดินทางมาสักการะเป็นจำนวนมาก การเดินทางไปมาสะดวก

2.6.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

ไม่มี

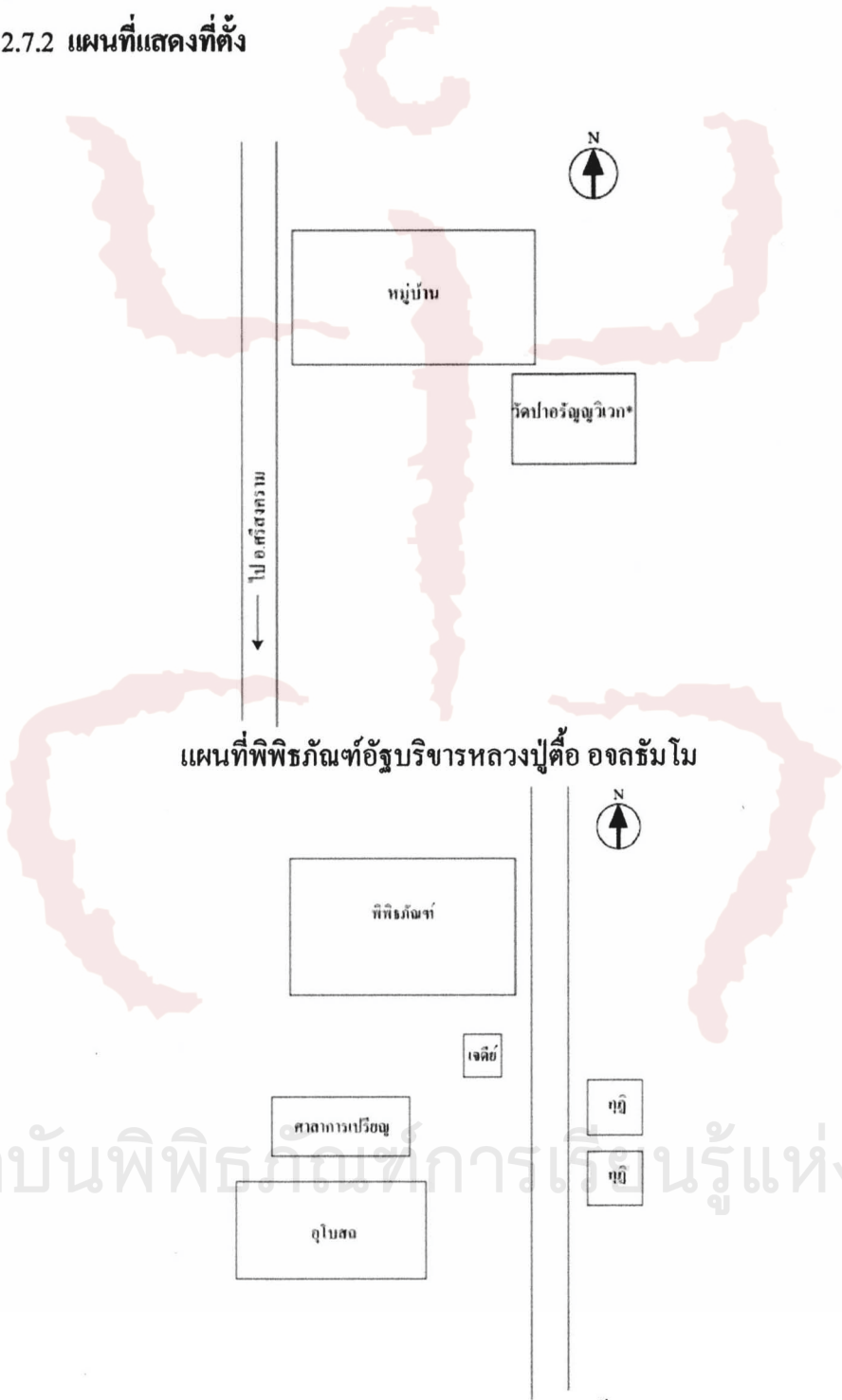

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.7 พิพิธภัณฑ์อัฐบริหารหลวงปู่ดื้อ อจลธัมโม

2.7.1 ที่อยู่และการติดต่อ วัดป่าอรัญญวิเวก (วัดหลวงปู่ดื้อ) บ้านข่า ต.บ้านข่า อ.ศรีสงคราม จ.นครพนม 48150 โทรศัพท์ 081-0475483 (พระครูวิมลศีลโสภณ) โทรสาร - E-mail: - Website: -

2.7.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

ผังบริเวณของพิพิธภัณฑ์อัฐบริหารหลวงปู่ดื้อ อจลธัมโม

2.7.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์
ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ภาพป้ายวัดป่าอรัญญวิเวก
ภาพที่ 2 ภาพอาคารเปรียญวัดป่าอรัญญวิเวก
ภาพที่ 3 ภาพอาคารพิพิธภัณฑ์อัฐบริวารหลวงปู่ดื้อ อจลธัมโม
ภาพที่ 4 ภาพภายในอาคารพิพิธภัณฑ์อัฐบริวารหลวงปู่ดื้อ อจลธัมโม

1	2
3	4

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.7.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล : พระครูวิมลศีลโสภณ (สำเนา ชัมมสีโล)
ตำแหน่ง เจ้าอาวาสวัดป่าอรัญญวิเวก
หน่วยงาน : วัดป่าอรัญญวิเวก

2.7.5 เหตุผลที่ต้องการจะเปิดเป็นพิพิธภัณฑ์ในอนาคต

พิพิธภัณฑ์อัฐบริหารหลวงปู่ดื้อ อจลธัมโม จัดตั้งขึ้นโดยศิษยานุศิษย์ทั้งบรรพชิตและฆราวาสของหลวงปู่ดื้อ อจลธัมโม เพื่อเป็นอนุสรณ์ระลึกถึงคุณงามความดี และปฏิปทาของหลวงปู่ดื้อ หลวงปู่ดื้อเป็นพระสายวิปัสสนากรรมฐานชื่อดัง ท่านเป็นหนึ่งในศิษย์เอกของหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต โดยได้ติดตามพระอาจารย์บำเพ็ญกรรมฐาน เผยแผ่ธรรมคำสอน ตลอดจนร่วมเดินธุดงค์ไปตามป่าเขาทั่วทั้งภาคเหนือและภาคอีสาน และยังเป็นสหธรรมมิก่ร่วมกับหลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ หลวงปู่ดื้อ อจลธัมโม ได้สร้างวัดป่ากรรมฐานขึ้นหลายแห่งคือ วัดป่าคาราภิรมณ์ อ.แม่ริม , วัดป่าสามัคคีธรรม อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่ ซึ่งวัดป่าที่ อ.แม่แตง แห่งนี้ เป็นวัดที่พระอาจารย์ดื้ออยู่จำพรรษานานที่สุด จนกระทั่งในปี พ.ศ.2514 หลังจากออกพรรษา ลูกหลานชาวนครพนมได้กราบอาราธนานิมนต์ให้กลับไปจำพรรษาที่วัดป่าอรัญญวิเวก ต่อมาในวันที่ 19 กรกฎาคม พ.ศ.2517 หลังจากเทศนาให้โอวาทพระภิกษุสามเณรจากต่างวัดที่มาถวายสักการะ หลวงปู่ดื้อได้หมดลมเนื่องจากร่างกายอ่อนเพลีย ก่อนมรณภาพลงอย่างสงบ

2.7.6 แผนงานที่จะนำไปสู่การเปิดเป็นพิพิธภัณฑ์ หรือแหล่งเรียนรู้ในอนาคต

อาคารพิพิธภัณฑ์อัฐบริหารหลวงปู่ดื้อ อจลธัมโม สร้างบนพื้นที่ทั้งหมด 6 ไร่เศษ ขนาดกว้าง 34 เมตร ยาว 38 เมตร ชั้นล่างจะจัดให้เป็นศูนย์รวมหนังสือแหล่งปฏิบัติธรรม ส่วนชั้นบนเป็นศูนย์รวมอัฐบริหาร และรูปเหมือนของหลวงปู่ดื้อ อจลธัมโม งบประมาณในการจัดสร้างมาจากผู้มีจิตศรัทธาร่วมบริจาค รวมถึงจากการจัดสร้างวัดดงมงคลให้ประชาชนทั่วไปได้บูชา พิพิธภัณฑ์อัฐบริหารหลวงปู่ดื้อ อจลธัมโม นอกจากจะใช้เป็นที่พักเก็บรวบรวมอัฐบริหารหลวงปู่ดื้อ อจลธัมโม แล้ว ยังจะใช้เป็นอาคารฝึกอบรมกรรมฐานของพุทธบริษัทด้วย โดยคาดว่าจะแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2551 - 2552

2.7.7 ลักษณะของวัตถุที่จัดเก็บอยู่ภายใน

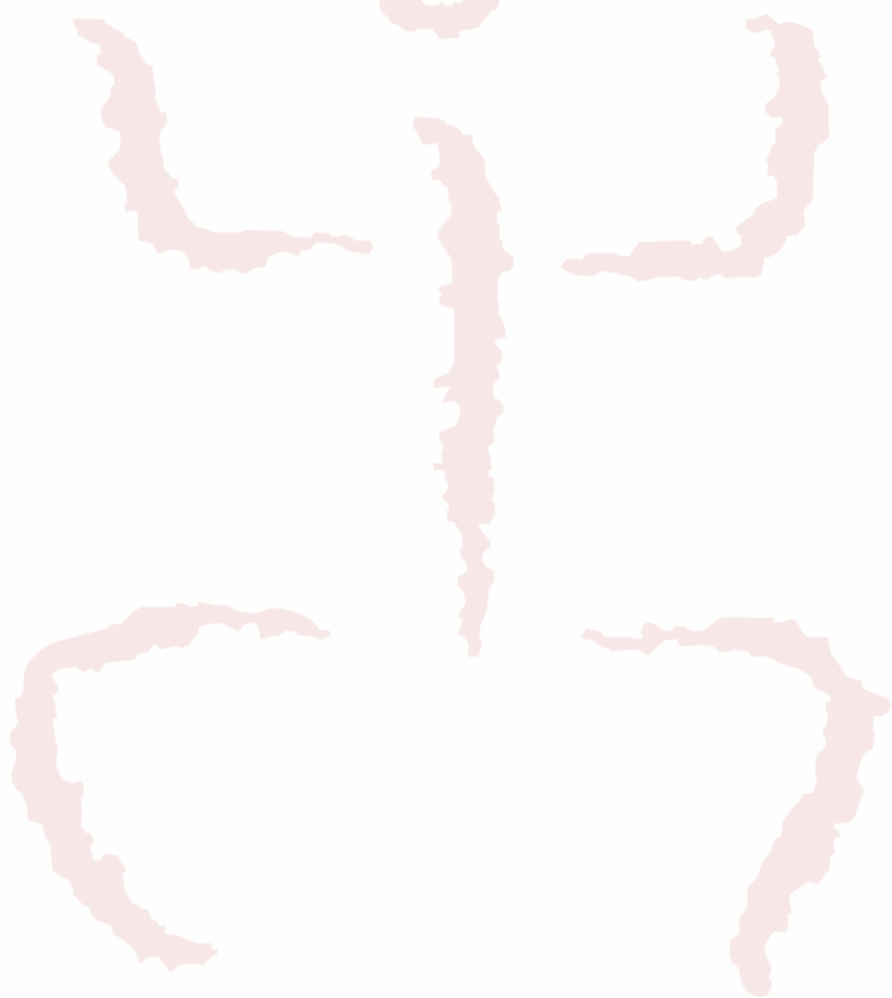
อาคารพิพิธภัณฑ์เป็นอาคารคอนกรีต 2 ชั้น ด้านนอกตัวอาคารประดับด้วยดินเผาदान เกรียนเป็นรูปหลวงปู่ดื้อ อจลธัมโม ภายในอาคารจะจัดแสดงเครื่องอัฐบริหาร ชีวประวัติ พระเถระกรรมฐานที่เกี่ยวข้องกับหลวงปู่ดื้อ รวมถึงพระธาตุหลวงปู่ดื้อ อจลธัมโม ที่ลูกศิษย์จากกรุงเทพฯ ถวายคืนให้ทางวัด (ปัจจุบันประดิษฐาน ณ ศาลาการเปรียญ) และรอยพิมพ์มือของหลวงปู่ดื้อ อจลธัมโม ที่ลูกศิษย์จากกรุงเทพฯ ถวายให้กับทางวัด เพื่อระลึกเป็นสังฆานุสติ

2.7.8 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

ยังไม่มีการทำทะเบียน

2.7.9 ลักษณะห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

ปัจจุบันเก็บรักษาวัตถุไว้ในศาลาการเปรียญและอาคารอื่นๆ

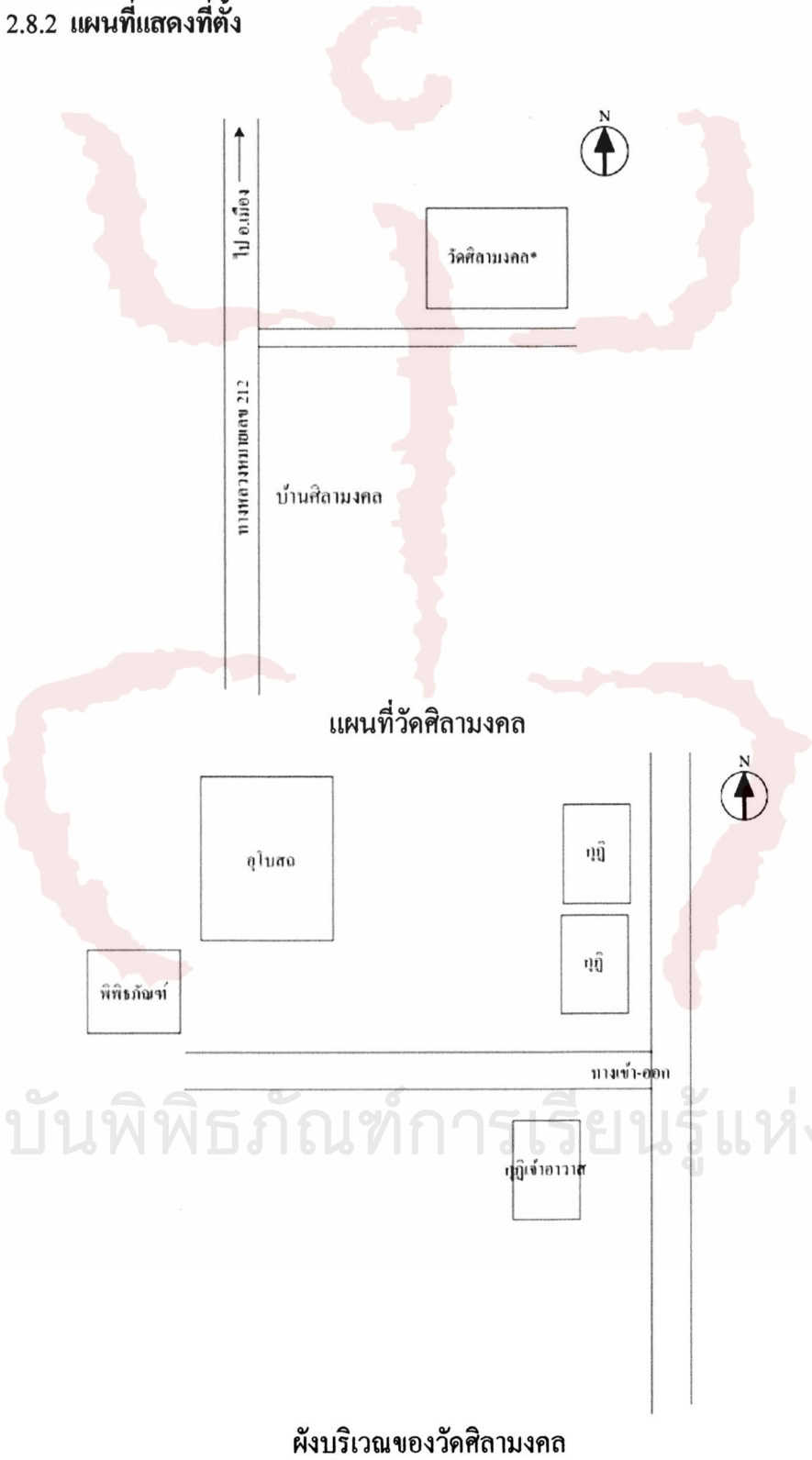

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.8 พิพิธภัณฑ์มณฑลหลวงปู่บัว เตมิโย

2.8.1 ที่อยู่และการติดต่อ วัดศีลามงคล บ้านหลักศิลา หมู่ 16 ต.พระกลางทุ่ง อ.ธาตุพนม จ.นครพนม 48110 โทรศัพท์ 042-525430 โทรสาร - E-mail: - Website: -

2.8.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

2.8.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์ ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ภาพมุมประตูทางเข้าวัดศีลามงคล

ภาพที่ 2 ภาพอุโบสถวัดศีลามงคล

ภาพที่ 3 ภาพพื้นที่ที่จะจัดสร้างอาคารพิพิธภัณฑ์

ภาพที่ 4 ภาพกุฏิของหลวงปู่บัว เตมิโย

1	2
3	4

2.8.4 ผู้ดูแล/หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ผู้ดูแล : พระอธิการวิมาน ปยุตโต

ตำแหน่ง เจ้าอาวาสวัดศีลามงคล

หน่วยงาน : วัดศีลามงคล

2.8.5 เหตุผลที่ต้องการจะเปิดเป็นพิพิธภัณฑ์ในอนาคต

วัดศิลามงคลเป็นวัดที่เคยเป็นที่จำพรรษาของพระอาจารย์บัว เตมิโย หรือหลวงปู่บัว ซึ่งเป็นพระเกจิอาจารย์ที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยึดถือของชาวนครพนม หลังจากท่านมรณภาพไปร่างกายของหลวงปู่ไม่เน่าเปื่อยซึ่งปัจจุบันได้ทำพิธีฌาปนกิจไปแล้ว ทั้งนี้ยังไม่มีสถานที่ที่เป็นอนุสรณ์เพื่อระลึกถึงหลวงปู่หรือให้ญาติโยมมากราบไหว้บูชา ปัจจุบันคงเหลือแต่กุฏิของหลวงปู่บัวซึ่งทรุดโทรมไปมาก พระอธิการวิมาน ปยุตโต เจ้าอาวาสวัดศิลามงคลจึงมีแนวคิดที่จะจัดสร้างพิพิธภัณฑ์มณฑปหลวงปู่บัว เตมิโยขึ้น เพื่อเป็นอนุสรณ์สถานแก่หลวงปู่บัว และทางวัดยังมีศิลปโบราณวัตถุที่ต้องการเก็บรักษาไว้ด้วย

2.8.6 แผนงานที่จะนำไปสู่การเปิดเป็นพิพิธภัณฑ์ หรือแหล่งเรียนรู้ในอนาคต

เมื่อวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ.2551 ได้มีการวางศิลาฤกษ์เพื่อสร้างอาคารยอดมณฑปสูง 9 เมตร ขนาดอาคาร 8x8 เมตร แต่แบบก่อสร้างยังไม่แล้วเสร็จ และต้องหาทุนในการก่อสร้างเพิ่มเติม ซึ่งราวเดือนกรกฎาคม – สิงหาคม พ.ศ.2551 จะมีการเริ่มการก่อสร้าง ใช้เวลาไม่เกิน 2 ปีจะแล้วเสร็จ โดยใช้งบประมาณราว 2,000,000 บาท จากการเรียกรับและการบริจาคจากเหล่าลูกศิษย์ของหลวงปู่บัว โยมอุปฐาก และจากการจัดงานกุศลของชาวบ้าน

ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์ตามที่วางแผนไว้จะเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับชีวประวัติบุคคลของหลวงปู่บัว เตมิโย โดยจัดให้มีข้อมูลเป็นแผ่นป้ายชีวประวัติและการเดินรูดงค์ เครื่องอัฐบริขาร ตลอดจนโบราณวัตถุที่ทางวัดเก็บรักษาไว้ เมื่อแล้วเสร็จมีโครงการบูรณะกุฏิของหลวงปู่บัว เตมิโย ซึ่งกรมศิลปากรกำลังจะขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถาน

2.8.7 ลักษณะของวัตถุที่จัดเก็บอยู่ภายใน

วัตถุที่จะมีการจัดแสดงเป็นอัฐิธาตุ เอกสารสำคัญและเครื่องอัฐบริขารของหลวงปู่บัว เตมิโย นอกจากนี้ยังมีพระพุทธรูปปางต่างๆ และศิลปโบราณวัตถุของวัดศิลามงคล

2.8.8 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์ ยังไม่มีการทำทะเบียน

2.8.9 ลักษณะห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

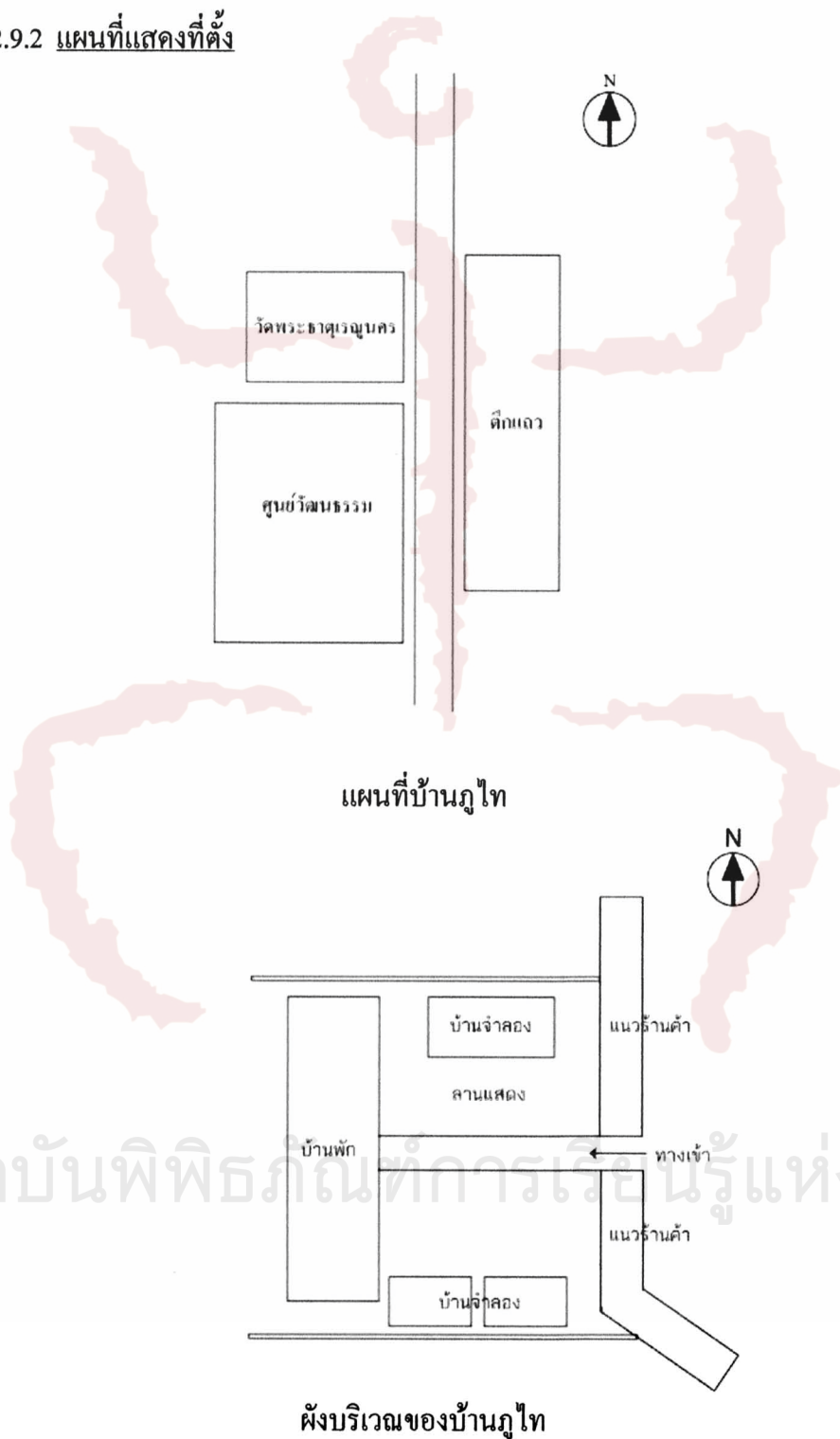
ปัจจุบันเก็บรักษาวัตถุไว้ในกุฏิของหลวงปู่บัว เตมิโย ยังไม่สามารถเอาวัตถุออกมาให้ชมได้ เพราะยังไม่มีการรักษาความปลอดภัย

2.9 บ้านภูไท “บ้านแห่งวัฒนธรรมภูไทเรณูนคร”

2.9.1 ที่อยู่และการติดต่อ 117 หมู่ที่ 1 ต.เรณู อ.เรณูนคร จ.นครพนม 48170

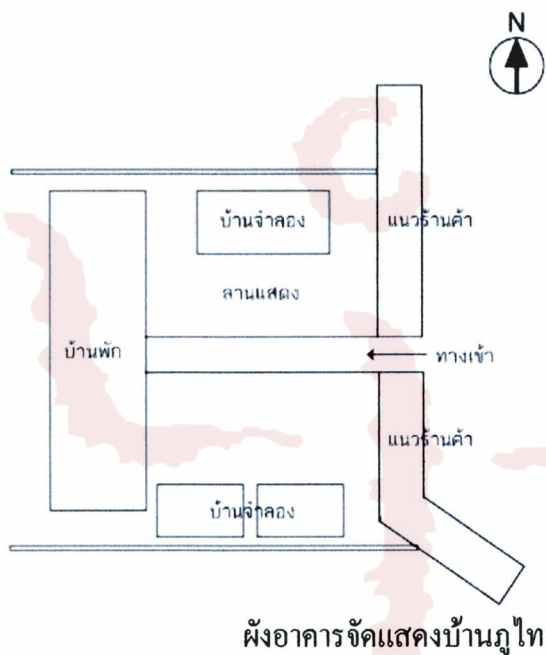
โทรศัพท์ 042 – 579174 , 081-2632458 โทรสาร 042 – 579174 E-mail: - Website: -

2.9.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

2.9.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

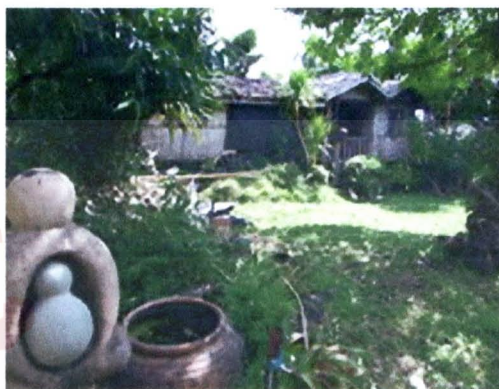
แผนผังอาคารจัดแสดง

บ้านภูไทเป็นเรือนไม้ 2 ชั้น แบ่งพื้นที่การจัดแสดงเป็น 3 ส่วนคือ เรือนไม้เป็นอาคารที่ใช้จัดแสดงวิถีชีวิตชาวภูไท โดยจัดแสดงสิ่งของเครื่องใช้และเครื่องดนตรีของชาวภูไท เป็นการจำลองแบบบ้านภูไทดั้งเดิมไว้ ช่างชาว และอาคารหลักซึ่งบริเวณใต้ถุนเป็นสถานที่จัดสาธิตการทำเหล้าและใช้เป็นเรือนรับรองสำหรับพาเลงพร้อมชมการแสดง

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ภาพบริเวณด้านหน้าบ้านญไท

ภาพที่ 2 ภาพทางเข้าบ้านญไท

ภาพที่ 3 ภาพอาคารบ้านญไท

ภาพที่ 4 ภาพบริเวณภายในบ้านญไท

1	2
3	4

2.9.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล : นายชัยบดินทร์ สาสีพันธ์

ตำแหน่ง เจ้าของบ้านญไท

หน่วยงาน : เอกชน

2.9.5 วันเวลาเปิดทำการ ไม่มีเวลาเปิดปิดอย่างเป็นทางการ ให้บริการเมื่อมีผู้ติดต่อเข้าชม

2.9.6 การเข้าชม

- ไม่เสียค่าเข้าชม
- จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วันทำการ หากต้องการเจ้าหน้าที่บรรยายให้ข้อมูลหรือนำชม ต้องมีการติดต่อล่วงหน้า

2.9.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

บ้านญไท “บ้านแห่งวัฒนธรรมญไทเรณูนคร” (ศูนย์วัฒนธรรมบ้านญไท) ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2538 วัตถุประสงค์และแนวความคิดในการก่อตั้ง เพื่อให้บ้านญไทเป็นแหล่งเรียนรู้ในเรื่อง

ประวัติศาสตร์ชาติพันธุ์ชาวภูไท วิถีชีวิต ภูมิปัญญาชาวบ้าน ความเชื่อ ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของชาวภูไท โดยเฉพาะกลุ่มภูไทเรณูนคร ถือเป็นอาศรมศึกษาทางด้านวัฒนธรรมภูไท ของนักวิชาการ คณาจารย์ นักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชนผู้สนใจทั่วไป ได้มีการจำลองเอารูปแบบบ้านของชนภูไทโบราณมาจำลองไว้ให้ลูกหลานคนรุ่นหลังได้ดูกัน อีกทั้งยังเป็นที่ฝึกทักษะการผ่อนรำตามแบบประเพณีภูไทเรณูนคร การแสดงพื้นเมืองอีสานอื่นๆ ให้แก่ผู้ที่สนใจฟรี

ในบริเวณใกล้เคียงกันยังมีศูนย์วัฒนธรรมภูไทอำเภอเรณูนคร ซึ่งจัดตั้งขึ้นจากความร่วมมือระหว่างสภาวัฒนธรรมอำเภอเรณูนคร ผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น และชาวภูไทที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเรณูนคร เพื่อเป็นแหล่งค้นคว้าข้อมูลประวัติความเป็นมาของชาวผู้ไทในอำเภอเรณูนคร ในระยะแรกช่วงปี พ.ศ. 2539 ได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการสร้างโรงละครเมืองเว สำหรับเป็นอาคารจัดแสดงและกิจกรรมต่างๆ ของชาวภูไท การก่อสร้างแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2542 ส่วนพื้นที่เป็นร้านขายของที่ระลึกประเภทผ้าพื้นเมืองและเสื้อผ้าของชาวภูไท

2.9.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- วิถีชีวิต ของชาวภูไท
- วัฒนธรรมและประเพณี ของชาวภูไท

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

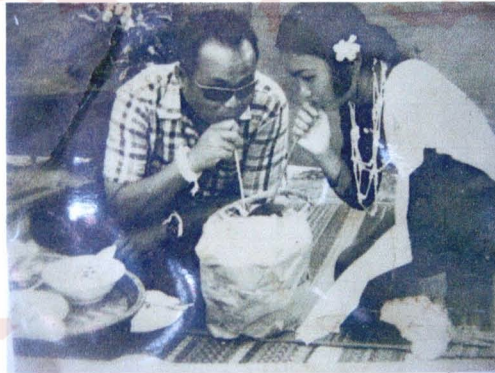
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

เครื่องมือทอผ้า

เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

ภาพถ่าย

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

บ้านภูไทจำลอง อาคารจำลองเป็นเรือนไม้แบบชาว
ภูไทดั้งเดิม ทั้งเรือนนอนและยุ้งข้าว

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

● นิทรรศการหมุนเวียน

- ภูมิปัญญาชาวภูไทในการทำเหล้าอุ

● กิจกรรม

- ไม่มี

2.9.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์
ไม่มีการลงทะเบียนวัตถุ

2.9.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

● ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ ไม่มี

● ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ ไม่มี

2.9.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

● จำนวนหน้าที่ รวม 2 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้ นำชมและจัดการต้อนรับ ดูแล ทำความสะอาดสถานที่

● ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1. นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา

2. นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

3. บุคคลทั่วไป

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ไม่มีการบันทึก

● การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

1. มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย

2. มีศูนย์ค้นคว้าข้อมูล ให้บริการเอกสารสำหรับค้นคว้าข้อมูลชาติพันธุ์ชาวภูไท

3. มีการบรรยาย/ สาธิต/ อบรมสาระความรู้

4. กิจกรรม/การแสดงผลทางวัฒนธรรม เช่น งานแสดงต้อนรับแบบประเพณีภูไท พิธีบายศรี

ผูกข้อต่อแขน การรับประทานอาหารแบบพาแลง หรือฟางาย

5. มีลานจอดรถ

6. ร้านจำหน่ายของที่ระลึก ประเภทสินค้าพื้นเมือง เช่น ผ้าทอ และเหล้าอุ

7. บริการนำเที่ยว

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

1. เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ (แจก) แผ่นพับภาษาไทย

2. หนังสือแนะนำชมพิพิธภัณฑ์ ไม่มี

3. สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ไม่มี

4. มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้ หนังสือพิมพ์, วิทยุ, โทรทัศน์, ป้ายโฆษณา และสื่อบุคคล

- มีการจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน, มหาวิทยาลัย และชุมชน

2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.9.12 แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

ห้องสมุดประชาชน

2.9.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1. งบประมาณ ขาดงบประมาณสนับสนุนในด้านต่างๆ รวมถึงการจัดแสดง

2. บุคลากร ขาดแคลนเจ้าหน้าที่ พนักงานประจำ จึงดูแลได้ไม่ทั่วถึง การดูแลและการบริหารไม่เป็นระบบ

2.9.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

- **จุดอ่อน**

- ขาดแคลนบุคลากร ไม่มีพนักงานประจำ
- สถานที่คับแคบ ไม่เพียงพอต่อการรับรองนักท่องเที่ยวจำนวนมาก
- อาคารจัดแสดงมีความทรุดโทรม
- เป็นลับตาและไม่มีป้ายแสดงทิศทาง ประตูทางเข้าออกต้องผ่านที่วัดพระธาตุเรณูนคร และเป็นทางเล็กแคบ ทำให้เมื่อมองจากด้านนอกจะหาทางเข้าไม่เจอ

- **จุดแข็ง**

- มีทำเลเหมาะสม ตั้งอยู่กลางใจเมือง และอยู่ในพื้นที่วัดพระธาตุเรณูนคร

2.9.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

ไม่มี

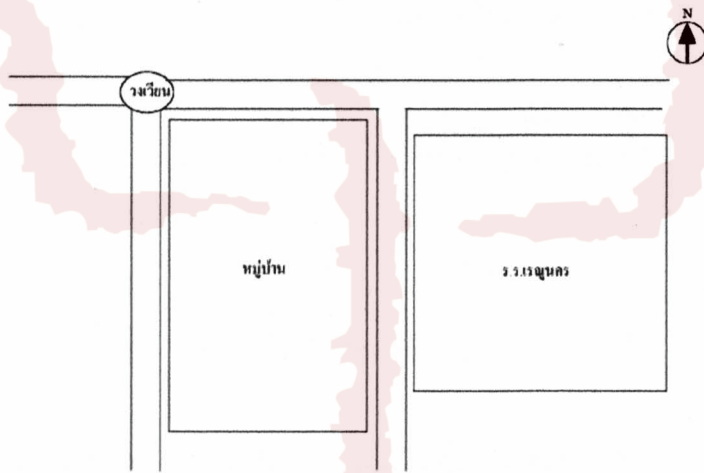
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.10 บ้านผู้ไทย (Ban Phu Thai)

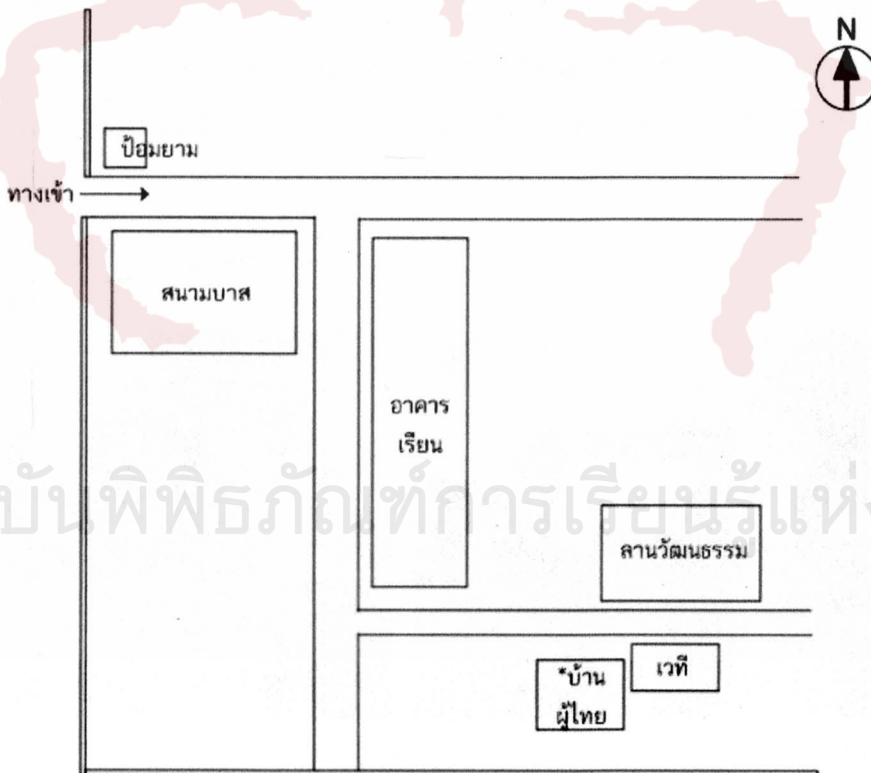
2.10.1 ที่อยู่และการติดต่อ โรงเรียนเรณูนครวิทยานุกูล 181 หมู่ที่ 13 ถ.เมืองใหม่วิทยานุกูล ต.เรณู อ.เรณูนคร จ.นครพนม โทรศัพท์ 042-579295 โทรสาร 042-579520 E-mail: -

Website: -

2.10.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

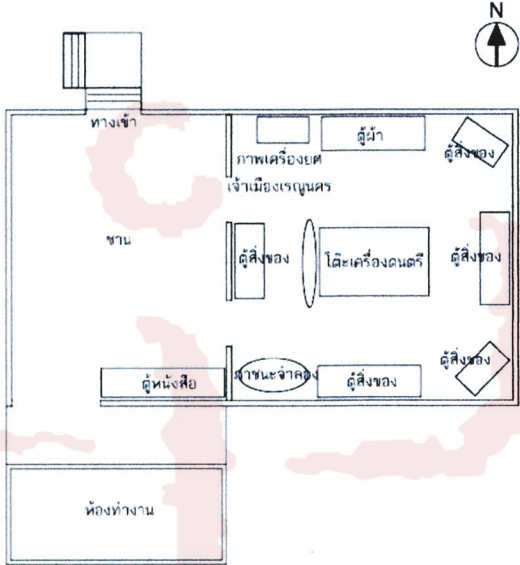
แผนที่บ้านผู้ไทย โรงเรียนเรณูนครวิทยานุกูล

ผังบริเวณของโรงเรียนเรณูนครวิทยานุกูล

2.10.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

แผนผังอาคารจัดแสดง

ผังอาคารจัดแสดงบ้านผู้ไทย

การจัดแสดงภายในบ้านผู้ไทย เป็นการจัดแสดงวัตถุพื้นบ้านภายในบ้านจำลอง มีลักษณะเป็นบ้านไม้ใต้ถุนสูง หลังคาทรงจั่ว มุงด้วยกระเบื้อง โดยจำลองมาจากบ้านชาวผู้ไทยโบราณ ภายในบ้านแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ ซานเรือน มีตู้หนังสือที่เกี่ยวข้องกับผู้ไทย ห้องจัดแสดง แสดงวัตถุสิ่งของเครื่องใช้ของชาวผู้ไทย โดยมีการจัดแบ่งเป็นหมวดหมู่ตามประเภทวัตถุ เช่น คัมภีร์ไบเบิล อาวุธ เครื่องดนตรีพื้นบ้าน ผ้าทอและเครื่องนุ่งห่ม เครื่องใช้ในครัวเรือน เครื่องปั้นดินเผา เครื่องจักสาน เป็นต้น

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ภาพถนนด้านหน้าโรงเรียนเรณูนครวิทยานุกูล

ภาพที่ 2 ภาพทางเข้าโรงเรียนเรณูนครวิทยานุกูล

ภาพที่ 3 ภาพบ้านผู้ไทย

ภาพที่ 4 ภาพเวทีวัฒนธรรม

1	2
3	4

2.10.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล : นางอุษณี อบรมชอบ

ตำแหน่ง อาจารย์และเลขานุการศูนย์วัฒนธรรมผู้ไทย –

เรณูนคร โรงเรียนเรณูนครวิทยานุกูล

หน่วยงาน : โรงเรียนเรณูนครวิทยานุกูล

2.10.5 วันเวลาเปิดทำการ วันจันทร์ – ศุกร์ เวลา 08.30 – 16.00 น. ต้องติดต่อก่อนเข้าชม

โดยส่งจดหมายถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเรณูนครวิทยานุกูล

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.10.6 การเข้าชม

- ไม่เสียค่าเข้าชม
- จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 14 วันทำการ และส่งโทรสารถึงทางโรงเรียนอีกครั้ง
- หากเข้าชมเป็นกลุ่มจะมีการจัดการแสดงวัฒนธรรมผู้ไทยให้ชม โดยต้องระบุไว้ในจดหมายขออนุญาต ทางกลุ่มที่เข้าชมอาจมีค่าตอบแทนตามความเหมาะสม

2.10.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

บ้านผู้ไทย เดิมใช้ชื่อว่า ศูนย์วัฒนธรรมผู้ไทยเรณูนคร โรงเรียนเรณูนครวิทยานุกูล โดยได้รับการประกาศจัดตั้งเป็นศูนย์วัฒนธรรมอำเภอเรณูนคร จากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เมื่อวันที่ 8 มิถุนายน พ.ศ.2532 ในความดูแลของ อาจารย์อุษณี อบรมชอบ ซึ่งเป็นเลขานุการวัฒนธรรม ในช่วงแรกได้มีการใช้ห้องหมวดภาษาไทยเป็นที่ตั้งของศูนย์วัฒนธรรม หลังจากนั้นในช่วงที่นายวิจิตร สายธนู ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนเรณูนครวิทยานุกูล ได้มีแนวความคิดในการสร้างบ้านผู้ไทยขึ้น เพื่อให้เป็นที่ทำการของศูนย์วัฒนธรรมเรณูนคร และเพื่อจัดเก็บวัตถุสิ่งของเครื่องใช้ของชาวผู้ไทย โดยมีงบประมาณเริ่มต้น 20,375 บาท จากโครงการเผยแพร่วัฒนธรรมที่ประเทศอียิปต์

อาคารบ้านผู้ไทยได้เริ่มการก่อสร้างเมื่อวันที่ 23 มีนาคม พ.ศ.2535 โดยเป็นการจำลองบ้านชาวผู้ไทยเรณูนครขึ้น เป็นอาคารไม้หลังคาทรงจั่ว ตามรูปแบบบ้านผู้ไทยโบราณ ในการก่อสร้างได้มีการจัดหาไม้จากศาลาเก่าภายในโรงเรียน และต้นไม้ที่พอจะหาได้ในพื้นที่ เมื่ออาคารบ้านผู้ไทยเริ่มเป็นโครงร่างขึ้นมาก็ได้มีการดำเนินการจัดหางบประมาณขึ้น 2 ครั้ง ในครั้งแรกใช้งบประมาณ 80,000 บาท และครั้งที่ 2 ใช้งบประมาณ 123,000 บาท งบประมาณทั้งหมดได้มาจากผู้บริจาคโดยการติดต่อประสานงานของ อาจารย์สุพจน์ อบรมชอบ อาจารย์อุษณี อบรมชอบ ตลอดจนคณะกรรมการศูนย์วัฒนธรรมอำเภอเรณูนคร โรงเรียนเรณูนครวิทยานุกูล ส่วนวัตถุที่ใช้ในการจัดแสดงได้มาจากการบริจาคจากครู นักเรียน ผู้ปกครองและชาวบ้าน บางส่วนได้มาจากการจัดซื้อโดยงบประมาณอุดหนุนจากสำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติ

บ้านผู้ไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอข้อมูลความรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตของชาวผู้ไทย ซึ่งเป็นกลุ่มชนพื้นเมืองของ อ.เรณูนคร เพื่อให้ความรู้เรื่องการดำรงชีวิตและเอกลักษณ์ของชาวผู้ไทยใน อ.เรณูนคร และเพื่อสืบทอดวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ต่อไป ศูนย์วัฒนธรรมผู้ไทยเรณูนครได้มีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล สิ่งของ เครื่องใช้ ในวิถีชีวิตของชาวผู้ไทย เพื่อเป็นแหล่งข้อมูล แหล่งศึกษาค้นคว้าของบุคคลทั่วไป มีการจัดกิจกรรมชุมนุมอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยสำหรับนักเรียนอีกด้วย

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.10.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- วิถีชีวิต ของชาวผู้ไทยเมืองเรณูนคร
- กลุ่มชนเผ่า ผู้ไทยเมืองเรณูนคร

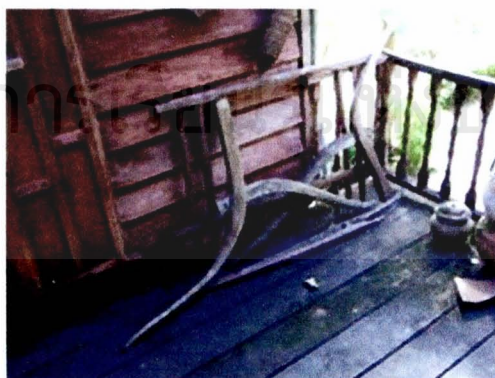
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

เครื่องปั้นดินเผา

เครื่องมือการเกษตร

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเกษตรเพื่อปวงชน

เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

เครื่องดนตรี

เครื่องแต่งกายและผ้าทอ

เครื่องประดับ

เครื่องโลหะ

เครื่องจักสาน

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

เสื้อพระราชทานสมัยรัชกาลที่ 5 มอบแก่

กำนันสะนวนท์ อินทสันดา

นิทรรศการชั่วคราว/กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

- นิทรรศการหมุนเวียน

- ไม่มี

- กิจกรรม

- ทางโรงเรียนมีกิจกรรมการแสดงทางวัฒนธรรมอย่างสม่ำเสมอ โดยเน้นการแสดงแบบผู้ไทย เช่น ฟ้อนผู้ไทย ฟ้อนบายศรี ฟ้อนเหยา ฟ้อนเบิ่งโจง ฟ้อนตามเพลง เบิ่งโจงเรณู

- งานวันผู้ไทยเรณูนคร จัดขึ้นทุกเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี ภายในงานประกอบด้วยกิจกรรม 2 ภาค คือ ภาคกลางวัน มีการทำบุญตักบาตร การประกวด การละเล่นพื้นบ้าน กีฬาพื้นบ้าน และ ภาคกลางคืน มีการจัดแสดงวิถีชีวิต แสง-สี-เสียง และการฟ้อนผู้ไทย

2.10.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

มีการลงทะเบียนวัตถุ

2.10.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ ไม่มี

- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ ไม่มี

2.10.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

- จำนวนหน้าที่ รวม 5 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้ แผนกแหล่งเรียนรู้ แผนกคนตรีพื้นเมือง แผนกนาฏศิลป์

- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1. นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา
2. นักศึกษาระดับอุดมศึกษา
3. ส่วนราชการที่มาเยี่ยมชม

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ไม่มีการบันทึก

- การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์
 1. มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย
 2. มีศูนย์ค้นคว้าข้อมูล ให้บริการเอกสารสำหรับค้นคว้าข้อมูลด้านชาวผู้ไทย
 3. กิจกรรม/การแสดงทางวัฒนธรรม
 4. มีลานจอดรถ
- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์
 1. เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ มี

2. หนังสือแนะนำชมพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
3. สิ่งพิมพ์เผยแพร่ มี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

4. มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้ หนังสือพิมพ์ และสื่อบุคคล

- มีการจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ
2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.10.12 แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง บ้านภูไท

2.10.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1. ปัญหาเรื่องปลวกและแมลงทำลายไม้ และหลังคารั่ว โดยต้องรอบประมาณในการจัดการปัญหา
2. งบประมาณ ต้องการงบประมาณในการจัดทำเอกสารของพิพิธภัณฑ์

2.10.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

- จุดอ่อน

- มีพื้นที่สำหรับจัดนิทรรศการค่อนข้างจำกัด เนื่องจากอาคารเป็นอาคารขนาดเล็ก ไม่สามารถขยายขยายได้

- จุดแข็ง

- มีทำเลเหมาะสม ตั้งอยู่กลางใจเมือง การเดินทางไปมาสะดวก และอยู่ในพื้นที่ทางวัฒนธรรมยังคงอนุรักษ์ไว้

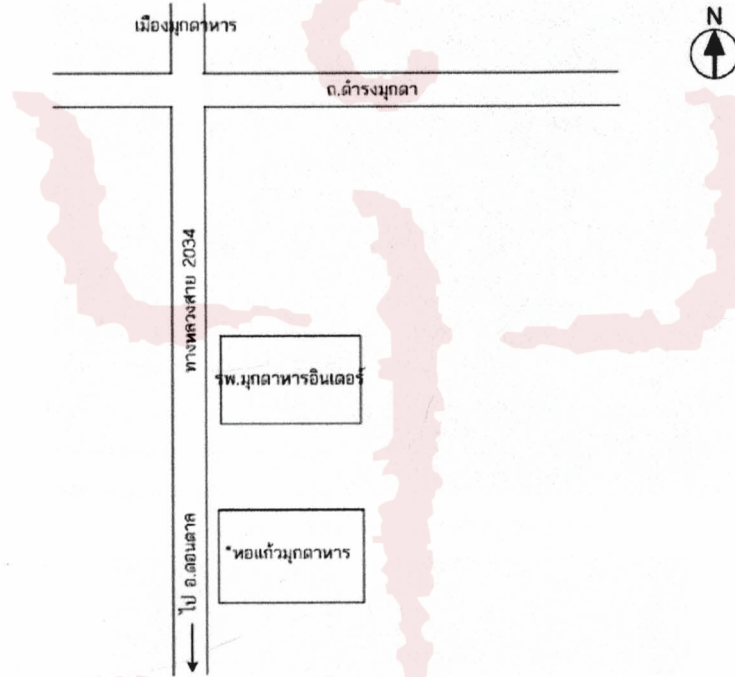
2.10.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

ไม่มี

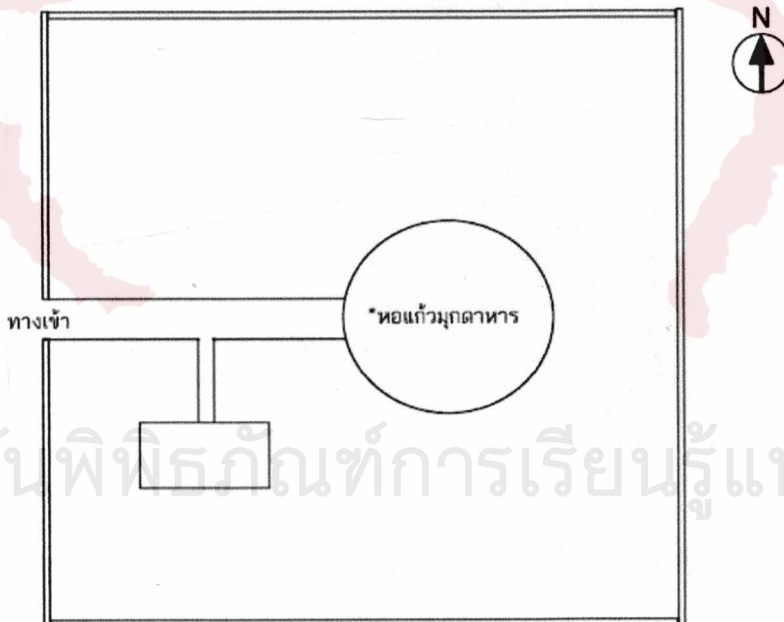
2.11 หอแก้วมุกดาหาร

2.11.1 ที่อยู่และการติดต่อ 93 ถ.มุกดาหาร-คอนตาล ต.สีบุญเรือง อ.เมือง จ.มุกดาหาร 49000 โทรศัพท์ 042-633211 โทรสาร 042-633211 E-mail:- Website:

2.11.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนที่หอแก้วมุกดาหาร

ผังบริเวณของหอแก้วมุกดาหาร

2.11.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

แผนผังอาคารจัดแสดง

ผังอาคารจัดแสดงหอแก้วมุกดาหาร

ผังอาคารจัดแสดงหอแก้วมุกดาหาร ชั้นที่ 8

หอแก้วมุกดาหาร มีการจัดแสดงนิทรรศการ โดยแบ่งเรื่องราวเป็นชั้นต่างๆ จำนวน 7 ชั้น
ดังนี้

ชั้นที่ 1 จัดแสดงเครื่องมือเครื่องใช้ และเครื่องปั้นดินเผาที่แสดงถึงวิถีชีวิตชาวมุกดาหารใน
อดีต รวมถึงแสดงภาพหุ่นดำจากดินเผา เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของเมืองมุกดาหาร
และกลุ่มชนทั้ง 8 เผ่า

ชั้นที่ 2 จัดแสดงนิทรรศการเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของเมืองมุกดาหาร และศิลปวัตถุที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยเรื่องราวดังนี้

- เปิดปุมเมืองมุกดาหาร ชุมชนสมัยก่อนประวัติศาสตร์ในมุกดาหาร (ราว 2,000 – 3,000 ปีมาแล้ว) พัฒนาการเมือง (พ.ศ.2300 ถึงปัจจุบัน)

- สมัยรัชกาลที่ 3 แหล่งรวม หลากหลายกลุ่มชาติพันธุ์

- มุกดาหารในยุคแห่งการปฏิรูประบบการปกครอง สมัยรัชกาลที่ 5

- แผนที่แสดงการตรวจราชการมณฑลอุดรและมณฑลอีสาน กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ร.ศ.125 (พ.ศ.2449)

- 137 ปีแห่งการปกครอง ตามธรรมเนียมโบราณล้านช้าง การปกครองเมืองมุกดาหาร พ.ศ. 2303 – 2440

- มุกดาหารวันนี้

- มุลมั่งเจ้าเมือง

- สืบสายเจ้าเมืองมุกดาหาร

- จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ กับเมืองมุกดาหาร

- กลุ่มชนพื้นเมืองทั้ง 8 ชนเผ่าของมุกดาหาร คือ ไทยจำ ไทยกะโซ่ ไทยกะเลิง ชาวไทยอีสาน ไทยย้อ ไทยแสก ไทยกุลา และชาวผู้ไทย

นอกจากนี้ยังมีนิทรรศการเกี่ยวกับเครื่องแต่งกายไทยมุกดาหาร 8 เผ่า จัดทำโดยคุณสุจิตต์ จันทร์สาขา ลูกหลานผู้สืบเชื้อสายเจ้าเมืองมุกดาหารในอดีต รวมถึงจัดแสดงวัตถุต่างๆ เช่น ธนบัตรและเงินตรา หนังสือโบราณ อาวุธต่าง ๆ

ชั้นที่ 3 – 5 เป็นแกนหอคอย มีบันไดทั้งหมด 321 ขั้น

ชั้นที่ 6 จัดแสดงนิทรรศการเรื่อง มุกดาหารเมืองสำราญชายโขง 360 องศา มีการแบ่งนิทรรศการตามเรื่องราวดังนี้

- เยือนถิ่นวัฒนธรรมริมโขง

- เมืองริมฝั่งโขง เชื่อมโยง 2 แผ่นดิน มุกดาหาร ไทย – สะหวันนะเขต (สุวรรณเขต) ลาว

- แนวภูและดงป่า เทียวธรรมชาติตระการตา

- ชมหมู่บ้านทอผ้าวัฒนธรรมผู้ไทย

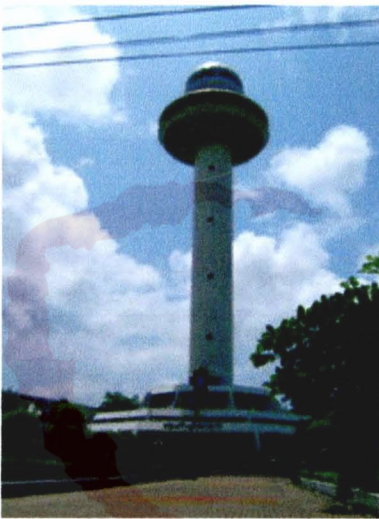
- แม่น้ำโขง สายน้ำแห่งอุษาคเนย์

- มุกดาหาร ประจักษ์อินโดจีน

นอกจากนี้บริเวณโดยรอบนิทรรศการยังจัดเป็นจุดชมวิว และบริการส่งกอล์ฟทางไกลเพื่อชมทิวทัศน์ของเมืองมุกดาหาร แม่น้ำโขง และเมืองสะหวันนะเขต

ชั้นที่ 7 เป็นส่วนลูกแก้วชั้นบนสุดของหอคอย จัดเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปมิ่งมงคล มุกดาหาร (พระประจำเมือง) เป็นพระพุทธรูปเนื้อเงินแท้บริสุทธิ์ผสมทองคำ ปางมารวิชัย หน้าตักกว้าง 20 นิ้ว นอกจากนี้ยังมีพระพุทธรูปประจำวันเกิด เพื่อให้ประชาชนสักการะบูชา

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ภาพถนนด้านหน้าหอแก้วมุกดาหาร

ภาพที่ 2 ภาพบริเวณด้านหน้าหอแก้วมุกดาหาร

ภาพที่ 3 ภาพหอแก้วมุกดาหาร

ภาพที่ 4 ภาพทางเข้าหอแก้วมุกดาหาร

1	2
3	4

2.11.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล : นายสมชัย สุวรรณ โคตร

ตำแหน่ง ผู้จัดการหอแก้วมุกดาหาร

หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร

2.11.5 วันเวลาเปิดทำการ ทุกวัน เวลา 08.00 – 18.00 น.

2.11.6 การเข้าชม

● ค่าเข้าชม

ผู้ใหญ่ 20 บาท

ชาวต่างชาติ 20 บาท

นักเรียน ชั้นประถมศึกษา 5 บาท

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา 10 บาท

- ยกเว้นค่าเข้าชมกรณีพิเศษกรณี เด็กอายุไม่เกิน 10 ขวบ และนักบวชทุกศาสนา และลดค่าเข้าชมกรณีพิเศษ หากเข้าชมจำนวน 20 คนขึ้นไปลดค่าเข้าชม 20 %
- จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 4 วันทำการ

2.11.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

หอแก้วมุกดาหารสร้างขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 เนื่องในวโรกาสที่ทรงครองราชย์ครบ 50 ปี โดยการริเริ่มของนายสาโรช คัชมาตย์ ผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหารในขณะนั้น โดยเริ่มดำเนินการก่อสร้างเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ.2538 ภายในเนื้อที่ 3 ไร่ 1 งาน 14 ตารางวา ซึ่งได้รับการบริจาคจาก นายธีระชัย ฐานิตสรณ์ การก่อสร้างแล้วเสร็จเมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ.2539 โดยมีองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหารเป็นผู้ดูแล เปิดให้เข้าชมครั้งแรกเมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ.2539

หอแก้วมุกดาหารเป็นหอคอยคอนกรีตมีความสูง 65.50 เมตร มีเส้นผ่าศูนย์กลางตัวแกนหอคอย 6 เมตร ส่วนฐานเป็นอาคาร 2 ชั้น มีแผนผังเป็นรูปเก้าเหลี่ยม ซึ่งแทนความหมายถึงรัชกาลที่ 9 ส่วนแกนหอคอยเริ่มตั้งแต่ชั้น 3 ถึงชั้น 6 มีความสูง 50 เมตร ส่วนหอชมวิวและโดม มีความ

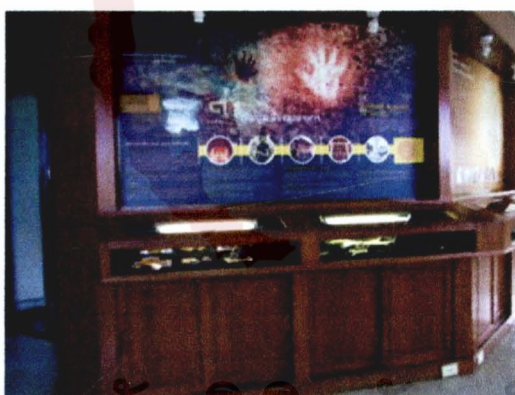
สูง 15 เมตร บนยอดสูงสุดของหอคอยเป็นลูกแก้วมุกดาหาร ทำจากประเทศเยอรมนี มีเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 10 เมตร การขึ้นไปบนหอนจะมีลิฟต์และบันไดเวียนเชื่อมไปยังแต่ละชั้น

2.11.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

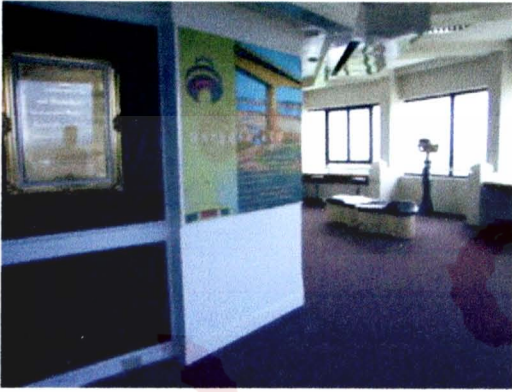
การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- ประวัติและวิวัฒนาการของเมืองมุกดาหาร
- วิถีชีวิต ของชนเผ่าทั้ง 8 เผ่าในมุกดาหาร
- กลุ่มชนเผ่าทั้ง 8 เผ่าในมุกดาหาร

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

เครื่องปั้นดินเผา

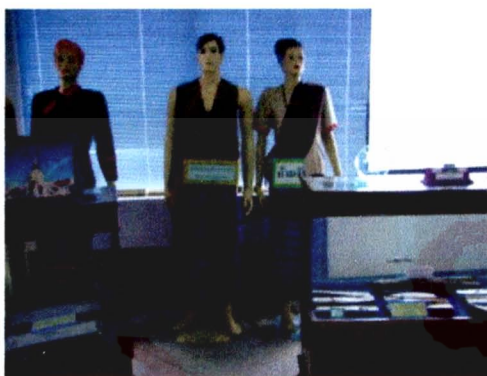
โบราณวัตถุ

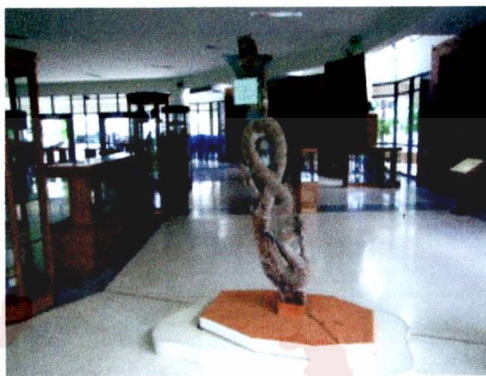
เครื่องมือทอผ้า

เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

เครื่องแต่งกายและผ้าทอ

เครื่องไม้

เครื่องดนตรี

เครื่องจักสาน

เงินตรา

ซากฟอสซิล

อาวุธ

เอกสารโบราณ

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

ขวานหินขัดของมนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ ทำจากหินควอตไซต์ อายุประมาณ 5,000 ปี

เหรียญปราบฮ่อ จ.ศ.1239 (พ.ศ.2420) จ.ศ. 1247 (พ.ศ.2428) จ.ศ.1249 (พ.ศ.2430) พระราชทานแก่ทหารตลอดทั้งเจ้าเมือง กรมการเมืองแถบกลุ่มน้ำโขง ซึ่งไปราชการ สงครามทัพฮ่อที่ทุ่งเชียงขวาง

ตราประจำตำแหน่งเจ้าเมืองมุกดาหาร ทำด้วยงาช้าง ตราสลักเป็นรูปนกยูงรำแพน

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

- นิทรรศการหมุนเวียน

- ไม่มี

- กิจกรรม

- งานสงกรานต์ประจำปี จะมีการอัญเชิญพระประจำเมือง เพื่อแห่รอบเมืองมุกดาหาร และให้ประชาชนได้สรงน้ำพระ

2.11.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

มีการลงทะเบียนวัตถุทั้งหมด โดยแบ่งเป็น 2 ส่วนคือ วัตถุที่ได้รับบริจาคมา ทาง อบจ.จะขึ้นทะเบียนเป็นหมายเลขไว้ และวัตถุที่เข้ามาจะ ไม่มีการทำเป็นบันทึกไว้เท่า นั้น

2.11.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ ไม่มี
- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ ไม่มี

2.11.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

- จำนวนหน้าที่ รวม 16 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้
 1. ผู้จัดการ
 2. ผู้ช่วยผู้จัดการ
 3. ประชาสัมพันธ์
 4. พนักงานจำหน่ายบัตรเข้าชม
 5. พนักงานตรวจบัตร
 6. พนักงานประชาสัมพันธ์
 7. คนงานทั่วไป
 8. พนักงาน/คนสวน

- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1. บุคคลทั่วไป
2. นักท่องเที่ยวในประเทศ
3. นักท่องเที่ยวต่างประเทศ

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

2546	74,309 คน
2547	82,713 คน
2548	77,424 คน

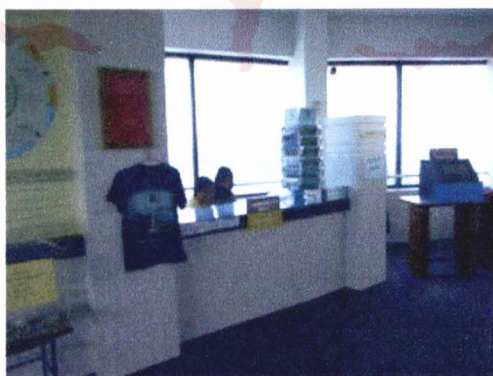
2549	51,563 คน
2550	105,919 คน
2551 (ม.ค. – เม.ย.)	39,465 คน

● การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

1. มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
2. มีร้านเครื่องดื่ม
3. มีลานจอดรถ

4. ร้านจำหน่ายของที่ระลึก ประเภท เสื้อ ผ้าทอ ไปรษณียบัตร

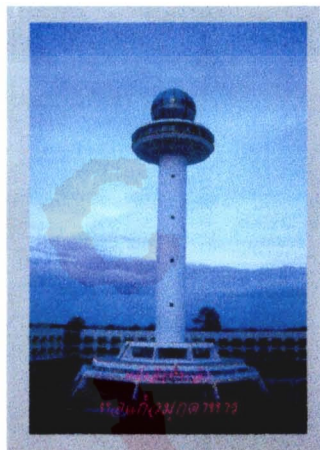

● การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

1. เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ (แจก) แผ่นพับภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

2. หนังสือนำชมพิพิธภัณฑ์ (แจก) ภาษาไทย

3. สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ไม่มี

4. มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้ ป้ายโฆษณา, Website และสื่อบุคคล

● มีการจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน และมหาวิทยาลัย
2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.11.12 แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

ห้องสมุดประชาชน, ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

2.11.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1. งบประมาณ เนื่องจากต้องดำเนินการจัดการงบประมาณด้วยหน่วยงานของหอแก้ว
มุกดาหารเอง อีกทั้งงบประมาณสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดค่อนข้างน้อย ต้องใช้
เวลาทำเรื่องขออนุมัติงบประมาณเป็นเวลานาน

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.11.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

● จุดอ่อน

- เนื้อหาของนิทรรศการบางส่วนไม่น่าสนใจ เช่น บริเวณชั้นที่ 1 เป็นเพียงการจัดแสดงวัตถุ
หากมีการนำเสนอที่ดี จะเป็นที่ดีดึงดูดและให้คนมาใช้พื้นที่ได้ครบถ้วน

- จุดแข็ง

- มีทำเลเหมาะสม ตั้งอยู่กลางใจเมือง การเดินทางไปมาสะดวก
- จัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของเมืองมุกดาหาร มีคนเข้าเยี่ยมชมสม่ำเสมอ

2.11.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

ไม่มี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

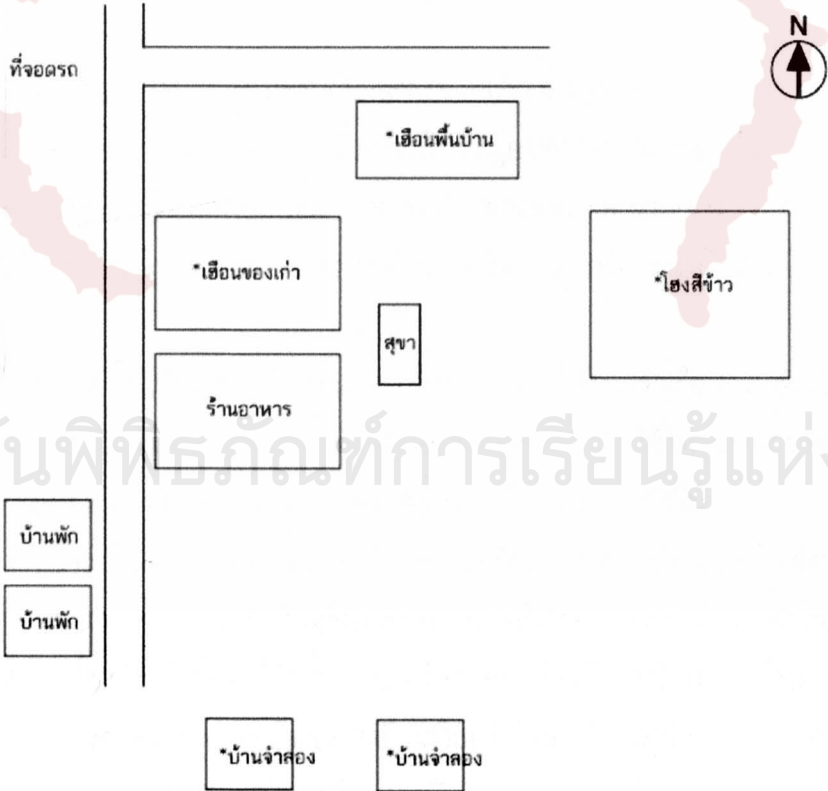
2.12 บ้านเกวียนมุก (Ban Kwian Muk Folk Museum)

2.12.1 ที่อยู่และการติดต่อ 10 ถ.คาดแคน ซ. 18 (เชียงใหม่ ร.พ.ช.) อ.เมือง จ.มุกดาหาร 49000
โทรศัพท์ 042-613647 โทรสาร 042-613647 E-mail: - Website: -

2.12.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

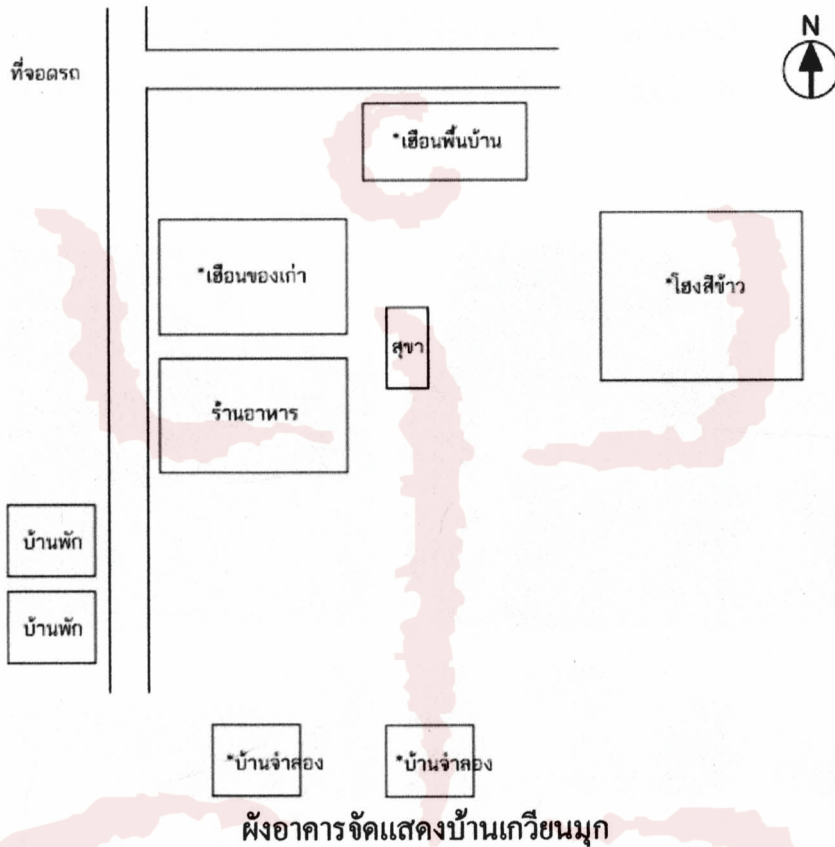
แผนที่บ้านเกวียนมุก

ผังบริเวณของบ้านเกวียนมุก

2.12.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

แผนผังอาคารจัดแสดง

บ้านเกวียนมุก มีการแบ่งพื้นที่การจัดแสดงออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. บ้านของเก่า เป็นอาคาร 2 ชั้น ชั้นบนเป็นที่อยู่อาศัยส่วนชั้นล่างจัดแสดง

เครื่องปั้นดินเผา ภาชนะเครื่องเคลือบ เช่น ขามตราไก่ ขามจากเวียดนาม ขามจากจีน เครื่องแก้ว เครื่องเงินและโลหะ เงินตราโบราณ ดาชั่ง ตะเกียง เตาเริด ขวานหิน รวมถึงฟอสซิลไดโนเสาร์ เป็นต้น

2. บ้านพื้นบ้าน เป็นอาคารโถงชั้นเดียว จัดแสดงของใช้ในครัวเรือนของชาวอีสาน

เครื่องปั้นดินเผา เช่น ไหขังปลา คุ่มใส่น้ำ คุ่มใส่ปลา ร้า สิ่งของเครื่องใช้ในการดำรงชีพ เครื่องมือช่าง เครื่องมือทอผ้า เครื่องดักสัตว์ เครื่องดนตรี เครื่องหีบอ้อย และมูลมังไม้

3. โรงสีข้าว เป็นอาคารโถงชั้นเดียว จัดแสดงเครื่องมือทำนา เช่น แอก ไถ คราด ที่ทำด้วยไม้ เครื่องสีข้าวขนาดกลาง ที่คุณสมศักดิ์ซื้อต่อมาจากโรงสีแห่งหนึ่ง และนำมาประกอบไว้ โดยมีการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับเรื่องการสีข้าวด้วย ภายในอาคารเดียวกันยังเป็นโรงเกวียน หรือโรงเก็บเกวียน ซึ่งถือว่าเป็นจุดเด่นของพิพิธภัณฑ์แห่งนี้ เกวียนที่บ้านเกวียนมุกมีทั้งหมด 120 เล่ม เกวียนที่ประกอบไว้มีราว 20 เล่ม แต่เดิมเคยมีการจัดแสดงนิทรรศการเรื่องเกวียน ภาพถ่ายเก่าเกี่ยวกับ

การาวานเกวียน การค้าอีสานในอดีต และประวัติศาสตร์จังหวัดมุกดาหารประกอบด้วย ตลอดจน เกวียนอีสานและอุปกรณ์ต่างๆ

4. กลุ่มบ้านอีสาน เป็นการจำลองบ้านพื้นถิ่นแบบอีสาน แต่ยังไม่เสร็จสมบูรณ์ดี ได้ถุน บ้านบางหลังได้มีการใช้พื้นที่ในการเก็บเกวียนและเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ ด้วย

ภูมิทัศน์โดยรอบ

- ภาพที่ 1 ภาพทางเข้าบ้านเกวียนมุก
- ภาพที่ 2 ภาพด้านหน้าอาคารบ้านของเก่า
- ภาพที่ 3 ภาพด้านหน้าอาคารบ้านพื้นบ้าน
- ภาพที่ 4 ภาพบ้านจำลอง

1	2
3	4

2.12.4 ผู้ดูแล/หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล : นายสมศักดิ์ ศรีบุญเรือง

ตำแหน่ง เจ้าของบ้านเกวียนมุก ,รองประธานสภา

วัฒนธรรมอ.เมืองมุกดาหาร

หน่วยงาน : เอกชน

2.12.5 วันเวลาเปิดทำการ ทุกวัน เวลา 08.30 – 17.00 น.

2.12.6 การเข้าชม

- ไม่เก็บค่าเข้าชม
- จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วัน

2.12.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

บ้านเกวียนมุก หรือ พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านอีสานสองฝั่งโขง เริ่มดำเนินการจัดทำเมื่อวันที่ 5 มกราคม พ.ศ.2538 และเริ่มเปิดให้เข้าชมเมื่อวันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2541 โดยคุณสมศักดิ์ ศรีบุญเรือง ผู้ชื่นชอบในการสะสมวัตถุสิ่งของและเครื่องมือเครื่องใช้พื้นบ้าน โดยใช้เวลามากกว่า 20 ปี ส่วนใหญ่เป็นการซื้อหามา และมีบ้างที่มีการแลกเปลี่ยนระหว่างผู้ที่ชื่นชอบการสะสมเหมือนกัน รวมถึงการรับบริจาค ในการเก็บสะสมวัตถุสิ่งของส่วนใหญ่เป็นของจากภาคอีสาน และจากลาว กัมพูชา เวียดนาม และจีน ด้วยเหตุนี้ จึงตั้งชื่อต่อท้ายว่าเป็นพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านอีสานสองฝั่งโขง ด้านการจัดแสดงได้แรงบันดาลใจจากการชมพิพิธภัณฑ์มั่ง ที่อ.หล่มสัก จ.เพชรบูรณ์ ซึ่งสร้างแบบง่ายๆ คล้ายโรงนา มีการรวบรวมข้าวของเครื่องใช้ของชาวเขาเผ่าม้ง จึงเกิดแนวคิดว่าจะน่าจะได้ ประกอบกับได้รับมรดกที่ดินกว่า 10 ไร่ จึงเริ่มจัดเป็นพิพิธภัณฑ์โดยจัดแสดงแบ่งเป็นอาคารต่าง ๆ ตามลักษณะสิ่งของที่จัดเก็บ

วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ คือ

1. เพื่ออนุรักษ์สิ่งของ เครื่องมือเครื่องใช้ในการดำรงชีวิตของชาวบ้าน รวมทั้งของเก่าโบราณจากอดีตถึงปัจจุบัน
2. เพื่อการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยช่วยอนุรักษ์สิ่งของที่มีความหมายทางวัฒนธรรมมิให้กระจัดกระจายหรือสูญหายไป

3. เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ชุมชน ให้เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าที่ให้ทั้งความรู้และความเพลิดเพลินเป็นการสนับสนุนการศึกษานอกระบบอีกทางหนึ่ง

4. เพื่อสนับสนุนส่งเสริมชาวบ้านและชุมชน ในงานผลิตสินค้าพื้นเมือง ศิลปหัตถกรรมของฝากของที่ระลึกเป็นการเพิ่มรายได้เพิ่มอาชีพให้กับชาวบ้านและชุมชนในท้องถิ่น

5. เพื่อเพิ่มแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้กับจังหวัดมุกดาหาร เป็นการช่วยพัฒนาท้องถิ่นได้อีกทางหนึ่ง

6. เพื่อการให้บริการนักท่องเที่ยวครบวงจร ศูนย์หัตถกรรม สุขภาพแผนไทย บ้านพักชุมชน (Homestay) และจัดบริการนำเที่ยวเชิงอนุรักษ์แถบลุ่มน้ำโขงอินโดจีน

ปัจจุบันบ้านเวียงนุกได้รับการขึ้นทะเบียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ชุมชนจากการศึกษาออกโรงเรียน และสภาวัฒนธรรมจ.มุกดาหารออกวุฒิบัตรให้เป็นแหล่งสะสมวัฒนธรรมของ จ.มุกดาหาร ในปี พ.ศ.2548 ได้รับการสนับสนุนจากสภาวัฒนธรรมอ.เมืองมุกดาหาร เพื่อจัดภูมิทัศน์และจัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์

2.12.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- วิถีชีวิตของชาวอีสาน
- ภูมิปัญญาของชาวอีสาน

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

เครื่องปั้นดินเผา

โบราณวัตถุ

เครื่องมือการเกษตร

เครื่องมือประมง

เครื่องมือทอผ้า

เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

เครื่องทองเครื่องเงิน

เครื่องประดับ

เครื่องโลหะ

เครื่องจักสาน

เงินตรา

ซากฟอสซิล

เอกสารโบราณ

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

เกวียนบ้านนาสะไมย์ จ.ยโสธร
มีลักษณะบอบบางสวยงาม ว่ากันว่า เป็น
เกวียนที่มีรูปลักษณ์ที่สวยงามที่สุดในประเทศ

ตุ้มจับปลาแม่น้ำโขง เป็นเครื่องจักสาน ใช้
มากแถบบริเวณลุ่มแม่น้ำโขง เพื่อจับปลาน้ำ
ลึก

นิทรรศการชั่วคราว/กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

● **นิทรรศการหมุนเวียน**

- ไม่มี

● **กิจกรรม**

- กิจกรรมส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่หน่วยงานภายนอกเข้ามาจัดขึ้นในบริเวณพิพิธภัณฑ์ เช่น งานสภากาแฟของหน่วยงานรัฐ หรือเป็นสถานที่ดูงานของหน่วยงานต่างๆ

2.12.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

ไม่มีการลงทะเบียนวัตถุ

2.12.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

● **ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ** ไม่มี

● **ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ** ไม่มี

2.12.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

● **จำนวนหน้าที่** รวม 4-5 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้ ดูแลทั่วไป จัดหาสิ่งของ จัดหาข้อมูล โดยทั้งหมดเป็นคนในครอบครัว

● **ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ**

1. บุคคลทั่วไป

2. นักวิชาการ/นักวิจัย

3. นักท่องเที่ยวในประเทศ

4. นักท่องเที่ยวต่างประเทศ

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ไม่มีการบันทึก

- การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

1. มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาถิ่นอีสาน
2. มีร้านอาหารและเครื่องดื่ม

3. มีลานจอดรถ

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

1. เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ (แจก) แผ่นพับภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

2. หนังสือแนะนำชมพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
3. สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ไม่มี

4. มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้ หนังสือพิมพ์, ป้ายโฆษณา, Website และสื่อบุคคล

● มีการจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน, มหาวิทยาลัย และวัด
2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.12.12 แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

ไม่มี

2.12.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1. งบประมาณ ขาดงบประมาณสนับสนุนในด้านต่างๆ เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟ
2. การดูแลบำรุงรักษาสถานที่
3. อาคารสถานที่ยังไม่พร้อมที่จะจัดนิทรรศการ และยังไม่มีย้ายข้อมูลประจำวัตถุ
4. ปัญหาเรื่องปลวกกับวัตถุที่ทำจากไม้ ซึ่งยากต่อการกำจัด

2.12.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

● จุดอ่อน

- มีพื้นที่สำหรับจัดนิทรรศการค่อนข้างจำกัด แต่มีวัตถุจำนวนมาก

● จุดแข็ง

- ตั้งอยู่ไม่ไกลจากตัวเมือง การเดินทางไปมาสะดวก
- ภายในพื้นที่ยังเป็นร้านอาหาร ซึ่งทำให้มีคนมาเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์สม่ำเสมอ

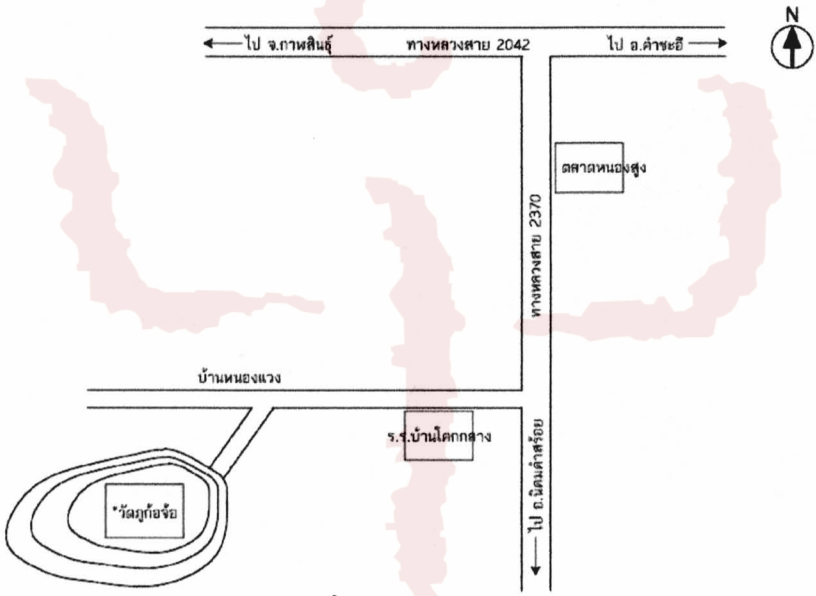
2.12.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

ในอนาคตต้องการทำทะเบียนพิพิธภัณฑ์ และมีการสร้างเรือนอีสาน 8 เเผ่ไทย เพื่อเป็นตัวอย่างของบ้านแบบอีสาน และจะมีการจัดสร้างที่พักและอาคารจัดแสดงเพิ่มเติม เพื่อรองรับกิจกรรมการเข้าค่าย และการจัดกิจกรรมต่างๆ รวมถึงการสร้างกิจกรรมงานภาคสนามท้องถิ่นและมัคคุเทศก์อาสา เนื่องจากคุณสมศักดิ์ เป็นอาจารย์พิเศษในวิชามุกดาหารศึกษา และวิชาวิถีไทยให้กับโรงเรียนนวมินทร์อัสสิพ และวิทยาลัยชุมชน จึงต้องการให้นักเรียนได้รู้จักจังหวัดของตนมากยิ่งขึ้น

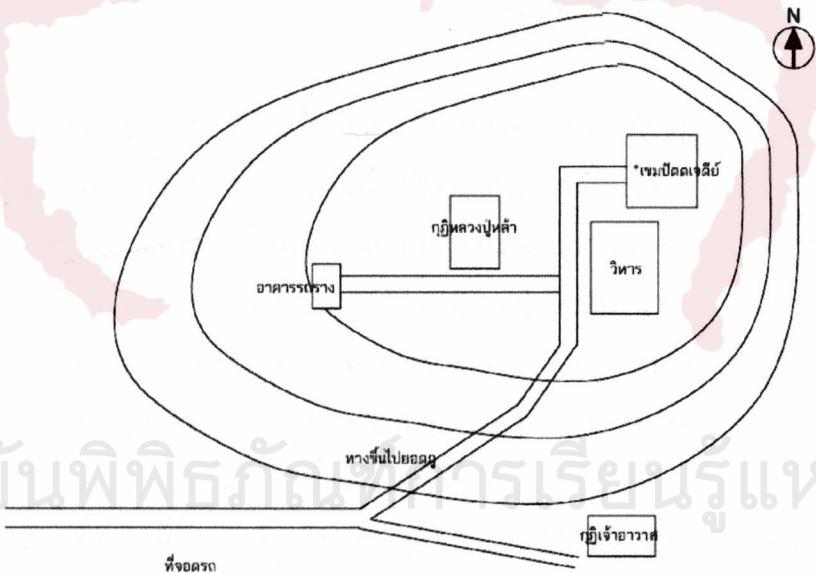
2.13 เขมปัตตเจดีย์ หลวงปู่หล้า เขมปัตโต

2.13.1 ที่อยู่และการติดต่อ วัดพระธาตุภูซ้อ (วัดบรรพตคีรี) ต.หนองสูงใต้ อ.หนองสูง จ.มุกดาหาร 49160 โทรศัพท์ 086-2255216 โทรสาร - E-mail: - Website: -

2.13.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

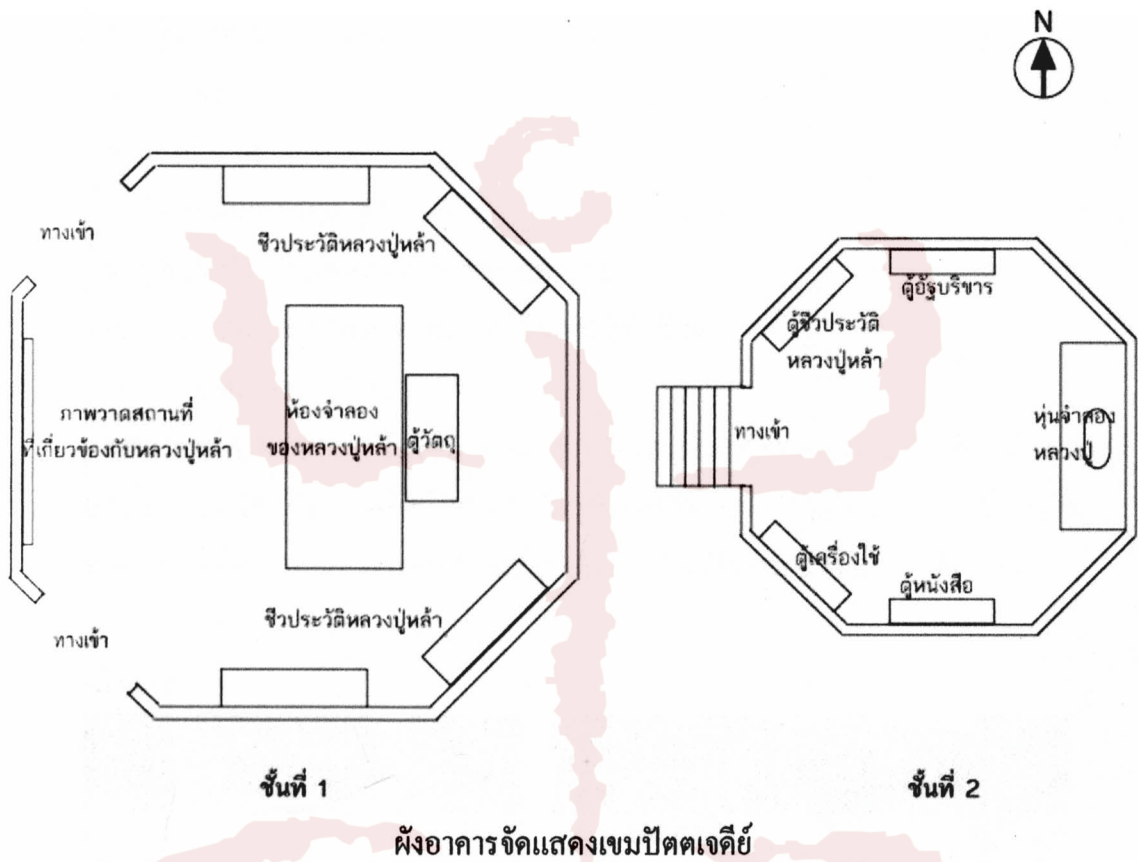
แผนที่วัดพระธาตุภูซ้อ

ผังบริเวณของวัดพระธาตุภูซ้อ

2.13.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

แผนผังอาคารจัดแสดง

ผังอาคารจัดแสดงเขมปัตตเจดีย์

เขมปัตตเจดีย์เป็นอาคาร 2 ชั้น มีรูปแบบเป็นเจดีย์ทรงระฆังคว่ำ มีความสูง 22 เมตร 28 เซนติเมตร ผนังองค์เจดีย์ทั้งภายนอกและภายในประดับด้วยโมเสกนำเข้าจากประเทศอิตาลี บริเวณผนังภายนอกชั้นบนตกแต่งภาพปูนดำทำจากดินเผาจากบ้านด่านเกวียน จ.นครราชสีมา ทั้งหมด 4 รูป เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติของหลวงปู่หล้า ดังนี้ การรุดงค์ในป่า การจำศีลบนอาสนะ การจำศีลในป่ารุดงค์ และการพระราชทานเพลิงหลังจากมรณภาพ โดยมีภาพเจดีย์แสดงถึงสถานที่ที่พระราชทานเพลิง ประตูทางเข้าห้องชั้นบนทำด้วยทองแดง พื้นทั้งชั้นบนและชั้นล่างเชื่อมกันด้วยบันไดด้านข้าง ภายในห้องจัดแสดงของทั้ง 2 ชั้น มีเรื่องราวดังนี้

ชั้นบนมีรูปปั้นหุ่นขี้ผึ้งและตู้บรรจุอัฐิธาตุของหลวงปู่หล้าเป็นประธาน โดยรอบจัดแสดงประวัติ ผลงานทั้ง ด้นฉบับ งานเขียนต่างๆ หนังสือคำสอน เทปธรรมะ และจัดแสดงวัตถุสิ่งของ ไม่ว่าจะเป็นเครื่องอัฐบริขาร เครื่องใช้ส่วนตัวของหลวงปู่หล้า พร้อมข้อมูลของวัตถุที่จัดแสดง อีกทั้งความหมายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งปฏิบัติต่าง ๆ

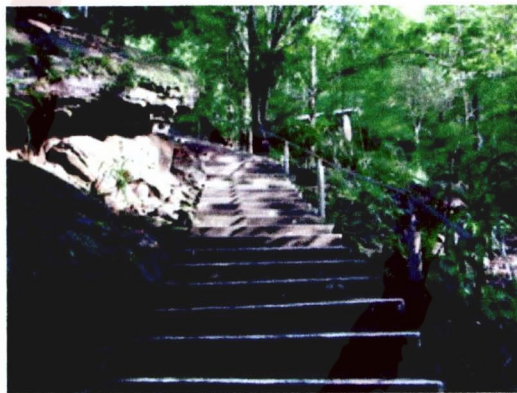
ชั้นล่างเป็นห้องจัดแสดงประวัติของหลวงปู่หล้าโดยแบ่งเป็นเรื่องราวต่าง ๆ ดังนี้

1. วัยเยาว์ประทับใจเลื่อมใสพุทธศาสนา

2. เข้าสู่ร่มกาสาวพัสตร์
3. ครึ่งอยู่บ้านหนองผือ
4. อยู่ควบท่านอาจารย์มหา
5. ออกวิเวก
6. รุดงค์ลงใต้
7. บ้านห้วยทรายและภูเก้า
8. ภูจ้อก้อประจักษ์พยานแห่งสวากขาตธรรม
9. ภูฏีที่หลวงปู่อยู่จำพรรษา สถานที่ที่หลวงปู่ทิ้งขันธ
10. ถวายเพลิงศพ

นอกจากนี้ บริเวณกลางห้องยังมีการจำลองห้องภายในกุฏิของหลวงปู่หล้าไว้อีกด้วย และมีการจัดแสดงโบราณวัตถุที่ค้นพบในพื้นที่ และวัตถุสิ่งของต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับหลวงปู่หล้า เช่น บ้านที่กทางการแพทย์เกี่ยวกับการรักษาตัวในโรงพยาบาล รวมถึงยารักษาโรค เป็นต้น

ภูมิทัศน์โดยรอบ

- ภาพที่ 1 ภาพป้ายวัดพระธาตุภูจ้อก้อ (วัดบรรพตคีรี)
- ภาพที่ 2 ภาพบันไดทางขึ้นไปยังที่ตั้งของเขมปัตตเจดีย์
- ภาพที่ 3 ภาพภูมิของหลวงปู่หล้า เขมปัตโต
- ภาพที่ 4 ภาพเขมปัตตเจดีย์

1	2
3	4

2.13.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล : พระอธิการสมคิด สุทธจิตโต
ตำแหน่ง เจ้าอาวาสวัดพระธาตุภูจ้อก้อ (วัดบรรพตคีรี)
หน่วยงาน : วัดพระธาตุภูจ้อก้อ (วัดบรรพตคีรี)

2.13.5 วันเวลาเปิดทำการ ทุกวัน เวลา 06.00 น. – 18.00 น.

2.13.6 การเข้าชม

- ไม่เก็บค่าเข้าชม

2.13.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

วัดบรรพตคีรี (ภูจ้อก้อ) เป็นวัดสังกัดธรรมยุติกนิกาย ตั้งอยู่บนภูจ้อก้อ บริเวณที่ตั้งวัดเป็นภูเขาขนาดย่อมตั้งขึ้นโดดเด่นเพียงลูกเดียว เมื่อปี พ.ศ. 2484 ได้มีพระอาจารย์ขาว พระครูคงคำจากจังหวัดลำปาง เติมนุรักษ์มาปักกลดอยู่ที่ถ้ำภูจ้อก้อแห่งนี้ ท่านได้ชักชวนชาวบ้านจัดสร้างพระพุทธรูปองค์ใหญ่ขึ้น โดยนำดินละคร (ปูนขาว) ผสมเข้ากับอิฐเนื่องจากไม่มีปูนซีเมนต์ และได้มีการจัดงานเฉลิมฉลองพระพุทธรูป เมื่อจัดงานฉลองเสร็จแล้วท่านก็ออกเดินทางกลับโดยไม่ได้อยู่จำพรรษาแต่อย่างใด ต่อมาในปี พ.ศ. 2500 ชาวบ้านได้นิมนต์หลวงปู่หล้า เขมปัตโต ซึ่งขณะนั้นจำพรรษาอยู่ที่ภูเก้า บ้านโคกกลาง อำเภอดงหลวง จังหวัดนครพนม (ปัจจุบันคือ บ้านโคกกลาง อำเภอนองสูง จังหวัดมุกดาหาร) ให้มาพำนักที่ถ้ำภูจ้อก้อ มาครั้งแรกพักอยู่ในถ้ำ (ปัจจุบันได้ปรับปรุงดัดแปลงเป็นศาลาหอนั่น) ต่อมาชาวบ้านจึงร่วมกันขึ้นสร้างกุฏิชั่วคราวบนที่ราบหลังถ้ำ บริเวณที่ราบบนหลังถ้ำนี้ เป็นป่ารก มีสัตว์ป่าหลายชนิดอาศัยอยู่ หลวงปู่หล้าจึงได้ย้ายไปพำนักที่

กุฏิหลังที่อื่น โดยกุฏิหลังที่ 5 หลังทางทิศตะวันออกเป็นที่ที่ท่านพำนักในห้วงสุดท้ายแห่งชีวิต ก่อนที่จะละสังขารไปเมื่อ 19 มกราคม พ.ศ. 2540 สิริรวมอายุได้ 84 ปี 11 เดือน 51 พรรษา

หลังจากนั้น หลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน (พระราชญาณวิสุทธิโสภณ) แห่งวัดป่าบ้านตาด จ.อุดรธานี และคณะศิษยานุศิษย์ได้มีการประชุมมิมติให้สร้างเจดีย์สำหรับบรรจุอัฐิเครื่องบริขาร เพื่อเป็นอนุสรณ์รำลึกถึงบารมีธรรมคำสอนของหลวงปู่หล้า อีกทั้งจะเป็นที่สักการบูชาของพุทธศาสนิกชนทั่วไป โดยมีการออกแบบโดย คุณไชศรี ดันศิริ และมีคณะวิศวกรจากกการรถไฟแห่งประเทศไทยเป็นที่ปรึกษา เริ่มดำเนินการการก่อสร้างเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ.2540 สร้างเสร็จเมื่อวันที่ 31 มกราคม พ.ศ.2542 ใช้ค่าก่อสร้างทั้งหมดราว 15 ล้านบาท และใช้ชื่อเจดีย์ว่า "เจมปัตตเจดีย์ หลวงปู่หล้า เจมปัตโต" ในวันที่ 7 มีนาคม พ.ศ. 2542 สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ฯ ได้เสด็จมาเป็นประธานในการทำพิธีเปิดเจมปัตตเจดีย์พร้อมกับได้จัดตั้งกองผ้าป่าช่วยชาติ โดยหลวงตามหาบัวญาณสัมปันโน

2.13.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- ชีวิตประวัติบุคคลของหลวงปู่หล้า เจมปัตโต

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

โบราณวัตถุ

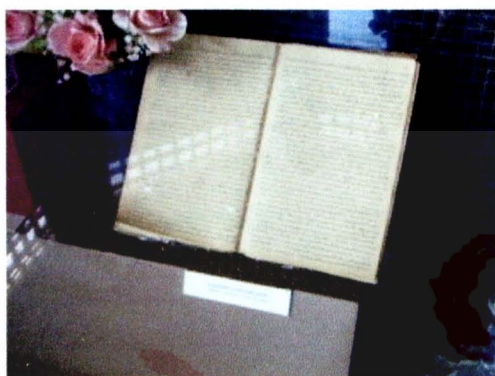
เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

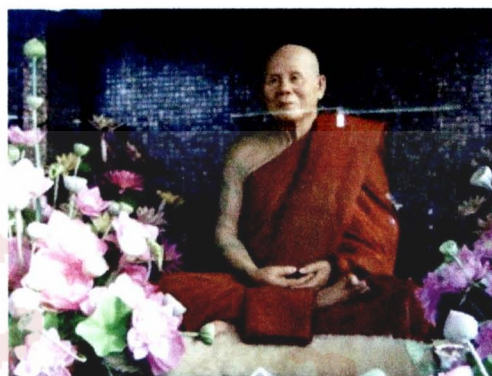
เครื่องแก้ว

เครื่องใช้ในการศาสนา

หนังสือ

สิ่งของจำลอง

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

อัฐิธาตุของหลวงปู่หล้า เขมปัตโต หลวงปู่หล้า เขมปัตโตเป็นพระเถรจารย์สายวิปัสสนากรรมฐานที่เคร่งครัดในพระธรรมวินัย อัฐิธาตุของหลวงปู่เป็นที่เคารพบูชาของศิษยานุศิษย์ทั้งหลาย

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

- นิทรรศการหมุนเวียน

- ไม่มี

- กิจกรรม

- ไม่มี

2.13.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

ไม่มีการลงทะเบียนวัตถุ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.13.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ ไม่มี

- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ ไม่มี

2.13.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

- จำนวนหน้าที่ รวม 1 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้ ดูแลสวน และทำความสะอาดสถานที่
- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ
 1. บุคคลทั่วไป
 2. นักท่องเที่ยวในประเทศ
 3. นักท่องเที่ยวต่างประเทศ

สถิติผู้เข้าชมต่อปี
ไม่มีการบันทึก
- การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์
 1. มีลานจอดรถ

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์
 1. เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
 2. หนังสือแนะนำชมพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
 3. สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ไม่มี
 4. มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้ หนังสือพิมพ์, ป้ายโฆษณา, Website และสื่อบุคคล
- มีการจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้
 1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ
 2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.13.12 แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

ไม่มี

2.13.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1. การดูแลรักษาอาคารและสถานที่ ปัญหาในปัจจุบันคือ โมเสคหลุดล่อน ทางวัดได้มีคณะกรรมการเข้ามาดูแล ซึ่งกำลังคิดวิธีการแก้ไขว่าจะดำเนินการอย่างไรต่อไป นอกจากนี้ยังน้ำซึมบริเวณรอยต่อซึ่งแก้ไขได้ยาก

2.13.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

● จุดอ่อน

- วัดตั้งอยู่ห่างไกลจากชุมชนเมือง และตั้งอยู่บนเขาสูง การเดินทางเข้าถึงยาก

● จุดแข็ง

- พิพิธภัณฑ์มีคณะกรรมการที่ดูแลอยู่อย่างเข้มแข็ง

2.13.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

ไม่มี

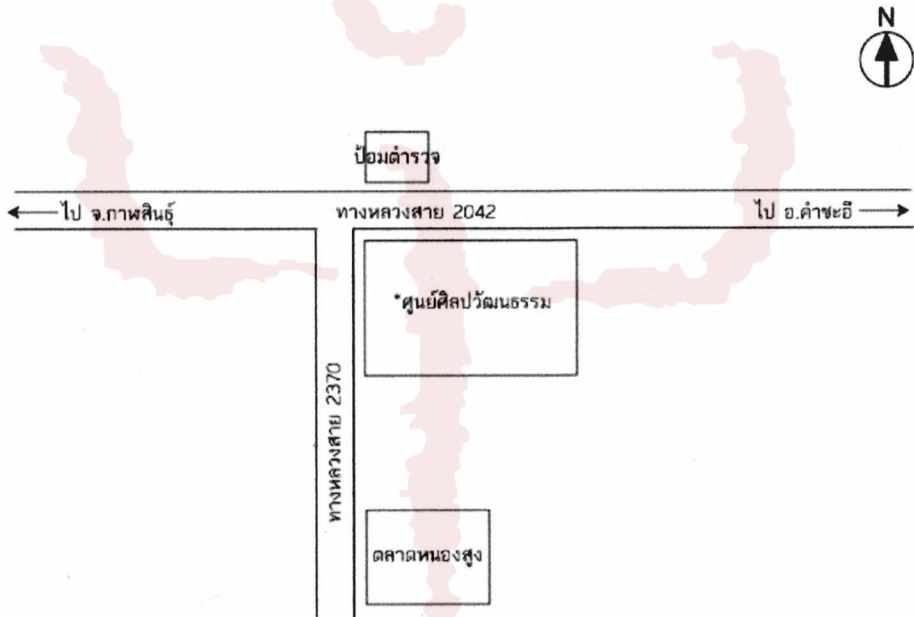
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.14 ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมชาวไทยและเอกลักษณ์เมืองหนองสูง

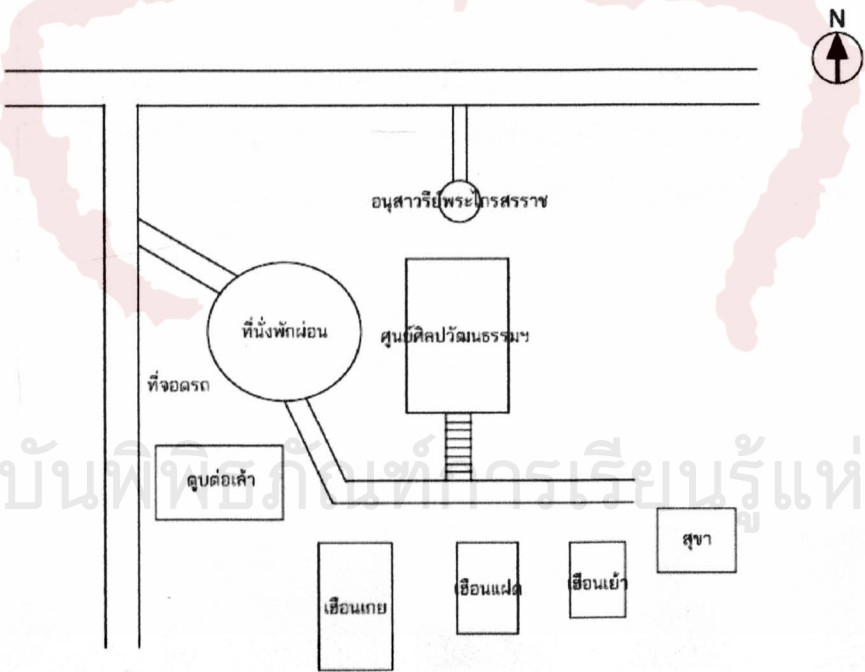
2.14.1 ที่อยู่และการติดต่อ บ้านหนองสูงเหนือ ต.หนองสูงเหนือ อ.หนองสูง จ.มุกดาหาร 49000 โทรศัพท์ 042-635129 (บ้านนายเสมอ รอบรู้ : ประธานสภาวัฒนธรรม อ.หนองสูง)

โทรสาร - E-mail: - Website: -

2.14.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

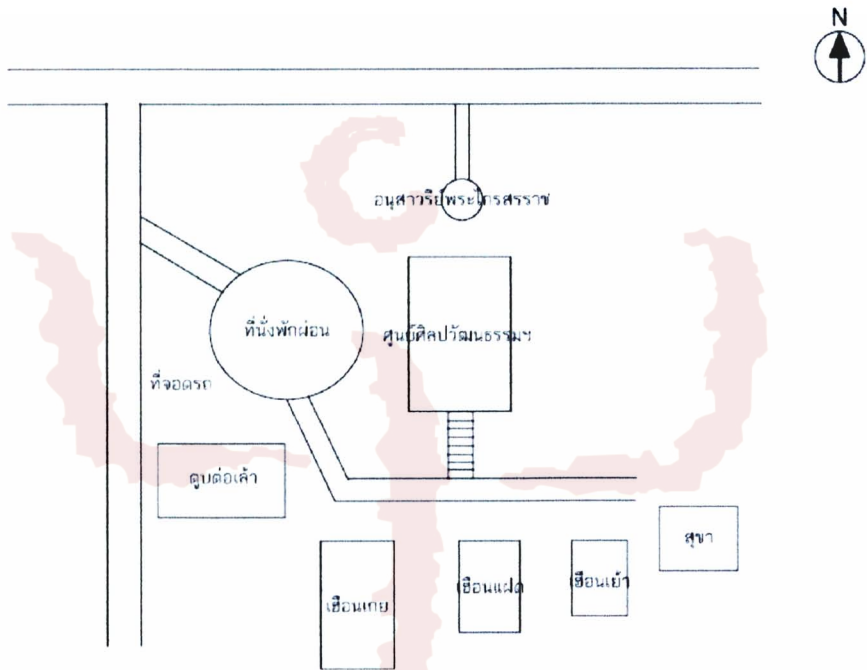
แผนที่ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมชาวไทยและเอกลักษณ์เมืองหนองสูง

ผังบริเวณของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมชาวไทยและเอกลักษณ์เมืองหนองสูง

2.14.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

แผนผังอาคารจัดแสดง

ผังอาคารจัดแสดงศูนย์ศิลปวัฒนธรรมชาวไทยและเอกลักษณ์เมืองหนองสูง

อาคารจัดแสดงศูนย์ศิลปวัฒนธรรมชาวไทยและเอกลักษณ์เมืองหนองสูง มีการจัดแบ่งพื้นที่เป็น 2 กลุ่มคือ

กลุ่มที่ 1 ประกอบด้วยอาคารจัดแสดงศิลปวัตถุ และอนุสาวรีย์พระไกรสรราช

กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มเรือนพื้นถิ่นรูปแบบต่างๆ ตั้งเรียงรายกันด้านหลังของพื้นที่ ประกอบด้วย ตู้บดอเล้า เขื่อนเกย เขื่อนแผ่ และเขื่อนเย้า ภายในเรือนบางหลังมีการเตรียมจัดแสดงเครื่องมือเครื่องใช้ เช่น หูกทอผ้า ไร่ด้วย

ภูมิทัศน์โดยรอบ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพที่ 1 ภาพด้านหน้าศูนย์ศิลปวัฒนธรรมชาวไทย

ภาพที่ 2 ภาพอนุสาวรีย์พระไกรสรราช

ภาพที่ 3 ภาพอาคารจัดแสดงของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมชาวไทย

ภาพที่ 4 ภาพกลุ่มเรือนพื้นถิ่นด้านหลังศูนย์ศิลปวัฒนธรรมชาวไทย

1	2
3	4

2.14.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล : นายเสมอ รอบรู้

ตำแหน่ง ประธานสภาวัฒนธรรม อ.หนองสูง

หน่วยงาน : สภาวัฒนธรรม อ.หนองสูง

2.14.5 วันเวลาเปิดทำการ ทุกวัน ต้องติดต่อล่วงหน้าหากต้องการเข้าชมภายในอาคาร

2.14.6 การเข้าชม

- ไม่เก็บค่าเข้าชม

2.14.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

เมืองหนองสูงตั้งขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 3 เมื่อ พ.ศ. 2387 โดยมีกลุ่มชนพื้นเมืองชาวไทยที่อพยพมาจากเมืองคำอ้อคำเขียว และเมืองวัง (ตั้งอยู่ในแขวงสุวรรณเขตของลาว) ในขณะนั้นได้มีท้าวสิงห์ หรือท้าวสีหนามรับตำแหน่งเป็น “พระไกรสรราช” หรือเจ้าเมืองคนแรก เมืองหนองสูงในปัจจุบันครอบคลุมพื้นที่ อ.หนองสูง อ.คำชะอี และ อ.นาแก

ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมผู้ไทยบ้านหนองสูงเกิดจากชาวบ้าน อ.หนองสูง ร่วมกับสภาวัฒนธรรมอ.หนองสูง และหน่วยงานราชการในท้องถิ่น ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิต่างๆ ทำการ

รวบรวมเอกสารประวัติความเป็นมา วัตถุสิ่งของเครื่องมือเครื่องใช้ในวิถีชีวิตของชาวผู้ไทย และ ศิลปวัตถุที่มีอยู่ในเขตพื้นที่ อ.หนองสูง จัดตั้งศูนย์ศิลปวัฒนธรรมผู้ไทยบ้านหนองสูงขึ้น ในช่วงแรกได้ใช้สถานที่ต่างๆ เป็นที่ตั้งของศูนย์ เช่น ห้องสมุดประชาชน สำนักงานการประถมศึกษา และ ศูนย์ฝึกอาชีพ ต่อมาพระอาจารย์อินทร์ถวาย เจ้าอาวาสวัดป่านาคำน้อย อ.หนองสูง จ.อุตรธานี ได้ให้การอุปถัมภ์โดยสนับสนุนงบประมาณในการปรับปรุงอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองสูงเหนือ เพื่อจัดตั้งเป็นศูนย์ศิลปวัฒนธรรมผู้ไทยบ้านหนองสูง โดยมีพิธีเปิดอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ.2544

หลังจากนั้นในปี พ.ศ.2549 นายสุรศักดิ์ เพชรสุวรรณรังสี นายอำเภอหนองสูง ได้เป็นผู้ริเริ่มโครงการศูนย์ศิลปวัฒนธรรมชาวผู้ไทยและเอกลักษณ์เมืองหนองสูงขึ้น โดยตั้งอยู่บริเวณสามแยกเข้าสู่บ้านหนองสูงเหนือ โดยได้จัดหางบประมาณมาก่อสร้างอาคารศูนย์ศิลปวัฒนธรรมฯ อนุสาวรีย์ของพระไกรสรราช และการจำลองเรือนพื้นถิ่นในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น คุ้มต่อเจ้าเฮือนเกย เฮือนแฝด และเฮือนเข้า ใช้ค่าก่อสร้าง 2,940,000 บาท แล้วเสร็จเมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ.2549

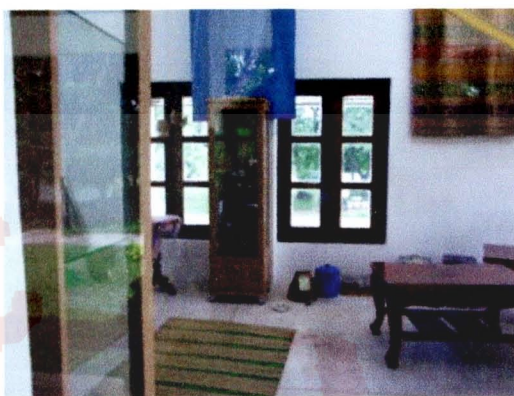
2.14.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- ประวัติและวิวัฒนาการ ของชาวผู้ไทยเมืองหนองสูง
- วิถีชีวิต ของชาวผู้ไทยเมืองหนองสูง
- วัฒนธรรมและประเพณี ของชาวผู้ไทยเมืองหนองสูง

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

เครื่องปั้นดินเผา

เครื่องมือ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การะเบียนแห่งชาติ

เครื่องแต่งกายและผ้าทอ

เครื่องจักสาน

อาคาร

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

ไหโบราณ หรือไหข่า เป็นเครื่องปั้นดินเผาใช้บรรจุกระดูก อายุ
ประมาณ 500 ปี ชุดพบที่บ้านหนองสูง อ.หนองสูง จ.มุกดาหาร

สถาบันส่งเสริมการเรียนรู้แห่งชาติ

นิทรรศการชั่วคราว/กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

● นิทรรศการหมุนเวียน

- ไม่มี

● กิจกรรม

- ไม่มี

2.14.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

ไม่มีการลงทะเบียนวัตถุ

2.14.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

● ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ ไม่มี

● ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ ไม่มี

2.14.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

● จำนวนหน้าที่ รวม 1 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้ ดูแลรักษาสถานที่

● ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1. นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา

2. นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

3. บุคคลทั่วไป

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ไม่มี

● การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

1. มีลานจอดรถ

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

1. เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
2. หนังสือนำชมพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
3. สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ไม่มี
4. มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้ หนังสือพิมพ์ และสื่อบุคคล

- มีการจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ และชุมชน
2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.14.12 แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง
ไม่มี

2.14.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1. การบริหารจัดการ มีหน่วยงานหลายด้านพยายามเข้ามามีส่วนร่วม แต่ขาดผู้รับผิดชอบโดยตรง อีกทั้งมีการปรับเปลี่ยนระบบของโครงสร้างของสภาวัฒนธรรมอำเภอ การดูแลรับผิดชอบจึงยังไม่ชัดเจน

2.14.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

- จุดอ่อน

- มีวัตถุจัดแสดงน้อยชิ้น และไม่มีเรื่องราวการจัดแสดงที่น่าสนใจ
- ขาดการบำรุงรักษาสถานที่ ทำให้วัตถุและอาคารเสื่อมสภาพ

- จุดแข็ง

- มีทำเลเหมาะสม ตั้งริมถนนสายหลัก การเดินทางไปมาสะดวก

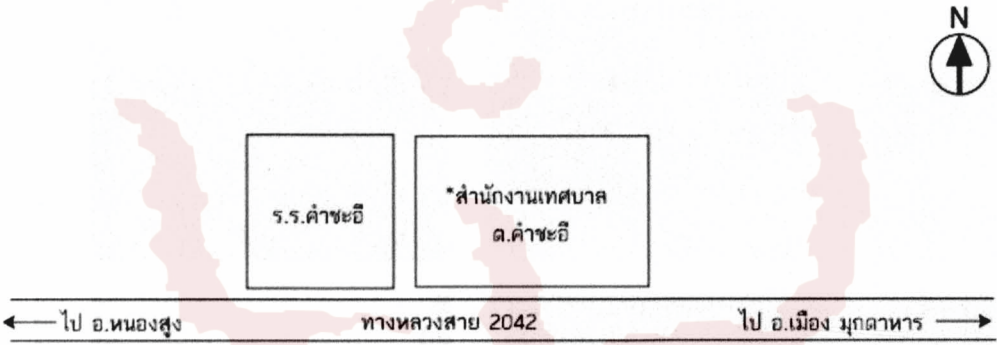
2.14.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

ไม่มี

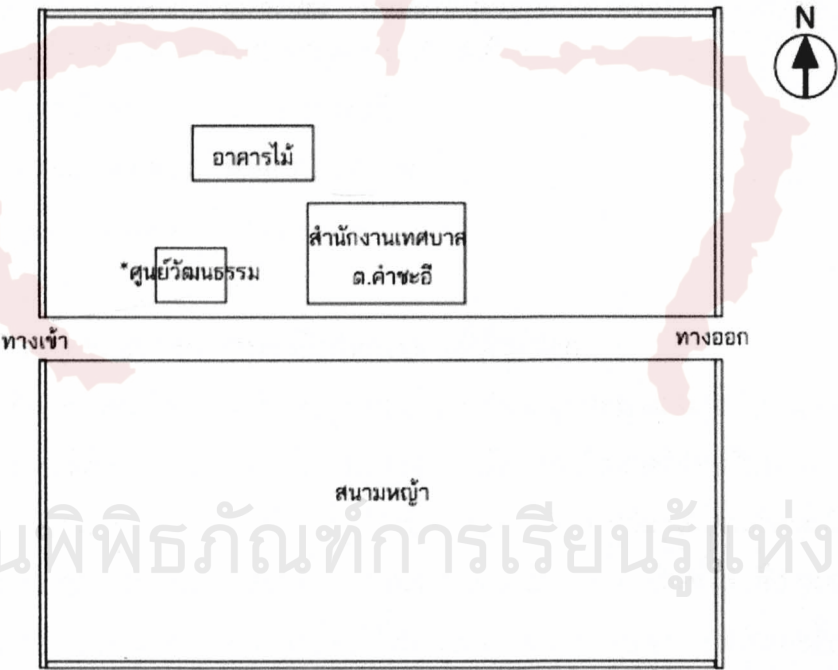
2.15 ศูนย์วัฒนธรรมท้องถิ่นอำเภอคำชะอี

2.15.1 ที่อยู่และการติดต่อ สำนักงานเทศบาลตำบลคำชะอี อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร 49110
โทรศัพท์ 042-691077 ต่อ 11 โทรสาร 042-691077 ต่อ 18 E-mail: - Website: -

2.15.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนที่สำนักงานเทศบาลตำบลคำชะอี

ผังบริเวณของสำนักงานเทศบาลตำบลคำชะอี

2.15.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ภาพบริเวณด้านหน้าสำนักงานเทศบาลตำบลคำชะอี

ภาพที่ 2 ภาพอาคารสำนักงานเทศบาลตำบลคำชะอี

ภาพที่ 3 ภาพอาคารศูนย์วัฒนธรรมท้องถิ่นอำเภอคำชะอี

ภาพที่ 4 ภาพร่องรอยการชำรุดของอาคาร

1	2
3	4

2.15.4 สาเหตุและปัจจัยในการยกเลิกกิจการของพิพิธภัณฑ์

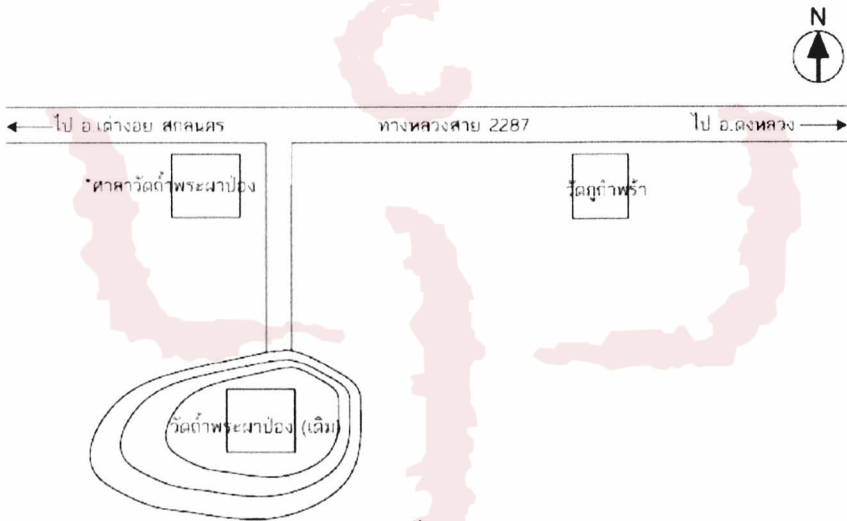
ในพื้นที่อำเภอคำชะอีได้มีการค้นพบกลองมโหระทึก อายุประมาณ 3000 ปีมาแล้ว ที่บริเวณที่ทำการไปรษณีย์อำเภอคำชะอี ในปี พ.ศ.2534 โดยมีนายกองใจ อาจวิชัย เป็นหัวหน้าทำการไปรษณีย์อำเภอคำชะอีในขณะนั้น ต่อมาในปี พ.ศ.2545-2546 สภาวัฒนธรรมอำเภอคำชะอีได้ก่อตั้งศูนย์วัฒนธรรมท้องถิ่นอำเภอคำชะอีขึ้น โดยนำเอาโบราณวัตถุที่พบในพื้นที่ คือ กลองมโหระทึก ไม้กลายเป็นหิน และเครื่องมือเครื่องใช้พื้นบ้านมาจัดแสดงในอาคารที่ทำการศึกษาริการอำเภอคำชะอี (เดิม) และที่จัดแสดงสินค้าของเทศบาลตำบลคำชะอี วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมท้องถิ่นอำเภอคำชะอี คือ เพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมของชาติและท้องถิ่น เพื่อเผยแพร่วัฒนธรรม และเพื่อให้เยาวชนและประชาชนทั่วไปรักและหวงแหนถิ่นเกิดและรักชาติ

ปัจจุบันศูนย์วัฒนธรรมท้องถิ่นอำเภอคำชะอีไม่เปิดให้บริการแล้ว เนื่องจากมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการทำงานของสภาวัฒนธรรมทำให้ไม่มีผู้รับผิดชอบงานโดยตรง อีกทั้งมีแนวคิดที่จะจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมที่ ร.ร.คำชะอีวิทยาคม โดยจะมีการเคลื่อนย้ายวัตถุไปจัดแสดงยังสถานที่ดังกล่าว อาคารศูนย์วัฒนธรรมท้องถิ่นอำเภอคำชะอีในปัจจุบันมีสภาพชำรุดทรุดโทรม กระงกกรอบอาคารบางส่วนแตก ทำให้ต้องมีการโยกย้ายโบราณวัตถุไปเก็บไว้ในสถานที่อื่น แต่ไม่ทราบแน่ชัดว่าอยู่ที่ใด

2.16 พิพิธภัณฑวัดถ้ำพระผาป่อง

2.16.1 ที่อยู่และการติดต่อ วัดถ้ำพระผาป่อง บ้านข้าวสูง ต.กกตูม อ.ดงหลวง จ.มุกดาหาร 49140 โทรศัพท์ 081-9542035 (พระครูโสภณขันติพลากร) โทรสาร - E-mail: - Website: -

2.16.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

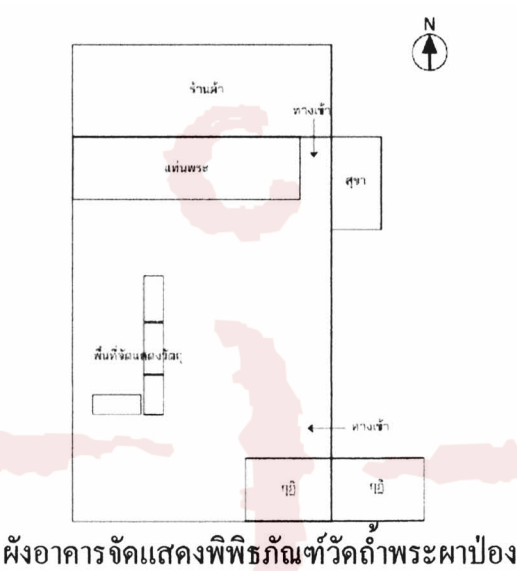
แผนที่วัดถ้ำพระผาป่อง

ผังบริเวณของพิพิธภัณฑวัดถ้ำพระผาป่อง

2.16.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

แผนผังอาคารจัดแสดง

พิพิธภัณฑ์วัดถ้ำพระผาป่อง มีการจัดแสดงบริเวณพื้นที่ด้านข้างภายในศาลาเสริมบารมี โดยจัดแสดงโบราณวัตถุไว้ในตู้กระจกขนาดกว้างประมาณ 1 เมตร มี 3 ชั้น จำนวน 8 ตู้ วัตถุทั้งหมดได้มาจากบ้านบึงสา เช่น เศษภาชนะดินเผา ขวานโลหะ เครื่องประดับสำริด กำไลแขน เป็นต้น

ภูมิทัศน์โดยรอบ

1	2
3	4

ภาพที่ 1 ภาพป้ายวัดถ้ำพระผาป่อง

ภาพที่ 2 ภาพเส้นทางรถไปยังวัดถ้ำพระผาป่อง (เดิม)

ภาพที่ 3 ภาพอาคารร้านค้าริมถนน

ภาพที่ 4 ภาพศาลาเสริมบารมี

2.16.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล : พระครูโสภณขันติพิลากร

ตำแหน่ง เจ้าอาวาสวัดถ้ำพระผาป่อง

หน่วยงาน : วัดถ้ำพระผาป่อง

2.16.5 วันเวลาเปิดทำการ ทุกวัน กรณาคัดต่อล่วงหน้าเพื่อขอเข้าชม

2.16.6 การเข้าชม

- ไม่เสียค่าเข้าชม

2.16.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

วัดถ้ำพระผาป่อง ตั้งอยู่บนภูเขาสูงในบ้านข้าวสูง ในช่วงแรกมีพระสงฆ์เข้ามาบวชบิณฑิ คือ พระอาจารย์อุทัย (ตึก) ฉานุตตโม ซึ่งเป็นลูกศิษย์ของหลวงปู่เทศก์ เทศรังสี ในขณะนั้นชาวบ้านเรียกถ้ำพระผาป่องว่า ถ้ำพระ ถ้ำดังกล่าวนี้มีลักษณะเป็นปล่องทะลุไปด้านบน มีความกว้างประมาณ 1 เมตร ยาวประมาณ 2 เมตร ในภายหลังพระครูโสภณขันติพิลากร เจ้าอาวาสรูปปัจจุบันได้ตั้งชื่อวัดว่า วัดถ้ำพระผาป่อง

ในปี พ.ศ.2537 พระครูโสภณขันตีพลากรได้ร่วมกับชาวบ้านสร้างพระอุทัยรัตนเจดีย์ขึ้น โดยสร้างครอบมปล่องถ้ำไว้เพื่อแก้ปัญหาเรื่องสภาพอากาศ ภายในพระอุทัยรัตนเจดีย์เดิมจัดแสดง โบราณวัตถุและสิ่งของต่าง ๆ เช่น พระพุทธรูปโบราณ พระพิมพ์ พระกริ่ง อัฐิธาตุของเกจิอาจารย์ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เครื่องอัฐบริขารของพระอาจารย์อุทัย (ตึก) ฆานูตตโม และ โบราณวัตถุจากบ้านบึงสา อ.เต่างอย จ.สกลนคร โดยในปี พ.ศ. 2542 ชาวบ้านบึงสา (บ้านเดิมของ พระครูโสภณขันตีพลากร) ได้ขุดพบโบราณวัตถุจึงนำมาถวายแก่พระครูฯ หลังจากนั้นท่านได้ ก่อตั้งพิพิธภัณฑสถานก่อนประวัติศาสตร์บ้านบึงสาขึ้นที่วัดบึงสา และ โบราณวัตถุที่เหลือได้นำมาเก็บไว้ ที่วัดถ้ำพระผาป่อง แต่ทางวัดยังไม่ได้ดำเนินการในรูปพิพิธภัณฑสถานอย่างชัดเจน

ปัจจุบันทางวัดได้ย้ายพิพิธภัณฑสถานวัดถ้ำผาป่องและวิหารลงมาอยู่ที่เชิงเขาปากทางเข้าวัดริม ถนนสาย 2287 เนื่องจากทางเข้าวัดเป็นภูเขาสูงชัน ญาติโยมประสบความยากลำบากในการมา ทำบุญที่วัด ประกอบกับเจ้าอาวาสป่วยเป็นโรคเกาต์ไม่สามารถเดินขึ้นเขาได้อีก จึงต้องย้ายตัววิหาร และพิพิธภัณฑสถานลงมาอยู่เชิงเขา

2.16.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- ประวัติและวิวัฒนาการ ทางด้านโบราณคดีและประวัติศาสตร์

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

เครื่องปั่นดินเผา

โบราณวัตถุ

เครื่องทองเครื่องเงิน

เครื่องโลหะ

สัตว์สต๊าฟ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

ขวานโลหะ ทำจากโลหะ อายุประมาณ 2,500 ปี พบที่บ้านบึงสา อ.เต่างอย จ.สกลนคร

ภาชนะดินเผาหลายเชือกทาบ ทำจากดินเผา อายุประมาณ 2,500 ปี พบที่บ้านบึงสา อ.เต่างอย จ.สกลนคร

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

- **นิทรรศการหมุนเวียน**

- ไม่มี

- **กิจกรรม**

- ไม่มี

2.16.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

ไม่มีการลงทะเบียนวัตถุ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.16.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

- **ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ มี**

- **ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ** ไม่มี

2.16.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

- จำนวนหน้าที่ รวม 1 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้ คู่มือสถานที่
- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ
 1. นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา
 2. นักศึกษาระดับอุดมศึกษา
 3. บุคคลทั่วไป

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ไม่มีการบันทึก

- การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

1. มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย
2. มีร้านเครื่องดื่ม
3. มีลานจอดรถ

4. ร้านจำหน่ายของที่ระลึก ประเภทวัตถุมงคล และหนังสือเกี่ยวกับวัด

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

1. เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
2. หนังสือนำชมพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
3. สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ไม่มี
4. มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้ หนังสือพิมพ์, Website และสื่อบุคคล

- มีการจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ พิพิธภัณฑ์ และชุมชน
2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.16.12 แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง
ไม่มี

2.16.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1. สถานที่จัดแสดง ปัจจุบันยังไม่มีสถานที่จัดแสดง เพราะมีการย้ายวัดลงมาที่พื้นราบ กำลังหางบประมาณเพื่อจัดสร้างอาคารสำหรับจัดแสดงถาวร
2. การชำรุดทรุดโทรมของวัตถุ เนื่องจากวิธีการจัดเก็บและสภาพอากาศมีผลให้วัตถุเสื่อมสภาพเป็นอย่างมาก

2.16.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

- จุดอ่อน

- วัดตั้งอยู่ในพื้นที่ที่ห่างไกลจากชุมชนเมือง การเดินทางเข้าถึงยาก เนื่องจากไกลและอยู่ในเขตเขาสูง

- จุดแข็ง

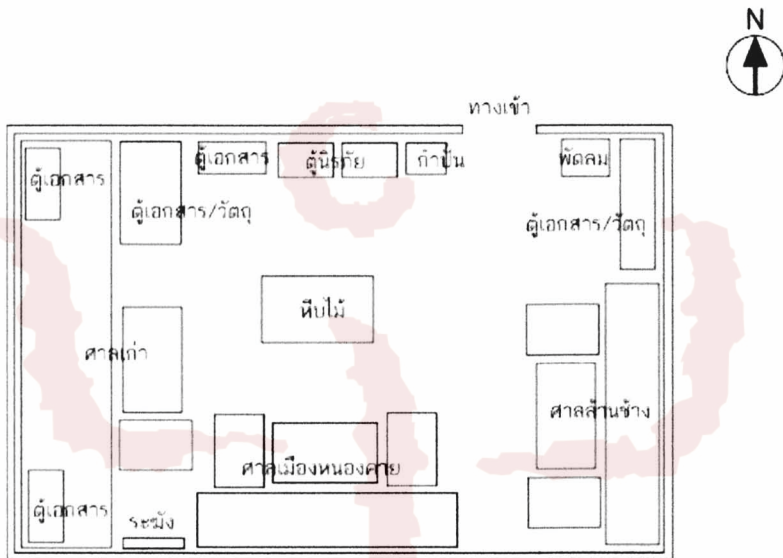
- มีโบราณวัตถุที่น่าสนใจ และยังไม่มีการศึกษาเชิงลึก

2.16.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

ไม่มี

2.17.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

แผนผังอาคารจัดแสดง

ผังอาคารจัดแสดงห้องพิพิธภัณฑ์ศาลจังหวัดหนองคาย

ภายในห้องพิพิธภัณฑ์ศาลจังหวัดหนองคาย มีการจัดแสดง โดยจัดหมวดหมู่วัตถุสิ่งของ เป็นกลุ่มต่างๆ โดยวัตถุหลักคือ ชุดบัลลังก์ศาลจังหวัดล้านช้าง ชุดบัลลังก์ศาลเมืองหนองคาย และชุดบัลลังก์ศาลเก่า บนผนังแต่ละด้านจะมีภาพพระบรมฉายาลักษณ์ของรัชกาลที่ 8 พระบรมฉายาลักษณ์ของพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯพระบรมราชินีนาถ และภาพถ่ายเก่าของข้าราชการและที่ทำการศาลหนองคายในอดีต นอกจากนี้ยังมีตู้และแท่นจัดแสดงเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ ของศาล เช่น ตราศาล กริ่งสัญญาณ แท่นชั่งหมึก ที่ทับกระดาษ หีบคัดสำนวนที่บรรจุคำพิพากษา หีบไม้ ตู้ไม้ รวมถึงเครื่องพิมพ์ดีดและพัดลมเก่า เป็นต้น

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ภาพบริเวณด้านหน้าศาลจังหวัดหนองคาย

ภาพที่ 2 ภาพด้านหน้าห้องพิพินิจศาลจังหวัดหนองคาย

1	2
---	---

2.17.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล : คุณvimลรักรัษ์ ปีไชยญาณ

ตำแหน่ง เจ้าพนักงานศาลยุติธรรม 6

หน่วยงาน : สำนักงานประจำศาลจังหวัดหนองคาย

2.17.5 วันเวลาเปิดทำการ เปิดทุกวัน เวลา 09.00 - 15.00 น. เว้นวันหยุดราชการ ต้องติดต่อเพื่อขอเข้าชม

2.17.6 การเข้าชม

- ไม่เสียค่าเข้าชม
- จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วันทำการ

2.17.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

ประวัติของศาลจังหวัดหนองคาย จังหวัดหนองคายแต่เดิมเป็นท้องที่ขึ้นอยู่กับมณฑลอุดร พระมณฑลเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 6 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รวมท้องที่ริมแม่น้ำของ (โขง) คือ อำเภอเมืองธวัชบุรี (อำเภอศรีเชียงใหม่ปัจจุบัน) อำเภอเมืองหนองคาย อำเภอโพนพิสัย (โพนพิสัย) จัดตั้งเป็นเมืองหนองคาย เมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ.2458 เนื่องจากราษฎรที่มีบรรดาศักดิ์จะต้องเดินทางไปฟ้องร้องกันที่ศาลมณฑลอุดร ซึ่งมีระยะทางไกลการเดินทางยากลำบาก พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 จึงทรงมีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งให้ตั้งศาลยุติธรรมเมืองหนองคายขึ้น ให้มีอำนาจรับฟ้องพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งและคดีอาญาได้ตลอดท้องที่เมืองหนองคาย ตั้งแต่วันที่ 17 มิถุนายน พุทธศักราช พ.ศ.2458 และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งให้หลวงธารินทโรวาท เนติบัณฑิตเป็นผู้พิพากษา นายฉาย นักเรียนกฎหมายเป็นผู้พิพากษารอง โดยมีอำมาตย์โทหลวงพิศสัยสารินิติ ว่าที่อธิบดีผู้พิพากษาศาลมณฑลอุดร เป็นประธานทำพิธีเปิดที่ทำการศาลเมืองหนองคาย

ในปีพ.ศ.2459 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รวมมณฑลเข้าเป็นภาค มีอุปราชกำกับราชการ ท้องที่ที่เรียกว่าเมือง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของมณฑลในครั้งนั้นเรียกว่า เมืองบ้าง จังหวัดบ้าง เป็นที่สับสน เพื่อแก้ไขให้เป็นระเบียบเดียวกัน จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนคำว่า “เมือง” ให้เรียกว่า “จังหวัด” ตั้งแต่วันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ.2459 เป็นต้นมา และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนคำว่า “ศาลเมือง” เป็น “ศาลจังหวัด” คงให้มีอำนาจพิจารณาพิพากษาอรรถคดี ตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ร.ศ. 127 ทุกประการ ศาลเมืองหนองคาย จึงเปลี่ยนนามเป็นศาลจังหวัดหนองคายตั้งแต่วันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2459 เป็นต้นมาห้องที่ใช้จัดนิทรรศการในพิพิธภัณฑ์ศาลจังหวัดหนองคาย แต่เดิมนั้นเป็นห้องพิจารณาคดีของศาลจังหวัดหนองคายซึ่งภายหลังเตรียมไว้สำหรับเปิดเป็นที่ทำการของศาลแขวง แต่ก็ได้ไม่ได้ดำเนินการ นายวัชรินทร์ ปิยะเวทวิญญูสกุล ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลในขณะนั้น จึงได้มีแนวคิดที่จะจัดทำเป็นพิพิธภัณฑ์

ศาลจังหวัดหนองคาย ได้ดำเนินการรวบรวมเอกสารสำคัญเกี่ยวกับประวัติศาสตร์การศาลยุติธรรม ของศาลจังหวัดหนองคายและศาลจังหวัดล้านช้าง อาทิ เช่น ประกาศตั้งศาลเมืองหนองคาย บันทึกรับมอบดินแดน (ปากลาย) จังหวัดล้านช้าง และการจัดตั้งศาลจังหวัดล้านช้าง กับเอกสารสำคัญทางราชการต่างๆ คำพิพากษาของศาลจังหวัดล้านช้าง และศาลเมืองหนองคายรวมทั้งครุภัณฑ์ต่างๆ ที่ใช้ในราชการเมืองหนองคายและศาลจังหวัดล้านช้าง เช่น ตู้เก็บเอกสารและบัลลังก์เก่าและอื่นๆ เป็นจำนวนมาก โดยดำเนินการตั้งแต่เดือนมิถุนายน พ.ศ.2536 และได้ทำการปรับปรุงห้องพิจารณาคดีชั้นล่างของอาคารศาลจังหวัดหนองคายที่เตรียมไว้เปิดศาลแขวง แต่ไม่ได้เปิดดำเนินการ เพื่อจัดทำเป็นห้องพิพิธภัณฑ์ ในวันเปิดพิพิธภัณฑ์เมื่อวันที่ 28 มกราคม พ.ศ.2537 ได้มีอธิบดีผู้พิพากษามาตร 4 (นายชวลิต ศรีสง่า) เป็นประธานเปิด

การจัดระบบพิพิธภัณฑ์ ได้จัดทำทะเบียนบัญชีเอกสารราชการ คำพิพากษาและครุภัณฑ์ โดยแยกเป็นหมวดหมู่และจัดทำคำอธิบายความเป็นมาของเอกสาร หรือครุภัณฑ์แต่ละรายการ ประเภทเอกสารที่สำคัญ ได้แก่ พระบรมราชโองการประกาศจัดตั้งศาลเมืองหนองคาย พ.ศ.2458 สารตราให้จัดตั้งศาลเมืองหนองคาย พ.ศ.2458 บันทึกการรับมอบดินแดน (ปากลาย) จังหวัดล้านช้างและการจัดตั้งศาลจังหวัดล้านช้าง พ.ศ.2484 และหนังสือจากอำมาตย์เอกหลวงวรันทโรวาทถึงอำมาตย์ตรีพระบริหารอาณาเขตร์ ผู้ว่าราชการเมืองหนองคายแจ้งการเปิดศาลเมืองหนองคาย พ.ศ.

2.17.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- ประวัติและวิวัฒนาการ ของศาลจังหวัดหนองคาย

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

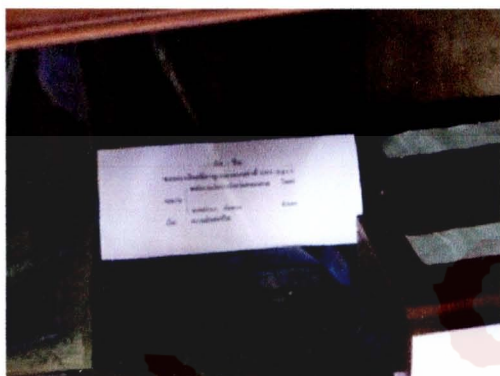
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

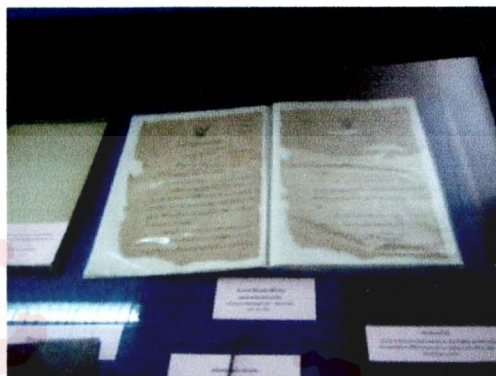
เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

ภาพถ่าย

อาวุธ

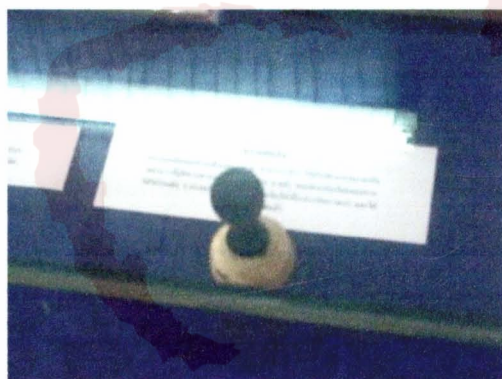

เอกสารโบราณ

บัลลังก์ศาล

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

ตราแผ่นดิน ทำจากงาช้างแท้ ใช้สำหรับประทับลงบนลายมือชื่อผู้พิพากษาที่ลงนามในหมายต่างๆ ของศาล

ชุดบัลลังก์ศาลด้านข้าง ทำจากไม้ประกอบด้วย เก้าอี้เจ้าหน้าที่บัลลังก์ ที่นั่งฝ่ายโจทก์ ที่นั่งฝ่ายจำเลย และบัลลังก์

ระฆังทองเหลือง พร้อมขาตั้งไม้สำหรับแขวนระฆังของศาลจังหวัดล้านช้าง ใช้สำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจยามศาลเคาะบอกเวลา (ไม่มีลูกตุ้มสำหรับเคาะ)

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

- นิทรรศการหมุนเวียน

- ไม่มี

- กิจกรรม

- ไม่มี

2.17.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ

ไม่มีการลงทะเบียนวัตถุ

2.17.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ ไม่มี

- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ ไม่มี

สถาบันพิพิธภัณฑการเรียนรู้แห่งชาติ

2.17.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ

- จำนวนหน้าที่ รวม 1 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานในการดูแลสถานที่ และบริหารจัดการ โดยฝ่ายบริหารของสำนักงานประจำศาลจังหวัดหนองคาย

- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1. ผู้มาดูงานศาลจังหวัดหนองคาย

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ไม่มีการบันทึก

- การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

1. มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย

2. มีลานจอดรถ

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

1. เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ ไม่มี

2. หนังสือนำชมพิพิธภัณฑ์ ไม่มี

3. สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ไม่มี

4. มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้ หนังสือพิมพ์, วิทยุ, โทรทัศน์, จดหมายข่าว, ป้ายโฆษณา, Website และสื่อบุคคล

- มีการจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ และ โรงเรียน

2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.17.12 แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

พิพิธภัณฑ์จังหวัดหนองคาย

2.17.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1. สถานที่ ไม่มีสถานที่ในการจัดนิทรรศการ เนื่องจากโดยทั่วไปต้องส่งวัตถุไปไว้ที่ส่วนกลาง แต่วัตถุที่มีอยู่ แสดงเอกลักษณ์ของพื้นที่ได้เป็นอย่างดี ทางศาลจังหวัดหนองคายจึงมีความพยายามจะเก็บรักษาไว้

2.17.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

- จุดอ่อน

- มีพื้นที่สำหรับจัดนิทรรศการค่อนข้างจำกัด เนื่องจากอาคารมีพื้นที่จำกัด ไม่สามารถขยายได้

- จุดแข็ง

- มีทำเลเหมาะสม ตั้งอยู่กลางใจเมือง การเดินทางไปมาสะดวก

2.17.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

ไม่มี

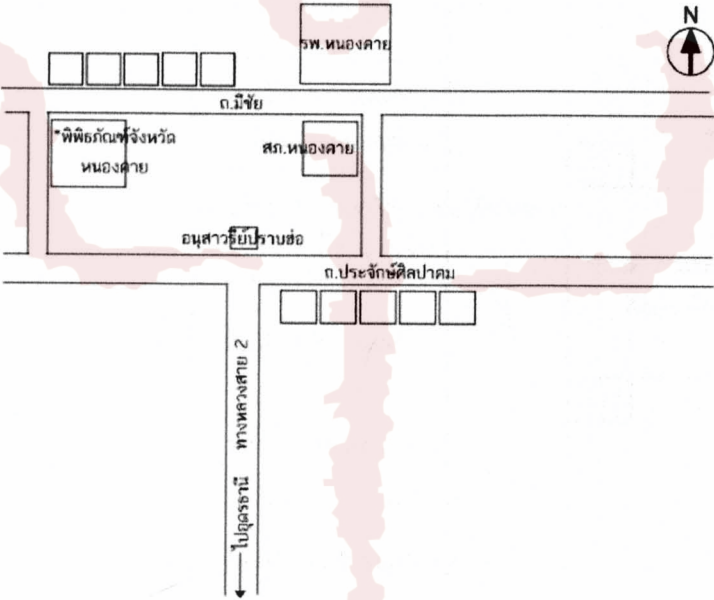
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.18 พิพิธภัณฑ์จังหวัดหนองคาย

2.18.1 ที่อยู่และการติดต่อ กองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วน
จังหวัดหนองคาย ถ.มีชัย อ.เมือง จ.หนองคาย 43000 โทรศัพท์ 042-413658โทรสาร 042-413658

E-mail: education@nongkhai-pao.org Website: -

2.18.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

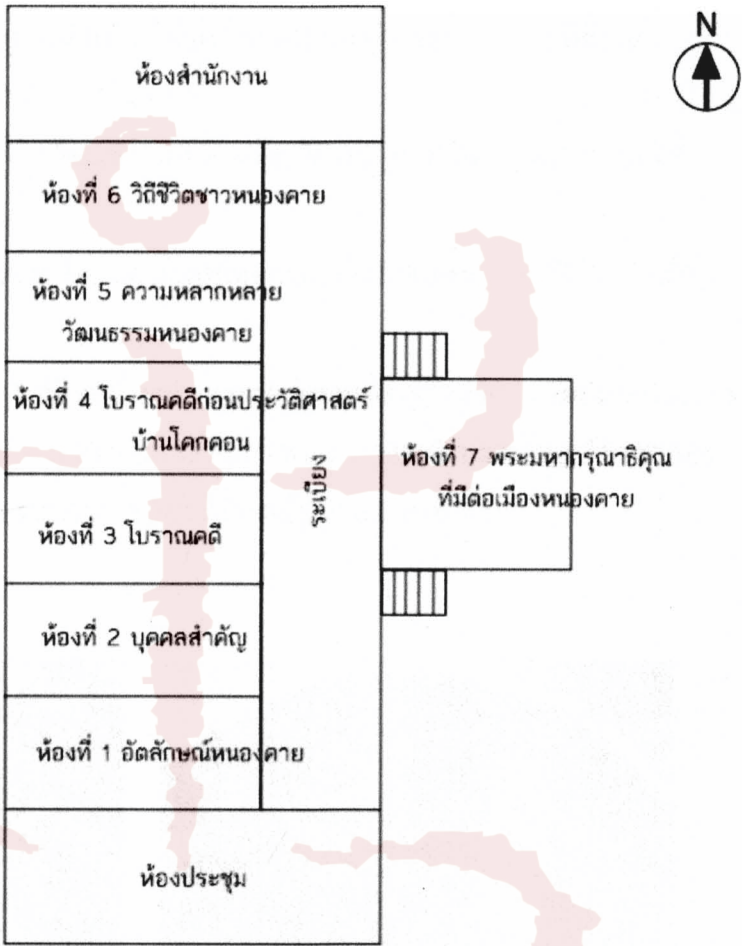
แผนที่พิพิธภัณฑ์จังหวัดหนองคาย

ผังบริเวณของ พิพิธภัณฑ์จังหวัดหนองคาย

2.18.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

แผนผังอาคารจัดแสดง

ผังอาคารจัดแสดงพิพิธภัณฑ์จังหวัดหนองคาย

ลักษณะการจัดแสดง เป็นนิทรรศการถาวร เน้นเรื่องราวของจังหวัดหนองคาย แบ่งพื้นที่จัดแสดงเป็น 7 ห้อง เรียงลำดับดังนี้

ห้องที่ 1 อัตลักษณ์จังหวัดหนองคาย จัดแสดงข้อมูลทั่วไปของจังหวัดหนองคาย สภาพภูมิศาสตร์ที่ตั้งของจังหวัด โดยมีแผนที่และภาพประกอบ ทำให้เห็นขอบเขตการเชื่อมโยงภูมิภาคอื่นอย่างชัดเจน พร้อมทั้งแสดงสถานที่สำคัญของจังหวัดหนองคาย ได้แก่ พระธาตุเมืองหลักหนองพระธาตุบังพวน พิพิธภัณฑ์อาจารย์จวน ฯลฯ

ห้องที่ 2 บุคคลสำคัญ จัดแสดงเกี่ยวกับประวัติของบุคคลสำคัญที่สร้างชื่อเสียงให้จังหวัดหนองคายเป็นที่รู้จักแพร่หลายแก่บุคคลทั่วไป ได้แก่ พระปทุมเทวาภิบาล(ท้าวเคน) พระยาสุนทรธรรมาดา(คำสิงห์ สิงห์ศิริ) ฯลฯ

ห้องที่ 3 โบราณคดี จัดแสดงภาพการขุดค้นทางโบราณคดีที่บ้านโคกคอน ตำบลโคกคอน อำเภอโนนพิสัย

ห้องที่ 4 โบราณคดีบ้านโคกคอน จัดแสดงโบราณวัตถุที่ขุดพบที่บ้านโคกคอน ได้แก่ เศษภาชนะดินเผาและเครื่องใช้ที่ทำด้วยหิน ซึ่งชาวบ้านโคกคอนค้นพบ ณ ที่ดินที่เป็นที่อยู่อาศัยหลักฐานทางโบราณคดีที่พบในหลุมขุดค้นที่ 2 ได้แก่ โครงกระดูกผู้ใหญ่ 2 โครง ไม่มีศีรษะ ภาชนะดินเผา ลูกปัดหิน ตุ๊กตาควายทำจากหิน ฯลฯ

ห้องที่ 5 ความหลากหลายทางวัฒนธรรมหนองคาย จัดแสดงภาพวัฒนธรรมประเพณีที่หลากหลายของชาวไทยและชาวจีน

ห้องที่ 6 วิถีชีวิตชาวหนองคาย จัดแสดงศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านและเครื่องใช้ในครัวเรือนแสดงเครื่องใช้พื้นบ้าน

ห้องที่ 7 พระมหากษัตริย์คุณที่มีต่อเมืองหนองคาย จัดแสดงพระมหากษัตริย์คุณของสมเด็จพระราชชนนีฯ สมเด็จพระพี่นางเธอฯ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชโอรสพระราชมารดา ที่มีต่อเมืองหนองคาย

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ภาพด้านหน้าพิพิธภัณฑ์จังหวัดหนองคาย

ภาพที่ 2 ภาพป้ายพิพิธภัณฑ์จังหวัดหนองคาย

ภาพที่ 3 ภาพอาคารพิพิธภัณฑ์จังหวัดหนองคาย

ภาพที่ 4 ภาพภายในพิพิธภัณฑ์จังหวัดหนองคาย

1	2
3	4

2.18.4 ผู้ดูแล/หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล : นางพนพิศ นาแถมพลอย

ตำแหน่ง นักวิชาการ 4

หน่วยงาน : กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย

2.18.5 วันเวลาเปิดทำการ วันจันทร์-ศุกร์ เวลา 08.30 – 16.30 น.

2.18.6 การเข้าชม

- ไม่เสียค่าเข้าชม
- จดหมายขออนุญาต/โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วัน

2.18.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

ศาลารัฐบาล อำเภอเมืองหนองคาย เป็นอาคารก่ออิฐถือปูนหลังแรกของมณฑลฝ่ายเหนือ (หนองคาย, มุกดาหาร, เลย, หนองบัวลำภู และสกลนคร) สร้างขึ้นระหว่าง พ.ศ. 2440 – 2444 เป็นอาคารที่สวยงามที่สุดในสมัยนั้น อาคารก่อสร้างด้วยอิฐถือปูน เป็นอาคารชั้นเดียว สร้างตามแบบศิลปะโคโลเนียล โดยมีรูปแบบฝรั่งเศสผสมญวน มีมุขหน้ายื่นออกมาหน้าตัวอาคาร หน้าต่างทำเป็นวงโค้ง มีบัวหัวเสารองรับ ออกแบบโดยพระวิจิตรคุณสาร (อู๋ นาคทรพร) เมื่อครั้งเป็นข้าหลวงกรมโยธาธิการ มณฑลลาวพวน และนายอำเภอมีชัย (อำเภอเมืองหนองคาย) โดยแบ่งเป็นที่ทำการของพระยาปทุมเทวาภิบาล (เสือ ณ หนองคาย) ผู้สำเร็จราชการเมือง (จังหวัด) หนองคาย และอำเภอมีชัย โดยมีการใช้ประโยชน์เรื่อยมา เมื่อมีการสร้างศาลากลางหลังใหม่ หน่วยงานต่างๆ ได้ย้ายออกไป ทำให้อาคารทรุดโทรมเป็นอย่างมาก

ประวัติของอาคารพิพิธภัณฑสถานจังหวัดหนองคาย พ.ศ. 2440 – 2444 ใช้เป็นที่ว่าราชการเมืองหนองคาย พ.ศ. 2472 ได้รับงบประมาณสร้างศาลากลางจังหวัดหลังใหม่ ส่วนอาคารเดิมใช้เป็นที่ทำการของส่วนราชการหน่วยงานอื่น พ.ศ. 2544 ได้รับงบประมาณปรับปรุงและซ่อมแซมเพื่อใช้เป็นหอวัฒนธรรมจังหวัดหนองคาย โดยมีเป้าหมายเพื่อใช้เป็นพิพิธภัณฑสถานจังหวัดหนองคายต่อไป พ.ศ. 2549 สภาวัฒนธรรมจังหวัดหนองคายได้จัดตั้งเป็นพิพิธภัณฑสถานจังหวัดหนองคาย และมอบให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย โดยกองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเป็นผู้ดูแล

2.18.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- ประวัติและวิวัฒนาการทางด้านโบราณคดีและประวัติศาสตร์ของนครพนม
- วัฒนธรรมและประเพณีของเมืองนครพนมตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

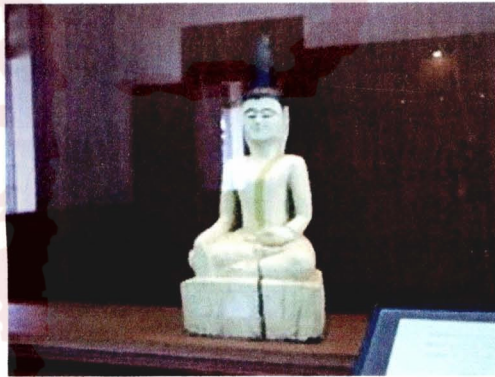
เครื่องปั้นดินเผา

โบราณวัตถุ

เครื่องจักสาน

เครื่องใช้ในการศาสนา

สิ่งของจำลอง

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

ไม่มี

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

- นิทรรศการหมุนเวียน

- ไม่มี

- กิจกรรม

- ไม่มี

2.6.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

มีการลงทะเบียนวัตถุ

2.18.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ ไม่มี

- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ ไม่มี

2.18.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

- จำนวนหน้าที่ รวม 1 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้ นำชมสถานที่ และบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์

- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1. นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา
2. บุคคลทั่วไป

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ไม่มีการบันทึก

- การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

1. มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย
2. มีลานจอดรถ

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

1. เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ (แจก) แผ่นพับภาษาไทย

2. หนังสือแนะนำชมพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
3. สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ไม่มี
4. มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้ Website และสื่อบุคคล

- มีการจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ
2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.18.12 แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง
ไม่มี

2.18.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1. การบริหารจัดการ ขาดความเข้าใจในงานพิพิธภัณฑ์
2. งบประมาณ ขาดงบประมาณสนับสนุน
3. บุคลากรมีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอต่อการทำงาน

2.18.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

- จุดอ่อน

- มีพื้นที่สำหรับจัดนิทรรศการค่อนข้างจำกัด เนื่องจากอาคารเป็นอาคารเก่าแก่

- จุดแข็ง

- มีทำเลเหมาะสม ตั้งอยู่ใจกลางเมือง การเดินทางไปมาสะดวก

2.18.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

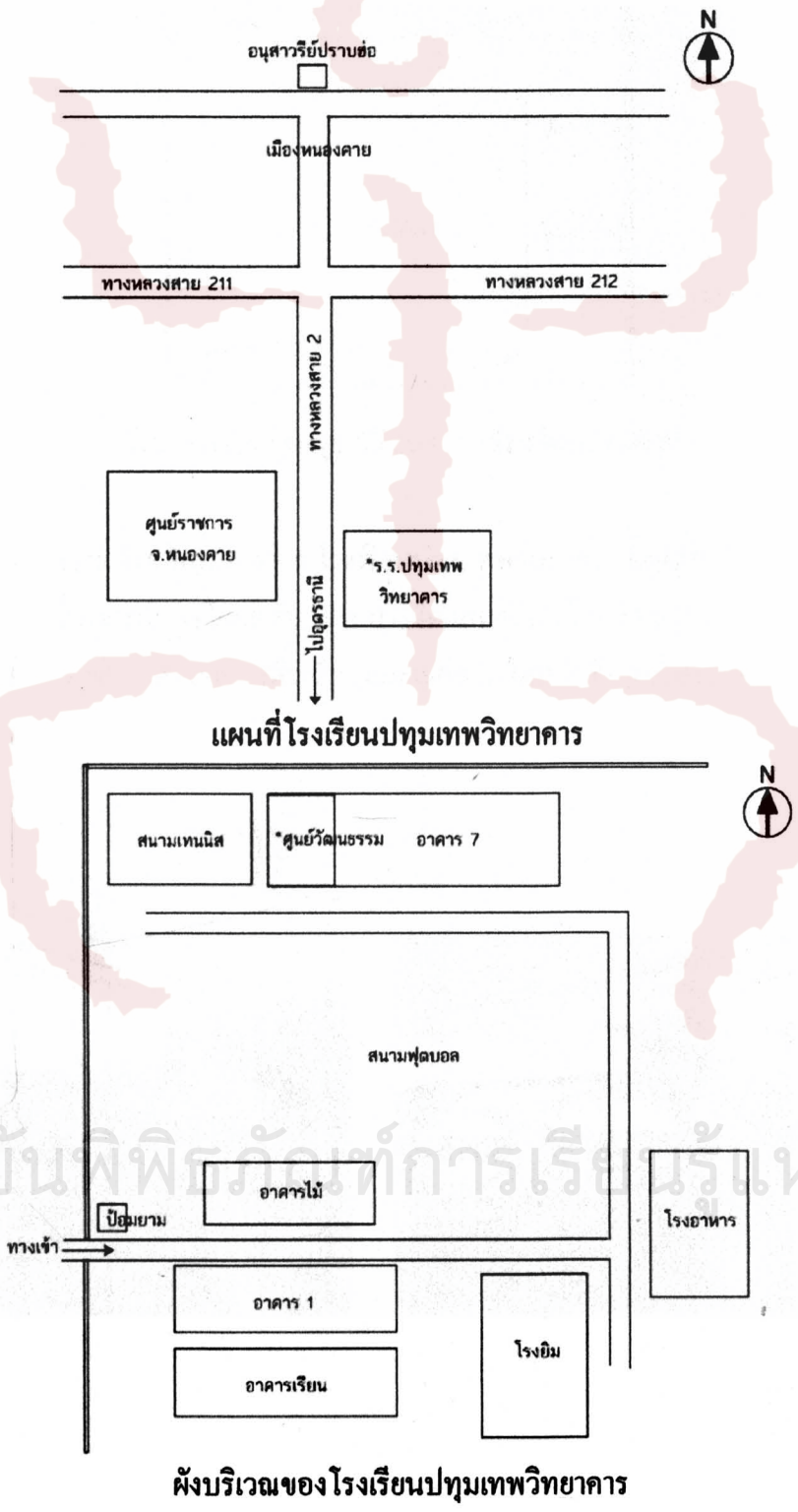
ไม่มี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

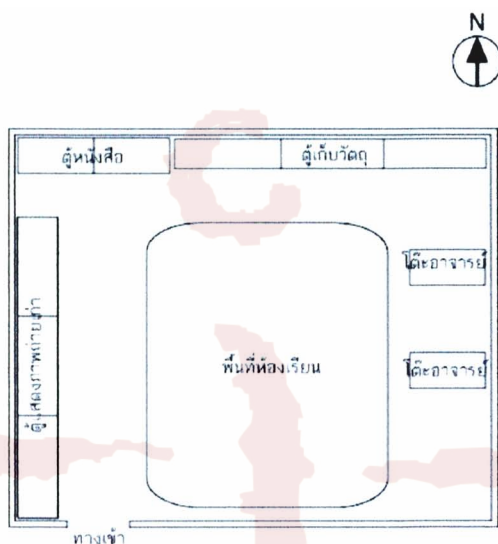
2.19 ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดหนองคาย

- 2.19.1 ที่อยู่และการติดต่อ โรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร อ.เมือง จ.หนองคาย 43000
โทรศัพท์ 042-412485, 0879450595 (อาจารย์สมคิด ไชยวงศ์) โทรสาร - E-mail: - Website: -
- 2.19.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

2.19.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

แผนผังอาคารจัดแสดง

ผังอาคารจัดแสดงศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดหนองคาย

ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดหนองคาย โรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร ตั้งอยู่ในห้องหมวดภาษาไทย ชั้นที่ 2 อาคาร 7 เนื่องจากมีการโยกย้ายอาคาร การจัดแสดงจึงยังไม่แล้วเสร็จ ภายในห้องมีการจัดแสดงวัตถุคือ ภาพถ่ายเก่า วัตถุสิ่งของพื้นบ้าน และเอกสาร โดยพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้เป็นห้องเรียน และห้องพักอาจารย์ นอกจากนี้ยังมีวัตถุอื่นๆ แต่ยังคงกระจัดกระจาย โดยส่วนหนึ่งอยู่ที่บ้านพักผู้อำนวยการ

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ภาพป้ายโรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร

ภาพที่ 2 ภาพด้านหน้าโรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร

ภาพที่ 3 ภาพอาคาร 7

ภาพที่ 4 ภาพด้านหน้าศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดหนองคาย

1	2
3	4

2.19.4 ผู้ดูแล/หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล : อาจารย์สมคิด ไชยวงศ์

ตำแหน่ง อาจารย์หมวดวิชาภาษาไทย

หน่วยงาน : โรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร

2.19.5 วันเวลาเปิดทำการ วันจันทร์-ศุกร์ เวลา 08.30 – 16.30 น. กรุณาติดต่อเพื่อขอเข้าชม

2.19.6 การเข้าชม

- ไม่เสียค่าเข้าชม
- จดหมายขออนุญาต/โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วัน

2.19.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

สำนักงานคณะกรรมการแห่งชาติ ได้กำหนดให้โรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย จัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดหนองคายขึ้น ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยวัฒนธรรม พ.ศ. 2531 ข้อ 8 กำหนดให้มีคณะกรรมการดำเนินงานศูนย์วัฒนธรรมคณะหนึ่ง และให้

หัวหน้าสถานศึกษาดำรงตำแหน่งประธานกรรมการ และเสนอชื่อคณะกรรมการดำเนินงานศูนย์วัฒนธรรมฯ ต่อประธานอนุกรรมการวัฒนธรรมจังหวัด ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2522 เพื่อพิจารณาแต่งตั้งแล้ว จึงให้สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติทราบ โดยมี นายชัยรัตน์ หลายวัชรกุล ประธานกรรมการศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดหนองคาย ส่วนสำนักงานเลขานุการ ประกอบด้วย ฝ่ายเลขานุการศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดหนองคาย ฝ่ายธุรการ ฝ่ายพัสดุ ฝ่ายการเงินและบัญชี ฝ่ายวิจัย วัฒนธรรมท้องถิ่น ฝ่ายสารสนเทศข้อมูลทางวัฒนธรรม ฝ่ายเชิดชูเกียรติผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรม ฝ่ายส่งเสริมการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม ฝ่ายเผยแพร่และประชาสัมพันธ์งานวัฒนธรรม และฝ่ายการจัดระบบหอวัฒนธรรม

2.19.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- ประวัติและวิวัฒนาการทางด้านประวัติศาสตร์ของหนองคาย

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

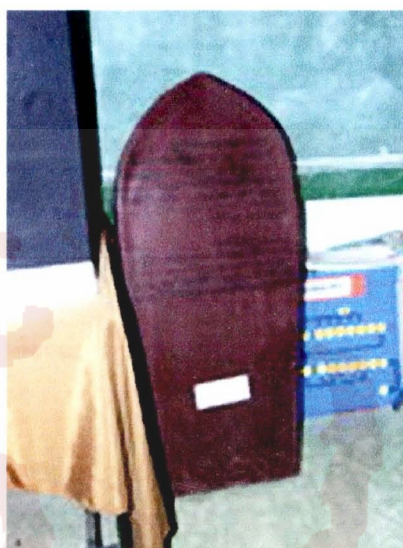
เครื่องจักสาน

เอกสารโบราณ

ภาพถ่าย

สิ่งของจำลอง

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

ไม่มี

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

● นิทรรศการหมุนเวียน

- ไม่มี

● กิจกรรม

- ไม่มี

2.19.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

มีการลงทะเบียนวัตถุ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.19.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

● ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ ไม่มี

● ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ ไม่มี

2.19.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ

- จำนวนหน้าที่ รวม 1 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้ ดูแลและประสานงาน
- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ
 1. นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ไม่มีการบันทึก
- การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ
 1. มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย
 2. มีลานจอดรถ
- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์
 1. เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ ไม่มี
 2. หนังสือแนะนำชมพิพิธภัณฑ ไม่มี
 3. สิ่งพิมพ์เผยแพร่ (แจก) หนังสือการสืบค้นภูมิปัญญาท้องถิ่น จังหวัดหนองคาย เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ในการบูรณาการเรียนการสอน

4. มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้ จดหมายข่าว และสื่อบุคคล

- มีการจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้
 1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน และชุมชน
 2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.19.12 แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง
ไม่มี

2.19.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1. งบประมาณ ขาดงบประมาณสนับสนุนในการพัฒนานิทรรศการ

2.19.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

- จุดอ่อน

- มีพื้นที่สำหรับจัดนิทรรศการค่อนข้างจำกัด ไม่สามารถขยายได้

- จุดแข็ง

- มีทำเลเหมาะสม การเดินทางไปมาสะดวก

2.19.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

ไม่มี

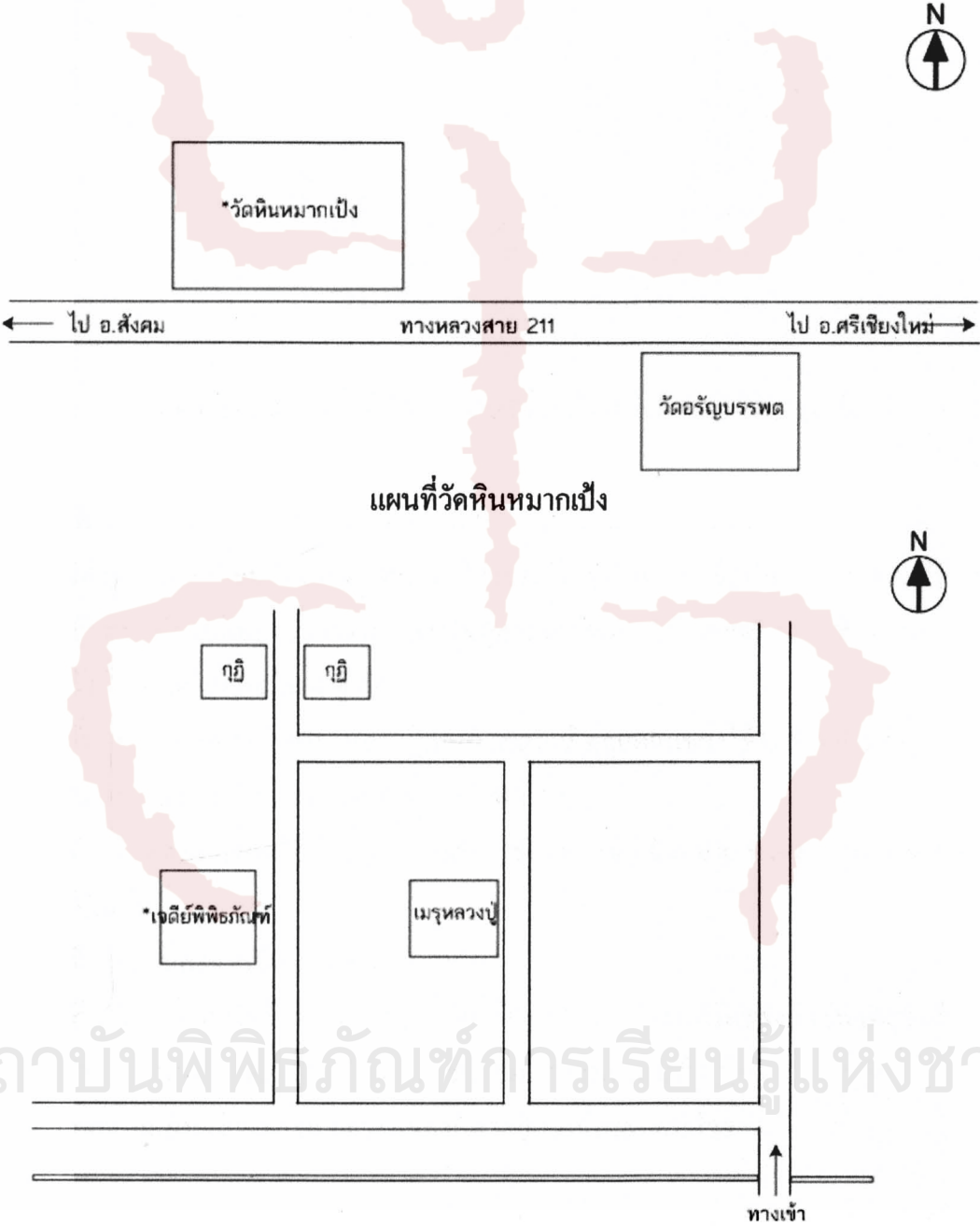
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.20 เจดีย์พิพิธภัณฑ์พระราชานิโรรังสีฯ(เทศก์ เทศรังสี)

2.20.1 ที่อยู่และการติดต่อ วัดหินหมากเป้ง ต.พระพุทธบาท อ.ศรีเชียงใหม่ จ.หนองคาย
43130 โทรศัพท์ 042-421409 โทรสาร 042-421409 E-mail: -

Website: <http://www.hinmarkpeng.org>

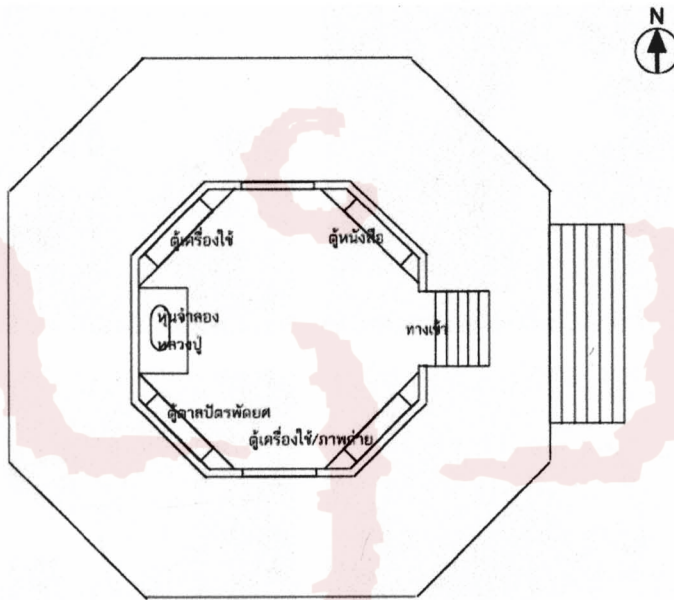
2.20.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

ผังบริเวณของวัดหินหมากเป้ง

2.20.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

แผนผังอาคารจัดแสดง

ผังอาคารจัดแสดงเจดีย์พิพิธภัณฑ์พระราชนิโรธรังสีฯ(เทศก์ เทศรังสี)

เจดีย์พิพิธภัณฑ์พระราชนิโรธรังสีฯ(เทศก์ เทศรังสี) เป็นอาคารขนาดใหญ่ มีห้องจัดแสดง 1 ห้อง เป็นผังรูปแปดเหลี่ยม โดยมีการจัดแบ่งเรื่องราวเป็นตู้ต่างๆ โดยมีรูปหล่อสำริดและอิฐชาติของหลวงปู่เทศก์ ที่ประดิษฐานกลางโถง ภายในตู้กระจกจัดแสดงข้าวของเครื่องใช้ของหลวงปู่เทศก์ เทศรังสี โดยแบ่งออกเป็น 4 ตู้ คือ

ตู้ที่ 1 จัดแสดงภาพถ่ายของหลวงปู่เทศก์ เทศรังสี ตลอดจนของใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น แวนดา แวนขยาย ปากกา ไฟฉาย นาฬิกาพก ยารักษาโรค

ตู้ที่ 2 จัดแสดงเครื่องอัฐบริขาร และเครื่องใช้ต่างๆ เช่น จีวร ยาม บาตร ร่ม หมอน กาน้ำ กระติ๊กน้ำ เป็นต้น

ตู้ที่ 3 จัดแสดงตาลปัตร ไม้เท้า

ตู้ที่ 4 จัดแสดงหนังสือและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลวงปู่เทศก์ เทศรังสี เช่น เทศรังสีอนุสรณาลัย ปฐมานุสรณ์ ธรรมเนียมปฏิบัติ และตอบปัญหาธรรมะ เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีเสียงบรรยายธรรมของหลวงปู่เทศก์ประกอบด้วย

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ภาพทางเข้าวัดหินหมากเป้ง

ภาพที่ 2 ภาพด้านหน้าเจดีย์พิพิธภัณฑ์พระราชินีโรธรังสีฯ(เทศก์ เทศรังสี)

ภาพที่ 3 ภาพลานเจดีย์พิพิธภัณฑ์พระราชินีโรธรังสีฯ(เทศก์ เทศรังสี)

ภาพที่ 4 ภาพเจดีย์พิพิธภัณฑ์พระราชินีโรธรังสีฯ(เทศก์ เทศรังสี)

1	2
3	4

2.20.4 ผู้ดูแล/หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล : พระอธิการพิชิต ชิตมาโร

ตำแหน่ง เจ้าอาวาสวัดหินหมากเป้ง

หน่วยงาน : วัดหินหมากเป้ง

2.20.5 วันเวลาเปิดทำการ ทุกวัน เวลา 06.00 – 19.00 น.

2.20.6 การเข้าชม

- ไม่เสียค่าเข้าชม

- จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วัน

2.20.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

วัดหินหมากเป้งเป็นวัดที่หลวงปู่เทศก์ เทศรังสีได้บุกเบิกและพัฒนา โดยเป็นที่จำพรรษา ยาวนานถึง 20 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2528 หินหมากเป้งเป็นชื่อหินสามก้อนซึ่งตั้งเรียงรายกันอยู่ริมฝั่งโขง ที่หน้าวัด มีลักษณะคล้ายลูกตมของเครื่องซังสมัยเก่า ชื่อท้องถิ่นเรียกว่า เต็งหรือเป้งยอย ส่วนคำว่า หมาก คนท้องถิ่นใช้เรียกผลไม้หรือสิ่งที่มีลักษณะเป็นลูกกลม ดังนั้นจึงมีการเรียกหินสามก้อนนี้ว่า หินหมากเป้ง

พระราชนิเวศรังสีคัมภีรปัญญาวิศิษฎ์ ยติคณิสสร บวรสังฆาราม ธรรมวาที หรือหลวงปู่เทศก์ เทศรังสี เกิดเมื่อวันเสาร์ที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2445 ที่บ้านผือ จ.อุดรธานี ท่านบรรพชาเป็นสามเณรโดยติดตามพระอาจารย์สิงห์ ขนดะยากโม ต่อมาได้บวชเป็นพระภิกษุที่วัดสุทัศนาราม อุบลราชธานี เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2466 ขณะอายุได้ 22 ปี ได้ฝึกกรรมฐานกับหลวงปู่เสาร์ พระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต หลวงปู่เทศก์ เทศรังสีเป็นพระสายวิปัสสนากรรมฐานรูปแรก ที่นำการวิปัสสนากรรมฐานไปเผยแผ่ในภาคใต้ และได้เป็นเจ้าคณะจ.ภูเก็ตฝ่ายธรรมยุติกนิกายเป็นรูปแรก ในปี พ.ศ. 2508 - 2535 หลวงปู่เทศก์ เทศรังสีได้มาจำพรรษาที่วัดหินหมากเป้ง โดยสองพรรษาสุดท้ายไปจำพรรษาและได้ปลงธรรมสังเวยที่วัดถ้ำขาม จ.สกลนคร เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ. 2537 สิริรวมอายุได้ 93 ปี 71 พรรษา

เจดีย์พิพิธภัณฑ์พระราชนิเวศรังสีฯ(เทศก์ เทศรังสี) ก่อตั้งขึ้นจากบรรดาศิษยานุศิษย์ที่มีศรัทธาต่อหลวงปู่ เพื่อเป็นอนุสรณ์ถึงท่าน โดยมีการวางศิลาฤกษ์ในวันที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2534 เมื่อก่อสร้างแล้วเสร็จ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินมาเป็นองค์ประธานทรงบรรจุอัฐิ พระราชนิเวศรังสีฯ เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2540 สิ้นค่าก่อสร้าง 18,000,000 บาท

2.20.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- ชีวิตประวัติบุคคลของพระราชนิเวศรังสีฯ(เทศก์ เทศรังสี)

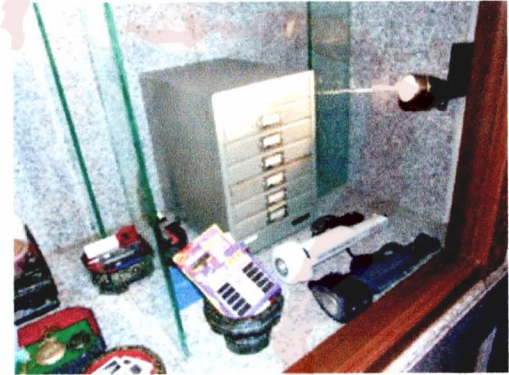
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

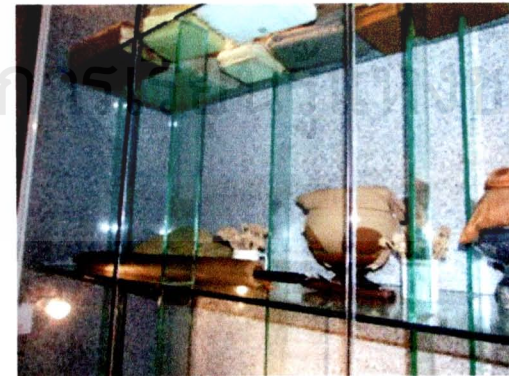
โบราณวัตถุ

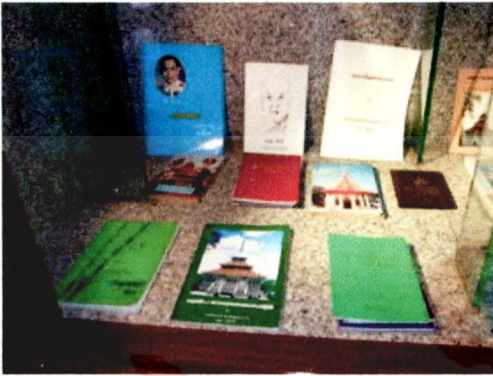
เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

เครื่องแต่งกายและผ้าทอ

เครื่องใช้ในการศาสนา

หนังสือ

ภาพถ่าย

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

อัฐธาตุ ของพระราชนิโรธรังสีฯ (เทศก์ เทส
รังสี) บรรจุในบุษบกบนราชรถจำลอง

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

- นิทรรศการหมุนเวียน

- ไม่มี

- กิจกรรม

- ไม่มี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.20.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

มีการลงทะเบียนวัตถุ โดยกำลังดำเนินการอยู่ ถึงปัจจุบันมีวัตถุลงทะเบียนแล้วร้อยละ 100

2.20.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ ไม่มี

- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัสดุสิ่งของ ไม่มี

2.20.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

- จำนวนหน้าที่ รวม 1 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้ ดูแลทำความสะอาดสถานที่
- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ
 1. บุคคลทั่วไปสถิติผู้เข้าชมต่อปี
 ไม่มีการบันทึก
- การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์
 1. มีลานจอดรถ

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์
 1. เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
 2. หนังสือแนะนำชมพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
 3. สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ไม่มี
 4. มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้ โทรทัศน์, ป้ายโฆษณา, Website และสื่อบุคคล
- มีการจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้
 1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, พิพิธภัณฑ์, ชุมชน และองค์กรเอกชน
 2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.20.12 แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

ไม่มี

2.20.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

ไม่มี เนื่องจากการได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดีจากคณะกรรมการของวัด

2.20.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

● จุดอ่อน

- นิทรรศการไม่มีแผ่นป้ายข้อมูล และเน้นการเข้าชม โดยไม่มีผู้นำชม ทำให้ขาดความเข้าใจในเนื้อหา

● จุดแข็ง

- ตั้งอยู่ในวัดที่มีชื่อเสียง ทั้งด้านแหล่งธรรมะ และด้านการท่องเที่ยว จึงมีผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์สม่ำเสมอ

2.20.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

ไม่มี

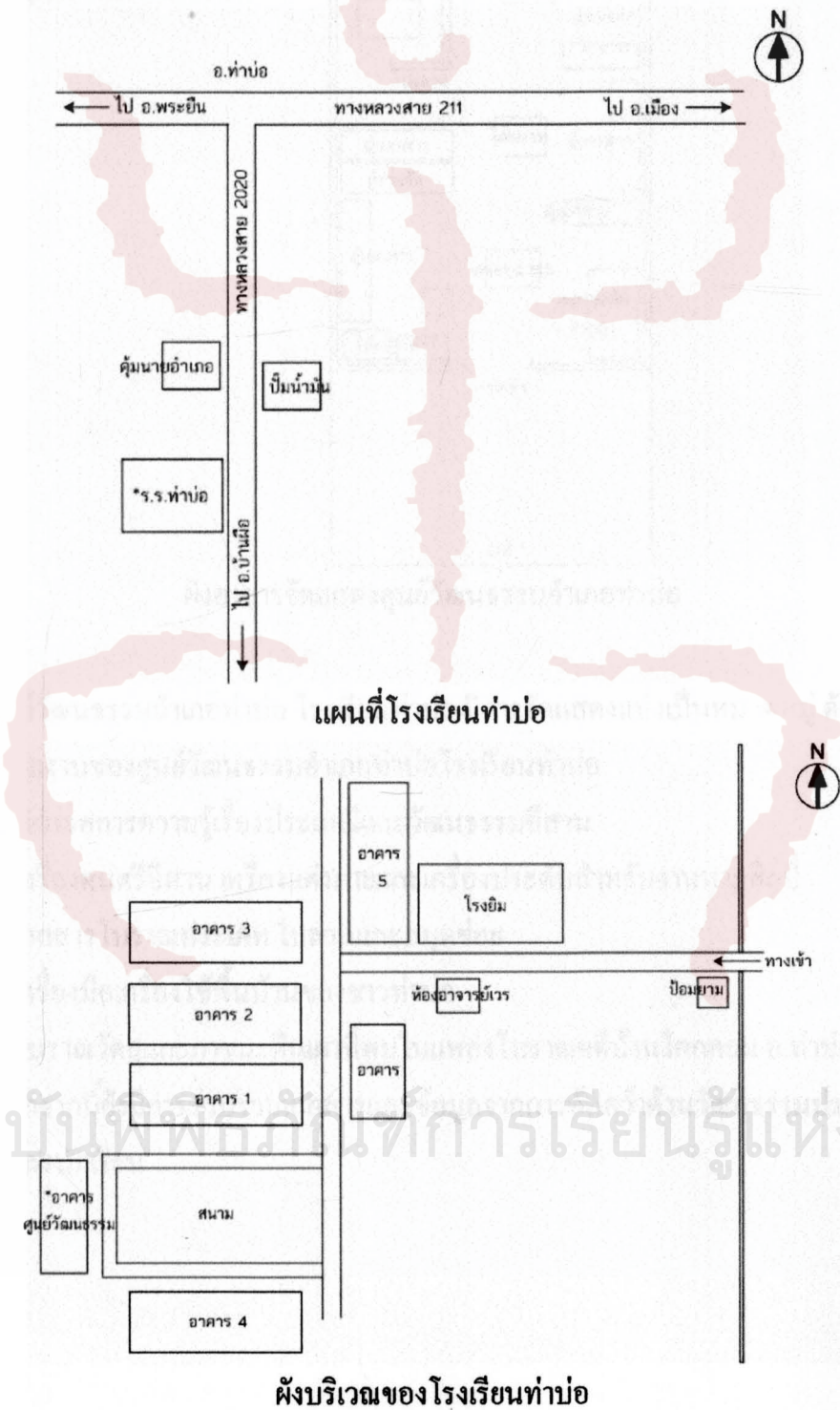
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.21 ศูนย์วัฒนธรรมอำเภอท่าบ่อ โรงเรียนท่าบ่อ

2.21.1 ที่อยู่และการติดต่อ โรงเรียนท่าบ่อ ถ.ท่าบ่อ-บ้านฝื่อ อ.ท่าบ่อ จ.หนองคาย 43110

โทรศัพท์ 042-431728, 086-2276936 (อ.อาคม ปัญญาทิพย์) โทรสาร - E-mail: - Website: -

2.21.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ภาพประตูทางเข้าโรงเรียนท่าบ่อ

ภาพที่ 2 ภาพบริเวณ โรงเรียนท่าบ่อ

ภาพที่ 3 ภาพอาคารศูนย์วัฒนธรรมอำเภอท่าบ่อ โรงเรียนท่าบ่อ

ภาพที่ 4 ภาพป้ายศูนย์วัฒนธรรมอำเภอท่าบ่อ โรงเรียนท่าบ่อ

1	2
3	4

2.21.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล : อ.อาคม ปัญญาทิพย์

ตำแหน่ง คส.3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หน่วยงาน : โรงเรียนท่าบ่อ

2.21.5 วันเวลาเปิดทำการ วันจันทร์ - วันศุกร์ เวลา 09.00 – 16.00 น.

2.21.6 การเข้าชม

- ไม่เสียค่าเข้าชม
- จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วันทำการ

2.21.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

ศูนย์วัฒนธรรมอำเภอท่าบ่อ โรงเรียนท่าบ่อ มีจุดเริ่มต้นจาก อาจารย์อาคม ปัญญาทิพย์ ผู้มีความสนใจทางด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ได้มีการเก็บสะสมวัตถุสิ่งของต่าง ๆ ทั้งโบราณวัตถุและเครื่องมือเครื่องใช้พื้นบ้าน โดยการรับบริจาคจากผู้ปกครองของนักเรียน และได้ก่อตั้งชุมชนส่งเสริมวัฒนธรรมไทยขึ้นในราวปี พ.ศ. 2544 เพื่อเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ของชุมชนภายในโรงเรียนท่าบ่อ ต่อมาทางหน่วยงานของอำเภอท่าบ่อ ได้สนับสนุนให้ยกระดับชุมชนขึ้นเป็นศูนย์วัฒนธรรม โดยใช้หอประชุมเก่าของโรงเรียนเป็นที่ตั้ง วัตถุประสงค์ของศูนย์วัฒนธรรมอำเภอท่าบ่อ โรงเรียนท่าบ่อ คือ การอนุรักษ์ประเพณีและวัฒนธรรม การเผยแพร่ เป็นแหล่งให้ความรู้แก่ชุมชน ทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลท้องถิ่นและวัตถุสิ่งของต่างๆ ตลอดจนจัดแสดงนิทรรศการเพื่อเป็นแหล่งความรู้

ในปัจจุบัน โรงเรียนท่าบ่อมีความโดดเด่นในเรื่องการนำนักเรียนเข้าสู่ชุมชน จึงได้เป็นโรงเรียนต้นแบบในฝัน การเรียนการสอนจึงเน้นให้นักเรียนรู้จักวิธีการเก็บข้อมูลตามกระบวนการทำวิจัย การรู้จักค้นคว้าและอ้างอิงเอกสาร การเก็บข้อมูลท้องถิ่น และการประมวลผลเป็นรายงาน จุดประสงค์เพื่อให้นักเรียนรักในท้องถิ่นของตน นอกจากนี้ยังมีกลุ่มอาจารย์และนักเรียนที่เน้นการทำกิจกรรมด้านวัฒนธรรมโดยเฉพาะ โดยวัตถุประสงค์หลักคือ ฟื้นฟูประเพณีโบราณ เช่น การแห่ฟุ่มเทียน การเขียนภาพพระบาท ในการดำเนินกิจกรรมจะมีการประสานให้ชุมชนสนับสนุนงบประมาณสม่ำเสมอ

2.21.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- ประวัติและวิวัฒนาการ ของชุมชนท่าบ่อและภาคอีสาน
- วัฒนธรรมและประเพณี ของชาวชุมชนท่าบ่อและภาคอีสาน

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

เครื่องปั้นดินเผา

โบราณวัตถุ

เครื่องมือทอผ้า

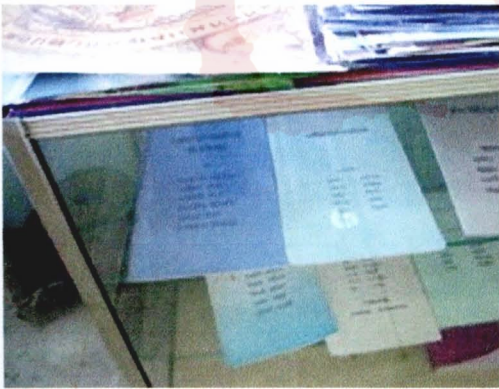
เครื่องดนตรี

เครื่องแต่งกายและผ้าทอ

เครื่องประดับ

หนังสือ

ภาพถ่าย

เอกสารโบราณ

สิ่งของจำลอง

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

เครื่องปั้นดินเผา จากแหล่งโบราณคดีบ้าน
โคกคอน อ.ท่าบ่อ จ.หนองคาย สมัยก่อน
ประวัติศาสตร์

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

- **นิทรรศการหมุนเวียน**

- มีการจัดนิทรรศการชั่วคราวตามเทศกาล เช่น นิทรรศการแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

- **กิจกรรม**

- เน้นเรื่องราวเกี่ยวกับฮิสตีสองคองสึบสึ โดยมักมีการจัดงานร่วมกับชุมชน เช่น งานสืบสานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา ประจำปี 2551

- งานสมโภชหลวงพ่อบุญเจ้าองค์ต่อ

2.21.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

มีการลงทะเบียนวัตถุ โดยกำลังดำเนินการอยู่ ถึงปัจจุบันมีวัตถุลงทะเบียนแล้วร้อยละ 80

2.21.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ ไม่มี

- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ ไม่มี

2.21.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ

- จำนวนหน้าที่ รวม 4 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้
 1. ประธานศูนย์วัฒนธรรมฯ (ผู้อำนวยการ โรงเรียน)
 2. เลขานุการ (อ.อาคม)
 3. ผู้ช่วยเลขานุการ (อ.ประคิษฐ์)
 4. กรรมการ
- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ
 1. นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา

สถิติผู้เข้าชมต่อปี
ไม่มีการบันทึก
- การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ
 1. มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย
 2. มีศูนย์ค้นคว้าข้อมูล ให้บริการเอกสารสำหรับค้นคว้าข้อมูลด้านประเพณีและวัฒนธรรมของ จ.หนองคาย
 3. มีลานจอดรถ

สถาบันพิพิธภัณฑการเรียนรู้แห่งชาติ

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์
 1. เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ ไม่มี
 2. หนังสือนำชมพิพิธภัณฑ ไม่มี
 3. สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ไม่มี
 4. มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้ หนังสือพิมพ์ และสื่อบุคคล

● มีการจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน, มหาวิทยาลัย, ห้างสมุด, พิพิธภัณฑ์, ชุมชน และองค์กรเอกชน
2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.21.12 แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง
ไม่มี

2.21.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1. ขาดเทคโนโลยีในการเก็บข้อมูล เช่น กล้องวิดิทัศน์ วิทยุที่สามารถอัดเสียงได้ เพราะมีความสำคัญต่อการบันทึกเหตุการณ์ และข้อมูลทางวัฒนธรรม

2.21.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

● จุดอ่อน

- มีพื้นที่สำหรับจัดนิทรรศการค่อนข้างจำกัด และมีวัตถุสิ่งของจำนวนมาก

● จุดแข็ง

- มีคณะทำงานที่มีความสนใจที่จะพัฒนาปรับปรุงศูนย์วัฒนธรรม และได้รับการสนับสนุนจากทางชุมชนสม่ำเสมอ

2.21.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

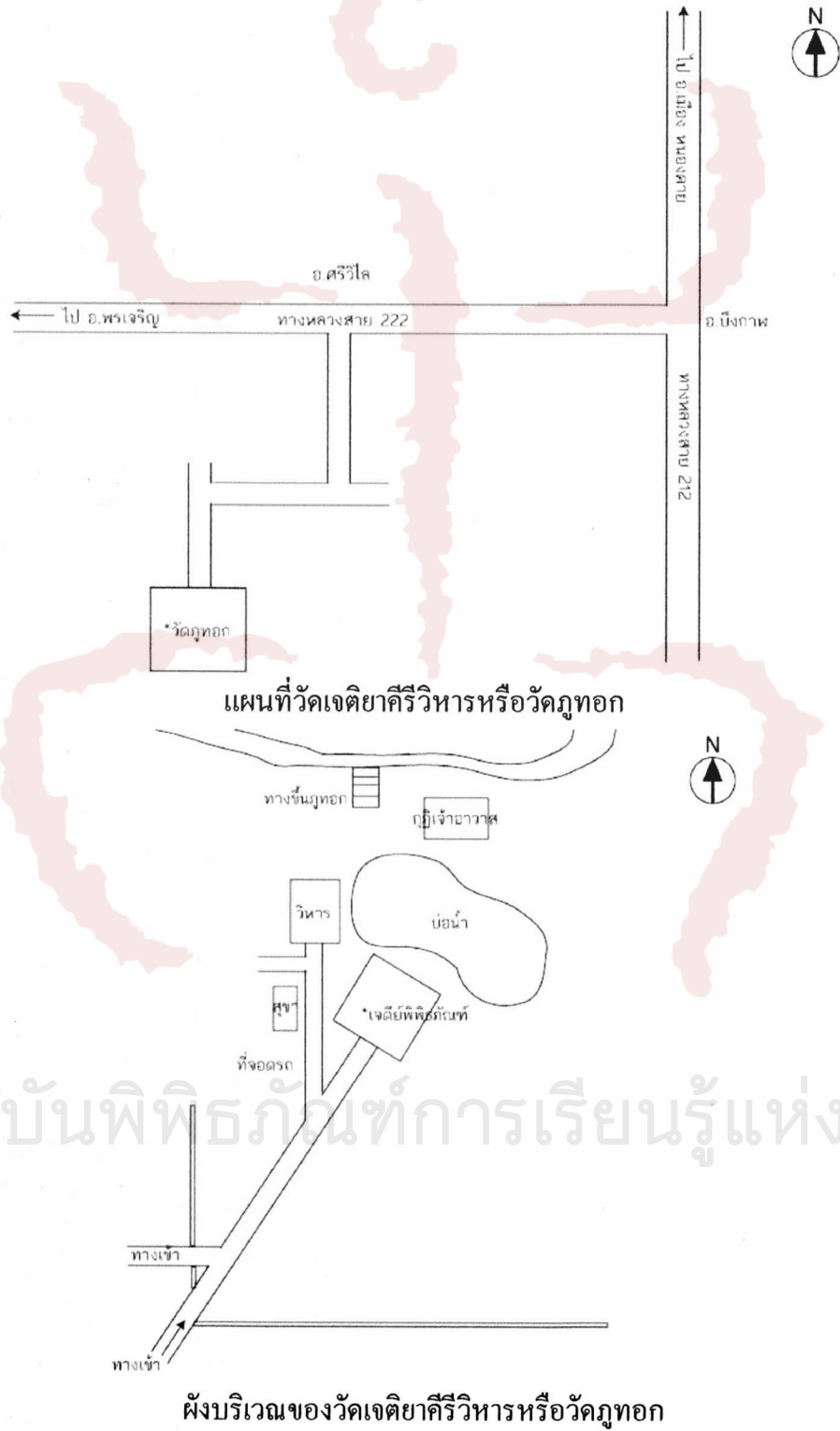
ไม่มี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.22 เจดีย์พิพิธภัณฑ์พระอาจารย์จวน กุลเชฏโฐ

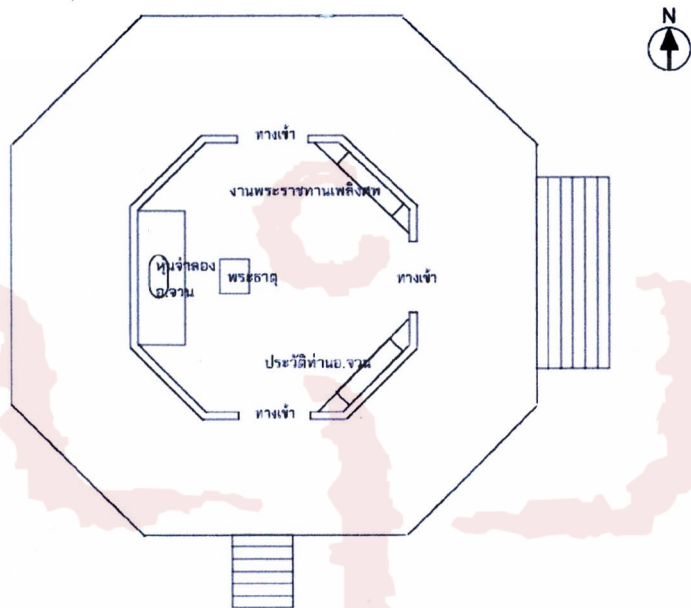
2.22.1 ที่อยู่และการติดต่อ วัดเจดีย์าศีรีวิหารหรือวัดภูทอก บ้านคำแคนพัฒนา หมู่ที่ 6 ต.นาแสง อ.ศรีวิไล จ.หนองคาย 43210 โทรศัพท์ - โทรสาร - E-mail: - Website: -

2.22.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

ผังบริเวณของวัดเจดีย์าศีรีวิหารหรือวัดภูทอก

2.22.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

ผังอาคารจัดแสดงเจดีย์พิพิธภัณฑ์พระอาจารย์จวน กุลเชฏโฐ

แผนผังอาคารจัดแสดง

เจดีย์พิพิธภัณฑ์พระอาจารย์จวน กุลเชฏโฐ เป็นอาคารชั้นเดียว ภายในมีการจัดแสดงโดยมีผู้จัดแสดงจำนวน 2 คู่ แสดงเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติของพระอาจารย์จวน กุลเชฏโฐ และวัตถุสิ่งของที่เกี่ยวเนื่อง เช่น ภาชนะเครื่องใช้ เครื่องอัฐบริหาร นอกจากนี้ที่กลางอาคารยังมีรูปหล่อโลหะพระอาจารย์จวน กุลเชฏโฐ เป็นประธานของอาคาร ด้านหน้าประดิษฐานพระธาตุแบบต่างๆ

ผนังภายนอกยังประดับภาพปูนค้ำจากดินเผา เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติของพระอาจารย์จวน กุลเชฏโฐ ในตอนที่สำคัญจำนวน 5 ภาพอีกด้วย

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ภาพป้ายวัดเจติยาภิรวิหาร

ภาพที่ 2 ภาพกุฎทอก

ภาพที่ 3 ภาพวิหาร

ภาพที่ 4 ภาพเจดีย์พิพิธภัณฑ์พระอาจารย์จวน กุลเชฏโฐ

1	2
3	4

2.22.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล : พระครูสุนทรวิหารธรรม (หลวงพ่อยัง สุขกาโม)
ตำแหน่ง เจ้าอาวาสวัดเจติยาภิรวิหาร
หน่วยงาน : วัดเจติยาภิรวิหาร

2.22.5 วันเวลาเปิดทำการ ทุกวัน เวลา 08.00 – 18.00 น.

2.22.6 การเข้าชม

- ไม่เสียค่าเข้าชม
- จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วัน

2.22.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

วัดเจติยาภิรวิหารหรือวัดกุฎทอก ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2483 โดยพระอาจารย์จวน กุลเชฏโฐ ท่านได้เดินทางมาบำเพ็ญเพียรอยู่ที่ภูว อ.เซกา จ.หนองคาย และต่อมาได้เดินทางมาสำรวจ และปัก

กรคอยู่ที่ถ้ำบนภูทอก กับพระครูศรีธรรมวัฒน์ ชาวบ้านจึงอาราธนาให้สร้างวัดขึ้นที่ภูทอกนี้ หลังจากนั้นในปี พ.ศ. 2512 ชาวบ้านได้ช่วยกันสร้างบันไดขึ้นภูทอกถึงขั้นที่ 5 และ 6 และได้สร้างเสนาสนะสำหรับพระสงฆ์ขึ้น ในปี พ.ศ. 2513-2514 พระอาจารย์จวนได้ชักชวนชาวบ้านสร้างทำนบกั้นน้ำขึ้น เพื่อใช้เก็บกักน้ำและจัดระบบน้ำประปาขึ้นภายในวัด นอกจากนี้กองทัพอากาศยังได้ถวายเครื่องไฟฟ้าแรงสูงสำหรับใช้ภายในวัด กรมวิเทศสหการได้ถวายพระพุทธรูปเป็นประธานที่วิหารชั้น 5 ญาติโยมยังได้ช่วยกันสมทบทุนสร้างโรงฉัน ศาลา พร้อมกับสร้างสะพานรอบภูทอกในขั้นที่ 5 และ 6 ใช้ค่าก่อสร้างทั้งสิ้น 45,000 บาท ปี พ.ศ. 2517 ได้ปรับปรุงสะพานในขั้นที่ 6 และทำสะพานในขั้นที่ 4 ให้อยู่ในสภาพที่ ใช้การได้ดี ปี พ.ศ. 2519 ได้จัดทำทำนบกั้นน้ำในเขตวัดและจัดทำถ้ำน้ำบนภูเขาในขั้นที่ 5 และภูมิ พระภิกษุ สามเณร ภูมิแม่ชี บนชะง่อนเขาในขั้นที่ 5 เพื่อให้ญาติโยมได้พักอาศัยด้วย ปี พ.ศ. 2523 ได้จัดทำถนนรอบภูเขา 3 ลูก คือ ภูทอกน้อย ภูทอกใหญ่ และภูสิงห์น้อยเพื่อเป็นการกั้นเขตแดนวัด เมื่อวันที่ 27 เมษายน พ.ศ. 2523 พระอาจารย์จวน กุลเชฏโฐ ได้รับนิมนต์ไปกรุงเทพฯ และได้ประสบอุบัติเหตุเครื่องบินตกถึงแก่กรรมภาพ สิริรวมอายุได้ 59 ปี 9 เดือน 18 วัน 38 พรรษา

เจดีย์พระอาจารย์จวน กุลเชฏโฐ สร้างขึ้นโดยมีปฐมเหตุ เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินมาเป็นองค์ประธานในการพระราชทานเพลิงศพพระอาจารย์ พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ เมื่อวันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2524 พระราชทานพระราชปรารภแก่ศิษย์ว่า “อัฐิของท่านอาจารย์จวนนั้นไม่ควรแบ่งแยกกันออกไป ควรจะเก็บรวบรวมไว้ ณ ที่เดียวกัน ... โดยสร้างเจดีย์ ... เพื่อให้ศิษย์และประชาชนมาเคารพ สักการะได้ทั่วกัน ... และจะมาช่วยสร้างด้วย”

ปวงศิษย์ทั้งบรรพชิตและฆราวาสรับพระราชดำรัสและได้ดำเนินการสร้างเจดีย์ โดยให้มีจุดศูนย์กลางของเจดีย์ตรงกับจุดที่ตั้งจิตตภาสานบนเมรุที่พระราชทานเพลิงศพของท่าน และทรงพระมหากรุณาธิคุณ โปรดเกล้าฯพระราชทานเงินเป็นทุนประเดิม 200,000 บาท พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้อัญเชิญอักษรย่อพระปรมาภิไธย “ภปร” ประดิษฐานที่ซุ้มประตูเจดีย์ที่มีอยู่ 3 ด้าน ใช้งบประมาณในการก่อสร้างจำนวน 20 ล้านบาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินมาเป็นประธานในพิธีบรรจุอัฐิธาตุและเปิดเจดีย์พิพิธภัณฑฯ พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2533

เจดีย์พระอาจารย์จวน กุลเชฏโฐ สร้างด้วยคอนกรีต เสริมเหล็กประดับด้วยหินอ่อนขนาดกว้าง 16 เมตร สูง 31 เมตร ต่อมาเจดีย์เกิดการชำรุดทรุดโทรม จึงมีโครงการบูรณะครั้งใหญ่ ในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2549 สมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ โปรดเกล้าฯพระราชทานเงินในการบูรณะ 500,000 บาท การบูรณะครั้งนี้ได้คงรูปเจดีย์เดิม แต่ได้ตีทองบริสุทธ์หุ้มยอดเจดีย์ไว้ มีความ

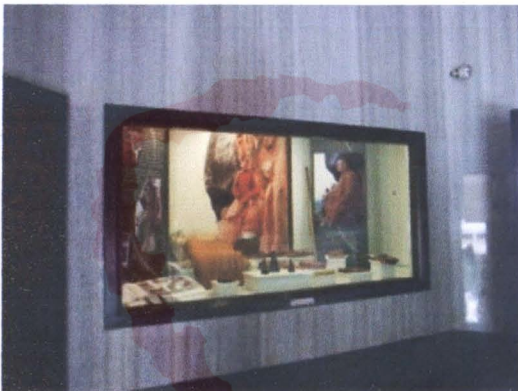
หมายถึง “นิพพาน” การบูรณะครั้งนี้สิ้นค่าใช้จ่าย 10 ล้านบาท

2.22.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- ชีวิตประวัติดนคคของพระอาจารย์จวน กุลเชฏโฐ

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

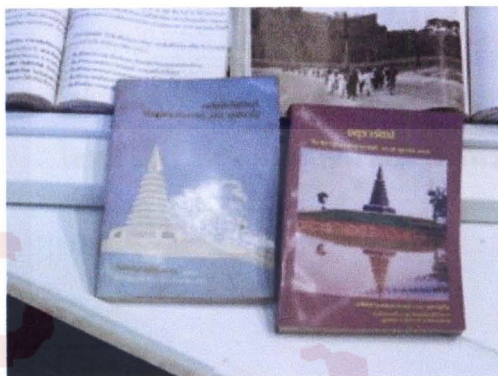
เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

เครื่องไม้

เครื่องใช้ในการศาสนา

หนังสือ

ภาพถ่าย

สิ่งของจำลอง

พระธาตุ

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

พระธาตุแบบต่างๆ ประกอบด้วยพระธาตุ
ลักษณะคล้ายเม็ดข้าวโพด พระธาตุลักษณะ
ใสเหมือนเพชร พระธาตุที่กำลังแปรจากอัฐิ

รูปเหมือนของพระอาจารย์จวน หล่อจาก
โลหะ เป็นรูปหล่อขนาดเท่าจริงของพระ
อาจารย์จวนในทำยืน

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

- นิทรรศการหมุนเวียน

- ไม่มี

- กิจกรรม

- ไม่มี

2.22.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

ไม่มีการลงทะเบียนวัตถุ

2.22.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ ไม่มี

- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ ไม่มี

2.22.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

- จำนวนหน้าที่ รวม 1 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้ ดูแลทำความสะอาดสถานที่

- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1. บุคคลทั่วไป
2. นักท่องเที่ยวในประเทศไทย

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ไม่มีการบันทึก

- การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

1. มีลานจอดรถ

2. ร้านขายของที่ระลึก ประเภทสินค้า รูปเหมือนอาจารย์จวน กุลเชฏโฐ และพระพิมพ์

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

1. เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
2. หนังสือแนะนำพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
3. สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ไม่มี
4. มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้ ป้ายโฆษณา, Website และสื่อบุคคล

● มีการจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศไทย ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, ชุมชน และองค์กรเอกชน
2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.22.12 แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

ไม่มี

2.22.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1. งบประมาณ ขาดงบประมาณสนับสนุนในด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่
2. มีสัตว์เข้ามาอาศัยในอาคาร เช่น ตู๊กแก และงูเขียว ซึ่งจะมีการถ่ายมูลจำนวนมาก ต้องคอยเก็บกวาดเสมอ

2.22.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

● จุดอ่อน

- วัดตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกลชุมชนเมือง การเดินทางเข้าถึงยาก

● จุดแข็ง

- พิพิธภัณฑ์ตั้งอยู่ภายในวัดเจติยาศีริวิหารซึ่งเป็นวัดที่มีชื่อเสียง และเป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งสำคัญของ จ.หนองคาย

2.22.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

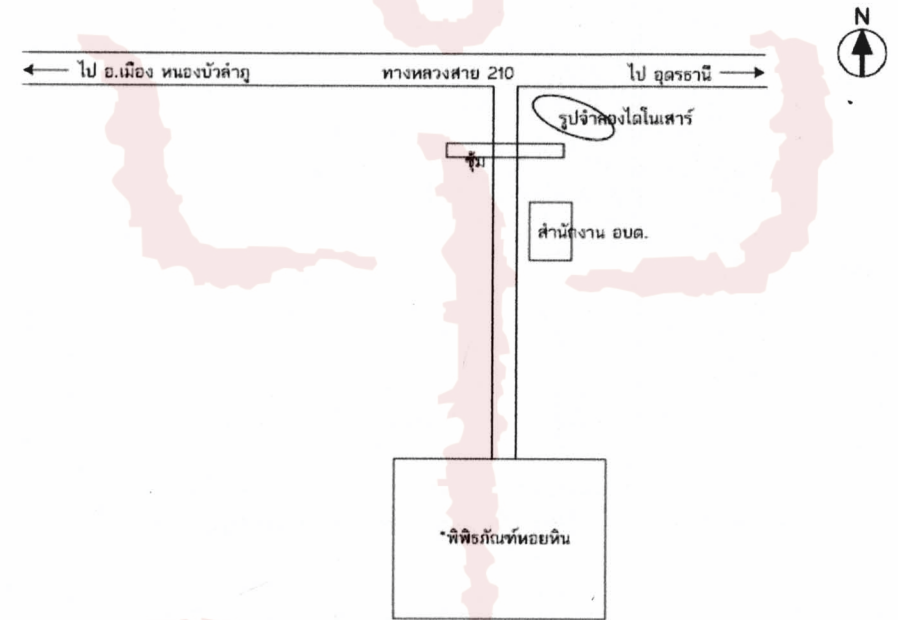
ไม่มี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

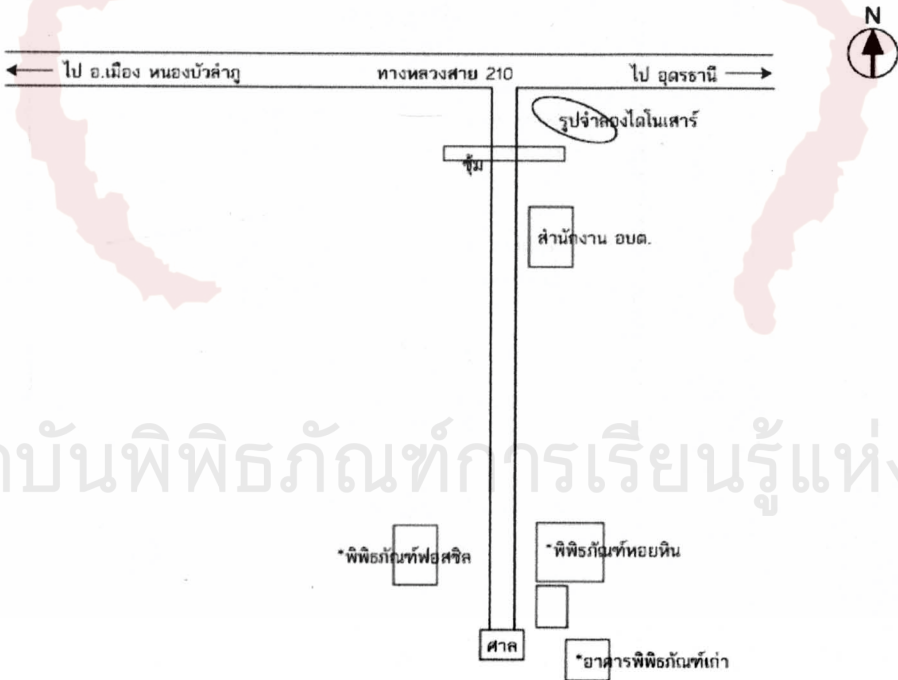
2.23 พิพิธภัณฑหอยหิน 150 ล้านปี

2.23.1 ที่อยู่และการติดต่อ องค์การบริหารส่วนตำบลโนนทัน หมู่ 10 บ้านห้วยเค็ด อ.หนองบัวลำภู-อุดรธานี ต.โนนทัน อ.เมือง จ.หนองบัวลำภู 39000 โทรศัพท์ 042-000048 ต่อ 17 โทรสาร 042-000048 ต่อ 18 E-mail: - Website: -

2.23.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

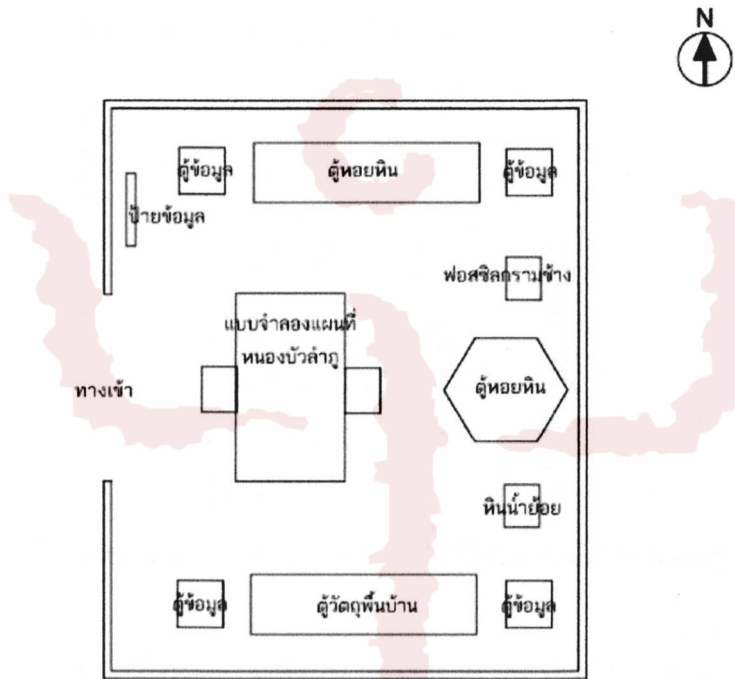
แผนที่พิพิธภัณฑหอยหินโบราณ150ล้านปี

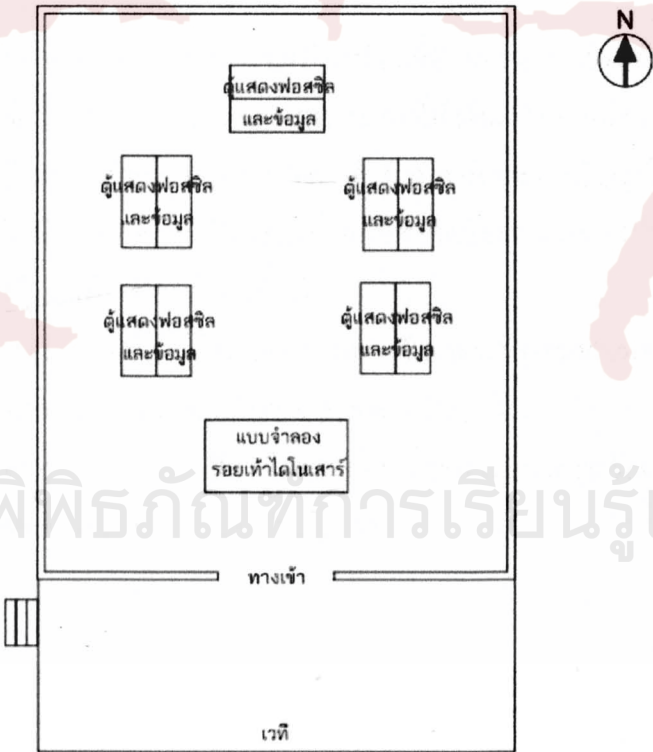
ผังบริเวณของพิพิธภัณฑหอยหินโบราณ150ล้านปี

2.23.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

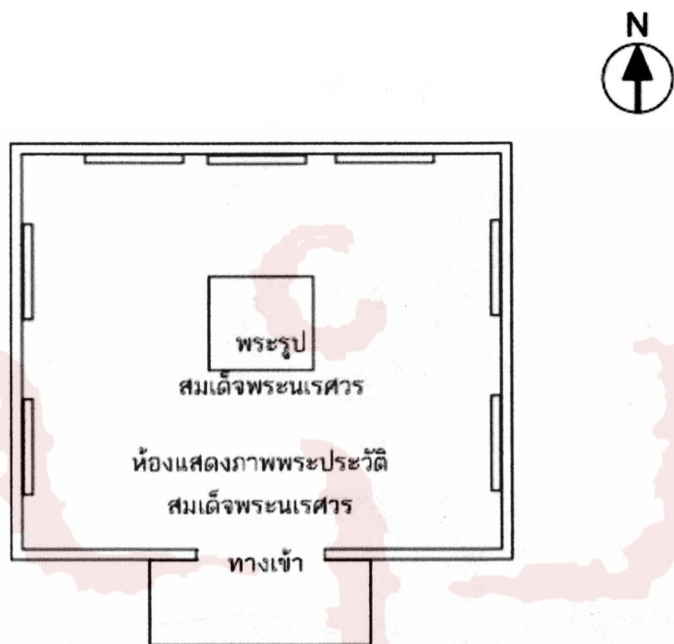
แผนผังอาคารจัดแสดง

ผังอาคารจัดแสดงอาคารพิพิธภัณฑ์หอยหิน โบราณ 150 ล้านปี

ผังอาคารจัดแสดงอาคารจัดแสดงซากฟอสซิลไดโนเสาร์

ผังอาคารจัดแสดงอาคารแสดงพระราชประวัติองค์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

พิพิธภัณฑ์หอยหินโบราณ 150 ล้านปี มีอาคารจัดแสดงจำนวน 3 อาคาร คือ

1. อาคารพิพิธภัณฑ์หอยหินโบราณ 150 ล้านปี เป็นอาคารรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีพื้นที่ประมาณ 60 ตารางเมตร มีการจัดแสดงนิทรรศการเรื่องราวเกี่ยวกับซากฟอสซิลหอยหิน 150 ล้านปี นิทรรศการหอยหินสองกัปที่ค้นพบบริเวณบ้านห้วยเคื่อง นอกจากนี้ยังมีนิทรรศการความรู้เรื่อง จ.หนองบัวลำภู แสดงข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว และสถานที่สำคัญต่าง ๆ แบ่งแยกตามอำเภอต่าง ๆ ใน จ.หนองบัวลำภู 6 อำเภอ ได้แก่ อ.เมืองหนองบัวลำภู อ.นากลาง อ.ศรีบุญเรือง อ.สุวรรณคูหา อ.โนนสัง และกิ่ง อ.นาหว้า มีการแสดงหุ่นจำลองสภาพภูมิศาสตร์ของ จ.หนองบัวลำภู และจัดแสดงผลิตภัณฑ์และตัวอย่างสินค้าพื้นเมืองหนองบัวลำภู
2. อาคารจัดแสดงซากฟอสซิลไดโนเสาร์ มีการจัดแสดงนิทรรศการเกี่ยวกับไดโนเสาร์ โครงกระดูกและรอยเท้าของไดโนเสาร์ที่ค้นพบในเขต ต.โนนทัน
3. อาคารแสดงพระราชประวัติองค์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช จัดแสดงภาพวาดเกี่ยวกับพระประวัติของสมเด็จพระนเรศวรในช่วงที่สำคัญต่าง ๆ

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ภาพทางเข้าพิพิธภัณฑ์หอยหิน 150 ล้านปี

ภาพที่ 2 ภาพอาคารพิพิธภัณฑ์หอยหิน 150 ล้านปี

ภาพที่ 3 ภาพอาคารจัดแสดงซากฟอสซิลไดโนเสาร์

ภาพที่ 4 ภาพอาคารแสดงพระราชประวัติองค์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

1	2
3	4

2.23.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล : นางสาวไอลดา ชันทะชา

ตำแหน่ง : เจ้าหน้าที่งานส่งเสริมการท่องเที่ยว

หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลโนนทัน

2.23.5 วันเวลาเปิดทำการ ทุกวัน เวลา 07.00 – 18.00 น.

2.23.6 การเข้าชม

- ไม่เสียค่าเข้าชม
- จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 1 วันทำการ

2.23.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

บริเวณบ้านห้วยเตือ ต.โนนทัน ได้มีการค้นพบซากหอยหินอายุ 150 ล้านปีครั้งแรกในปี พ.ศ. 2537 โดยชาวบ้านที่เก็บหาของป่าในบริเวณเหมืองร้างห่างจากหมู่บ้านประมาณ 1.5 กิโลเมตร ในบริเวณนั้นเป็นภูเขามีน้ำผาสูงประมาณ 50 เมตร ชาวบ้านได้พบหินที่มีลักษณะคล้ายหอยจำนวนมาก จึงเก็บมาวางขายตามริมถนน ในระยะแรกขายกิโลกรัมละ 2 บาท ต่อมาผู้สนใจซื้อเป็นจำนวนมากทำให้ขายได้ราคาสูงถึงกิโลกรัมละ 20 บาท เมื่อนายประภา ยวนนท์ ผู้ว่าราชการจังหวัดหนองบัวลำภูในขณะนั้นได้ทราบข่าวจึงแจ้งให้เจ้าหน้าที่จากกรมทรัพยากรธรณีมาตรวจสอบ พบว่าเป็นซากฟอสซิลหอยกาบคู่ ซึ่งเป็นหอยน้ำจืด ยุคจูราสสิกตอนปลาย มีอายุระหว่าง 145 – 157 ล้านปี

ในช่วงเวลาเดียวกัน ชาวบ้านได้เข้าไปขุดซากหอยดึกดำบรรพ์กันมากขึ้น ราคาของซากหอยดึกดำบรรพ์แตกต่างกันไปตามความสวยงามและความสมบูรณ์ บางตัวราคาสูงถึงตัวละ 1,500 บาท พร้อมกันนั้นหนังสือพิมพ์หลายฉบับได้รายงานข่าวเกี่ยวกับการขุดหาซากหอยดึกดำบรรพ์ที่บ้านห้วยเตือ ทำให้คนสนใจเดินทางมาขุดหามากขึ้น และทำการขุดเจาะพื้นดินและไถ่เขาเหนือหน้าผาเป็นบริเวณกว้าง ทางนิคมสร้างตนเองเชิงพิณและที่ว่าการอำเภอเมืองหนองบัวลำภูได้สั่งห้ามไม่ให้เข้าไปในพื้นที่ แต่ยังมีผู้ลักลอบเข้าไปเสมอจนเกิดเหตุหินถล่มทับผู้ลักลอบขุดหาซากหอยดึกดำบรรพ์ โดยมีคนตาย 1 คนและได้รับบาดเจ็บ 3 คนเมื่อวันที่ 2 มิถุนายน พ.ศ. 2537 ทำให้ผู้ว่าราชการ จ.หนองบัวลำภูในขณะนั้นสั่งห้ามไม่ให้เข้าไปในพื้นที่อย่างเด็ดขาด

ต่อมาทางจังหวัดหนองบัวลำภูได้มีโครงการพัฒนาบริเวณที่ค้นพบซากหอยดึกดำบรรพ์ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว โดยให้องค์การบริหารส่วนตำบลโนนทันทำการก่อสร้างพิพิธภัณฑหอยหินโบราณ 150 ล้านปีขึ้นในปี พ.ศ. 2538 และสร้างอาคารพิพิธภัณฑหอยหินหลังใหม่เสร็จในปี พ.ศ. 2545 ขณะที่คณะกรรมการดำเนินงานโครงการพิพิธภัณฑหอยหินทำการสำรวจพื้นที่ เพื่อจัดทำโครงการปรับปรุงและพัฒนาเมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2543 ทางคณะทำงานได้ค้นพบเศษกระดูกและซากฟอสซิลไดโนเสาร์ จึงแจ้งให้หน่วยขุดค้นซากฟอสซิลจากภูเวียง จ.ขอนแก่น ร่วมกับเจ้าหน้าที่จากจังหวัด ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลโนนทัน หัวหน้าส่วนโยธา และเจ้าหน้าที่โยธาเข้าไปขุดค้นบริเวณทางทิศเหนือของพิพิธภัณฑหอยหินประมาณ 100 เมตร โดยได้ค้นพบซากฟอสซิลกระดูกสัตว์จำนวนมาก ทั้งชิ้นส่วนกระดูกขนาดใหญ่และฟันไดโนเสาร์ การขุดค้นดำเนินไปจนถึง

ปลายปี พ.ศ. 2544 แต่ยังไม่เสร็จเรียบร้อยจึงได้นำชิ้นส่วนไปทำความสะอาดที่ภูเวียง จากการขุดค้นพบซากฟอสซิลครั้งนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลโนนทันจึงได้รับงบประมาณมาจัดสร้างอาคารแสดงซากฟอสซิลไดโนเสาร์ แล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2545

นอกจากความสำคัญในเรื่องเกี่ยวกับซากดึกดำบรรพ์แล้ว ใน พ.ศ. 2117 ขณะที่สมเด็จพระนเรศวรมีพระชนมายุราว 16 ชันษา พระองค์ได้ยกทัพมาช่วยพระราชบิดา เพื่อไปตีกรุงศรีสัตนาคนหุต (ขณะยังเป็นเมืองขึ้นพม่า) ได้แวะพักในบริเวณพื้นที่บ้านเดื่อนี้ ขณะนั้นพระองค์ทรงมีพระอาการของไข้ทรพิษ เมื่อพักฟื้นจนหายดีแล้วจึงเสด็จกลับ โดยไม่ได้เสด็จไปตีเมืองเวียงจันทร์ต่อ ทำให้พื้นที่ดังกล่าว เป็นที่ตั้งของศาลสมเด็จพระนเรศวรด้วย

2.23.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- ธรรมชาติศึกษาและสิ่งมีชีวิต

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

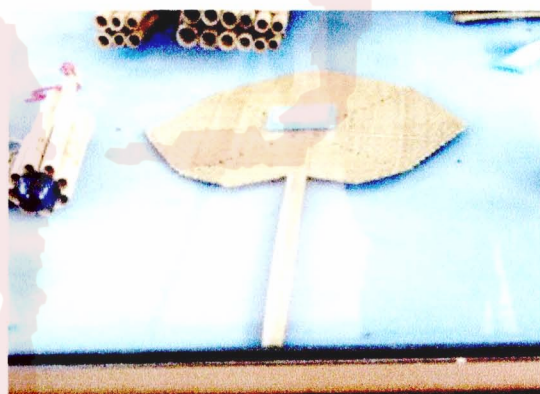

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

เครื่องแต่งกายและผ้าทอ

เครื่องจักสาน

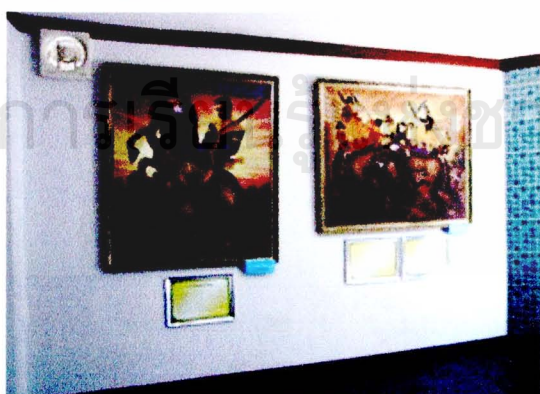
เครื่องดนตรี

เครื่องประดับ

ซากฟอสซิล

งานศิลปะ

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

หอยหิน เป็นหอยกาบคู่ดีก่าบรรพ์ อายุ 150 ล้านปี พบบริเวณภูเขาที่บ้านเคื่อ ต.โนนทัน

ฟันไดโนเสาร์ เป็นฟันหนึ่งซี่ของไดโนเสาร์ ตัวผู้ พบบริเวณภูเขาที่บ้านเคื่อ ต.โนนทัน

กระดูกหน้าแข้งไดโนเสาร์ ชิ้นส่วนกระดูก บริเวณหน้าแข้งของไดโนเสาร์ พบบริเวณ ภูเขาที่บ้านเคื่อ ต.โนนทัน

นิทรรศการชั่วคราว/กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

- นิทรรศการหมุนเวียน

- ไม่มี

- กิจกรรม

- วันหอยหินคืนสู่เหย้า มีการให้ชาวบ้านมาบริจาคหอยหินคืน และทางอบต.โนนทันมีใบประกาศให้ รวมถึงมีการประกวดราคาหอยหิน (ผู้หญิงอายุ 30 ปีขึ้นไป) และ Miss Fossil (สาวประเภทสอง)

2.23.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

ไม่มีการลงทะเบียนวัตถุ

2.23.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ ไม่มี
- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ ไม่มี

2.23.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

- จำนวนหน้าที่ รวม 2 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้ ดูแลสถานที่ และนำชมสถานที่
- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ
 1. นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา
 2. นักศึกษาระดับอุดมศึกษา
 3. บุคคลทั่วไป

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ไม่มีการบันทึก
- การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์
 1. มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย
 2. มีลานจอดรถ

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

1. เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
2. หนังสือนำชมพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
3. สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ไม่มี
4. มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้ หนังสือพิมพ์, Website และสื่อบุคคล

- มีการจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน และพิพิธภัณฑ์
2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.23.12 แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

เจดีย์พิพิธภัณฑ หลวงปู่ขาว อนาลโย

2.23.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1. งบประมาณ ขาดงบประมาณสนับสนุนที่ชัดเจน โดยงบประมาณแรกมาจากทางจังหวัดหนองบัวลำภู จากนั้นเป็นงบประมาณในการสำรวจเส้นทาง และต่อเติมอาคารขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนทัน รวมถึงการซ่อมแซมอาคารบ้าง นอกจากนี้ยังมีงบประมาณจากเอกชนมาช่วยเหลือ เช่น งบประมาณในการจัดทำศาลสมเด็จพระนเรศวร และ โครงการพัฒนาไม่ต่อเนื่องเพราะมีการเปลี่ยนแปลงผู้ว่าราชการจังหวัดบ่อยครั้ง
2. บุคลากร ขาดบุคลากรในการบริหารงานพิพิธภัณฑ์
3. การบริหารจัดการ มีหน่วยงานเข้ามามีส่วนร่วมหลายหน่วยงาน ทำให้งานไม่เป็นเอกเทศอย่างแท้จริง
4. ต้องการปรับนิทรรศการ แต่มีปัญหาคือเมื่อเสนอโครงการขึ้นไปมักไม่ได้รับการสนับสนุน เพราะส่วนใหญ่เน้นการปรับโครงสร้าง หรือเน้นสถานที่สำคัญหรือสถานที่เด่น
5. ปัญหาเรื่องความเข้าใจของคนท้องถิ่นในการดูแลรักษาวัตถุ เนื่องจากเข้าใจว่ามีวัตถุเท่านั้นเพียงพอแล้ว และไม่เห็นประโยชน์ในอนาคต

2.23.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

- จุดอ่อน

- เนื้อหาและเรื่องราวในนิทรรศการไม่ชัดเจน การจัดแสดงไม่ดึงดูดความสนใจ

- จุดแข็ง

- มีทำเลเหมาะสม ตั้งอยู่ริมถนนใหญ่ การเดินทางไปมาสะดวก

2.23.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

ไม่มี

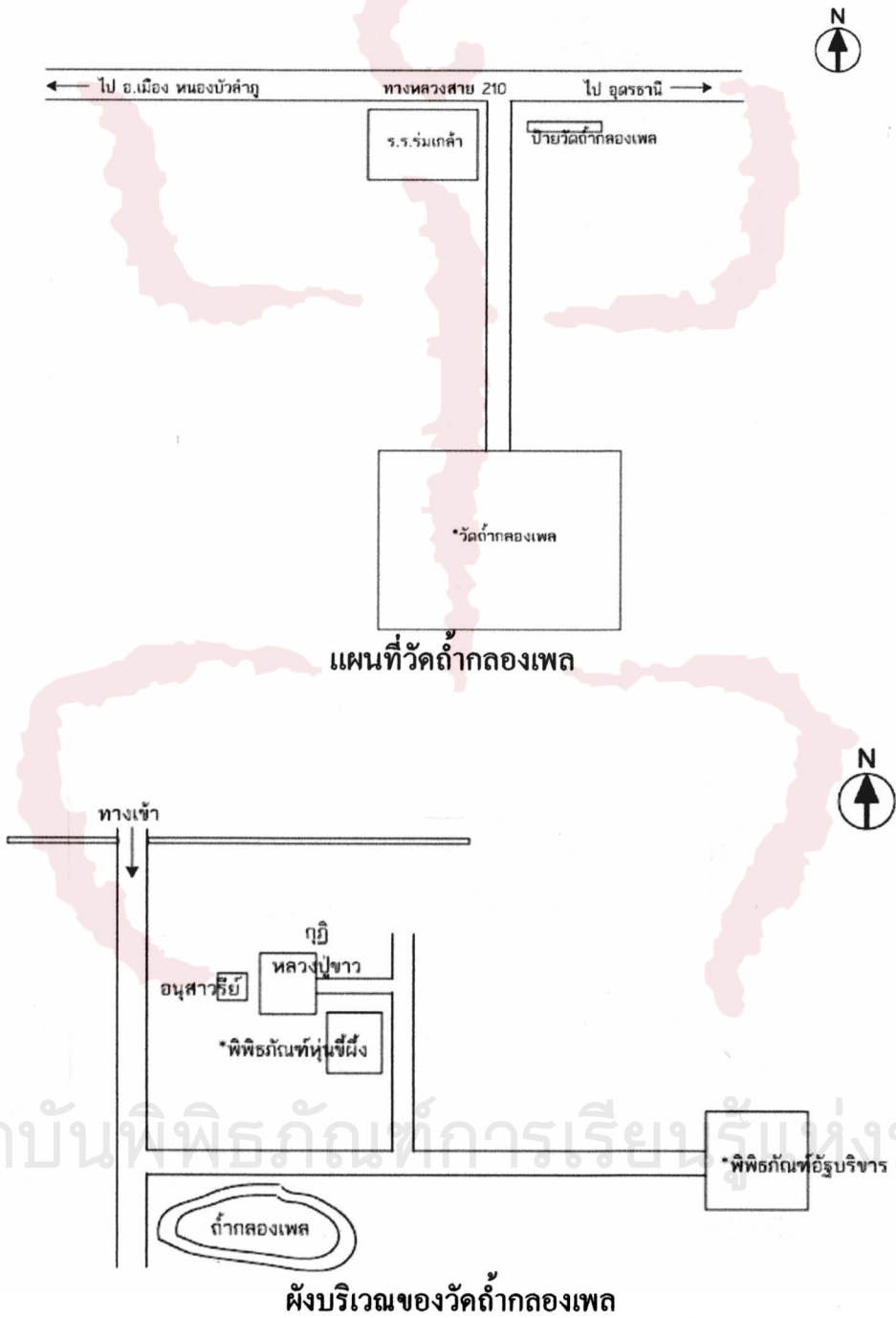

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.24 เจดีย์พิพิธภัณฑ์ หลวงปู่ขาว อนาลโย

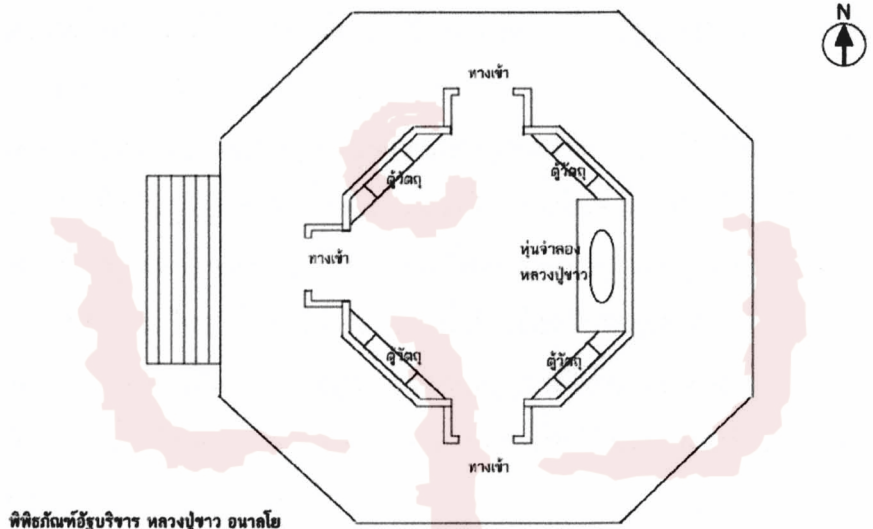
2.24.1 ที่อยู่และการติดต่อ วัดถ้ำกลองเพล ถ.หนองบัวลำภู-อุดรธานี อ.เมือง จ.
หนองบัวลำภู 39000 โทรศัพท์ 042-312377 โทรสาร - E-mail: - Website: -

2.24.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

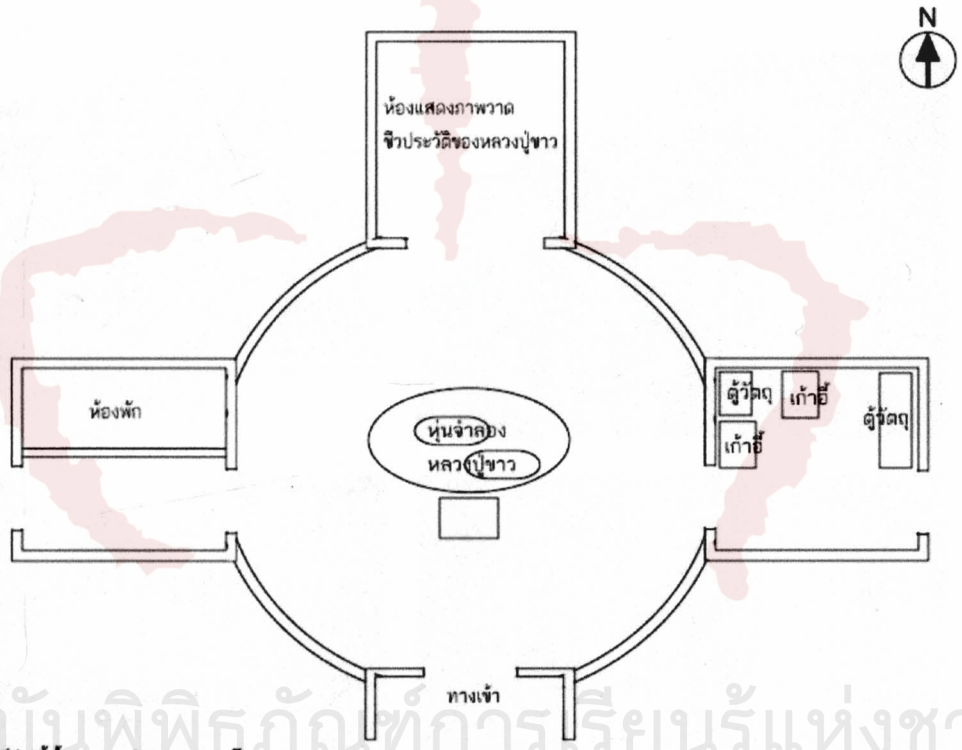

2.24.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

แผนผังอาคารจัดแสดง

ผังอาคารจัดแสดงเจดีย์พิพิธภัณฑ์ หลวงปู่ขาว อนาลโย

ผังอาคารจัดแสดงพิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งของหลวงปู่ขาว อนาลโย

วัดถ้ำกลองเพลเป็นที่ตั้งของเจดีย์พิพิธภัณฑ์ หลวงปู่ขาว อนาลโย และพิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งของหลวงปู่ขาว อนาลโย มีรายละเอียดการจัดแสดง ดังนี้

เจดีย์พิพิธภัณฑ หลวงปู่ขาว อนาลโย เป็นอาคารชั้นเดียว มีการจัดแสดงวัตถุสิ่งของต่าง ๆ ภายในตู้กระจกในผนังอาคาร โดยมีรูปหล่อโลหะและพระธาตุของหลวงปู่ขาว อนาลโย เป็นประธานของอาคาร เรื่องราวที่จัดแสดงเกี่ยวกับชีวประวัติ เครื่องอัฐบริขาร และเครื่องมือเครื่องใช้ รวมถึงหนังสือที่เกี่ยวข้องกับหลวงปู่ขาว อนาลโย

ส่วนพิพิธภัณฑหุ่นขี้ผึ้งของหลวงปู่ขาว อนาลโย สร้างขึ้นโดยให้มีลักษณะเป็นรูปหิน 3 ก้อนเรียงกัน เพื่อให้เข้ากับภูมิประเทศซึ่งเต็มไปด้วยหิน ภายในพิพิธภัณฑมีหุ่นขี้ผึ้งของหลวงปู่ขาว อนาลโย และอัฐบริขาร ตลอดจนเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ของหลวงปู่ นอกจากนี้ยังมีภาพเขียนแสดงชีวประวัติของหลวงปู่ขาว โดยเน้นช่วงเวลาที่เกี่ยวข้องกับช้างจำนวน 4 ภาพ

นอกจากอาคารพิพิธภัณฑแล้วที่กุฏิของหลวงปู่ขาวยังมีพระธาตุของหลวงปู่ ภาพถ่ายและภาพเขียน เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ตลอดจนหอยหิน 150 ล้านปีซึ่งพบมากในท้องที่ ต.โนนทันจัดแสดงไว้อีกด้วย

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ภาพบริเวณทางเข้าวัดถ้ำกลองเพล

ภาพที่ 2 ภาพกุฏิของหลวงปู่ขาว อนาลโย

ภาพที่ 3 ภาพพิพิธภัณฑหุ่นขี้ผึ้งของหลวงปู่ขาว อนาลโย

ภาพที่ 4 ภาพเจดีย์พิพิธภัณฑ หลวงปู่ขาว อนาลโย

1	2
3	4

2.24.4 ผู้ดูแล/หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล : พระรัตนปัญญา (รัตน รัตนปัญญา)

ตำแหน่ง ผู้ดูแลพิพิธภัณฑ์หลวงปู่ขาว อนาลโย วัดถ้ำกลองเพล

หน่วยงาน : วัดถ้ำกลองเพล

2.24.5 วันเวลาเปิดทำการ ทุกวัน เวลา 08.00 – 18.00 น.

2.24.6 การเข้าชม

- ไม่เสียค่าเข้าชม
- จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วัน

2.24.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

วัดถ้ำกลองเพล เป็นวัดป่าที่มีชื่อเสียงของจ.หนองบัวลำภู เป็นสถานที่ที่หลวงปู่ขาว อนาลโย พระวิปัสสนากรรมฐาน สายพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต ได้มาอาศัยปฏิบัติธรรมเมื่อปี พ.ศ.2501 หลวงปู่ขาว อนาลโย นามเดิมชื่อ ขาว โคระเถา ท่านได้บวชเรียนตั้งแต่ปี พ.ศ.2462 ขณะอายุได้ 31 ปี หลวงปู่ขาวอยู่จำพรรษา 6 ปี จึงได้ถวายตัวเป็นศิษย์ของ พระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต และได้ขอญัตติ เป็นธรรมยุติกนิกาย เมื่อปี พ.ศ.2468 ที่วัดโพธิ์สมภรณ์ จ.อุดรธานี โดยมีท่านเจ้าคุณพระธรรมเจดีย์ เป็นพระอุปัชฌาย์ หลวงปู่ขาวได้รุดงค์ตามสถานที่ต่าง ๆ และมาพำนักจำพรรษาอยู่ที่ วัดถ้ำกลองเพล เมื่อ พ.ศ.2501 จวบจนมรณภาพ เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2526 ในวันพระราชทานเพลิงศพ หลวงปู่ขาว เมื่อวันที่เสาร์ที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2527 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จพระราชดำเนินมาเป็นองค์ประธาน พร้อมด้วย สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

หลังจากที่หลวงปู่ขาวได้มรณภาพแล้ว ทางคณะศิษยานุศิษย์และหน่วยงานต่าง ๆ ได้ร่วมกันจัดสร้างพิพิธภัณฑ์ไว้ 2 แห่งในวัด คือ เจดีย์พิพิธภัณฑ์ หลวงปู่ขาว อนาลโย และ พิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งของหลวงปู่ขาว อนาลโย

เจดีย์พิพิธภัณฑ์ หลวงปู่ขาว อนาลโย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้เสด็จพระราชดำเนินเป็นการส่วนพระองค์ เพื่อทรงวางศิลาฤกษ์ เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ.2525 ทางวัด

และศึกษานุกศิย์ได้นมัสการพระธรรมวิสุทธิมงคล (บัว ญาณสัมปัญโญ) วัดป่าบ้านตาด จ.อุดรธานี เป็นประธานการก่อสร้าง ต่อมาเมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ.2532 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถได้เสด็จพระราชดำเนินทรงบรรจุอัฐิธาตุ และทรงเปิดเจดีย์พิพิธภัณฑ์ หลวงปู่ขาว อนาลโย อาคารเจดีย์พิพิธภัณฑ์สร้างขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมอัฐิและอัฐบริวารของหลวงปู่ขาว อนาลโย เพื่อเป็นที่อนุสรณ์และเป็นสถานที่เคารพสักการะของบรรดาพุทธศาสนิกชนทั่วไป การสร้างพิพิธภัณฑ์นี้มีศูนย์กลางเดียวกับเมรุพระราชทานเพลิงศพของท่าน ลักษณะอาคารเป็นรูปช้าง 4 เชือกหันศีรษะเข้าสู่องค์เจดีย์ เนื่องจากปฏิปทาของหลวงปู่ขาวได้มีความสัมพันธ์กับช้างป่ามาตลอด ปัจจัยที่ใช้ในการสร้าง ได้รับพระมหากรุณาธิคุณ พระราชทานทรัพย์ส่วนพระองค์ 4 วาระ เป็นเงิน 1,570,000 บาท รวมทั้งผู้มีจิตศรัทธาร่วมบริจาคด้วย รวมเป็นค่าก่อสร้างทั้งสิ้น 8,500,000 บาท ปัจจุบันเจดีย์พิพิธภัณฑ์ หลวงปู่ขาว อนาลโย ดูแลและบำรุงรักษาโดยการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

ส่วนพิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งของหลวงปู่ขาว อนาลโย สร้างขึ้นโดยให้มีลักษณะเป็นรูปหิน 3 ก้อนเรียงกัน เพื่อให้เข้ากับภูมิประเทศซึ่งเต็มไปด้วยหิน ภายในพิพิธภัณฑ์มีหุ่นขี้ผึ้งของหลวงปู่ขาว อนาลโย และอัฐบริวาร ตลอดจนเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ของหลวงปู่

ทางวัดได้รับการสนับสนุนหลักจากสำนักพระราชวัง และองคมนตรี อีกทั้งมีศรัทธาจำนวนมาก เมื่อปี พ.ศ.2550 มีการซ่อมแซมทาสีใหม่ โดยได้รับงบประมาณจาก ดร.เชาวน์ ฌิตต์วันดี องคมนตรี

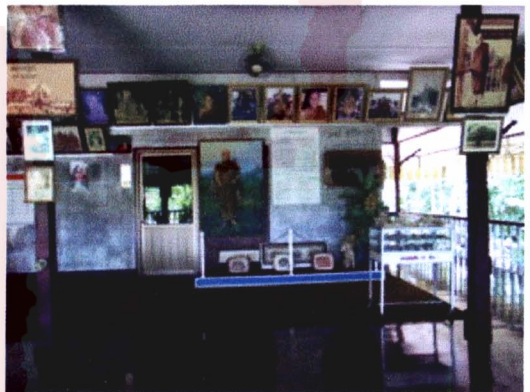
2.24.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- ชีวิตประวัติบุคคลของหลวงปู่ขาว อนาลโย

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

เครื่องทองเครื่องเงิน

เครื่องมือ

เครื่องแก้ว

สถานพินิจและการคุ้มครองพยานในคดีอาญา

เครื่องใช้ในการศาสนา

หนังสือ

ภาพถ่าย

สิ่งของจำลอง

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

อัฐิธาตุ ของหลวงปู่ขาว อนาลโย ที่แปรสภาพจากอังคาร (ผงถ่านสีดำสนิท) เมื่อปลายเดือนกันยายน พ.ศ.2532

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

นิทรรศการชั่วคราว/กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

- นิทรรศการหมุนเวียน

- ไม่มี

- กิจกรรม

- ไม่มี

2.24.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์
มีการลงทะเบียนทั้งหมด

2.24.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ ไม่มี
- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ ไม่มี

2.24.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

- จำนวนหน้าที่ รวม 1 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้ ดูแลสถานที่ และทำความสะอาด
- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ
 1. นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา
 2. นักศึกษาระดับอุดมศึกษา
 3. บุคคลทั่วไป
 4. นักท่องเที่ยวในประเทศ

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ไม่มีการบันทึก

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

- การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์
 1. ไม่มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ หากเป็นกลุ่มข้าราชการหรือกลุ่มที่มาดูงาน ทางองค์การบริหารส่วนตำบล โนนทันจะจัดมัคคุเทศก์น้อยจากหมู่บ้านถ้ำกลองเพลมาให้ข้อมูล

2. มีลานจอดรถ

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์
 1. เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
 2. หนังสือนำชมพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
 3. สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ไม่มี
 4. มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้ หนังสือพิมพ์, วิทยุ, โทรทัศน์, จดหมายข่าว, ป้ายโฆษณา, Website และสื่อบุคคล
- มีการจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้
 1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ ชุมชน และองค์กรเอกชน
 2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.24.12 แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง
ไม่มี

2.24.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1. มีปัญหาเรื่องขโมยตู้บริจาคเงินหลายครั้ง

2.24.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

● จุดอ่อน

- พิพิธภัณฑ์ทั้ง 2 อาคารตั้งอยู่ห่างกัน หากไม่มีรถส่วนตัวเดินทางจะเข้าถึงลำบาก

● จุดแข็ง

- ตั้งอยู่ในวัดที่มีชื่อเสียงและเป็นแหล่งท่องเที่ยว

2.24.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

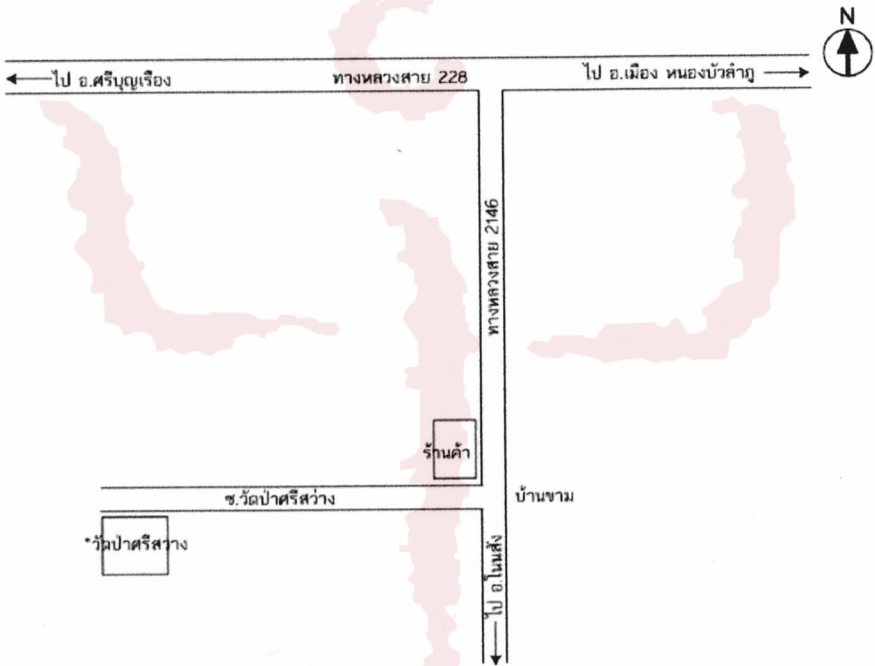
ไม่มี

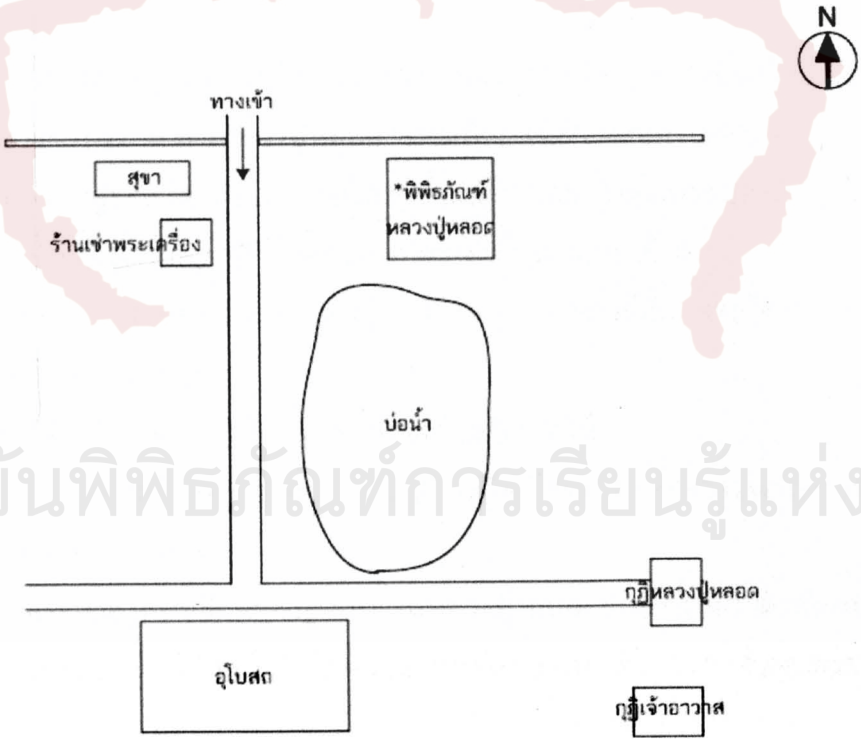
2.25 พิพิธภัณฑ์หลวงปู่หลอด ปโมทิตะเจดีย์

2.25.1 ที่อยู่และการติดต่อ วัดป่าศรีสว่างบ้านขาม ต.บ้านขาม อ.เมือง จ.หนองบัวลำภู 39000 โทรศัพท์ - โทรสาร - E-mail: - Website: -

2.25.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนที่วัดป่าศรีสว่างบ้านขาม

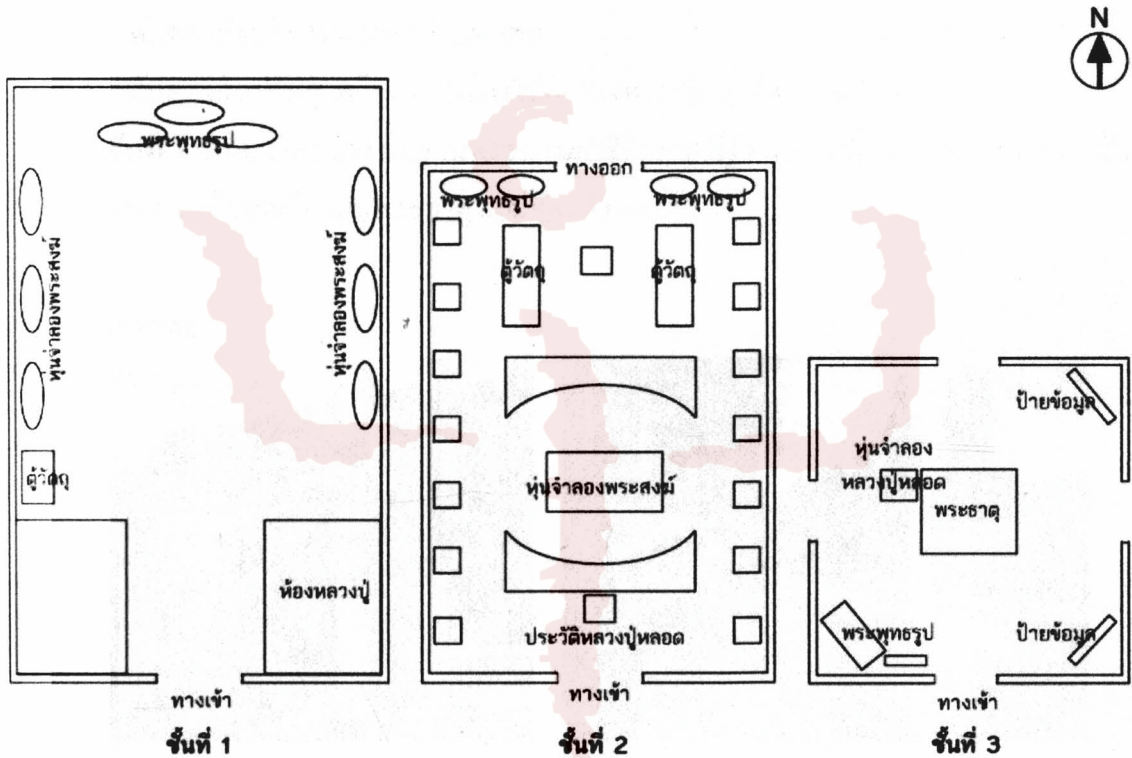

ผังบริเวณของวัดป่าศรีสว่างบ้านขาม

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.25.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

แผนผังอาคารจัดแสดง

ผังอาคารจัดแสดงพิพิธภัณฑ์หลวงปู่ตลอด “ปโมทิตะเจติย์”

พิพิธภัณฑ์หลวงปู่ตลอด “ปโมทิตะเจติย์” เป็นอาคาร 3 ชั้น สร้างขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมและจัดแสดงเรื่องราวชีวิตประวัติของหลวงปู่ตลอด “ปโมทิตะเจติย์” ตลอดจนพระสายวัดป่ารูปอื่น ๆ เช่น พระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต พระอาจารย์เสาร์ กันตสีโล และเจ้าคุณพระอุบาลีคุณูปมาจารย์ การจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์หลวงปู่ตลอด “ปโมทิตะเจติย์” ประกอบด้วย

ชั้นที่ 1 จัดแสดงรูปหล่อพระอาจารย์วัดป่าสายพระอาจารย์มั่น พระไตรปิฎก และวัตถุสิ่งของต่าง ๆ ที่ได้รับบริจาคมา

ชั้นที่ 2 เป็นชั้นจัดแสดงเป็นเรื่องราวและกลุ่มวัตถุ ดังนี้

- เรื่องราวชีวิตประวัติของหลวงปู่ตลอด ปโมทิตะ โดยแสดงเรื่องราวของหลวงปู่ตลอดและภาพจิรายัตรา ของหลวงปู่ตลอด

- เรื่องพระสายวัดป่า จัดแสดงรูปเหมือนหลวงปู่ตลอด พัดยศ ไบตราตั้งเป็นพระครู และแสดงรูปเหมือนพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต พระอาจารย์เสาร์ กันตสีโล และ เจ้าคุณพระอุบาลี คุณูปมาจารย์

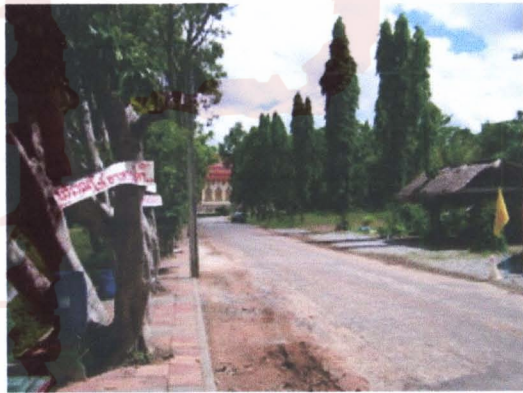
- ตู้แสดงพระพุทธรูปจากประเทศต่าง ๆ ที่หลวงปู่ได้รวบรวมไว้ ตลอดจนภาพพุทธประวัติ และชาดกในพระพุทธศาสนา

- ตู้แสดงอัฐบริวารของหลวงปู่หลอด

- ตู้แสดงศิลปวัตถุ เครื่องมือเครื่องใช้ เครื่องประดับ ลูกปัด ภาชนะต่าง ๆ

ชั้นที่ 3 เป็นมณฑปประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ อัฐิธาตุพระวัดป่าสายพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต ตลอดจนข้อมูลเกี่ยวกับพระธาตุ และศิลปวัตถุต่างๆ

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ภาพประตูทางเข้าวัดป่าศรีสว่าง

ภาพที่ 2 ภาพบริเวณภายในวัดป่าศรีสว่าง

ภาพที่ 3 ภาพอุโบสถของวัดป่าศรีสว่าง

ภาพที่ 4 ภาพพิพิธภัณฑ์หลวงปู่หลอด ปโมทิตะเจดีย์

1	2
3	4

2.25.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล : พระอธิการวิวัฒน์ อรรถธัมโม

ตำแหน่ง เจ้าอาวาสวัดป่าศรีสว่าง

หน่วยงาน : วัดป่าศรีสว่าง

2.25.5 วันเวลาเปิดทำการ ทุกวัน เวลา 08.30 – 16.30 น.

2.25.6 การเข้าชม

- ไม่เสียค่าเข้าชม
- จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วัน

2.25.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

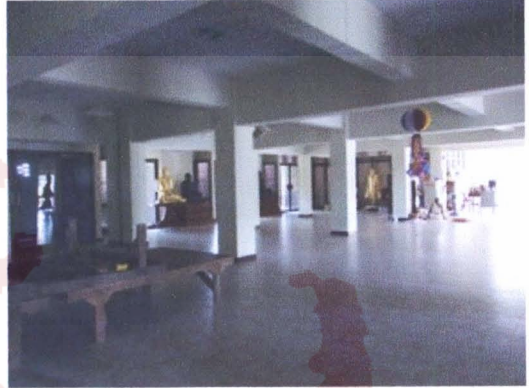
หลวงปู่หลอด ปโมทิตโต เป็นพระในสายวัดป่าที่มีชื่อเสียงในภาคอีสาน ท่านเป็นผู้ปฏิบัติดี และเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของชุมชนและสังคม ในช่วงที่ท่านยังมีชีวิตอยู่หลวงปู่หลอด ปโมทิตโต ได้ปรารถนาถึงการสร้างเจดีย์ขึ้น นางวลภา จุติกุล ผู้มีความเลื่อมใสศรัทธาในหลวงปู่หลอด ปโมทิตโต ได้เป็นประธานดำเนินการจัดสร้างเจดีย์ปโมทิตะเจดีย์ขึ้น และได้ทำพิธีวางศิลาฤกษ์เมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2539 โดยหลวงปู่หลอด ปโมทิตโต และหลวงปู่เสรี สีลวุฒโต เจ้าอาวาสวัดบูรพา าร่วมเป็นประธานในพิธีวางศิลาฤกษ์ หลังจากนั้นจึงเริ่มทำการตอกเสาเข็มเพื่อทำการก่อสร้างใช้งบประมาณทั้งสิ้น 700,000 บาท ต่อมาในปี พ.ศ. 2540 นางวลภา จุติกุล ได้ดำเนินการจัดฐินสามัคคีเพื่อรวบรวมปัจจัยจากผู้มีจิตศรัทธาในการดำเนินการก่อสร้างเจดีย์ ได้จำนวนเงิน 950,000 บาท แต่เจ้าภาพที่ดูแลการก่อสร้างมีปัญหาเรื่องการเงิน เพราะเป็นช่วงของเศรษฐกิจตกต่ำจึงหยุดการก่อสร้างไว้ชั่วคราว และภายหลังได้ดำเนินการจัดหาปัจจัยจากผู้มีจิตศรัทธา และสร้างสำเร็จในปี พ.ศ. 2546 เมื่อวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2546 ได้มีการอัญเชิญพระบรมสารีริกธาตุขึ้นประดิษฐานบนมณฑป และมีการสมโภชเจดีย์เป็นเวลา 3 วันคือตั้งแต่ วันที่ 28 – 30 มีนาคม พ.ศ. 2546

2.25.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- ชีวิตประวัติของหลวงปู่หลอด “ปโมทิตะเจดีย์” ตลอดจนพระสายวัดป่ารูปอื่น ๆ

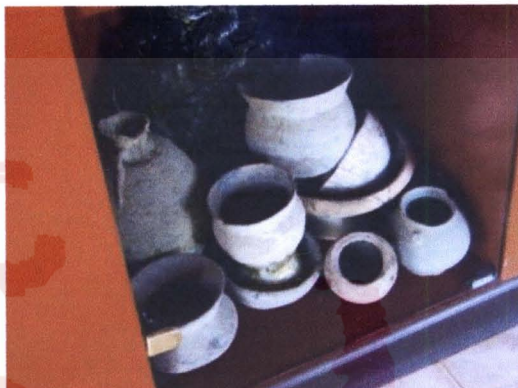
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

เครื่องปั้นดินเผา

โบราณวัตถุ

เครื่องใช้ในการศาสนา

ภาพถ่าย

เอกสารโบราณ

สิ่งของจำลอง

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

พระบรมสารีริกธาตุ สมเด็จพระญาณสังวร
สมเด็จพระสังฆราชฯ ทรงประทานเมื่อวันที่
6 มีนาคม พ.ศ.2546

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

● **นิทรรศการหมุนเวียน**

- ไม่มี

● **กิจกรรม**

- ไม่มี

2.25.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

ไม่มีการลงทะเบียนวัตถุ

2.25.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

● **ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ** ไม่มี

● **ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ** ไม่มี

2.25.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

● **จำนวนหน้าที่** รวม 1 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้ แม่ชีสง่า รอดเที่ยง เป็นหัวหน้าแม่ชี ดูแลสถานที่ ทำความสะอาดทั่วไป

● **ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ**

1. บุคคลทั่วไป

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ไม่มีการบันทึก

● **การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์**

1. มีลานจอดรถ

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

1. เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
2. หนังสือนำชมพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
3. สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ไม่มี
4. มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้ ป้ายโฆษณา และสื่อบุคคล

- มีการจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, ชุมชน และองค์กรเอกชน
2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.25.12 แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง
ไม่มี

2.25.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

ไม่มี เนื่องจากได้รับการสนับสนุนจากองค์กรต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ

2.25.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

- จุดอ่อน

- พิพิธภัณฑ์ตั้งอยู่ห่างไกลจากชุมชนเมือง เดินทางเข้าถึงยาก

- จุดแข็ง

- เป็นวัดที่มีชื่อเสียงและเป็นแหล่งท่องเที่ยว มีคนมาเยี่ยมชมอย่างสม่ำเสมอ

2.25.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

ไม่มี

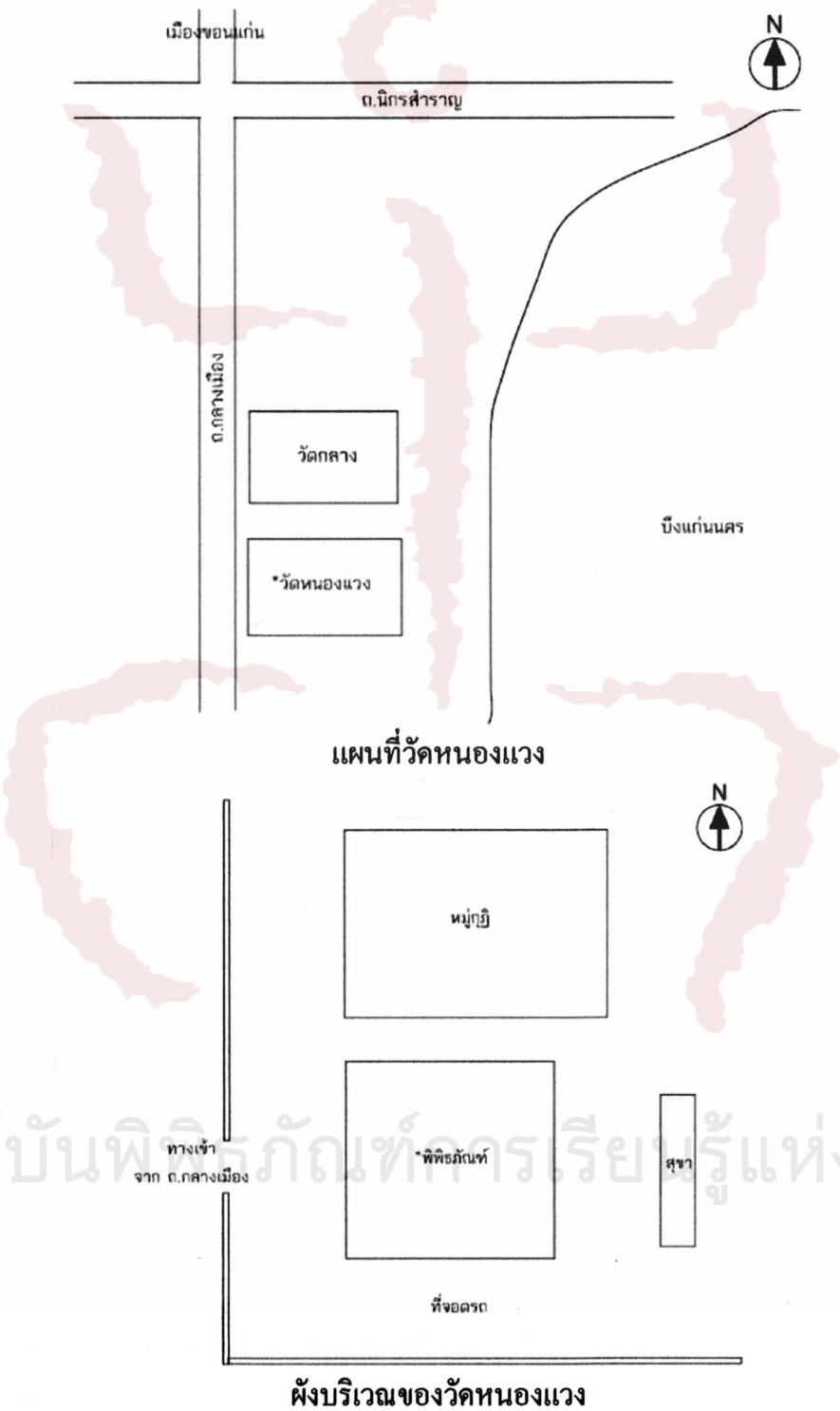
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.26 พระมหาธาตุแก่นนครอนุสรณ์สาธุชน (หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดหนองแวง)

2.26.1 ที่อยู่และการติดต่อ 593 วัดหนองแวง ถ.กลางเมือง ต.ในเมือง จ.ขอนแก่น 40000

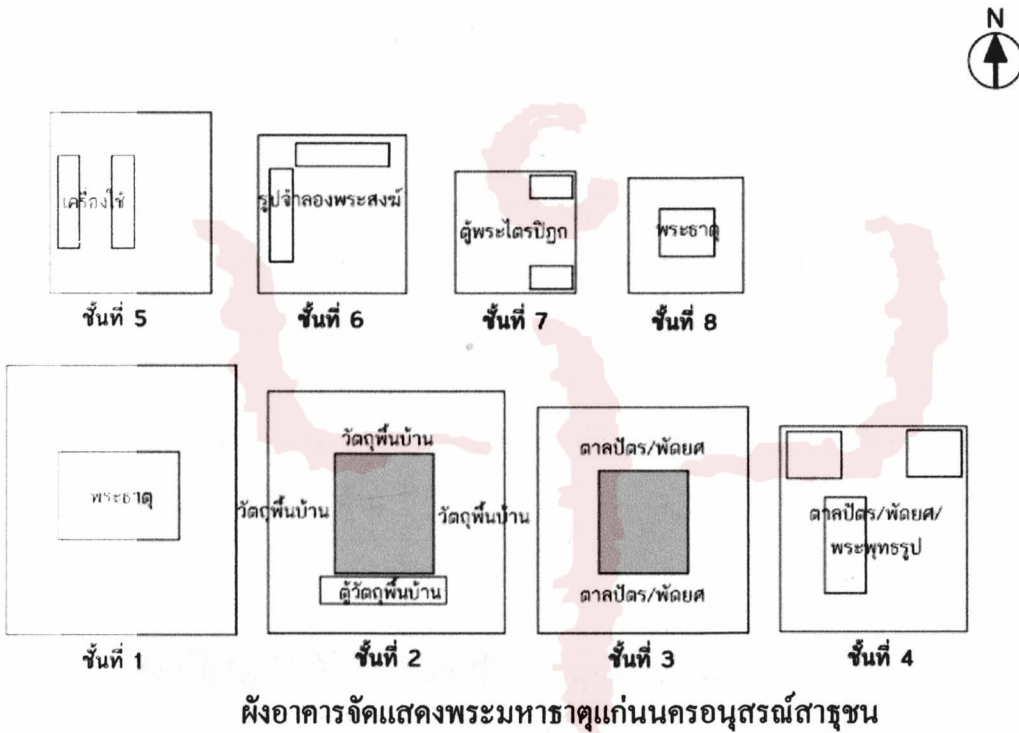
โทรศัพท์ 086-2192485, 043-224479, 043-221664 โทรสาร 043-222448 E-mail: - Website:

2.26.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

2.26.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

แผนผังอาคารจัดแสดง

พระมหาธาตุแก่นนครอนุสรณ์สาธุชน (หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดหนองแวง) หรือ พระธาตุเก่าชั้น เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กก่ออิฐถือปูน มีเรือนยอดเป็นทรงเจดีย์โดยจำลองแบบจากพระธาตุขามแก่น มีพระจุลธาตุ 4 องค์ ตั้งอยู่ 4 มุมและมีกำแพงแก้วพญานาค 7 เศียรล้อมรอบ

ภายในมีการจัดแสดงและการจัดประโยชน์ใช้สอยทั้ง 9 ชั้น ดังนี้

ชั้นที่ 1 เป็นหอประชุม ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุเป็นประธานของอาคาร และมีพระประธาน 3 องค์ บานประตู หน้าต่าง แกะสลักภาพนันทนาการเรื่องจำปาสดัน โดยเฉพาะบานประตูแกะสลักภาพ 3 มิติและมีจิตรกรรมฝาผนังเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของเมืองขอนแก่น ตลอดจนประเพณีและวิถีชีวิตในอดีตถึงปัจจุบัน

ชั้นที่ 2 เป็นหอพิพิธภัณฑ์อีสาน จัดแสดงเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ พร้อมแผ่นป้ายข้อมูลแสดงรูปแบบเรือนอีสาน การทำนาของชาวอีสาน และการเลี้ยงตัวไหม ส่วนบานประตูหน้าต่างเขียนลวดลายเบญจรงค์และภาพแกะสลักนันทนาการเรื่องสังคัลปิชัย

ชั้นที่ 3 เป็นหอปริยัติธรรม จัดแสดงศาลปัดร พัลลศ และใบตราตั้งต่าง ๆ ส่วนบานประตูหน้าต่างเขียนลวดลายเบญจรงค์และภาพแกะสลักนันทนาการเรื่องนางผมหมอม

ชั้นที่ 4 เป็นหอปริยัติธรรม จัดแสดงเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ เช่น ขุดน้ำชา ตู้ไม้ ส่วนบานประตูหน้าต่างภาพพระประจำวันเกิด เทพประจำทิศและตัวฟุ้ง-ตัวเสวย

ชั้นที่ 5 เป็นหอพิพิธภัณฑสถาน จัดแสดงรูปหล่อของพระสงฆ์รูปสำคัญ และมีบริการของหลวงปู่พระครูปลัดนุชา สมโน อดีตเจ้าอาวาสวัดรูปที่ 6 ส่วนบานประตูหน้าต่างแกะสลักภาพพุทธชาดก

ชั้นที่ 6 เป็นหอพระอุปัชฌายาจารย์ ส่วนบานประตูหน้าต่างแกะสลักนิทานชาดกเรื่องเวสสันดร

ชั้นที่ 7 เป็นหอพระอรหันตสาวก ส่วนบานประตูหน้าต่างแกะสลักนิทานเรื่องพระเตย์มีใบ้

ชั้นที่ 8 เป็นหอพระธรรม เป็นที่รวบรวมพระธรรม คัมภีร์สำคัญทางพระพุทธศาสนา มีพระไตรปิฎก ฯลฯ ส่วนบานประตูแกะสลักรูปพรหม 16 ชั้น

ชั้นที่ 9 เป็นหอพระพุทธ ตรงกลางมีนุชบกบรรจุพระบรมสารีริกธาตุของพระพุทธเจ้า และพระธาตุต่าง ๆ ส่วนบานประตูแกะสลักภาพ 3 มิติ รูปพรหม 16 ชั้น และสามารถชมทัศนียภาพของตัวเมืองขอนแก่นได้ทั้ง 4 ด้าน

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ภาพป้ายพระมหาธาตุแก่นนคร

ภาพที่ 2 ภาพบริเวณวัดหนองแวง

ภาพที่ 3 ภาพพระมหาธาตุแก่นนครอนุสรณ์สาธุชน

ภาพที่ 4 ภาพพระมหาธาตุแก่นนครอนุสรณ์สาธุชน (หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดหนองแวง)

1	2
3	4

2.26.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล : พระเทพวงศาจารย์ (คุณ ชันติโก)

ตำแหน่ง เจ้าอาวาสวัดหนองแขวง

หน่วยงาน : วัดหนองแขวง

2.26.5 วันเวลาเปิดทำการ ทุกวัน เวลา 08.00 - 18.00 น.

2.26.6 การเข้าชม

- ไม่เก็บค่าเข้าชม
- จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วัน

2.26.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

พระมหาธาตุแก่นนครอนุสรณ์สาธุชน (หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดหนองแขวง) ก่อตั้งขึ้น ในปี พ.ศ.2532 ซึ่งเป็นช่วงที่เมืองขอนแก่นครบรอบ 200 ปี ในครั้งนั้น พระเทพวงศาจารย์ (คุณ ชันติโก) เจ้าอาวาสวัดหนองแขวงได้ระดมทุนทรัพย์จากผู้มีจิตศรัทธาสมทบทุนก่อสร้างพระมหาธาตุฯ โดยใช้งบประมาณ จำนวน 47,804,888 บาท และได้รับความร่วมมือจากคณะสถาปัตยกรรม คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น กรมการศาสนา และกรมศิลปากร ในด้านการออกแบบและสรรหาทุนในการก่อสร้าง และยังมีการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น สภาวัฒนธรรมจังหวัดขอนแก่น สำนักงานศึกษาธิการ หอวัฒนธรรมอีสาน ศูนย์วัฒนธรรม ตลอดจนหน่วยงานเอกชน และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมจนสำเร็จ โดยมีสมเด็จพระพุฒาจารย์ (อาจ อาสภมหาเถร) มาเป็นองค์ประธานเปิดงาน และมีสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สดียงมาเป็นองค์ประธานในการยกเสาเอกเสาโท เมื่อวันที่ 8 - 12 ธันวาคม พ.ศ.2532

วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งพระมหาธาตุแก่นนครอนุสรณ์สาธุชน (หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดหนองแขวง) คือ

1. เพื่อน้อมถวายเป็นพุทธบูชาแด่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และพระอรหันต์สาวก
2. เพื่อทูลถวายเป็นพระราชสักการะ มหามงคลเทิดพระเกียรติ แด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ในวโรกาสครองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี

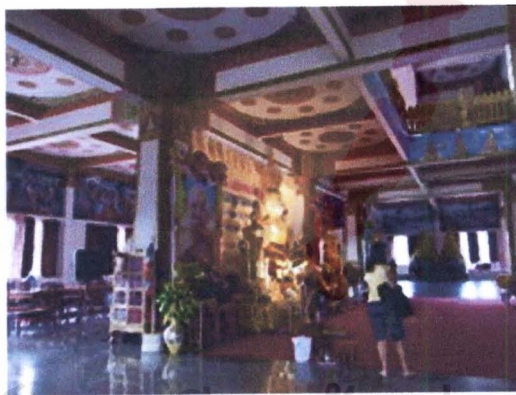
3. เพื่อทูลถวายเป็นพระสักการแด่เจ้าพระคุณสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช องค์ที่ 19 ในวโรกาสเจริญพระชนมายุครบ 84 พรรษา และสมเด็จพระสังฆราชทุก ๆ พระองค์
4. เพื่อเป็นมหามงคลานุสรณ์ ครบ 200 ปี เมืองขอนแก่น
5. เพื่อเป็นอนุสรณ์สาธุชนต้นตระกูลของแต่ละตระกูล
6. เพื่อเป็นสถานศึกษา อบรมพระปรีชาธรรม ปฏิบัติธรรมและปฏิบัติวัชรธรรม
7. เพื่อเป็นศูนย์รวมศิลปวัฒนธรรม
8. เพื่อเป็นมรดกแก่นุชน
9. เพื่อเป็นปูชนียสถานทัศนศึกษาดึงดูดนักท่องเที่ยวมาสู่ท้องถิ่น

2.26.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- ประวัติและวิวัฒนาการของเมืองขอนแก่น
- วิถีชีวิตของชาวเมืองขอนแก่น
- วัฒนธรรมและประเพณีของชาวเมืองขอนแก่น

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

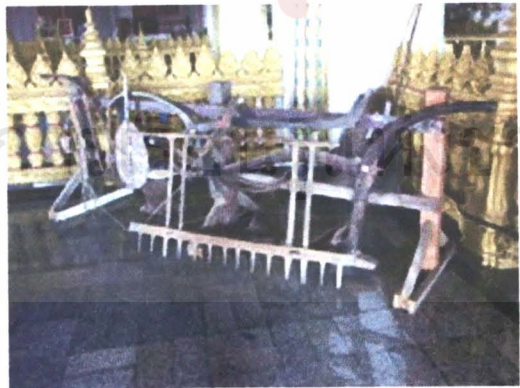

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัดอุตะสม

เครื่องปั้นดินเผา

เครื่องมือในการเกษตร

เครื่องมือประมง

เครื่องมือทอผ้า

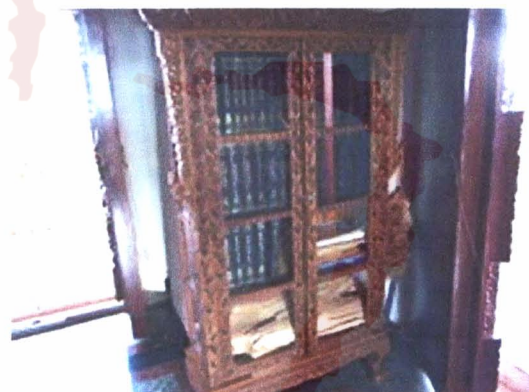
เครื่องดนตรี

เครื่องจักสาน

เครื่องใช้ในการศาสนา

เอกสารโบราณ

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

พระบรมสารีริกธาตุของพระพุทธเจ้า

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

- นิทรรศการหมุนเวียน

-ไม่มี

- กิจกรรม

-ไม่มี

2.26.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

ไม่มีการลงทะเบียนวัตถุ

2.26.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ ไม่มี

- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ ไม่มี

2.26.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

- จำนวนหน้าที่ รวม 1 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้ ดูแลสถานที่และทำความสะอาด

- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1. บุคคลทั่วไป

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ไม่มีการบันทึก

- การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

1. มีลานจอดรถ

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

1. เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
2. หนังสือนำชมพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
3. สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ไม่มี
4. มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้ หนังสือพิมพ์, วิทยุ, โทรทัศน์, จดหมายข่าว, ป้ายโฆษณา, Website และสื่อบุคคล

- มีการจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน, มหาวิทยาลัย, ห้างสมุด, พิพิธภัณฑ์, ชุมชน และองค์กรเอกชน
2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.26.12 แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

โสมมูลมังเมืองขอนแก่น

2.26.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

ไม่มี เนื่องจากได้รับความร่วมมือในด้านต่างๆ จากประชาชนและหน่วยงานต่างๆ เสมอ

2.26.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

- จุดอ่อน

- ไม่มีเนื้อหาของนิทรรศการที่ชัดเจน

- จุดแข็ง

- มีทำเลเหมาะสม ตั้งอยู่กลางใจเมือง การเดินทางไปมาสะดวก

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.26.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

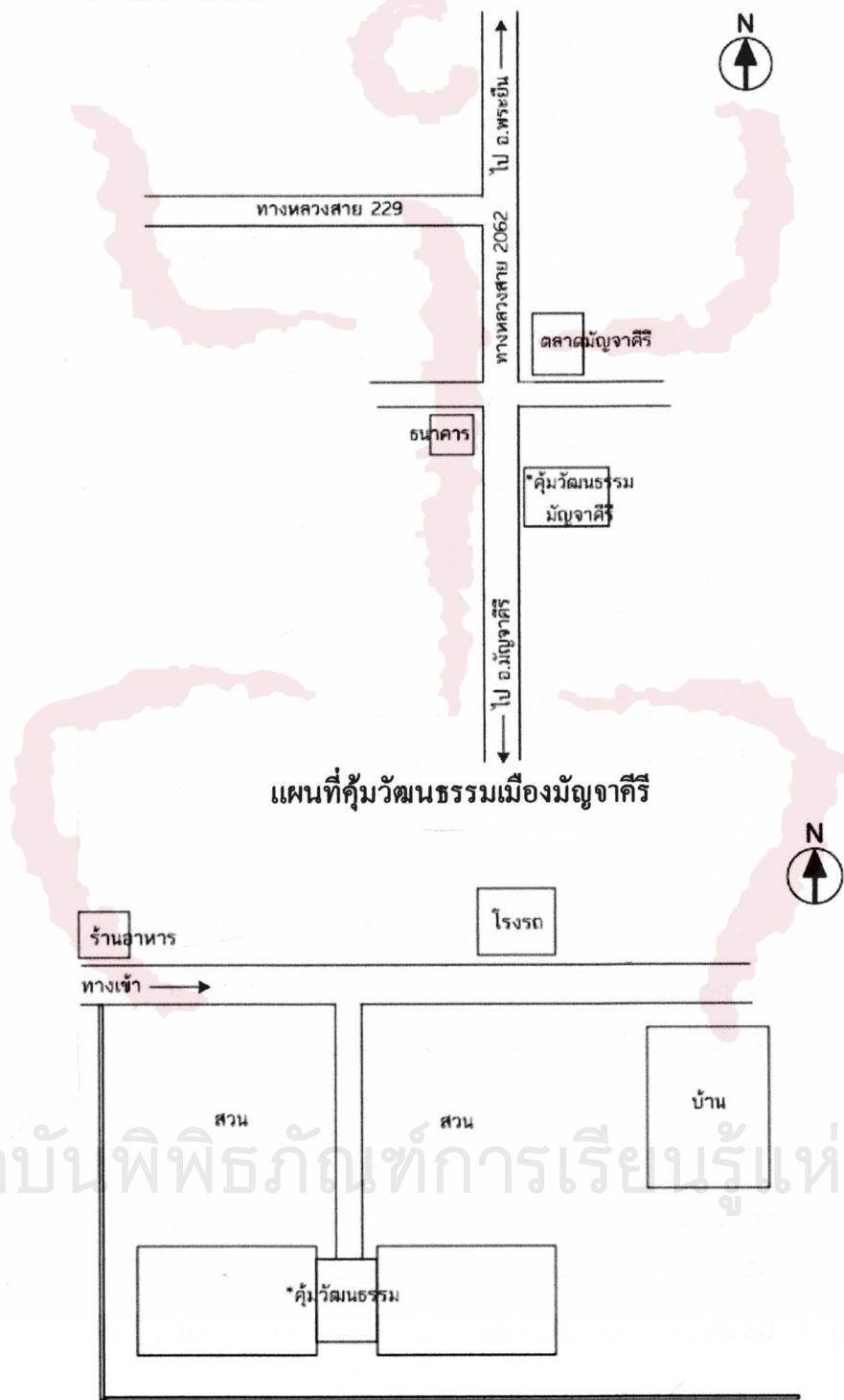
ไม่มี

2.27 **คุ้มวัฒนธรรมเมืองมัญจาคีรี**

2.27.1 ที่อยู่และการติดต่อ 265 ถ.เกษตรวิวัฒนา หมู่ 13 บ้านหัน ต.กุดเค้า อ.มัญจาคีรี

จ.ขอนแก่น 40160 โทรศัพท์ 089-2783602 โทรสาร - E-mail: - Website: -

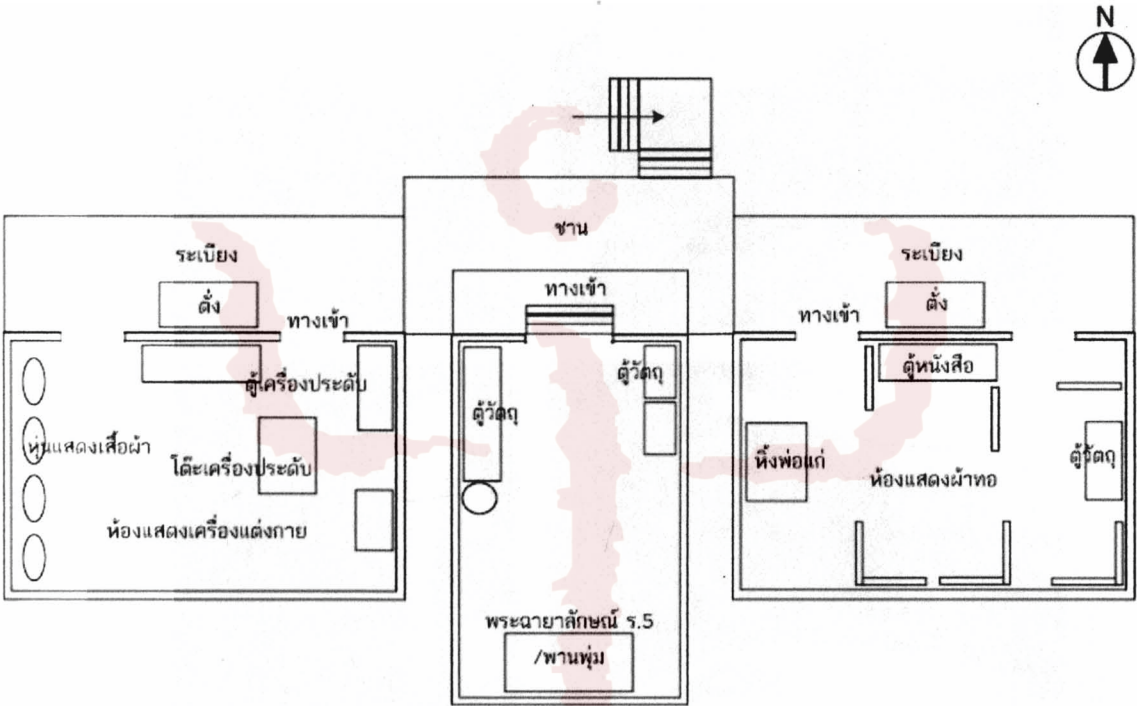
2.27.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

ผังบริเวณของคุ้มวัฒนธรรมเมืองมัญจาคีรี

2.27.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

แผนผังอาคารจัดแสดง

ผังอาคารจัดแสดงคุ้มวัฒนธรรมเมืองมัญจาคีรี

คุ้มวัฒนธรรมเมืองมัญจาคีรีเป็นเรือนไม้จำนวน 2 หลัง โดยมีเส้าข้าวซึ่งดัดแปลงเป็นห้องพระตั้งอยู่ตรงกลางระหว่างเรือน 2 หลัง ได้ถนุเรือนและเส้าข้าวเป็นพื้นที่เปิดโล่งใช้จัดแสดงนิทรรศการย่อย ทำกิจกรรม หรือใช้ต้อนรับผู้มาเยือน เรือนทั้ง 2 หลังและเส้าข้าวมีการจัดแสดงวัตถุ ดังนี้

เส้าข้าว จัดแสดงเครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนภาพถ่ายของเจ้าเมือง และคณะอัญญาสี่เรือนหลังที่ 1 จัดแสดงผ้าพื้นเมืองโบราณ และผ้าพื้นเมืองที่ชนะการประกวดผ้าทอ ตลอดจนหนังสือต่างๆ เครื่องมือเครื่องใช้ในครัวเรือนของคนสมัยก่อน เช่น หีบเหล็กโบราณ เตียงไม้ ตู้ไม้ จักรยาน หีบหมาก

เรือนหลังที่ 2 จัดแสดงเครื่องแต่งกายนาฏศิลป์ประยุกต์ ส่วนใต้ถุนเรือน มีการจัดแสดงเครื่องมือทอผ้า เช่น กี่ ฝีม กระสวย อัก เครื่องมือทำนา เช่น แอก คราด ไถ ไม้ตีข้าว เครื่องมือหาลา เช่น เรือหาลา สุ่ม แห สวิง ข้อง จั่น ลอบ โบราณวัตถุที่พบในพื้นที่มัญจาคีรี แผ่นป้ายข้อมูลเกี่ยวกับวัดป่ามัญจาคีรี แหล่งท่องเที่ยวของมัญจาคีรี

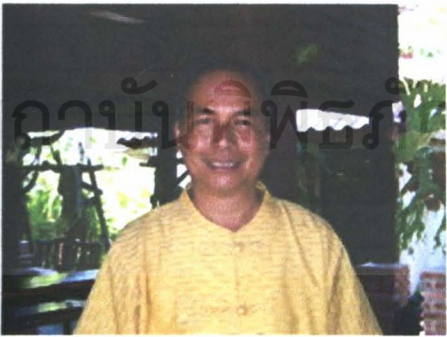
ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ภาพบริเวณด้านหน้าคั้มวัฒนธรรมเมืองมัญจาคีรี
ภาพที่ 2 ภาพคั้มวัฒนธรรมเมืองมัญจาคีรี
ภาพที่ 3 ภาพเรือนหลังที่ 1
ภาพที่ 4 ภาพเรือนหลังที่ 2

1	2
3	4

2.27.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล : คุณสุรศักดิ์ ธาดา
ตำแหน่ง : เจ้าของคั้มวัฒนธรรมเมืองมัญจาคีรี
หน่วยงาน : เอกชน

2.27.5 วันเวลาเปิดทำการ วันเสาร์ – อาทิตย์และวันหยุดนักขัตฤกษ์ เวลา 09.00 – 16.00 น.
กรุณาแจ้งล่วงหน้าก่อนเข้าเยี่ยมชม

2.27.6 การเข้าชม

- ไม่เก็บค่าเข้าชม
- จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วัน

2.27.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

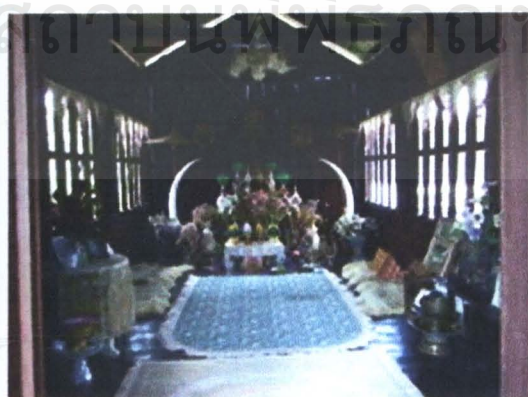
คุ้มวัฒนธรรมเมืองมัญจาคีรี ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ.2547 โดยอาจารย์สุรศักดิ์ ธาดา ซึ่งเป็นเชื้อสายลูกหลานอัญญาสี่ (กรมการเมือง) ของเมืองมัญจาคีรี รุ่นที่ 5 สาเหตุที่ก่อตั้งคุ้มวัฒนธรรมขึ้นมาเนื่องจากได้รับมรดกจากบรรพบุรุษ เป็นเล้าข้าวและบ้านอีสานจำนวน 2 หลังซึ่งเป็นบ้านของคณะอัญญาสี่ หรือกรมการเมืองมัญจาคีรี (ช่วงก่อนการปฏิรูปการปกครองหัวเมืองในภาคอีสาน) ซึ่งบ้านทั้ง 2 หลังนี้มีสภาพชำรุดทรุดโทรม จึงมีแนวคิด ที่จะปรับปรุงบ้านและคิดว่าเมืองมัญจาคีรีควรมีแหล่งรวบรวมข้อมูลของท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นประวัติศาสตร์เมืองมัญจาคีรี ข้อมูล ที่เกี่ยวข้องกับเมืองมัญจาคีรี รวมถึงเครื่องมือเครื่องใช้ของเจ้าเมือง ตลอดจนเครื่องมือเครื่องใช้พื้นบ้านเมืองมัญจาคีรีในสมัยก่อน อาจารย์สุรศักดิ์ ธาดาจึงได้เก็บสะสมวัตถุมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 นอกจากวัตถุที่มีมาแต่เดิมแล้ว วัตถุบางส่วนได้มาจากการบริจาคจากชาวบ้าน และจากการขอซื้อจากชาวบ้าน

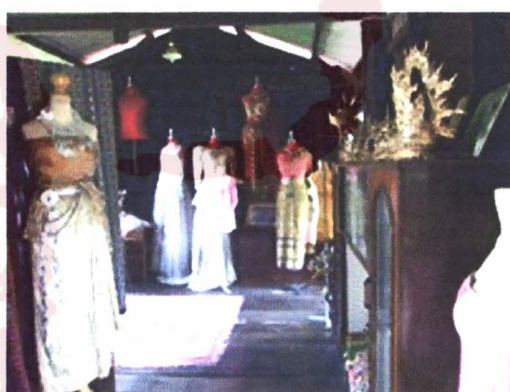
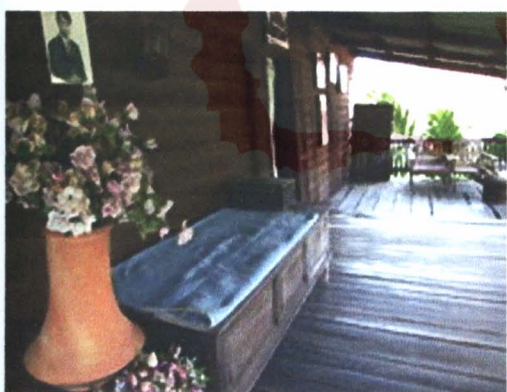
2.27.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- ประวัติและวิวัฒนาการ ทางด้านโบราณคดีและประวัติศาสตร์ของเมืองมัญจาคีรี
- วัฒนธรรมและประเพณี ของชาวเมืองมัญจาคีรี

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

เครื่องปั้นดินเผา

โบราณวัตถุ

เครื่องมือการเกษตร

เครื่องมือทอผ้า

เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

เครื่องแต่งกายและผ้าทอ

เครื่องดนตรีเครื่องประดับ

เครื่องจักสาน

ภาพถ่าย

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

ชิ้นส่วนภาชนะดินเผา มีลายเชือกทาบ พบที่
บริเวณเมืองเก่า อ.มัญจาคีรี จ. ขอนแก่น

นิทรรศการชั่วคราว/กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

- นิทรรศการหมุนเวียน

- ไม่มี

- กิจกรรม

- กิจกรรมค่ายนาฏศิลป์ วันที่ 3 – 20 เมษายน พ.ศ.2549

2.27.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

ไม่มีการลงทะเบียนวัตถุ

2.27.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ ไม่มี

- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ ไม่มี

2.27.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

- จำนวนหน้าที่ รวม 1 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้ นำชม จัดแสดง จัดหาวัตถุสิ่งของ และดูแลสถานที่
- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ
 1. บุคคลทั่วไป

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ไม่มีการบันทึก

- การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์
 1. มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย
 2. มีลานจอดรถ

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์
 1. เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
 2. หนังสือแนะนำพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
 3. สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ไม่มี
 4. มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้ หนังสือพิมพ์, Website และสื่อบุคคล
- มีการจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้
 1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ และมหาวิทยาลัย
 2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.27.12 แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

ไม่มี

2.27.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1. บุคลากร ปัจจุบันมีเพียงคนเดียว ไม่สามารถหาคนมาช่วยดูแลเมื่อเจ้าของต้องไปทำงานประจำได้
2. งบประมาณ ขาดงบประมาณสนับสนุนในด้านค่าสาธารณูปโภค เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟ
3. ขาดความรู้ในด้านการจัดการพิพิธภัณฑ์

2.27.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

● จุดอ่อน

- ยังไม่มีการประชาสัมพันธ์ จึงยังไม่มีคนรู้จัก

● จุดแข็ง

- มีทำเลเหมาะสม ตั้งอยู่กลางใจเมือง การเดินทางไปมาสะดวก

2.27.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

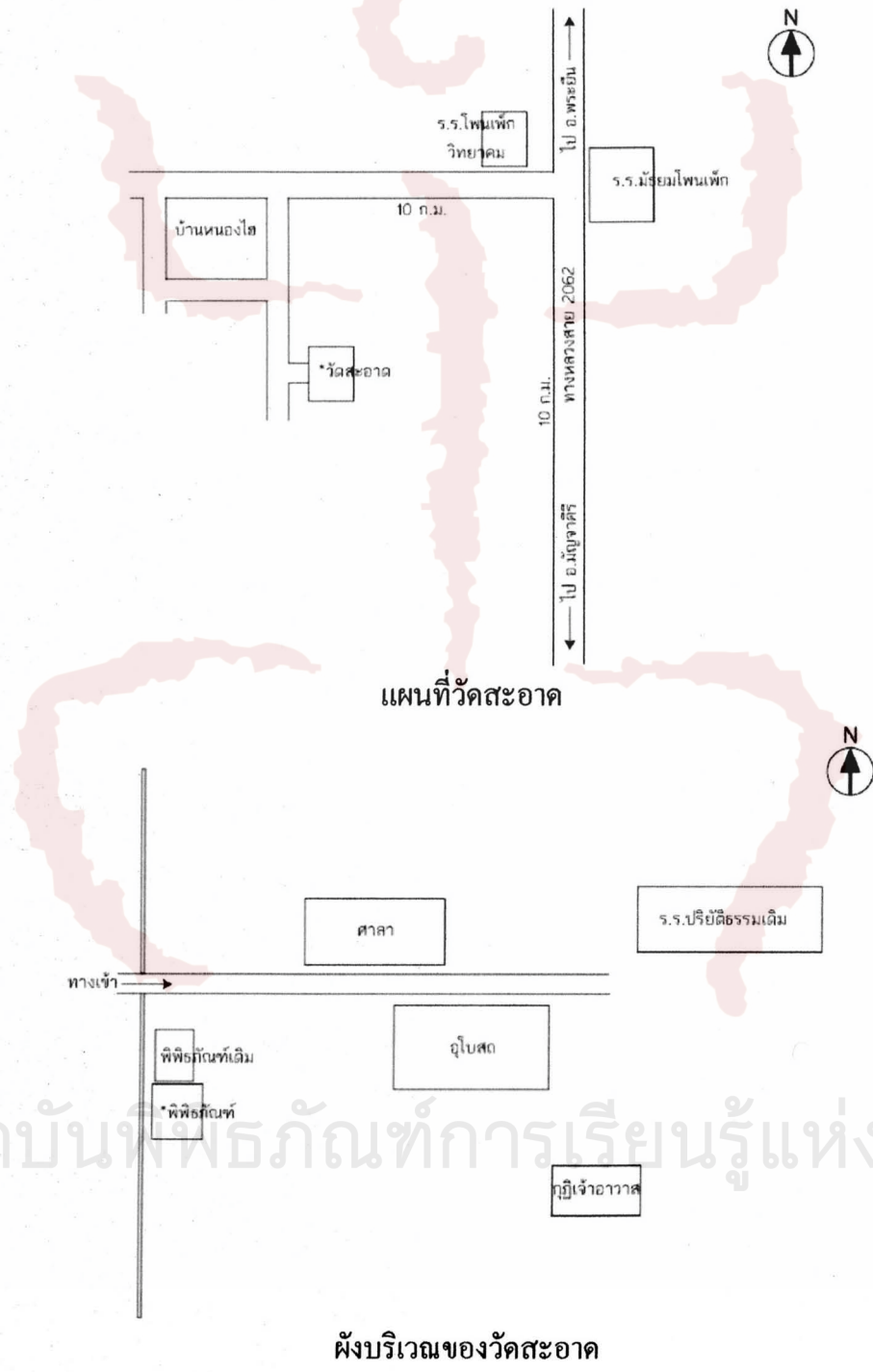
ไม่มี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.28 หออนุรักษ์มรดกพื้นบ้าน

2.28.1 ที่อยู่และการติดต่อ วัดสะอาด บ้านหนองไฮ ต.โพนเพ็ก อ.มัญจาคีรี จ.ขอนแก่น 40160 โทรศัพท์ 083-3508466 (พระเทพวงศาจารย์) โทรสาร - E-mail: - Website: -

2.28.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ภาพประตูทางเข้าวัดสะอาด

ภาพที่ 2 ภาพบริเวณวัดสะอาด

ภาพที่ 3 ภาพอาคารพิพิธภัณฑ์หลังเดิม

ภาพที่ 4 ภาพหออนุรักษ์มรดกพื้นบ้าน มีระเกตุ

1	2
3	4

2.28.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล : พระเทพวงศาจารย์

ตำแหน่ง เจ้าอาวาสวัดสะอาด

หน่วยงาน : วัดสะอาด

2.28.5 วันเวลาเปิดทำการ ทุกวัน ต้องติดต่อก่อนเข้าชม

2.28.6 การเข้าชม

- ไม่เก็บค่าเข้าชม
- จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วัน

2.28.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

หอออนุรักษ์มรดกพื้นบ้าน มีระเกตุ มีลักษณะเป็นอาคารชั้นเดียว ก่อตั้งขึ้นมาจากแนวความคิดของหลวงปู่จำปา อดีตเจ้าอาวาสวัดสะอาด เพื่อสะสมมรดกพื้นบ้านให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ของชุมชนบ้านหนองไฮ โดยท่านได้เริ่มสะสมศิลปวัตถุและโบราณวัตถุมาตั้งแต่ประมาณ ปี พ.ศ.2500 ส่วนใหญ่เป็นเครื่องมือเครื่องใช้ของชาวบ้านในแถบต.โพนเพ็ก ภายหลังหลวงปู่จำปาได้ถึงแก่กรรมภาพ พระอาจารย์สุพรรณ ปัญญูโร เจ้าอาวาสวัดสะอาดรูปต่อมาได้สืบทอดงานอนุรักษ์มรดกพื้นบ้าน โดยการประกาศขอรับบริจาคของเก่าจากชาวบ้านมาเก็บไว้ในหอออนุรักษ์มรดกพื้นบ้าน ในครั้งนั้นชาวบ้านให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี นอกจากนี้ทางวัดสะอาดยังได้ร่วมมือ กับสถานศึกษาในเขต ต.โพนเพ็กเพื่อให้หอออนุรักษ์มรดกพื้นบ้านเป็นศูนย์กลางการศึกษาวิตีชีวิตของคนในชุมชนในสมัยก่อน โดยผ่านเครื่องมือเครื่องใช้ในพิพิธภัณฑ์

ปัจจุบันหอออนุรักษ์มรดกพื้นบ้าน มีระเกตุ ไม่มีการเปิดใช้งาน เป็นเพียงการเก็บรักษาวัตถุสิ่งของไว้ตามอัตภาพ เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงเจ้าอาวาส

2.28.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- วิถีชีวิต ของชาวบ้านหนองไฮ
- วัฒนธรรมและประเพณี ของชาวบ้านหนองไฮ

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

เครื่องปั่นดินเผา

โบราณวัตถุ

เครื่องมือทอผ้า

เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

เครื่องทองเครื่องเงิน

เครื่องดนตรี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

เครื่องโลหะ

เครื่องจักสาน

เครื่องใช้ในการศาสนา

อาวุธ

นาฬิกา

เอกสารโบราณ

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

ธรรมมาสน์ของวัดสะอาด สร้างจากไม้ฝีมือช่างท้องถิ่น มีการแกะสลักและทาสี ปัจจุบันเลิกใช้งาน

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

● **นิทรรศการหมุนเวียน**

- ไม่มี

● **กิจกรรม**

- ไม่มี

2.28.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

ไม่มีการลงทะเบียนวัตถุ

2.28.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

● **ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ** ไม่มี

● **ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ** ไม่มี

2.28.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

● **จำนวนหน้าที่** รวม 1 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้ ดูแลรักษาความสะอาด

● **ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ**

1. นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา
2. นักศึกษาระดับอุดมศึกษา
3. บุคคลทั่วไป

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ไม่มีการบันทึก

- การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

1. มีลานจอดรถ

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

1. เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
2. หนังสือนำชมพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
3. สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ไม่มี
4. มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้ สื่อบุคคล

- มีการจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ พิพิธภัณฑ์ และชุมชน
2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.28.12 แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

ไม่มี

2.28.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1. การบริหารจัดการ เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงเจ้าอาวาส อีกทั้งเจ้าอาวาสรูปปัจจุบันไม่มีความสนใจในงานพิพิธภัณฑ์ จึงทำให้การบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์ไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง
2. บุคลากร ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในงานพิพิธภัณฑ์

2.28.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

- จุดอ่อน

- พิพิธภัณฑ์ตั้งอยู่ในชุมชนที่ห่างไกลจากถนนสายหลัก การเข้าถึงยาก และไม่มีป้ายแสดงทิศทาง

- จุดแข็ง

- มีวัดจัดแสดงที่น่าสนใจและบอกเล่าความเป็นมาของชุมชนและวัดได้ดี

2.28.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

ไม่มี

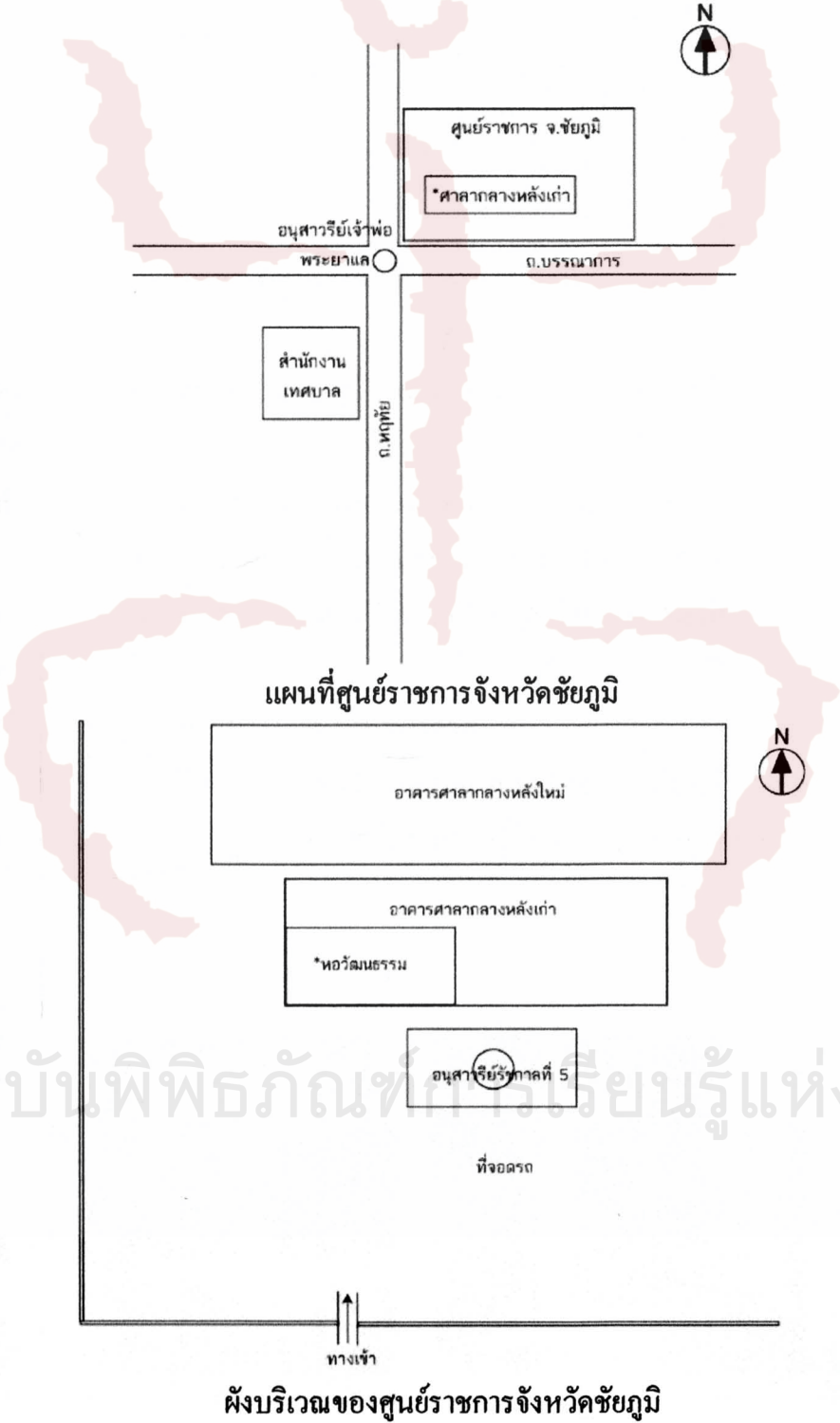
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.29 หอวัฒนธรรมนิทัศน์ จังหวัดชัยภูมิ

2.29.1 ที่อยู่และการติดต่อ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดชัยภูมิ ศาลากลางจังหวัดชัยภูมิ (หลังเดิม) ชั้นที่ 2 อ.เมือง จ.ชัยภูมิ 36000 โทรศัพท์ 044-812964 โทรสาร 044-812984

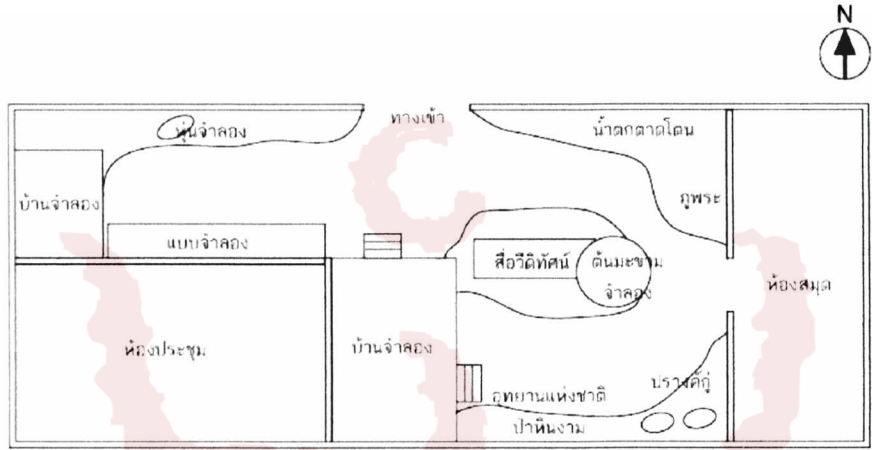
E-mail: chaiyaphum@m-culture.go.th Website: <http://intranet.m-culture.go.th/chaiyaphum>

2.29.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

2.29.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

แผนผังอาคารจัดแสดง

ผังอาคารจัดแสดงหอวัฒนธรรมนิทัศน์ จังหวัดชัยภูมิ

หอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดชัยภูมิดังอยู่ที่ชั้น 1 อาคารศาลากลางจังหวัดชัยภูมิหลังเดิม ภายในห้องจัดแสดง แบ่งพื้นที่เป็น 3 ส่วน คือ

ห้องนิทรรศการ จัดแสดงแบบจำลองแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดชัยภูมิ คือ น้ำตกคาดโดน และ อุทยานแห่งชาติป่าหินงาม แบบจำลองโบราณสถานโบราณวัตถุ คือ พระพุทธรูปปางปฐมเทศนา และ พระพุทธรูปปางสมาธิ แบบจำลองวิถีชีวิตภูมิปัญญาไทย ไม่ว่าจะเป็นบ้านจำลอง การทอผ้า การจักสาน อีกทั้งยังมีแบบจำลองเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ของเมืองชัยภูมิ นอกจากนี้ยังมี สื่อวีดิทัศน์แสดงข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับจังหวัดชัยภูมิ

แหล่งสืบค้นศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ในรูปแบบของสมุด (ยังไม่แล้วเสร็จ)

ห้องประชุม สำหรับการบรรยายพื้นฐานความรู้ที่เกี่ยวข้องกับนิทรรศการและจังหวัดชัยภูมิ (ยังไม่แล้วเสร็จ)

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ภาพศาลากลางจังหวัดชัยภูมิ (หลังเดิม)
ภาพที่ 2 ภาพสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดชัยภูมิ
ภาพที่ 3 ภาพทางเข้าหอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดชัยภูมิ
ภาพที่ 4 ภาพป้ายหอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดชัยภูมิ

1	2
3	4

2.29.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล : นางทัศนีย์ บุญปัด
ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดชัยภูมิ
หน่วยงาน : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดชัยภูมิ

2.29.5 ระยะเวลาเปิดทำการ วันจันทร์-ศุกร์ เวลา 08.30 – 16.30 น. กรุณาติดต่อล่วงหน้าเพื่อขอเข้าชม

2.29.6 การเข้าชม

- ไม่เสียค่าเข้าชม
- จดหมายขออนุญาต/โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 3 วัน

2.29.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

หอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดชัยภูมิก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ.2546 โดยใช้พื้นที่ของห้องคลังภายใน

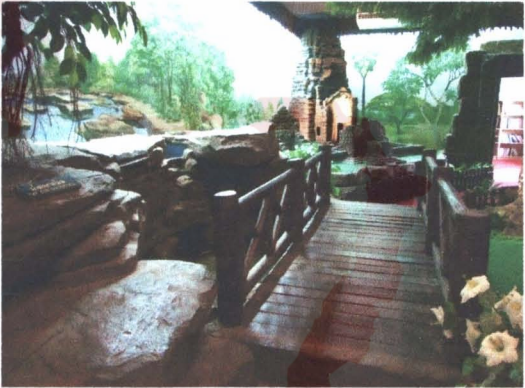
ศาลากลางจังหวัดชัยภูมิหลังเดิม มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอข้อมูลด้านศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น วิถีชีวิตของบรรพบุรุษ ตลอดจนแบบจำลองแหล่งโบราณสถาน โบราณวัตถุ และแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดชัยภูมิให้กับผู้สนใจ ประชาชนชาวชัยภูมิ และจังหวัดอื่นๆ ที่มาเยี่ยมชม ได้เรียนรู้ในรูปแบบการจำลองและสื่อวิทัศน์ ในการก่อสร้างใช้เวลาประมาณ 1 ปี 6 เดือน โดยการบริจาคเงินจากภาครัฐและเอกชนจำนวนทั้งสิ้น 1,414,000 บาท มีนางทัศนีย์ นุษปวัต เป็นผู้ประสานงานการก่อสร้าง หอวัฒนธรรมนิทัศน์จังหวัดชัยภูมิได้เปิดให้เข้าชมตั้งแต่วันที่ 12 สิงหาคม พ.ศ.2547 ใช้ชื่อว่า หอวัฒนธรรมนิทัศน์เฉลิมพระเกียรติ 12 สิงหาคมหาราชินี

2.29.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

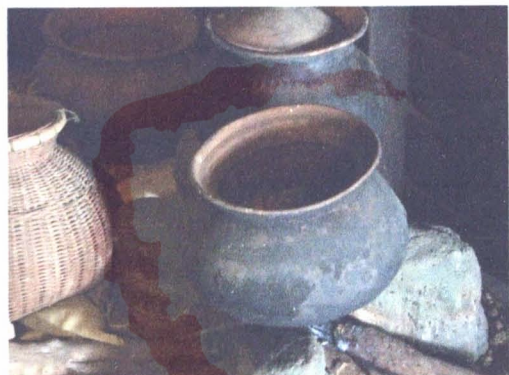
- ประวัติและวิวัฒนาการทางด้าน โบราณคดีและประวัติศาสตร์ของชัยภูมิ
- วัฒนธรรมและประเพณีของชัยภูมิ

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

เครื่องปั้นดินเผา

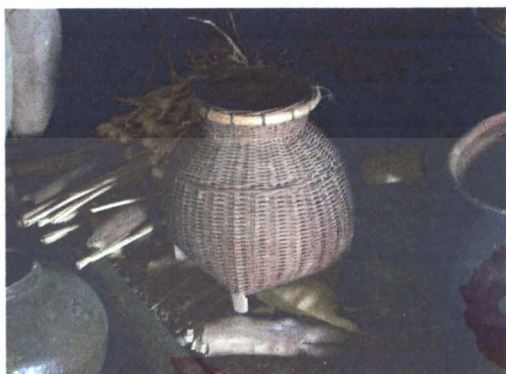
เครื่องมือประมง

เครื่องมือทอผ้า

เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

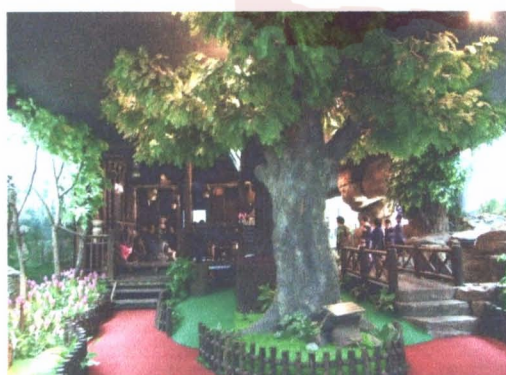

เครื่องจักสาน

สิ่งจำลอง

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

ต้นมะขามจำลอง ต้นมะขามที่แสดงเหตุการณ์
ในวันที่ 7 มีนาคม พ.ศ.2369 เจ้าอนุวงศ์ได้นำทัพ
มากวาดต้อนชาวนครราชสีมา ขุนภักดีชุมพล
(แล) ส่งทหารไปช่วยคุณหญิงโม เจ้าอนุวงศ์จึงให้
ทหารลาวจับนายแลไปประหารชีวิตได้ต้นมะขาม
ใหญ่ ริมหนองปลาเฒ่า

นิทรรศการชั่วคราว/กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

● นิทรรศการหมุนเวียน

- ไม่มี

● กิจกรรม

- ไม่มี

2.29.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

ไม่มีการลงทะเบียนวัตถุ

2.29.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

● ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ ไม่มี

- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัสดุสิ่งของ ไม่มี

2.29.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

- จำนวนหน้าที่ รวม 6 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้ ประสานงาน บรรยาย นำชมสถานที่
- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ
 1. นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา
 2. บุคคลทั่วไป

สถิติผู้เข้าชมต่อปี
ไม่มีการบันทึก
- การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์
 1. มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย
 2. มีศูนย์ค้นคว้าข้อมูล

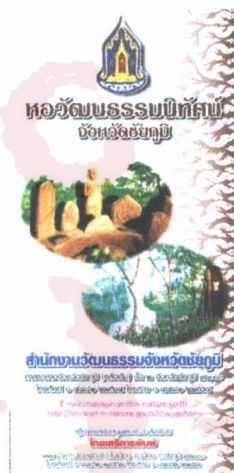
3. มีลานจอดรถ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

1. เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ (แจก) แผ่นพับภาษาไทย

2. หนังสือแนะนำชมพิพิธภัณฑ์ ไม่มี

3. สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ไม่มี

4. มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้ วิทยุ, Website และสื่อบุคคล

- มีการจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน, ชุมชน และองค์กรเอกชน

2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.29.12 แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

ค่านักเที่ยว

2.29.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1. งบประมาณ ขาดงบประมาณสนับสนุนในด้านค่าสาธารณูปโภค เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าใช้จ่ายต่างๆ ตลอดจนการพัฒนา เนื่องจากไม่มีความร่วมมือจากทางจังหวัดชัยภูมิ ต้องทำการรับบริจาคเงินเพื่อสนับสนุนด้วยตนเอง
2. ขาดการทำนุบำรุงรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และเครื่องเสียง

2.29.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

- **จุดอ่อน**

- มีพื้นที่สำหรับจัดนิทรรศการค่อนข้างจำกัด เนื่องจากอาคารเป็นอาคารเก่าแก่ ไม่สามารถขยายได้

- **จุดแข็ง**

- มีทำเลเหมาะสม ตั้งอยู่ใจกลางเมือง การเดินทางไปมาสะดวก

2.29.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

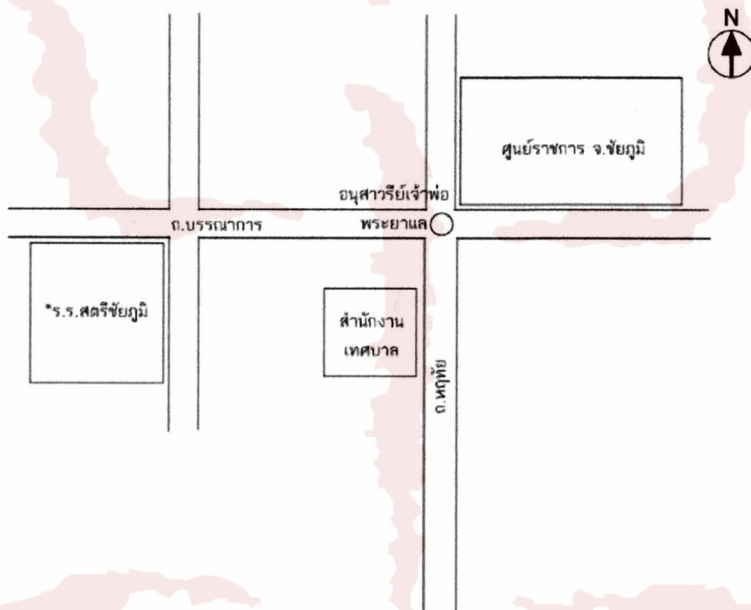
ต้องการพัฒนาเป็นแหล่งรวบรวมความรู้ของชัยภูมิ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

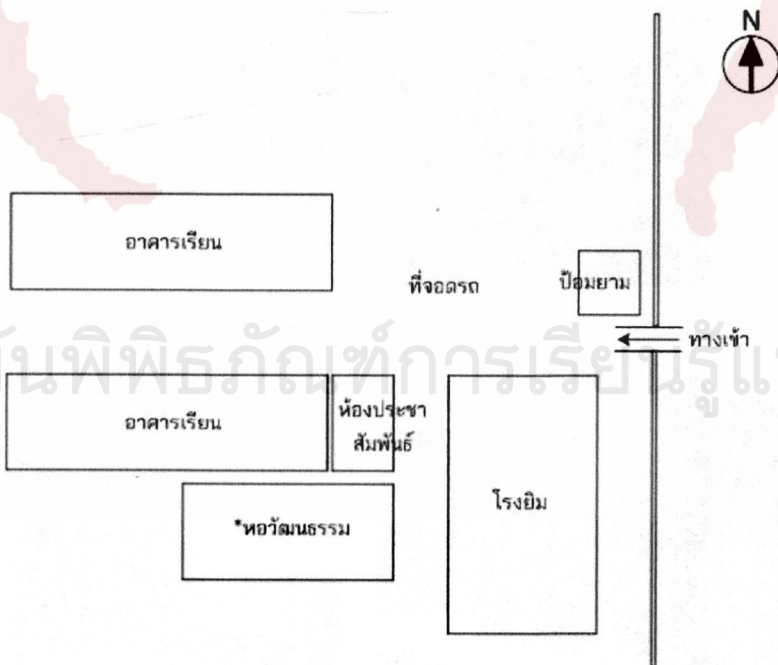
2.30 หอวัฒนธรรมนิทัศน์ ศูนย์วัฒนธรรม จังหวัดชัยภูมิ

2.30.1 ที่อยู่และการติดต่อ โรงเรียนสตรีชัยภูมิ ถ.บรรณาการ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ชัยภูมิ 36000 โทรศัพท์ 044-811162, 081-7892618 (อาจารย์วิไล วรรณบุษปวีช) โทรสาร - E-mail: - Website: -

2.30.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนที่โรงเรียนสตรีชัยภูมิ

ผังบริเวณของโรงเรียนสตรีชัยภูมิ

ภาพที่ 1 ภาพด้านหน้าโรงเรียนสตรีชัยภูมิ

ภาพที่ 2 ภาพป้ายโรงเรียนสตรีชัยภูมิ

ภาพที่ 3 ภาพภายในโรงเรียนสตรีชัยภูมิ

ภาพที่ 4 ภาพหอวัฒนธรรมนิทัศน์ ศูนย์วัฒนธรรม จังหวัดชัยภูมิ

1	2
3	4

2.30.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล : อาจารย์ยวีไล วรรณบุษปวิช และอาจารย์สมพงศ์ ศรีพล

ตำแหน่ง อาจารย์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หน่วยงาน : โรงเรียนสตรีชัยภูมิ

2.30.5 วันเวลาเปิดทำการ วันจันทร์-ศุกร์ เวลา 08.30 – 16.30 น. กรุณาติดต่อล่วงหน้าเพื่อขอเข้าชม

2.30.6 การเข้าชม

- ไม่เสียค่าเข้าชม
- จดหมายขออนุญาต/โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วัน

2.30.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

หอวัฒนธรรมนิทัศน์ ศูนย์วัฒนธรรม จังหวัดชัยภูมิ ก่อตั้งขึ้นตามวิสัยทัศน์ของโรงเรียนสตรีชัยภูมิ โดยสืบเนื่องจากการประกาศใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยศูนย์วัฒนธรรม พ.ศ. 2526 โดยปรับปรุงโครงสร้างคณะกรรมการวัฒนธรรมจังหวัดให้สัมพันธ์และสอดคล้องกับนโยบายมากที่สุด ใน พ.ศ. 2529 ได้มีการประกาศใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยศูนย์วัฒนธรรม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2529 โดยระบุว่าในจังหวัดต้องมีศูนย์วัฒนธรรม 2 ระดับ คือ ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดและ ศูนย์วัฒนธรรมอำเภอ โดยใช้สถาบันสูงสุดในท้องถิ่นเป็นหลัก เช่น สถาบันราชภัฏ (วิทยาลัยครู) โรงเรียนมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัย ฯลฯ โรงเรียนสตรีชัยภูมิจึงได้รับมอบหมายให้ก่อตั้งเป็นที่ตั้งศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดชัยภูมิจีน

ในการก่อสร้างศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดชัยภูมิได้ใช้ห้องสำเนาเอกสารปรับปรุงให้เป็นห้องศูนย์วัฒนธรรม โดยมีลักษณะเป็นอาคารไม้ชั้นเดียว งบประมาณในการจัดสร้างได้รับมา 2 ส่วน คือ งบประมาณจากสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด กระทรวงวัฒนธรรม และงบประมาณจากโรงเรียน ปีละ 20,000 บาท เพื่อนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมของโรงเรียนและกิจกรรมของศูนย์วัฒนธรรม

วัตถุประสงค์ในการจัดแสดงส่วนใหญ่ได้มาจากการบริจาคจากทั้งครู นักเรียน และชาวบ้าน ปัจจุบันหอวัฒนธรรมนิทัศน์ ศูนย์วัฒนธรรม จังหวัดชัยภูมิ ได้ก่อตั้งชมรมรักษ์ไทย โดยการนำของ อาจารย์จำนวน 5 คน มีสมาชิกเป็นนักเรียน 63 คนเพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่น

2.30.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- ประวัติและวิวัฒนาการ ทางด้านประวัติศาสตร์ของชัยภูมิ

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

เครื่องปั้นดินเผา

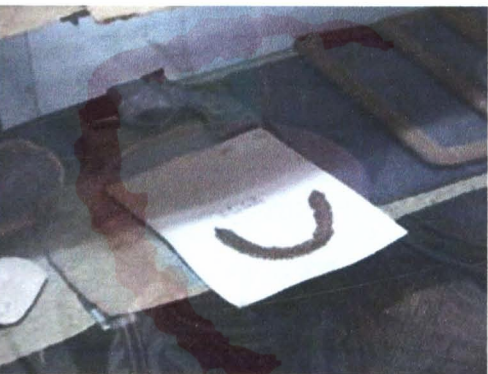
โบราณวัตถุ

เครื่องมือทอผ้า

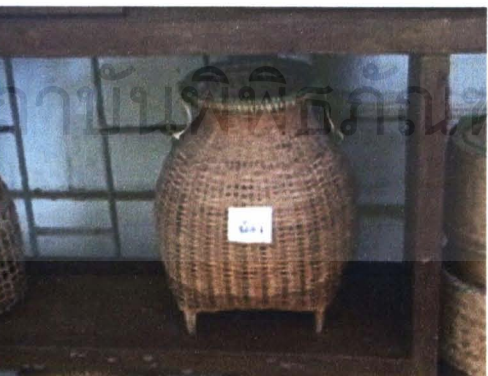
เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

เครื่องประดับ

เครื่องโลหะ

เครื่องจักสาน

หนังสือ

เอกสารโบราณ

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

ไม่มี

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

- นิทรรศการหมุนเวียน

- ไม่มี

- กิจกรรม

- ร่วมงานฉลองอนุสาวรีย์เจ้าพ่อพระยาแล ในวันที่ 12-20 มกราคมของทุกปี
- กิจกรรมปิดภาคเรียน กินโอเลี้ยงโบราณ เล่นงานซ่อนใบ ใส่เสื้อผ้าฝ้าย โดยมีการประสานงานกับกลุ่มงานคหกรรมในเรื่องการตัดเสื้อผ้า ในกิจกรรมมีการสอนการเล่นเกมซ่อนใบ การเล่นเกมกินหาง และมีการทำขนมไทย เป็นกิจกรรม 1 วัน ในคาบกิจกรรมเข้าชุมนุม
- กิจกรรมลอยกระทง จัดขึ้นในเดือนพฤศจิกายนของทุกปี

2.30.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

มีการลงทะเบียนวัตถุทั้งหมด โดยกำหนดเลขรหัส ที่มาของวัตถุ และปีที่ได้มา แต่ปัจจุบันข้อมูลสูญหายจากน้ำท่วม

2.30.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ ไม่มี

- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัสดุสิ่งของ ไม่มี

2.30.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

- จำนวนหน้าที่ รวม 2 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้ ดูแลรักษา ประสานงาน และนำชมสถานที่
- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ
 1. บุคคลทั่วไปสถิติผู้เข้าชมต่อปี
 ไม่มีการบันทึก
- การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์
 1. มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย
 2. มีศูนย์ค้นคว้าข้อมูล

3. มีลานจอดรถ

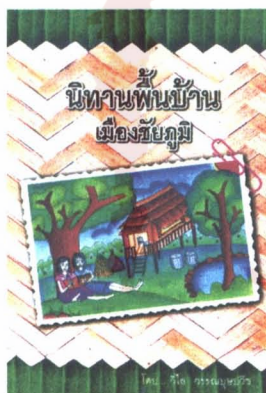
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

1. เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ (แจก) แผ่นพับภาษาไทย เรื่องกลองเสียงบรรเลงเพลงกีฬา

2. หนังสือแนะนำชมพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
3. สิ่งพิมพ์เผยแพร่ (แจก) หนังสือเรื่อง นิทานพื้นบ้านเมืองชัยภูมิ

4. มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้
ป้ายโฆษณา และสื่อบุคคล

- มีการจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน และมหาวิทยาลัย
2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.30.12 แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง
ดำเนินกิจกรรม

2.30.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1. งบประมาณ ขาดงบประมาณสนับสนุนในด้านต่างๆ
2. บุคลากร ขาดการช่วยเหลือในด้านบุคลากร เนื่องจากบุคลากรในโรงเรียนขาดความเข้าใจในการจัดมือของผู้ของหอวัฒนธรรมนิทัศน์ ศูนย์วัฒนธรรม จังหวัดชัยภูมิ จึงต้องใช้นักเรียนช่วยงานต่างๆ แทน
3. ความเข้าใจในความสำคัญของสถานที่ เนื่องจากทางมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิกำลังก่อตั้งศูนย์วัฒนธรรมของจังหวัดชัยภูมิ ทางผู้บริหารและอาจารย์ส่วนใหญ่ของโรงเรียนสตรีชัยภูมิจึงมีแนวคิดที่ส่งมอบหอวัฒนธรรมนิทัศน์ ให้กับมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ แต่ทางผู้ดำเนินการมีความคิดว่าหอวัฒนธรรมนิทัศน์ที่ตั้งอยู่ในโรงเรียนจะเป็นจุดเริ่มต้นในการหล่อหลอมนักเรียนให้มีความสนใจในวัฒนธรรมท้องถิ่นจึงมีความพยายามในการรักษาเอาไว้
4. ปัญหาน้ำท่วมเมืองชัยภูมิ ทำให้เอกสารส่วนใหญ่เสียหาย

2.30.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

● จุดอ่อน

- มีพื้นที่สำหรับจัดนิทรรศการค่อนข้างจำกัด เนื่องจากพื้นที่คับแคบ

● จุดแข็ง

- มีทำเลเหมาะสม ตั้งอยู่ใจกลางเมือง

2.30.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

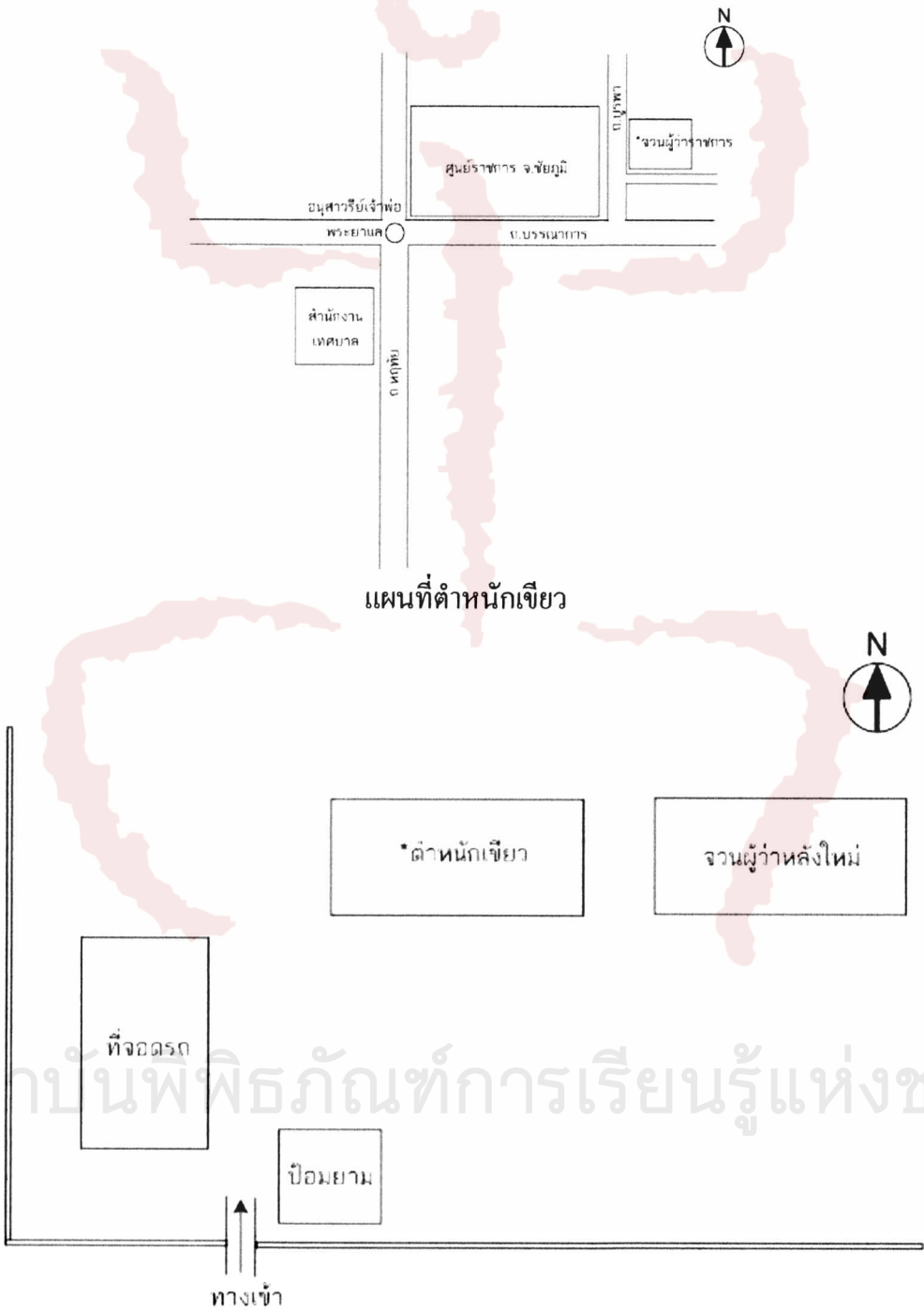
ไม่มี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.31 ตำแหน่งที่ดิน

2.31.1 ที่อยู่และการติดต่อ จวนผู้ว่าราชการ (หลังเก่า) ถ.บรรณการ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ชัยภูมิ 36000 โทรศัพท์ 044-811573 สำนักงานจังหวัดชัยภูมิ โทรสาร 044-811718 E-mail: - Website: -

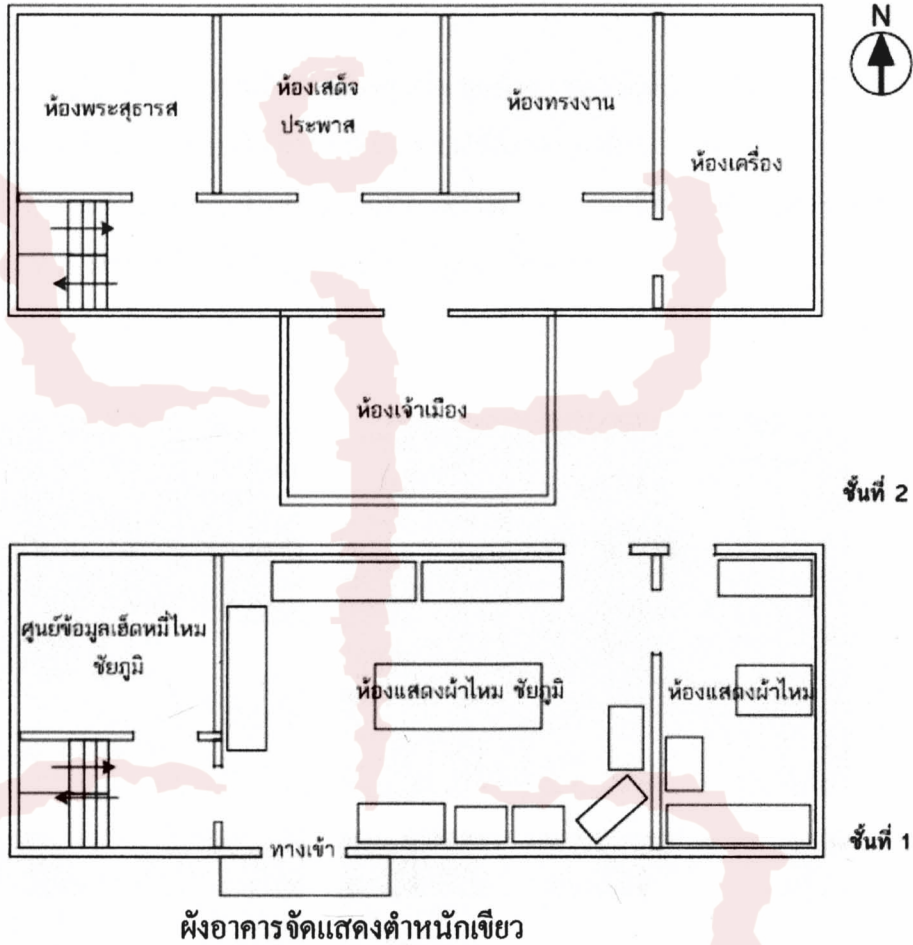
2.31.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

ผังบริเวณของตำแหน่งที่ดิน

2.31.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

แผนผังอาคารจัดแสดง

ค่านักเขียวมีการจัดแสดงแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ชั้นล่าง จัดแสดงผ้ามัดหมี่แบบชัยภูมิ นอกจากนี้ยังมีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผ้ามัดหมี่ของจังหวัดชัยภูมิเอาไว้ โดยสามารถรวบรวมได้ 539 ลาย แต่ละลายมีอายุมากกว่า 50 ปี โดยผ้าบางชิ้นมีอายุมากกว่า 100 ปี ตัวอย่างลายผ้ามัดหมี่ของจังหวัดชัยภูมิ เช่น ลายหมี่ไข่ ลายโคมสิบเอ็ด ลายข้อ ลายเมงมูม ปัจจุบันศูนย์ข้อมูลเส้นไหมจังหวัดชัยภูมิ ได้รวบรวมลายหมี่ไหมและแบบลายมัดหมี่ไว้ในฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์มัดหมี่ชัยภูมิซึ่งสามารถสืบค้นได้ง่าย

ชั้นบน แบ่งการจัดแสดงออกเป็นห้องต่าง ประกอบด้วย

- ห้องพระสุธารส คือห้องคั่นน้ำชาซึ่งมีถ้วยน้ำชาที่ทรงใช้ และจำลองที่นั่งของ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระราชินีฯ

- ห้องเสด็จประพาส คือห้องที่ประมวลภาพถ่ายของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระราชินีฯทั้งหมด
 - ห้องเจ้าเมือง คือห้องที่ประมวลภาพเจ้าพ่อพญาแล และภาพพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ
 - ห้องเครื่อง คือห้องที่รวบรวมเครื่องใช้ต่างๆ เช่น ชุมน้ำชา ชุคกาแฟ ที่สันนิษฐานว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระราชินีฯ ทรงใช้เมื่อครั้งเสด็จประพาส
- นอกจากนี้ยังมีการจัดแสดงสื่อนำเสนอเหตุการณ์ครั้งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระราชินีฯ เสด็จประพาสจังหวัดชัยภูมิ ในปี พ.ศ.2498 อีกด้วย

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ภาพด้านหน้าจวนผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิ

ภาพที่ 2 ภาพป้ายจวนผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิ

ภาพที่ 3 ภาพด้านหน้าค่านักเขียว

ภาพที่ 4 ภาพด้านข้างค่านักเขียว

1	2
3	4

2.31.4 ผู้ดูแล/หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล : นายวิจิต ศรีชาติ

ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 6

หน่วยงาน : สำนักงานจังหวัดชัยภูมิ

2.31.5 วันเวลาเปิดทำการ กรณาคัดต่อล่วงหน้าเพื่อขอเข้าชม สามารถเข้าชมได้ทุกวัน ยกเว้นวันหยุดราชการ เวลา 10.00 - 12.00 น. และ 14.00 - 16.00 น.

2.31.6 การเข้าชม

- ไม่เสียค่าเข้าชม
- จดหมายขออนุญาต/โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วัน

2.31.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

ตำนานนักเขี้ยวเดิมเป็นจวนผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิ ก่อสร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2493 ต่อมาเมื่อปี พ.ศ.2498 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงเริ่มเสด็จฯ ออกเยี่ยมราษฎรในท้องที่ชนบท โดยเริ่มที่ จังหวัดต่างๆ ในภาคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากจังหวัดนครราชสีมาและเสด็จฯ ต่อมายังจังหวัด ชัยภูมิ และประทับแรมที่จังหวัดชัยภูมิในวันศุกร์ที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ.2498 โดยใช้จวนผู้ว่าราชการ จังหวัดชัยภูมิเป็นที่ประทับของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ หลังจากพระองค์เสด็จกลับ ผู้ว่า ราชการจังหวัดและประชาชนชาวชัยภูมิจึงขนานนามจวนผู้ว่าราชการหลังนี้ว่า ตำนานนักเขี้ยว และมีการปรับปรุงซ่อมแซมมาแล้ว 2 ครั้ง จนกระทั่งนายประภากร สมิติ ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิ เห็น ความสำคัญในสถานที่ทางประวัติศาสตร์ จึงได้ทำการบูรณะตำนานนักเขี้ยวขึ้นมาใหม่ เพื่อเป็นการ เคารพและฉลองการครองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในวันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ.2549 เพื่อให้ประชาชนได้รำลึกถึงสถานที่สำคัญ

2.31.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- ประวัติและวิวัฒนาการของตำนานนักเขี้ยวและผ้าหมัดหมี่ชัยภูมิ

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

เครื่องปั้นดินเผา

เครื่องมือทอผ้า

เครื่องแต่งกายและผ้าทอ

ภาพถ่าย

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

ไหมควบ ผ้าอายุ 100 ปีของเมืองชัยภูมิ

ชุดน้ำชา ชุดกาแฟ สันนิษฐานว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระราชินีฯ ทรงใช้เมื่อครั้งเสด็จประพาสชัยภูมิ

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

- นิทรรศการหมุนเวียน

- ไม่มี

- กิจกรรม

- ไม่มี

2.31.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

ไม่มีการลงทะเบียนวัตถุ

2.31.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ ไม่มี

- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ ไม่มี

2.31.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

- จำนวนหน้าที่ รวม 1 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้ ดูแลรักษา และ ประสานงาน

- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1. นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา

2. บุคคลทั่วไป

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ไม่มีการบันทึก

- การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

1. มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย โดยต้องมีการประสานงานกับทางสำนักงาน จังหวัดก่อน

2. มีศูนย์ค้นคว้าข้อมูลชื่อ ศูนย์ข้อมูลเห็ดหมีไหมจังหวัดชัยภูมิ

3. มีลานจอดรถ

• การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

1. เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
2. หนังสือนำชมพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
3. สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ไม่มี
4. มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้ ป้ายโฆษณา, Website และสื่อบุคคล

• มีการจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน และองค์กรเอกชน
2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.31.12 แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

ไม่มี

2.31.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1. ปัญหาเรื่องปลวกและแมลงที่มีผลต่อไม้ ต้องคอยดูแลตลอดเวลา

2.31.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

- **จุดอ่อน**

- มีพื้นที่สำหรับจัดนิทรรศการค่อนข้างจำกัด เนื่องจากอาคารเป็นอาคารเก่าแก่ ไม่สามารถขยายได้

- **จุดแข็ง**

- มีทำเลเหมาะสม ตั้งอยู่กลางใจเมือง การเดินทางไปมาสะดวก

2.31.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

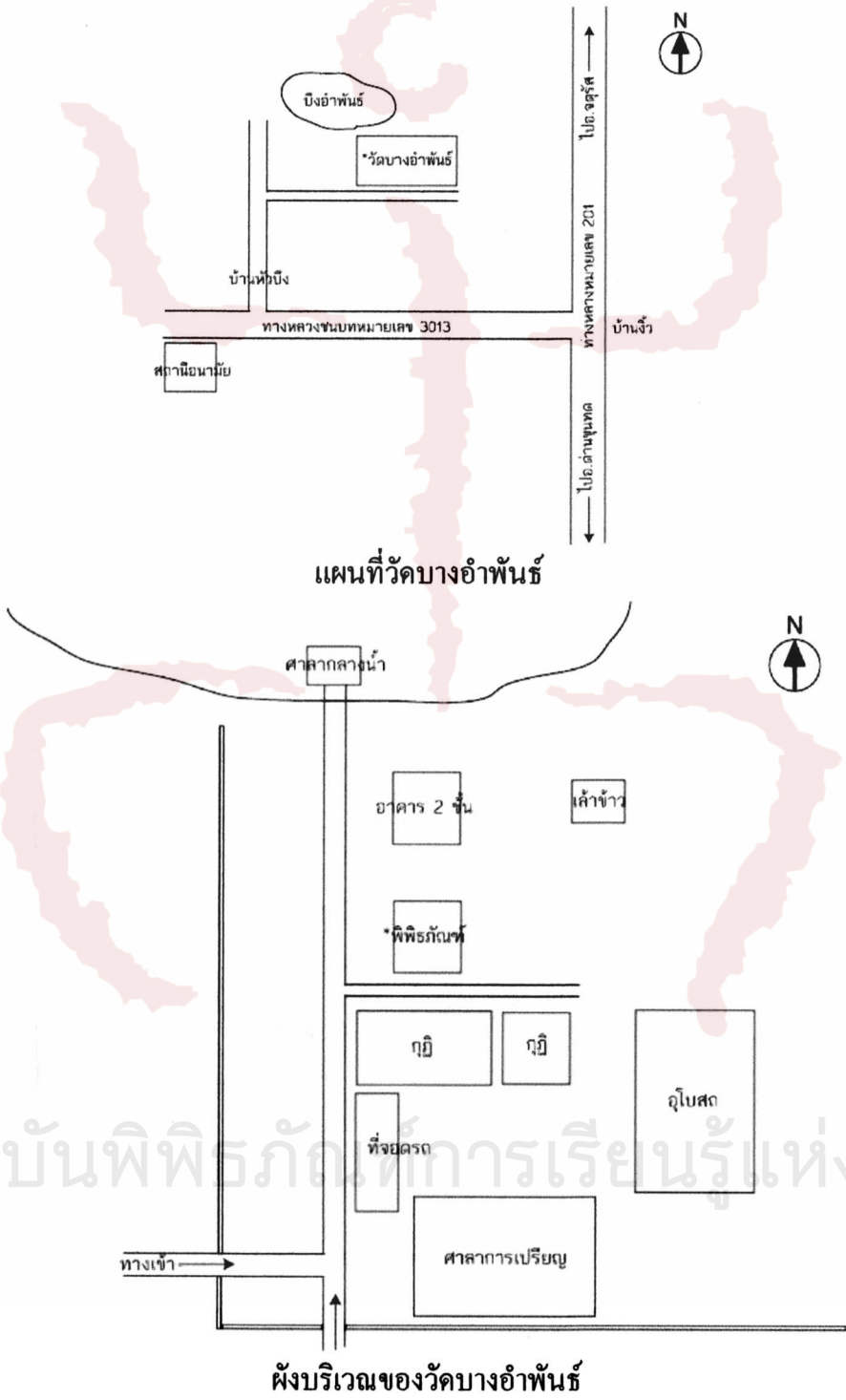
ไม่มี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.32 พิพิธภัณฑที่ท้องถิ่นบางอำพันธ์

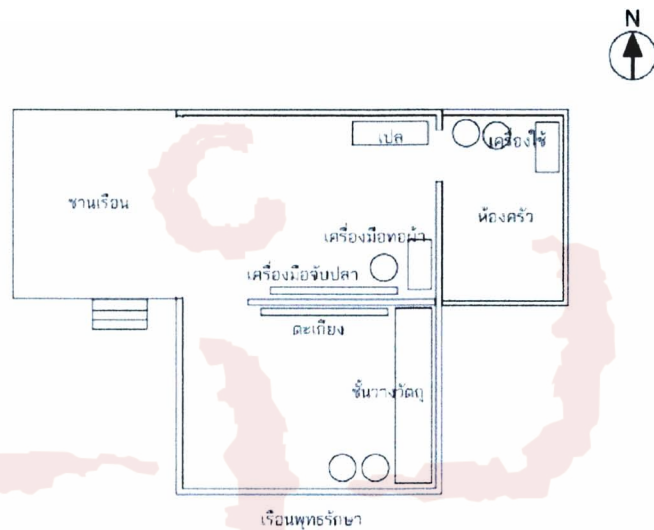
2.32.1 ที่อยู่และการติดต่อ วัดบางอำพันธ์ บ้านหัวบึง หมู่ที่ 1 ต.ตาล อ.บำเหน็จณรงค์
จ.ชัยภูมิ 36160 โทรศัพท์ 0898450498 (พระครูปริยัติชโยคม) โทรสาร - E-mail: - Website: -

2.32.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

2.32.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

แผนผังอาคารจัดแสดง

ผังอาคารจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นบางอำพันธ์

อาคารพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นบางอำพันธ์เป็นอาคารจำลองแบบบ้านท้องถิ่น ชื่อว่า เรือนพุทธรักษา โดยมีการจัดแสดงวัตถุพื้นบ้านต่างๆ เช่น เครื่องมือเครื่องใช้ในครัวเรือน เครื่องมือจับปลา เครื่องมือทอผ้า เครื่องใช้ในการเกษตร เป็นต้น ในบ้านจำลองได้จัดแบ่งเป็น 3 ห้อง หน้าบ้านมีซานเรือน ส่วนใต้ถุนมีการจัดวางเครื่องมือเครื่องใช้จำนวนหนึ่ง ในบริเวณใกล้เคียงกันเป็นอาคาร 2 ชั้น และด้านหลังเป็นเล้าข้าว

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ภาพป้ายวัดบางอำพัน

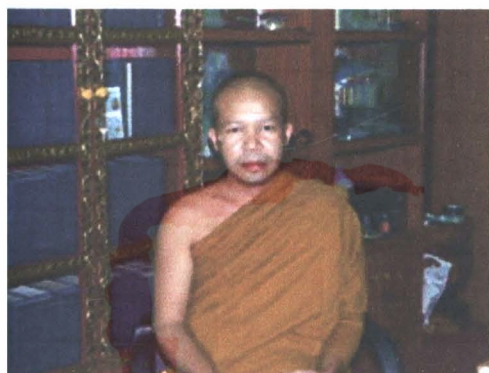
ภาพที่ 2 ภาพภายในวัดบางอำพัน

ภาพที่ 3 ภาพป้ายพิพิธภัณฑสถานท้องถิ่นบางอำพัน

ภาพที่ 4 ภาพอาคารพิพิธภัณฑสถานท้องถิ่นบางอำพัน

1	2
3	4

2.32.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล : พระครูปริยัติชโยดม

ตำแหน่ง เจ้าอาวาสวัดบางอำพัน

หน่วยงาน : วัดบางอำพัน

2.32.5 วันเวลาเปิดทำการ ทุกวัน กรุณาติดต่อก่อนเข้าชม

2.32.6 การเข้าชม

- ไม่เสียค่าเข้าชม
- จดหมายขออนุญาต/โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วัน

2.32.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

วัดบางอำพันเป็นวัดเก่าแก่ของท้องถิ่น ซึ่งสร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2455 บนเนื้อที่กว่า 30 ไร่ ติดบึงอำพัน โดยมีปูชนียสถานที่สำคัญคือ อุโบสถเก่าสร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2480 และมณฑลปรอย พระพุทธบาทจำลองกลางน้ำที่สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ.2500 ทั้งยังเป็นแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติที่สำคัญ

คือ บึงอำพันซึ่งเป็นบึงน้ำกร่อยเนื้อที่กว่า 700 ไร่ เป็นแหล่งอาศัยของนก สัตว์น้ำหลากหลายชนิดและ พืชน้ำนานาพันธุ์ เหมาะสำหรับเป็นแหล่งเรียนรู้ในเรื่องระบบนิเวศแก่เด็กและเยาวชน นอกจากนี้ ยังมีพืชสมุนไพรอีกด้วย

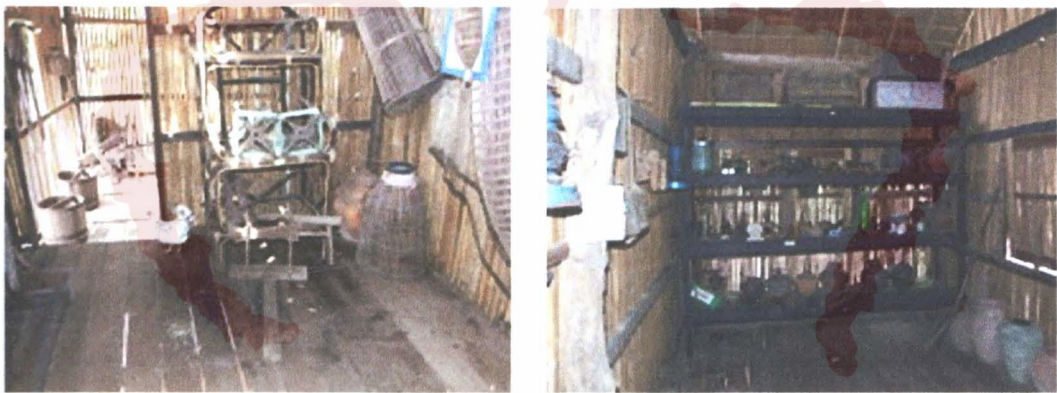
พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นบางอำพัน ก่อขึ้นตั้งเมื่อ พ.ศ. 2545 จากความสนใจของเจ้าอาวาสวัด บางอำพัน โดยทำการรวบรวมข้าวของเครื่องใช้โบราณที่เริ่มสูญหายไป ทั้งจากในท้องถิ่นชัยภูมิ และพื้นที่อื่นๆ วัตถุเหล่านี้มาจากการบริจาคและซื้อจากรายขายของเก่า ในการสร้างพิพิธภัณฑ์มี จุดประสงค์เพื่อเป็นสถานที่เก็บรวบรวมวัตถุโบราณที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น เพื่อ เป็นแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติของท้องถิ่น ต่อมาในปีพ.ศ. 2547 ได้มีการก่อตั้ง ศูนย์บูรณาการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนขึ้นในวัดบางอำพัน โดยมีกำนันเป็นประธานกรรมการ และในปี พ.ศ.2551 ได้มีโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนเข้ามาสนับสนุน

2.32.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- ประวัติและวิวัฒนาการของท้องถิ่นบางอำพัน

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

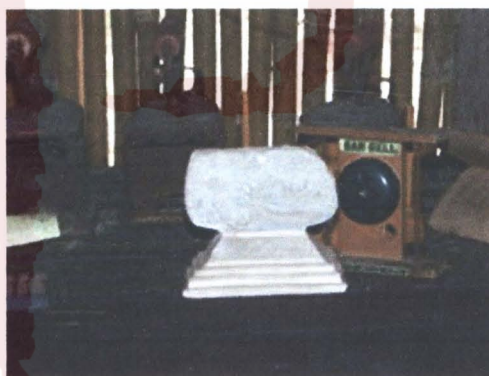
เครื่องมือการเกษตร

เครื่องมือประมง

เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

สิ่งของจำลอง

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

ไม่มี

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

- นิทรรศการหมุนเวียน

- ไม่มี

- กิจกรรม

- ไม่มี

2.32.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

ไม่มีการลงทะเบียนวัตถุ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.32.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ ไม่มี
- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ ไม่มี

2.32.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

- จำนวนหน้าที่ รวม 1 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้ ดูแลรักษา และ ประสานงาน
- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ
 1. นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ไม่มีการบันทึก
- การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์
 1. มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย
 2. มีลานจอดรถ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์
 1. เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
 2. หนังสือแนะนำชมพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
 3. สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ไม่มี

4. มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้ ป้ายโฆษณา และสื่อบุคคล

● มีการจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน และมหาวิทยาลัย
2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.32.12 แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

ไม่มี

2.32.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1. งบประมาณ ขาดงบประมาณสนับสนุนในด้านต่างๆ
2. บุคลากร ขาดบุคลากรที่มากดูแลพิพิธภัณฑ์โดยเฉพาะ
3. ปัญหาด้านสถานที่ จากเดิมเคยมีการจัดแสดงเป็นหมวดหมู่ แต่สภาพอาคารไม่เอื้ออำนวยต่อการเก็บรักษาวัตถุสิ่งของต่างๆ
4. การบริหารจัดการ โครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนจะเกิดผลดีเมื่อมีการสนับสนุนในพื้นที่ที่มีความพร้อม ส่วนวัดบางอำพันธ์ถือว่ายังไม่พร้อมในทุกด้าน เมื่อเกิดโครงการจึงไม่มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

2.32.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

● จุดอ่อน

- มีพื้นที่สำหรับจัดนิทรรศการค่อนข้างจำกัด เนื่องจากอาคารเป็นอาคารไม่คงทนถาวร

● จุดแข็ง

- ตั้งอยู่ในสถานที่ที่มีความสมบูรณ์ทางธรรมชาติ เหมาะแก่การสร้างแหล่งเรียนรู้

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

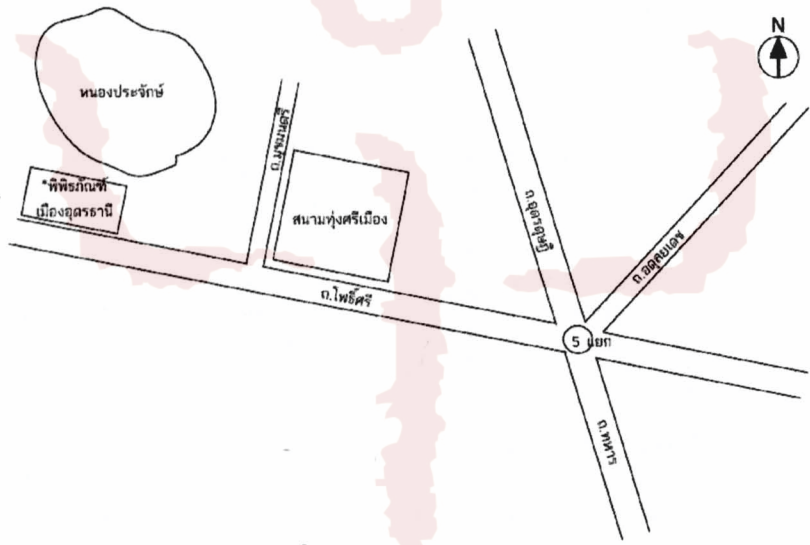
2.32.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

ในอนาคตจะจัดทำทะเบียนวัตถุในพิพิธภัณฑ์

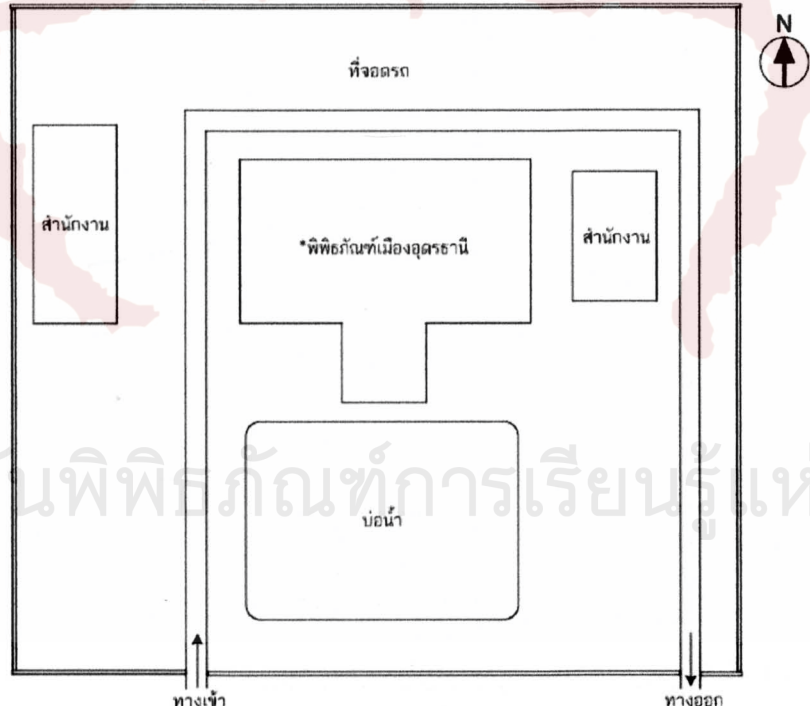
2.33 พิพิธภัณฑ์เมืองอุดรธานี (Udonthani Museum)

2.33.1 ที่อยู่และการติดต่อ อาคารราชินุทิศ (ริมหนองประจักษ์) ถ.โพธิ์ศรี อ.เมือง จ.อุดรธานี 41000 โทรศัพท์ 042-245976 โทรสาร - E-mail: - Website: -

2.33.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

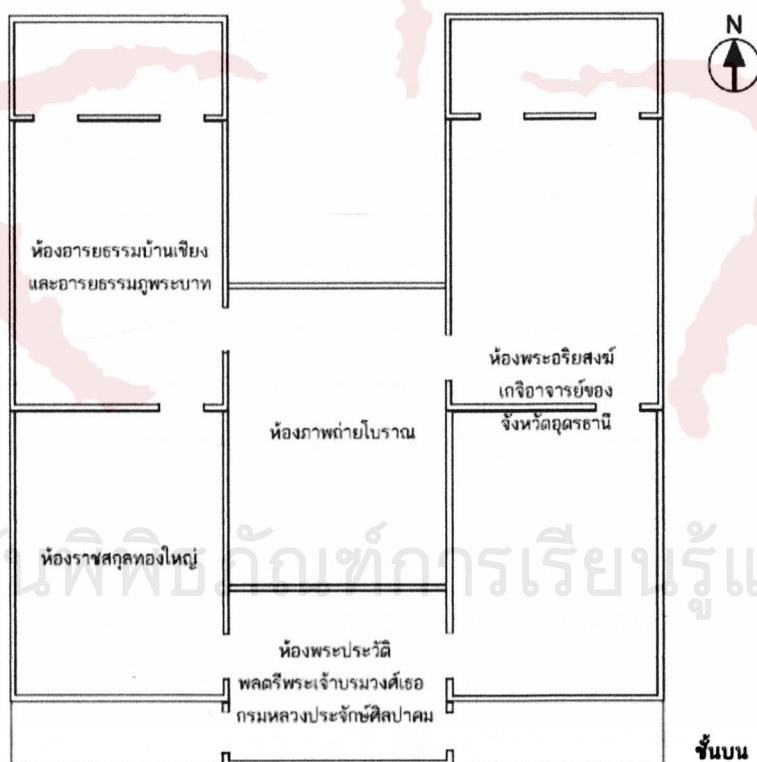
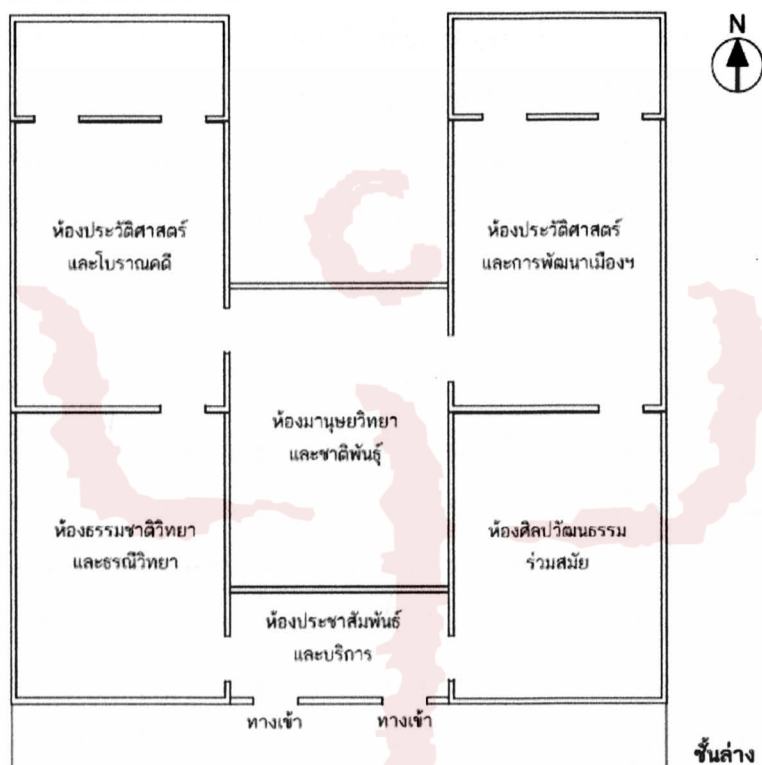
แผนที่พิพิธภัณฑ์เมืองอุดรธานี

ผังบริเวณของพิพิธภัณฑ์เมืองอุดรธานี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.33.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

ผังอาคารจัดแสดงพิพิธภัณฑ์เมืองอุดรธานี

แผนผังอาคารจัดแสดง

อาคารจัดแสดงนิทรรศการของพิพิธภัณฑสถานเมืองอุดรธานี ได้เก็บรวบรวมเรื่องราวต่างๆ เกี่ยวกับจังหวัดอุดรธานี นับตั้งแต่ประวัติศาสตร์ โบราณคดี ธรรมชาติวิทยา ธรณีวิทยา ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น พระประวัติและพระเกียรติคุณของพลตรีพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงประจักษ์ศิลปาคม ผู้ก่อตั้งเมืองอุดรธานี พิพิธภัณฑสถานเมืองอุดรธานีเป็นอาคาร 2 ชั้น ชั้นละ 6 ห้อง ประกอบด้วย

ชั้นล่าง ประกอบด้วย

ห้องที่ 1 ห้องประชาสัมพันธ์และบริการ เป็นห้องสำหรับต้อนรับและแนะนำให้รู้จักกับพิพิธภัณฑสถานเมืองอุดรธานี โดยมีอาคารจำลองของพิพิธภัณฑสถานเมืองอุดรธานี และหอสูง 9 ชั้น ซึ่งเป็นอาคารพิพิธภัณฑสถานกลางน้ำในหนองประจักษ์ที่จะสร้างขึ้น โดยเชื่อมต่อด้านหลังของอาคารพิพิธภัณฑสถานเมือง รวบรวมทั้งแผนที่แสดงแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในจังหวัดอุดรธานี

ห้องที่ 2 ห้องธรรมชาติวิทยาและธรณีวิทยา จัดแสดงสภาพภูมิประเทศ ทั้งดิน หิน น้ำ แร่ ธาตุ ป่าไม้ และทรัพยากรธรรมชาติอื่นๆ ที่สำคัญของจังหวัดอุดรธานี ได้แก่ แร่โปแตสเซียม แหล่งแร่ที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่ง ซึ่งอยู่ใต้ผืนดินจังหวัดอุดรธานี มีรัศมีครอบคลุม 20 ตารางกิโลเมตร, ก๊าซธรรมชาติ ค้นพบที่ภูซ้อม อำเภอนองแสง ซึ่งขณะนี้มีการขุดนำก๊าซธรรมชาติไปใช้ประโยชน์บ้างแล้ว หินปูนและดินขาว พบที่อำเภอน้ำโสมและนาขุ่น ป่าไม้ มีแหล่งเกลืออยู่บ้างตามแนวเทือกเขาภูพาน ซากดึกดำบรรพ์ พบกระดูกไดโนเสาร์บนเทือกเขาภูพาน อำเภอนองวัวซอ หอยหินพบบนเทือกเขาภูพาน ระหว่างอำเภอนองวัวซอ กับอำเภอมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู

ห้องที่ 3 ห้องประวัติศาสตร์และ โบราณคดี แสดงความเป็นมาทางด้านประวัติศาสตร์และแหล่งโบราณคดีที่มีอายุอันยาวนานของจังหวัดอุดรธานี

- แหล่งโบราณคดียุคก่อนประวัติศาสตร์ยุคแรก ได้แก่ แหล่งอารยธรรมบ้านเชียง ซึ่งมีการขุดค้นพบซากโครงกระดูกมนุษย์โบราณ ภาชนะดินเผาที่มีลวดลายและขนาดต่างๆ กัน พร้อมด้วยเครื่องประดับที่ทำจากสัมฤทธิ์ และเครื่องใช้ในการทำมาหากินประเภท มีด หอก แหวน ขวาน ที่ทำจากเหล็ก

- แหล่งโบราณคดียุคประวัติศาสตร์ยุคที่ 2 ได้แก่ ยุคอุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท ซึ่งพบแหล่งอารยธรรมมนุษย์โบราณ สมัย 1800 ปีถึง 1200 ปี โดยมีการพบซากโบราณวัตถุและร่องรอยตามวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในยุคนั้น ได้แก่ ภาพเขียนสีตามผนังถ้ำ หลักเสมาขนาดใหญ่ฝังอยู่รอบเสาหินตามธรรมชาติ ที่ใช้เป็นสถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา และร่องรอยการแกะสลักพระพุทธรูปในก้อนหินขนาดใหญ่ เพื่อใช้เป็นที่สักการบูชา ยุคในประวัติศาสตร์ พบว่าจังหวัดอุดรธานีมีโบราณวัตถุประเภทหินแกะสลักที่วัดภูแก้ว ซึ่งเป็นลวดลายศิลปวัฒนธรรมยุค

ลพบุรี ยุคในประวัติศาสตร์สมัยกรุงศรีอยุธยา ยังค้นพบพระพุทธรูปทองบุเงินในเจดีย์เก่าที่ก่อด้วยอิฐมอญขนาดใหญ่ตามวัดต่างๆ จากพื้นที่หลายอำเภอ

ห้องที่ 4 ห้องมานุษยวิทยาและชาติพันธุ์ แสดงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดอุดรธานี ตั้งแต่สมัยอดีตจนถึงปัจจุบัน ได้แก่ สภาพวิถีชีวิตความเป็นอยู่ อาศัยสร้างบ้านเรือนที่เป็นไม้ ตั้งแต่หลังคาถึงเสาเรือน อยู่ใกล้กับแหล่งธรรมชาติพื้นที่อุดมสมบูรณ์สะดวกต่อการทำมาหากิน เครื่องใช้ของคนอุดรฯ ตามที่พบมักจะมีการใช้ภาชนะดินเผาประเภทไห หิน ใช้เครื่องจักสาน ไม้ไผ่เป็นภาชนะในครัวเรือนและเครื่องใช้ในการจับปลา ถั่วสัตว์ต่างๆ ใช้คัมภีร์ใบลานเป็นหนังสือธรรมะ การแต่งกาย แต่งกายตามเผ่าพันธุ์ของประชาชนในแต่ละเผ่า เช่น แต่งกายแบบคนไทอีสาน แบบชาวภูไท แบบชาวไทพวน แบบชาวจีน และญวน ซึ่งแต่ละเผ่ายังคงอาศัยอยู่ในจังหวัดอุดรธานีแต่ละพื้นที่

ห้องที่ 5 ห้องประวัติศาสตร์ และการพัฒนาเมืองของพลตรีพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงประจักษ์ศิลปาคม แสดงภาพถ่ายโบราณและภาพวาดของพลตรีพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงประจักษ์ศิลปาคม ที่ได้ทรงสร้างเมืองอุดรธานีขึ้น ที่บ้านเคื่อหมากแข้ง ซึ่งเป็นชุมชนเล็กๆ แต่มีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติ มีที่ราบลุ่ม สามารถปลูกข้าว ทำนา เลี้ยงชีพพลเมืองได้ จนพัฒนามาเป็นเมืองขนาดใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศไทยในปัจจุบัน

ห้องที่ 6 ห้องศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย แสดงศิลปวัฒนธรรมของชาวจังหวัดอุดรธานี ได้แก่ ศิลปะการทอเสื่อกก มีที่บ้านคอนสาย อำเภอภูแก้ว จังหวัดอุดรธานี ซึ่งชาวบ้านได้พัฒนาอาชีพการทอเสื่อกก จนสามารถจัดทำลวดลายเป็นลายมัดหมี่ชนิดที่สวยงาม ศิลปะการสร้างเฮือนอีสาน เดิมคนอีสานโบราณจะสร้างเป็นเฮือนอีสานหลังใหญ่ ใต้ถุนสูงด้วยไม้ที่มีในท้องถิ่น ซึ่งการจัดสร้างจัดแบ่งห้องเป็นหลายห้อง มีห้องเปิง ห้องนอน ห้องครัว และระเบียบขานบ้าน ศิลปะการแสดง จังหวัดอุดรธานีมีศิลปินที่มีชื่อเสียงระดับประเทศหลายคน เช่น ศิลปินนักร้องหมอลำ ได้แก่ คุณนกน้อย อุไรพร คุณศิริพร อำไพพงษ์ คุณพรศักดิ์ ส่องแสง ศิลปินนักร้องลูกทุ่ง ได้แก่ คุณฝน ธนสุนทร คุณไมค์ ภิรมย์พร ศิลปะการทอผ้า จังหวัดอุดรธานีเป็นจังหวัดหนึ่งที่ได้ชื่อว่า ธานีผ้าหมี่-มัด และอำเภอพิบูลย์รักษ์จะมีชื่อเสียงในการทอผ้ามัดหมี่ข้อมक्रम และอำเภอหนองวัวซอจะมีชื่อเสียงในการทอผ้าไหมลายมัดหมี่ ซึ่งทั้ง 2 อำเภอนี้ ได้ผลิตผ้าส่งไปขายยังต่างประเทศ สร้างรายได้ให้เกิดขึ้นกับชุมชนอย่างมหาศาล

ชั้นบน ประกอบด้วย

ห้องที่ 1 ห้องพระประวัติพลตรีพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงประจักษ์ศิลปาคม แสดงอนุสาวรีย์และพระฉายาลักษณ์ พร้อมด้วยพระประวัติและพระกรณียกิจของพลตรีพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงประจักษ์ศิลปาคม นอกจากนี้ยังแสดงของใช้ประจำพระองค์ และของจำลองที่

พระองค์ทรงเคยใช้ การแสดงหุ่นจำลองเหตุการณ์การยกกำลังพลทหารจากจังหวัดหนองคายมาตั้ง
ฐานทัพเป็นมณฑลอุดรที่บ้านเคื่อหมากแข้ง

ห้องที่ 2 ห้องราชสกุลทองใหญ่ แสดงภาพถ่ายโบราณของบุคคลสำคัญในตระกูลทองใหญ่
หลายพระองค์ ตลอดจนภาพพระกรณียกิจของพระองค์

ห้องที่ 3 ห้องอารยธรรมบ้านเชียงและอารยธรรมภูพระบาท แสดงภาพเขียนสีน้ำมันตาม
สภาพวิถีชีวิตของมนุษย์ยุคบ้านเชียงและยุคภูพระบาท

ห้องที่ 4 ห้องภาพถ่ายโบราณของสมเด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนาง
เจ้าพระบรมราชินีนาถ พร้อมทั้งพระบรมวงศานุวงศ์ในการเสด็จพระราชดำเนินมาทรงปฏิบัติพระ
ราชกรณียกิจที่จังหวัดอุดรธานี ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

ห้องที่ 5 ห้องพระอริยสงฆ์ เกจิอาจารย์ของจังหวัดอุดรธานี (2 ห้อง) แสดงชีวประวัติของ
พระอริยสงฆ์ เกจิอาจารย์ ทั้งความเป็นมาและความสำคัญของโครงการช่วยชาติของพระอาจารย์
หลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ภาพป้ายพิพิธภัณฑสถานเมืองอุดรธานี

ภาพที่ 2 ภาพอาคารพิพิธภัณฑสถานเมืองอุดรธานี

1	2
---	---

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.33.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล : นางสุภาภรณ์ อินทรพานิชย์

ตำแหน่ง : เจ้าหน้าที่ธุรการ

หน่วยงาน : สำนักงานเทศบาลนครอุดรธานี

2.33.5 วันเวลาเปิดทำการ วันจันทร์ – ศุกร์ 08.30 – 16.30 น. และวันเสาร์ – อาทิตย์ 08.00 – 16.00 น.

2.33.6 การเข้าชม

- ไม่เสียค่าเข้าชม
- จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 3-7 วันทำการ โดยส่งจดหมายถึง นายกเทศมนตรีนครอุดรธานี เทศบาลนครอุดรธานี ถ.อธิปัตย์ ต.หมากแข้ง อ.เมือง จ.อุดรธานี 41000

2.33.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

พิพิธภัณฑสถานเมืองอุดรธานีจัดตั้งขึ้นในอาคารราชินูทิศซึ่งเป็นอาคารเก่าแก่ สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2463 มีรูปทรงทางสถาปัตยกรรมแบบยุโรปโบราณ สูง 2 ชั้น หลังคาทรงปั้นหยา มีมุขยื่นออกมาทางด้านหน้า ผนังก่ออิฐถือปูน ฐานประตูและหน้าต่างโค้ง พื้นกระดานเป็นไม้สักทองทั้งหลัง โดยกรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานแห่งชาติเมื่อ พ.ศ.2541

อาคารราชินูทิศ เดิมเป็นอาคารเรียนของโรงเรียนสตรีประจำมณฑลอุดร ซึ่งสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนี พระพันปีหลวง ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ทรงตั้งพระราชหฤทัยบริจาคพระราชทรัพย์เพื่อสร้างโรงเรียนสตรีขึ้น แต่เสด็จสวรรคตเสียก่อน พระยาศรีสุริยราชวรานุวัตร สมุหเทศาภิบาลมณฑลอุดร จึงได้ชักชวนประชาชน พ่อค้า คหบดี ร่วมกันบริจาคทรัพย์น้อมเกล้าฯ สร้างถวายอุทิศแด่พระองค์ท่าน โดยสร้างเสร็จเมื่อ พ.ศ.2468 ต่อมาพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯพระราชทานนามโรงเรียนใหม่ว่า ราชินูทิศ จึงเป็นชื่อเรียกอาคารหลังนี้สืบมา

อาคารราชินูทิศได้เคยใช้เป็นอาคารสำนักงานหน่วยงานต่างๆ คือ เมื่อปี พ.ศ.2473 เป็นอาคารสำนักงานส่งเสริมวัฒนธรรมหญิง เมื่อ พ.ศ.2503 ใช้เป็นอาคารสำนักงานโครงการพัฒนาการศึกษาส่วนภูมิภาค เมื่อ พ.ศ.2516 ใช้เป็นอาคารสำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 9 และสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอุดรธานี จนกระทั่งปี พ.ศ.2547 ได้ปรับปรุงและจัดเป็นพิพิธภัณฑสถานเมืองอุดรธานี

พิพิธภัณฑสถานเมืองอุดรธานีเกิดขึ้นโดยการนำการจัดตั้งของนายชัยพร รัตนนาคะ อดีตผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี ที่ได้รวมพลังประชาชนชาวจังหวัดอุดรธานีจัดทำพิพิธภัณฑสถานเมืองขึ้น ใช้เวลาในการดำเนินการ 111 วัน และเปิดทำการแก่ประชาชนตั้งแต่วันที่ 18 มกราคม พ.ศ.2547 เป็นต้นมา ซึ่งเป็นวันคล้ายวันสถาปนาจังหวัดอุดรธานี ที่ชาวเมืองได้จัดงานเฉลิมฉลองครบรอบ 111 ปี

ต่อมาในวันที่ 9 มีนาคม พ.ศ.2547 นายจารึก ปริญญาพล ผู้ว่าราชการจังหวัดในสมัยนั้น ได้มอบหมายให้เทศบาลนครอุดรธานี เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบพิพิธภัณฑสถานเมืองอุดรธานี ซึ่งมีนายหาญชัย จันทมนานนท์ นายกเทศมนตรีนครอุดรธานีเป็นผู้รับมอบ

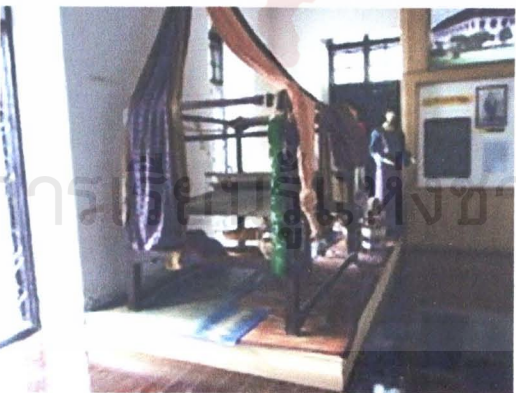
2.33.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑสถาน

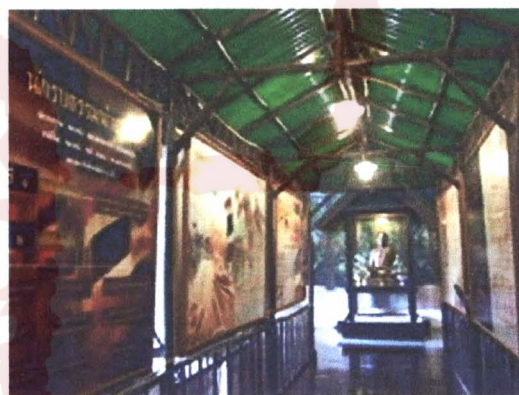
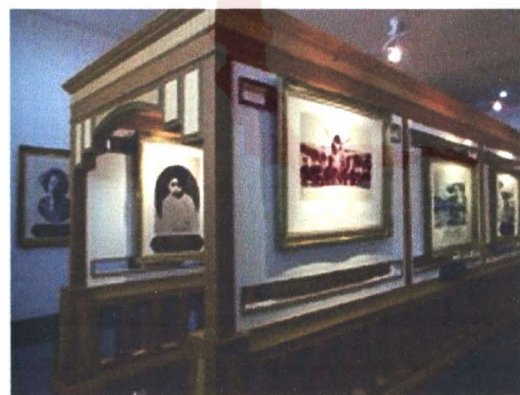
การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- ชีวิตประวัติบุคคลของพลตรีพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงประจักษ์ศิลปาคม
- ประวัติและวิวัฒนาการของเมืองอุดรธานี
- วิถีชีวิตของชาวอุดรธานี
- วัฒนธรรมและประเพณีของชาวอุดรธานี

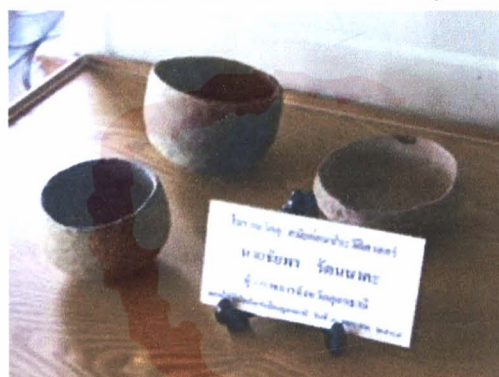
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

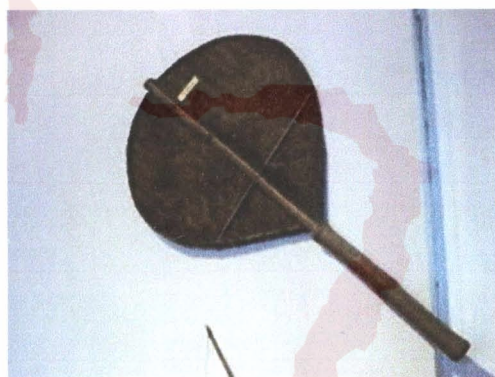

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

โบราณวัตถุ

เครื่องมือการเกษตร

เครื่องมือประมง

เครื่องดนตรี

เครื่องโลหะ

เครื่องจักสาน

เงินตรา

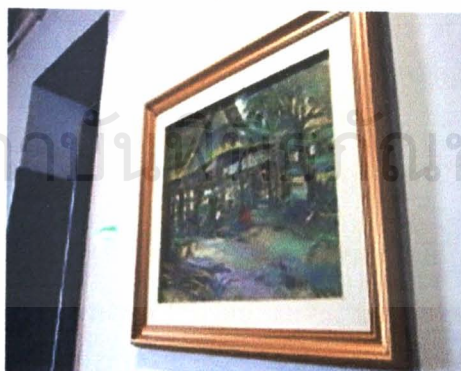
ภาพถ่าย

ซากฟอสซิล

อาวุธ

งานศิลปะ

เอกสารโบราณ

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

กำไลสำริด ในวัฒนธรรมบ้านเชียง อายุราว 2,100 – 1,800 ปี

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

- นิทรรศการหมุนเวียน

ไม่มี

- กิจกรรม

- การอบรมยุวมัคคุเทศก์ จัดขึ้นประมาณเดือนตุลาคมของทุกปี โดยคัดเลือกนักเรียนจากโรงเรียนเทศบาลอุดรธานี

- การอบรมมัคคุเทศก์ชุมชน โดยการนำตัวแทนชุมชนเข้าอบรมเพื่อเป็นมัคคุเทศก์ของพิพิธภัณฑ์

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.33.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

มีการลงทะเบียนวัตถุ

2.33.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ ไม่มี
- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ ไม่มี

2.33.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

- จำนวนหน้าที่ รวม 7 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้ ดูแลพื้นที่และนำชมสถานที่
- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ
 1. นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา
 2. นักศึกษาระดับอุดมศึกษา
 3. บุคคลทั่วไป

สถิติผู้เข้าชมต่อปี
เฉลี่ย 1,200 – 1,500 ต่อเดือน
- การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์
 1. มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ (เข้าชมจำนวน 3 คนขึ้นไป) ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
 2. มีลานจอดรถ

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

1. เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ (แจก) แผ่นพับ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

2. หนังสือแนะนำชมพิพิธภัณฑ์ ไม่มี

3. สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ไม่มี

4. มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้ วิทยุ, โทรทัศน์, Website และสื่อบุคคล

- มีการจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน, มหาวิทยาลัย, ชุมชน และองค์กร

เอกชน

2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.33.12 แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

2.33.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1. ได้รับการติชมจากนักท่องเที่ยวในเรื่องนิทรรศการที่ไม่มีชีวิตชีวา
2. ปัญหาเรื่องปลวกและแมลง โดยมีการทำสัญญากับบริษัทรับกำจัดปลวก เป็นเวลา 2 ปี แต่ต้องติดตามผลเป็นระยะ
3. ปัญหาอาคารชำรุดทรุดโทรม เนื่องจากอาคารได้รับการขึ้นทะเบียนกับกรมศิลปากร จึงต้องรอกการบูรณะจากผู้เชี่ยวชาญเท่านั้น ไม่สามารถแก้ไขอย่างเร่งด่วนได้

2.33.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

- **จุดอ่อน**

- นิทรรศการมีเนื้อหาจำนวนมาก และข้อมูลไม่ต่อเนื่อง

- **จุดแข็ง**

- มีทำเลเหมาะสม ตั้งอยู่ในตัวเมือง การเดินทางไปมาสะดวก

2.33.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

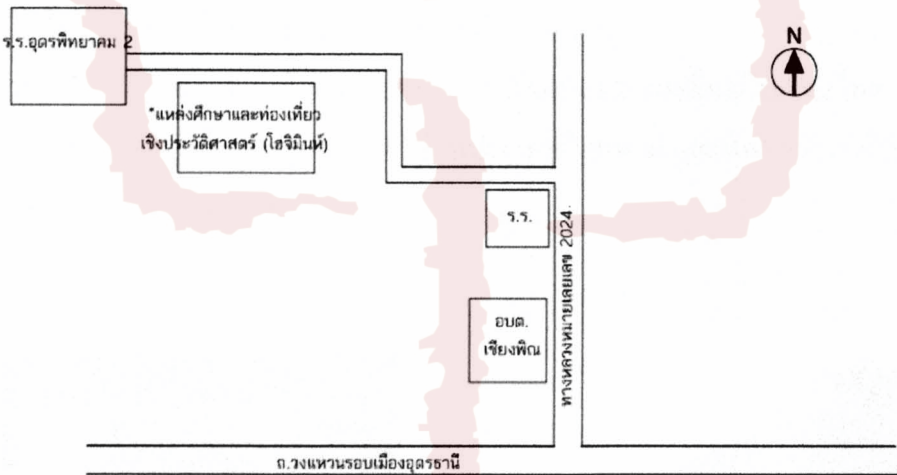
ไม่มี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

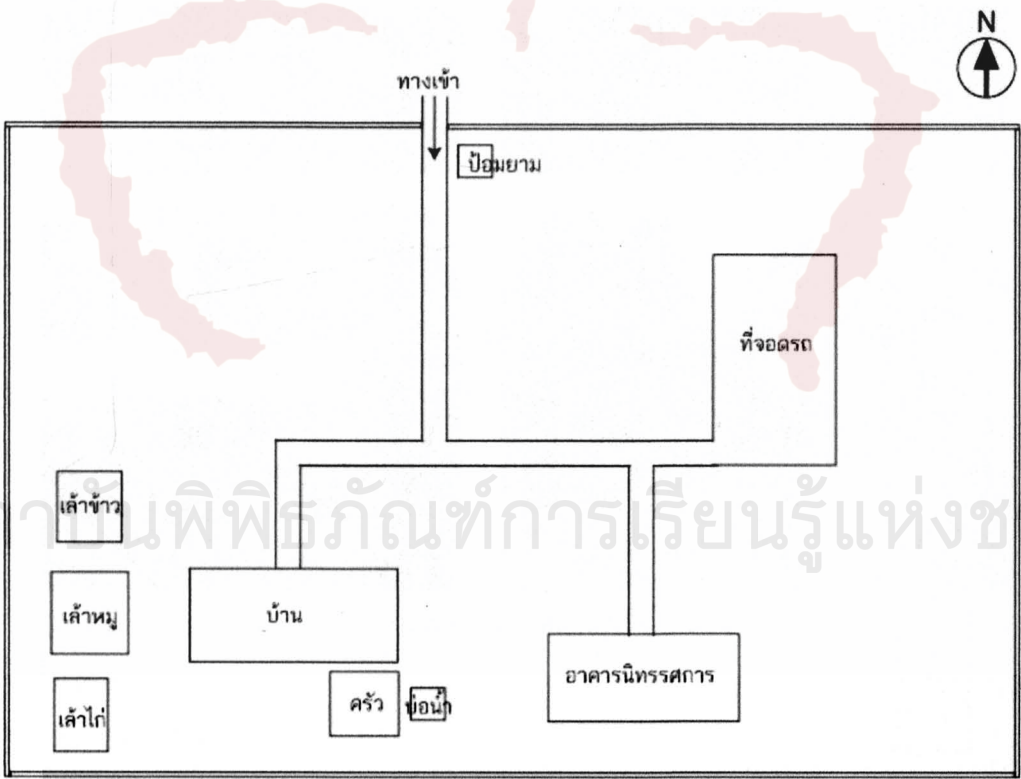
2.34 แหล่งศึกษาและท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (โฮจิมินห์)

2.34.1 ที่อยู่และการติดต่อ ที่อยู่ : หมู่ 4 บ้านหนองฮาง ถ.อุคร-กุดจับ (ติดกับร.ร.อุครพิทยานุกูล 2) ต.เซียงพิน อ.เมือง จ.อุครธานี 41000 การติดต่อ : องค์การบริหารส่วนตำบลเซียงพิน ต.เซียงพิน อ.เมือง จ.อุครธานี 41000 โทรศัพท์ 042-263196, 0817693354 (นายต่อพงศ์ สุขปัญญา) โทรสาร - E-mail: - Website: -

2.34.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนที่แหล่งศึกษาและท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (โฮจิมินห์)

ผังบริเวณของแหล่งศึกษาและท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (โฮจิมินห์)

2.34.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

แผนผังอาคารจัดแสดง

แหล่งศึกษาและท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (โฮจิมินห์) เป็นการจำลองบ้านเมื่อครั้งโฮจิมินห์เข้ามาอาศัยอยู่ โดยมีลักษณะเป็นบ้านชั้นเดียวหลังคามุงจาก ผังทำจากไม้ไผ่ ส่วนพื้นปูด้วยอิฐแดงยาวตลอดทั่วทุกพื้นที่ ภายในบ้านมีห้องนอนของโฮจิมินห์ ซึ่งจำลองขึ้นจากของจริง มีเพียงเตียงกับมุ้งสีขาว 1 หลัง ส่วนห้องทำงาน ห้องสอนหนังสือ และห้องประชุมอยู่ภายในพื้นที่เดียวกัน ด้านหลังเป็นห้องครัว ส่วนด้านข้างเป็นยุ้งข้าว และเล้าไก่และหมู

อาคารถัดไปมีนิทรรศการจัดแสดงประวัติการเดินทางของโฮจิมินห์ในเมืองไทย นิทรรศการแสดงประวัติการต่อสู้เพื่อเอกภาพให้อิสระภาพให้กับประเทศเวียดนาม และนิทรรศการวิถีชีวิตชาวไทยเชื้อสายเวียดนามในประเทศไทย

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ภาพป้ายแหล่งศึกษาและท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (โฮจิมินห์)

ภาพที่ 2 ภาพบ้านจำลอง

ภาพที่ 3 ภาพอาคารนิทรรศการ

ภาพที่ 4 ภาพยุ้งข้าวและเล้าหมู

1	2
3	4

2.34.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล : นายต่อพงศ์ สุขบัญชา (ชาย) และนายโกมิน

วิสารทนาพันธุ์ (ขวา)

ตำแหน่ง คณะกรรมการแหล่งศึกษาและท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (โฮจิมินห์)

หน่วยงาน : แหล่งศึกษาและท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (โฮจิมินห์)

2.34.5 วันเวลาเปิดทำการ ทุกวัน เวลา 09.00 – 16.00 น.

2.34.6 การเข้าชม

- ไม่เสียค่าเข้าชม
- จดหมายขออนุญาต/โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วัน

2.34.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

แหล่งศึกษาและท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ โฮจิมินห์ตั้งอยู่ที่บ้านหนองฮาง ต.เชียงพิณ อ.เมือง จ.อุดรธานี โดยพื้นที่บริเวณนี้เป็นสถานที่ที่ประธานาธิบดีโฮจิมินห์เคยมาพักในช่วงปี พ.ศ.2471 (ค.ศ.1928) ในอดีตว่าเมื่อครั้งที่โฮจิมินห์ มาพักอยู่หมู่บ้านแห่งนี้ ได้ใช้ชื่อว่า เฒ่าจิ้น อาศัยพักอยู่กับครอบครัวของเฒ่าแมค-ด้าย สหายจัดตั้งที่บ้านหนองบัว-หนองเหล็ก ใกล้กับสถานีรถไฟอุดรธานี ซึ่งในปัจจุบันอยู่ในเขตเทศบาลนคร ในขณะนั้นชุมชนบริเวณนี้มีชาวเวียดนามอพยพอาศัยอยู่ราว 20-30 ครอบครัว ส่วนมากทำการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ จากนั้นจึงย้ายไปที่หมู่บ้านหนองโอน (หนองฮาง ต.เชียงพิณ ปัจจุบัน) โดยอาศัยอยู่กับครอบครัวของสหายที่ชื่อ เฒ่าแกว๊ก ซึ่งได้ถึงแก่กรรมแล้ว การมาพักที่บ้านหนองโอนแห่งนี้ เฒ่าจิ้นมีความมุ่งมั่นที่จะรวบรวมชาวเวียดนามพลัดถิ่นเข้าร่วมกระบวนการต่อสู้เพื่อกอบกู้เอกราชจากฝรั่งเศส ปัจจุบัน วัตถุประสงค์ของท่านโฮจิมินห์ที่ยังคงหลงเหลืออยู่จึงมีเพียงเก้าอี้และเตียงขาว

อย่างไรก็ตาม ก่อนที่โฮจิมินห์จะเดินทางมาถึงเมืองไทย ได้มีชาวเวียดนามกลุ่มหนึ่งเดินทางมาก่อนแล้ว ซึ่งบุคคลสำคัญในกลุ่มนี้ คือ คัง ทุก เหือ ซึ่งปรากฏชื่อในสุสานวีรชนชาวเวียดนาม 5 คน ที่เสียชีวิตในไทย ที่วัดทิพย์รัตนนิมิตร์ หรือที่ชาวบ้านแถบนี้เรียกว่า วัดป่าบ้านจิก สถานที่แห่งนี้มีความสำคัญต่อคนไทยเชื้อสายเวียดนามมาก เพราะทั้ง 5 คนนี้ถือเป็นแกนนำลำดับแรกที่ทำให้เวียดนามทุกคนเป็นอิสระอย่างแท้จริง คัง ทุก เหือ จะเดินทางไปทุกที่เพื่อปลูก

ระดมชาวเวียดนามพลัดถิ่นให้ช่วยเหลือกัน และร่วมกันกู้ชาติ จนได้ชื่อว่า โก่ติ หรือ ทวดนักเดินทาง

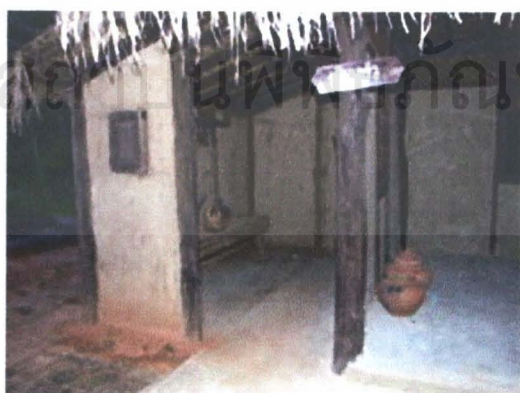
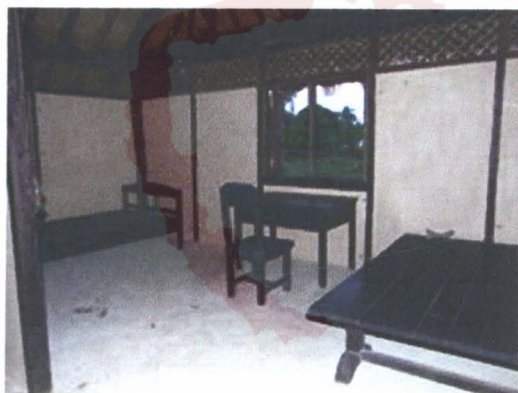
ในปี พ.ศ.2546 นายจารึก ปริญญาพล ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี ได้มีแนวคิดในการจำลองสถานที่ให้เหมือนค่ายรวบรวมพลชาวเวียดนามกู้ชาติในอดีต ทั้งผังพื้นที่ ตัวอาคาร และกิจกรรมต่างๆ โดยจะมีการจำลองวิถีชีวิตชาวเวียดนามไว้ด้วย เพื่อให้ชนรุ่นหลังได้ศึกษาและเป็นสถานที่ท่องเที่ยวอีกแห่งหนึ่งของจังหวัด ในการดำเนินงาน ได้มีคณะกรรมการดำเนินงานจากชมรมชาวไทยเชื้อสายเวียดนามจังหวัดอุดรธานี ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล ต.เซียงพิณ โดยนายอำเภอเมืองเป็นประธานคณะทำงาน ในการก่อสร้างได้มีการซื้อที่ดินเพื่อจัดทำโครงการนั้น มีจำนวน 4 ไร่ ราคาราว 6 แสนบาท โดยการบริจาคของพี่น้องชาวไทยเชื้อสายเวียดนาม ขณะที่ อบต.เซียงพิณ สนับสนุนงบประมาณทำถนนและรั้วชั่วคราว

2.34.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

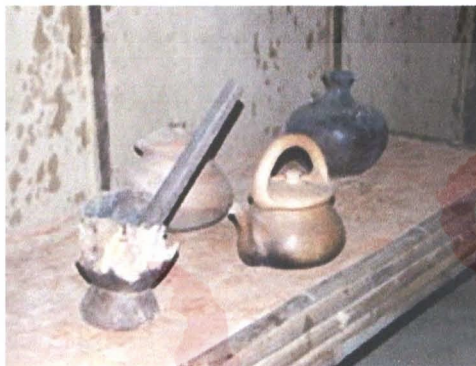
การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- ชีวิตประวัติบุคคลของโฮจิมินห์

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

เครื่องปั่นดินเผา

เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

สิ่งของจำลอง

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

ไม่มี

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

- นิทรรศการหมุนเวียน

- ไม่มี

- กิจกรรม

- ไม่มี

2.34.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

ไม่มีการลงทะเบียนวัตถุ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.34.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ ไม่มี
- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ ไม่มี

2.34.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

- จำนวนหน้าที่ รวม 20 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้ ดูแลสถานที่ต้อนรับนักท่องเที่ยว ศึกษาประวัติศาสตร์ และการเงิน
- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ
 1. นักท่องเที่ยวในประเทศ
 2. บุคคลทั่วไป

สถิติผู้เข้าชมต่อปี
ไม่มีการบันทึก
- การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์
 1. มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทยและภาษาเวียดนาม
 2. มีลานจอดรถ

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์
 1. เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
 2. หนังสือนำชมพิพิธภัณฑ์ ไม่มี

3. สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ไม่มี

4. มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้ ป้ายโฆษณา และสื่อบุคคล

● **มีการจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้**

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน และมหาวิทยาลัย

2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.34.12 แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

ไม่มี

2.34.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1. งบประมาณ ขาดงบประมาณสนับสนุน ส่วนใหญ่เป็นการระดมเงินบริจาคจากชาวไทยเชื้อสายเวียดนามกันเอง

2.34.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

● **จุดอ่อน**

- การเดินทางเข้าถึงไม่สะดวก หากไม่มีรถส่วนตัว

● **จุดแข็ง**

- ตั้งอยู่ในสถานที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์

2.34.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

- ส่วนหนึ่งของพื้นที่โครงการจะจัดทำเป็นสถานที่จำหน่ายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ให้นักท่องเที่ยวได้เลือกซื้อ

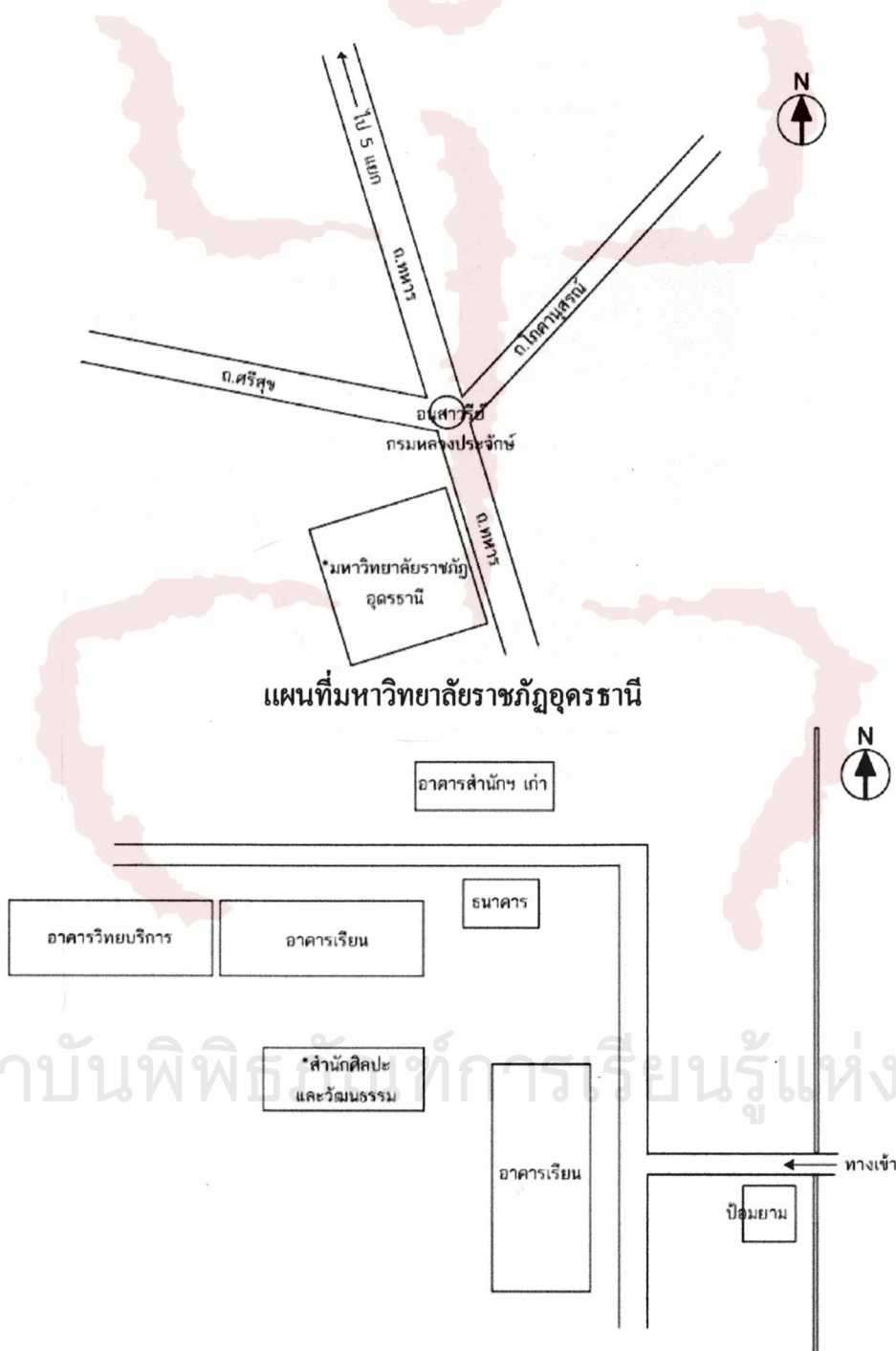
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.35 สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

2.35.1 ที่อยู่และการติดต่อ สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ตั้งอยู่ที่อาคาร 2 เลขที่ 64 ถนนทหาร อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 41000 โทรศัพท์ 042-211040 ต่อ 115

โทรสาร 042 -241418 E-mail: - Website: -

2.35.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

ผังบริเวณของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม

2.35.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

แผนผังอาคารจัดแสดง

อาคารสำนักศิลปะและวัฒนธรรมมีการโยกย้ายหลายครั้ง ปัจจุบันจึงไม่มีการจัดแสดงนิทรรศการ เป็นเพียงการเก็บรักษาวัตถุสิ่งของไว้ในอาคารเท่านั้น

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ภาพป้ายมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

ภาพที่ 2 ภาพด้านหน้ามหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

ภาพที่ 3 ภาพอาคารสำนักศิลปะและวัฒนธรรม

ภาพที่ 4 ภาพสำนักศิลปะและวัฒนธรรม

1	2
3	4

2.35.4 ผู้ดูแล/หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล : อาจารย์ศรีวรรณ จันทรวงศ์

ตำแหน่ง : ผู้อำนวยการสำนักศิลปะและวัฒนธรรม

หน่วยงาน : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

2.35.5 วันเวลาเปิดทำการ ทุกวัน เวลา 08.00 – 16.30 น.

2.35.6 การเข้าชม

- ไม่เสียค่าเข้าชม
- จดหมายขออนุญาต/โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วัน

2.35.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

สำนักศิลปะและวัฒนธรรมสังกัดสถาบันราชภัฏอุดรธานี มีฐานะเทียบเท่าคณะ รับผิดชอบด้านการศึกษาค้นคว้า วิจัย ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาทั้งของท้องถิ่นและของชาติ สำนักศิลปะและวัฒนธรรมมีประวัติโดยสังเขปดังนี้

พ.ศ.2503 - 2507 นับตั้งแต่กระทรวงศึกษาธิการประกาศยกฐานะ โรงเรียนฝึกหัดครูอุดรธานีเป็นวิทยาลัยครูอุดรธานี เมื่อวันที่ 29 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2503 จนถึงปี พ.ศ. 2507 ในช่วงนี้แม้ว่าจะยังไม่มีกำหนดภาระงานด้านศิลปวัฒนธรรมในแผนปฏิบัติงานของวิทยาลัยอย่างชัดเจน แต่วิทยาลัยครูอุดรธานียังคงปฏิบัติงานด้านอนุรักษ์ส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรมโดยทั่วไป ในฐานะเป็นสถาบันการศึกษาระดับสูงของจังหวัด

พ.ศ.2508 สภาผู้แทนราษฎรได้อนุมัติร่างพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พุทธศักราช 2518 พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดหน้าที่ของวิทยาลัยครูไว้ 5 ประการ หน้าที่ประการหนึ่งในห้าประการนี้ได้แก่ ส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรม อันดงามของชาติ

พ.ศ. 2519 กระทรวงศึกษาธิการได้มอบหมายให้วิทยาลัยครูอุดรธานีและวิทยาลัยครูทั่วประเทศ เป็นหน่วยประเคราะห์ของศูนย์ชุมนุมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย กองวัฒนธรรม กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ ผู้บริหารวิทยาลัยครูในขณะนั้นได้ให้หมวดวิชาศิลปศึกษาจัดการเรียนการสอนที่อาคารขุนประสมครุการ (อาคารวังแดง) ซึ่งเป็นอาคารเรียนถาวรหลังแรกของ

วิทยาลัย (ก่อสร้าง เมื่อปี พ.ศ. 2466) อาจารย์ชาญวิทย์ มั่นคง ซึ่งเป็นอาจารย์สอนวิชาศิลปศึกษาได้ร่วมมือกับอาจารย์และนักศึกษาที่เรียนทางด้านศิลปะเก็บรวบรวมงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านอีสานไว้เป็นอุปกรณ์การสอน เมื่อมีจำนวนชิ้นงานมากพอสมควร จึงได้จัดตั้งเป็นหอศิลปะพื้นบ้าน

พ.ศ. 2522 วิทยาลัยได้ปรับปรุงหอพักนักศึกษา (หอเขียว) เป็นอาคารเรียนของหมวดวิชาศิลปศึกษา อาจารย์ศิลปศึกษาย้ายที่ทำงานออกจากอาคารขุนประสมศุการ แต่ยังเก็บรักษางานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านไว้ที่อาคารขุนประสมฯ เพื่อให้เป็นหอศิลปะพื้นบ้านของวิทยาลัย ต่อมาวิทยาลัยได้จัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมที่อาคารขุนประสมฯ โดยใช้ชื่อว่า “ศูนย์วัฒนธรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” มีอาจารย์ชาญวิทย์ มั่นคง หัวหน้าหมวดวิชาศิลปศึกษาเป็นหัวหน้าศูนย์

พ.ศ. 2523 สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (สวช.) ได้ขยายงานด้านวัฒนธรรมด้วยการเสนอให้กระทรวงศึกษาธิการประกาศตั้งศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาวัฒนธรรมจังหวัด โดยให้ตั้งที่ทำการศูนย์ในจังหวัดที่มีวิทยาลัยครู ส่วนจังหวัดที่ไม่มีวิทยาลัยครูให้จัดตั้งที่ทำการในโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำจังหวัด หรือสถานศึกษาอื่นตามความเหมาะสม วิทยาลัยครูอุดรธานีจึงเป็นที่ตั้งของศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาวัฒนธรรมจังหวัดอุดรธานีที่ทำการของศูนย์ตั้งอยู่ที่อาคารขุนประสมศุการ (อาคารวังแดง) ปัจจุบันเป็นหอประวัตินหาวิทยาลัย

ในการนี้สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้แต่งตั้งคณะกรรมการวัฒนธรรมประจำจังหวัดอุดรธานี มีผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานีเป็นประธาน โดยตำแหน่งและหัวหน้าศูนย์ส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรมจังหวัดอุดรธานีในขณะนั้นเป็นเลขานุการ โดยตำแหน่ง

พ.ศ. 2545 สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (สวช.) ได้ประกาศจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดแทนศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาวัฒนธรรมจังหวัด

พ.ศ. 2530 ได้มีการแบ่งส่วนราชการภายในวิทยาลัยครูตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยครูฉบับที่ 2 พุทธศักราช 2527 ส่วนราชการในวิทยาลัยครู ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ประกอบด้วย คณะวิชา ศูนย์ และสำนัก ซึ่งมีฐานะเทียบเท่ากัน ศูนย์และสำนักที่ปรากฏตามพระราชบัญญัตินี้ ได้แก่ สำนักกิจการนักศึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการ สำนักวางแผนและพัฒนา ศูนย์วิจัยและบริการวิชาการ และศูนย์ศิลปวัฒนธรรม ตำแหน่งผู้บริหารของศูนย์เรียกว่า หัวหน้าศูนย์

พ.ศ. 2513 สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ได้ขอจัดตั้งหน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมท้องถิ่น จังหวัดอุดรธานี ภายใต้อำนาจศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดอุดรธานี คณะกรรมการดำเนินงานเป็นคณะกรรมการชุดเดียวกับคณะกรรมการศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดอุดรธานีและศูนย์ศิลปวัฒนธรรม วิทยาลัยครูอุดรธานี

พ.ศ.2546 ได้มีการแบ่งส่วนราชการในสถาบันราชภัฏอุดรธานี ตามพระราชบัญญัติ สถาบันราชภัฏ พุทธศักราช 2538 เปลี่ยนชื่อศูนย์ศิลปวัฒนธรรมเป็นสำนักศิลปวัฒนธรรม และ เปลี่ยนชื่อเรียกตำแหน่งผู้บริหารจากผู้อำนวยการศูนย์ เป็น ผู้อำนวยการสำนัก

พ.ศ.2547 เปลี่ยนชื่อเป็นสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานีจนถึง ปัจจุบัน

เดิมสำนักศิลปะและวัฒนธรรมตั้งอยู่ที่อาคารขุนประสมครุการ (อาคารวังแดง) ซึ่งเป็น อาคารเรียนถาวรหลังแรกของมหาวิทยาลัย ซึ่งสร้างเสร็จเมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2467 เป็น อาคารชั้นเดียว ขนาด 5 ห้อง ใต้ถุนสูง สร้างด้วยไม้ตะเคียน มุงสังกะสี สิ้นเงินค่าก่อสร้าง 5,000 บาท ทางมหาวิทยาลัยได้ปรับปรุงซ่อมแซมอาคารหลังนี้มาโดยตลอด เมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2545 อธิการบดี ผศ.จรูญ ถาวรจักร์ ได้ดำเนินการบูรณะครั้งใหญ่ ในขณะที่ดำเนินการ มหาวิทยาลัยได้จัดห้องเรียนของอาคาร 15 เป็นที่ทำการชั่วคราวของสำนักศิลปวัฒนธรรม ต่อมา มหาวิทยาลัยได้ย้ายที่ทำการของสำนักฯ มาที่อาคาร 2 โดยยังไม่มีการจัดแสดงวัตถุสิ่งของ เนื่องจากอาจมีกาสรเปลี่ยนแปลงสถานที่อีกครั้ง

2.35.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

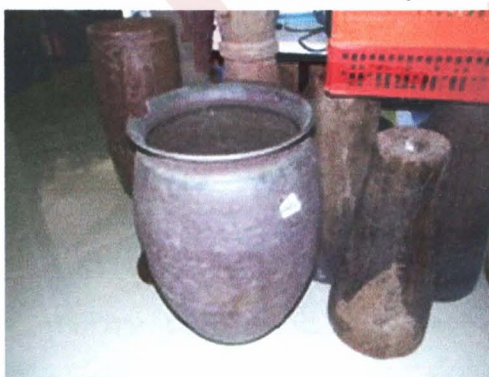
- วัฒนธรรมและประเพณีของเมืองอุดรธานี

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

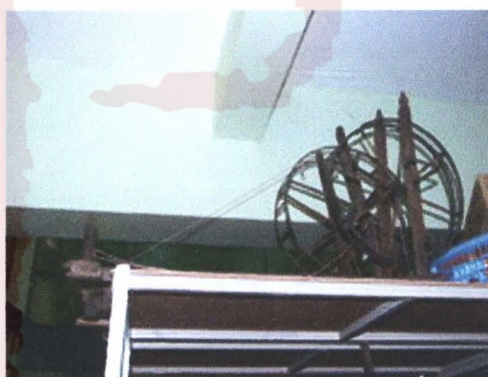

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

เครื่องปั้นดินเผา

เครื่องมือทอผ้า

เครื่องมือประมง

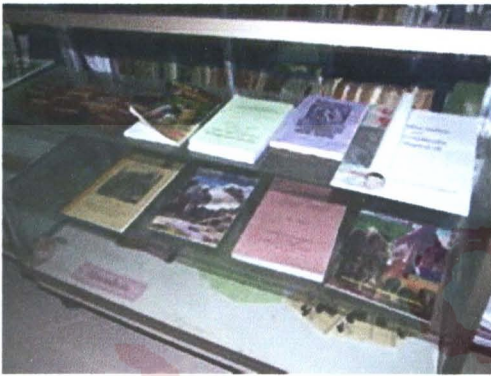
เครื่องดนตรี

เครื่องจักสาน

เครื่องใช้ในการศาสนา

หนังสือ

เอกสารโบราณ

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

ไม่มี

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

● **นิทรรศการหมุนเวียน**

- โครงการนิทรรศการศิลปะ “ในหลวงของเรา และศิลปวัฒนธรรมสมัยใหม่ บ้านเชียงยุคก่อนประวัติศาสตร์” วันที่ 3-15 สิงหาคม พ.ศ. 2550 ณ อาคารหอประวัตินมหาวิทยาลัย (ศูนย์ประชุมศูนย์การ) มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

- โครงการนิทรรศการ “มรดกไทย มรดกโลก” เทิดพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ วันที่ 3-17 มีนาคม พ.ศ. 2551 ณ ศูนย์แสดงสินค้าโอท็อป จังหวัดหนองคาย

- โครงการ “นิทรรศการ แด้ม เส้น สี ลีลาศิลป์” วันที่ 3-17 มีนาคม พ.ศ. 2551 ณ ศูนย์แสดงสินค้าโอท็อป จังหวัดหนองคาย

- โครงการนิทรรศการ ศิลปวัฒนธรรมสมัยใหม่ “สัปดาห์มหาดานและสีแห่งแผ่นดิน” วันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2551 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

- **กิจกรรม**

- โครงการฝึกอบรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม วันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2550 ณ ห้องเอวี 8 คณะมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
- โครงการรวบรวมข้อมูลสภาพแวดล้อมปัจจุบันของแหล่งศิลปกรรมและสิ่งแวดล้อม วันที่ 6-7 กันยายน พ.ศ. 2550 ณ แหล่งศิลปกรรมลานหินครก อำเภอสร้างคอม และแหล่งขุดค้นวัดนาข้าเทวี จังหวัดอุดรธานี
- อบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ “การอนุรักษ์กับการพัฒนาโบราณสถาน” วันที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550 ห้องประชุมอาคาร 17 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
- โครงการ “อบรมและประกวดหอดำกลอนพื้นบ้านอีสาน” วันที่ 4-6 มกราคม พ.ศ. 2551 ณ ห้องประชุม อาคารอเนกประสงค์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

2.35.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

มีการลงทะเบียนวัตถุ

2.35.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ ไม่มี

- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ ไม่มี

2.35.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

- จำนวนหน้าที่ รวม 1 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน คือ งานธุรการ และมีคณะกรรมการเป็นอาจารย์จากสาขาต่างๆ เข้ามาบริหาร

- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1. บุคคลทั่วไป

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ไม่มีการบันทึก

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

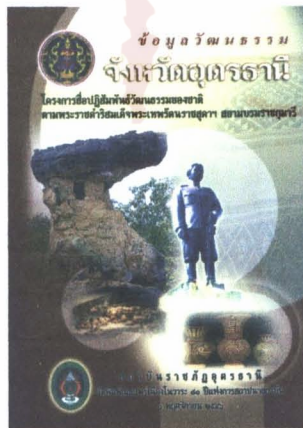
- การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

1. มีลานจอดรถ

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

1. เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
2. หนังสือนำชมพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
3. สิ่งพิมพ์เผยแพร่ (แจก) หนังสือข้อมูลวัฒนธรรมจังหวัดอุดรธานี

4. มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้ จดหมายข่าว และสื่อบุคคล

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

- มีการจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน และมหาวิทยาลัย
2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.35.12 แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

พิพิธภัณฑ์เมืองอุดรธานี

2.35.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1. บุคลากร ไม่มีผู้ดูแลรับผิดชอบโดยตรง เป็นเพียงคณะกรรมการซึ่งเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัยซึ่งมีภาระงานจำนวนมากอยู่แล้ว

2.35.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

- จุดอ่อน

- มีการโยกย้ายสถานที่บ่อย จนไม่มีการจัดแสดงนิทรรศการถาวรได้

- จุดแข็ง

- มีทำเลเหมาะสม ตั้งอยู่ใจกลางเมือง การเดินทางไปมาสะดวก

2.35.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

ไม่มี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.36 อุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท (Phu Phrabat Historical Park)

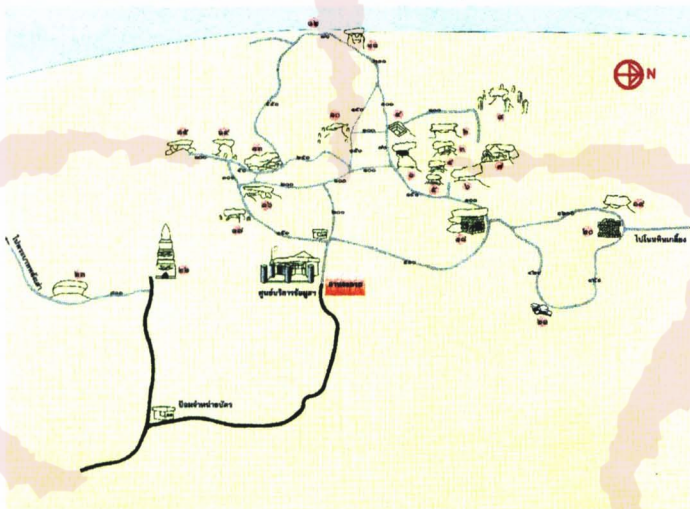
2.36.1 ที่อยู่และการติดต่อ อุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท บ้านดัว หมู่ 6 ต.เมืองพาน อ.บ้านผือ จ.อุดรธานี โทรศัพท์ 042-251350-2 โทรสาร -

E-mail: usasawat@hotmail.com Website: <http://www.khonkaen.thai-culture.net>

2.36.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนที่อุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท

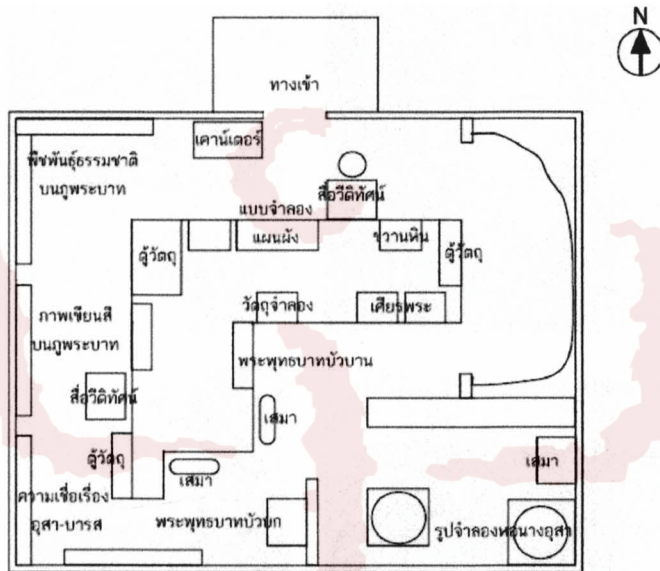
แหล่งท่องเที่ยวสำคัญบนภูพระบาท

๑ หอนางอุลา	๑๓ ถ้ำวัวถ้ำคน
๒ ถ้ำช้าง	๑๔ ถ้ำผี
๓ หีบศพทองคำ	๑๕ ถ้ำไ้
๔ หีบศพท้าวบารล	๑๖ คอกม้าท้าวบารล
๕ หีบศพนางอุลา	๑๗ คอกม้าน้อย
๖ วัดพ้อดา	๑๘ วัดลูกเขย
๗ ถ้ำพระ	๑๙ ถ้ำพระเสี้ย
๘ ถ้ำนางอุลา	๒๐ เจดีย์ร้างอุบโมงค์
๙ บ่อน้ำนางอุลา	๒๑ ถ้ำดินเพียง
๑๐ เืองหินนกกระทา	๒๒ พระพุทธรูปบัวบก
๑๑ ซากข้าวนายพราน	๒๓ โนนสาวฮี
๑๒ ผาเสด็จ	

ผังบริเวณของอุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท

2.36.3 ลักษณะทางกายภาพของฟิฟิธภัณฑ์

แผนผังอาคารจัดแสดง

ผังอาคารจัดแสดงศูนย์บริการข้อมูลภูพระบาท

อาคารศูนย์บริการข้อมูลภูพระบาท เป็นอาคารชั้นเดียว ภายในจัดแสดงข้อมูลเกี่ยวกับอุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท โดยมีเนื้อหาดังนี้

แบบจำลองแผนผังของอุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท และ โบราณวัตถุที่ค้นพบในท้องถิ่น

ข้อมูลพืชพันธุ์ธรรมชาติบนภูพระบาท

ข้อมูลภาพเขียนสีบนภาพระบาท – สี เทคนิค และวิธีการเขียนภาพ, ความหมายของภาพ

ข้อมูลความเชื่อเรื่อง อูตา-บารต

แบบจำลองพระพุทธรูปบาทบัวบก และ โบราณวัตถุที่เกี่ยวข้อง เช่น เหล็กสำหรับกร
ก่อสร้าง พระพิมพ์โลหะและดินเผา

แบบจำลองหอนางอุสา และ โบราณวัตถุที่เกี่ยวข้อง เช่น เสาหินจากวัดป่านิโรธรังสีและ
วัดโนนศิลาอาสน์ (จำลอง) พระพุทธรูปสลักหินทรายจากวัดพ้อตา

ข้อมูลพระพุทธรูปบัวบาน

ข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท สมัยก่อนประวัติศาสตร์ สมัยประวัติศาสตร์ และ
โบราณวัตถุที่เกี่ยวข้อง

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ภาพป้ายอุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท

ภาพที่ 2 ภาพด้านหน้าอาคารอุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท

ภาพที่ 3 ภาพอาคารศูนย์บริการข้อมูลภูพระบาท

ภาพที่ 4 ภาพศูนย์บริการข้อมูลภูพระบาท

1	2
3	4

2.36.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล : นางธาดา สังข์ทอง
ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่บริหารงานโบราณคดี 7 และ
หัวหน้าอุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท
หน่วยงาน : อุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท กรม
ศิลปากร

2.36.5 วันเวลาเปิดทำการ ทุกวัน เวลา 08.00 – 17.00 น.

2.36.6 การเข้าชม

- มีค่าเข้าชม ผู้มีสัญชาติไทย 10 บาท ผู้มีสัญชาติอื่น 30 บาท
- จดหมายขออนุญาต/โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วัน

2.36.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

อุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาทอยู่ในความดูแลของกรมศิลปากร ได้ประกาศขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถาน เมื่อวันที่ 28 เมษายน พ.ศ.2524 และเปิดเป็นทางการเมื่อ 26 มิถุนายน พ.ศ.2535 มีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 3,430 ไร่

ภูพระบาท เป็นส่วนหนึ่งของเทือกเขาภูพาน สภาพทั่วไปเป็นป่าโปร่ง มีพืชพันธุ์ธรรมชาติประเภทไม้เนื้อแข็งปกคลุม เช่น ไม้มะค่า ไม้ชิงชัน ไม้เต็ง ไม้รัง ไม้ประดู่ ด้วยเหตุนี้ภูพระบาทจึงอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติของกรมป่าไม้ ชื่อว่า ป่าเขื่อน้ำ ซึ่งเป็นแหล่งกำหนดลำธารหลายสาย

เมื่อหลายล้านปีมาแล้ว ได้พบหลักฐานทางธรณีวิทยาว่า ภูพระบาทถูกปกคลุมโดยธารน้ำแข็ง เมื่อธารน้ำแข็งละลายเคลื่อนตัวลงตามแรงดึงดูดของโลก ก่อให้เกิดการกัดกร่อนอย่างมากบนภูพระบาท ทำให้เกิดเพิงหิน โขดหินรูปร่างแปลกประหลาดมากมาย

ประมาณ 3,000-2,500 ปีมาแล้ว มนุษย์ในสมัยก่อนประวัติศาสตร์ได้ขึ้นมาล่าสัตว์ และเก็บของป่าบนภูแห่งนี้ และได้เขียนภาพต่างๆ ด้วยสีแดงบนเพิงหินทราย เมื่อเข้าสู่สมัยประวัติศาสตร์ราวพุทธศตวรรษที่ 14-16 ได้มีการดัดแปลงเพิงหินทรายให้เป็นที่ประกอบพิธีกรรมทางพุทธศาสนาและฮินดู และมีการปักใบเสมาหินทรายล้อมรอบเพิง รวมถึงการแกะสลักหินเป็นรูปพระพุทธรูปและเทวรูปลงบนหินทราย ต่อมาราวพุทธศตวรรษที่ 22-23 ได้มีการสลักรอยพระพุทธรูปและสร้างโบราณสถานขนาดเล็กไว้บรรจุพระบรมสารีริกธาตุบนภูพระบาทแห่งนี้ด้วย

โบราณสถานในกลุ่มภูพระบาทต่างๆ จะมีชื่อเรียกอย่างไร ไม่ปรากฏหลักฐาน แต่ชาวบ้านในท้องถิ่นได้เรียกชื่อสถานที่ต่างๆ ตามนิทานพื้นบ้านอีสานเรื่องนางอุสาท้าวบารส เพราะเชื่อว่าเกิดขึ้นจริงในบริเวณนี้

กรมศิลปากรได้ทำการสำรวจแหล่งโบราณคดีและโบราณสถานในแหล่งภูพระบาทนี้ ได้พบโบราณสถานจำนวน 68 แห่ง โดยเป็นแหล่งโบราณคดีสมัยก่อนประวัติศาสตร์ซึ่งพบภาพเขียนสีตามเพิงหินต่างๆ 45 แห่ง และสิ่งก่อสร้างที่ดัดแปลงเพิงหินเป็นศาสนสถานในสมัยประวัติศาสตร์ 23 แห่ง โบราณสถานเหล่านี้แบ่งเป็น 9 กลุ่มได้แก่

กลุ่มที่ 1 กลุ่มโนนหินเกลี้ยงและถ้ำสูง

กลุ่มที่ 2 กลุ่มถ้ำดินเพิง

กลุ่มที่ 3 กลุ่มวัดพ้อตา-ลูกเขย

กลุ่มที่ 4 กลุ่มวัดพระพุทธรูปบาทบัวบก

กลุ่มที่ 5 กลุ่มห้วยหินลาด

กลุ่มที่ 6 กลุ่มโนนสาวเอ้

กลุ่มที่ 7 กลุ่มห้วยด่านใหญ่

กลุ่มที่ 8 กลุ่มพระบาทหลังเต่า

กลุ่มที่ 9 กลุ่มเจดีย์ร้างอุโปโมงค์ และถ้ำพระเสีง

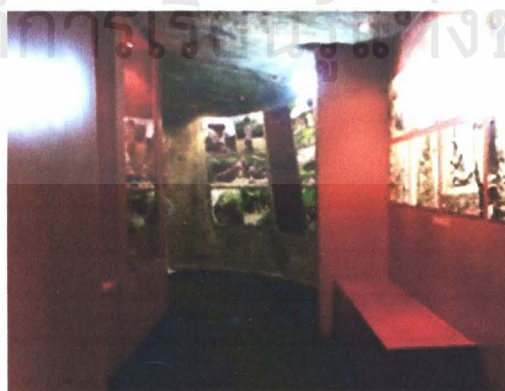
ปัจจุบันโบราณสถานบนภูพระบาทได้รับการอนุรักษ์และพัฒนาเป็นอุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท โดยเริ่มดำเนินการอนุรักษ์แหล่งธรรมชาติและ โบราณสถานตั้งแต่ พ.ศ.2532 เป็นต้นมา และได้เปิดเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าความรู้ และเป็นแหล่งท่องเที่ยวอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ.2535 โดยได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินเป็นประธานในพิธีเปิดเนื่องในวันอนุรักษ์มรดกไทย

2.36.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- ประวัติและวิวัฒนาการทางด้าน โบราณคดีของภูพระบาท

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

เครื่องปั้นดินเผา

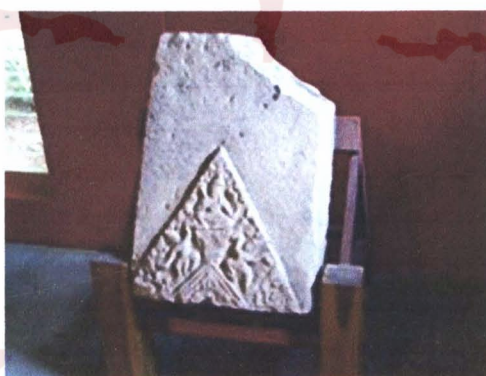
โบราณวัตถุ

เครื่องใช้ในการศาสนา

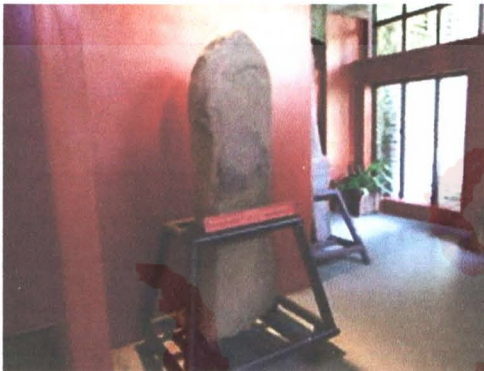
หิน

สิ่งของจำลอง

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

ใบเสมาไม้รอยจารึก เคลื่อนย้ายมาจากทางเข้าวัด
ป่านิโรธรังสี บ้านกลางใหญ่ ต.กลางใหญ่
อ.บ้านผือ จ.อุดรธานี

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

● นิทรรศการหมุนเวียน

- ไม่มี

● กิจกรรม

- โครงการอบรมเยาวชนในท้องถิ่นให้มีความรู้ทางด้านวัฒนธรรมและธรรมชาติ
- โครงการอบรมด้านศิลปวัฒนธรรมให้แก่บุคคลทั่วไป เพื่อให้มีความรู้และรักในศิลปวัฒนธรรม
- โครงการนิทรรศการเคลื่อนที่เพื่อให้ความรู้เรื่องอุทยานฯ ยังสถานศึกษาในท้องถิ่น ปีละ 10 แห่ง
- กิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ เพื่อส่งเสริมและปลูกฝังให้เยาวชนในท้องถิ่นใกล้ชิด รัก และหวงแหนมรดกศิลปวัฒนธรรมและธรรมชาติในท้องถิ่นของตน
- โครงการชุมชมคู่เทศก์ร่วมกับททท. และศูนย์การท่องเที่ยวและกีฬา

2.36.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

มีการลงทะเบียนวัตถุ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.36.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

● ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ ไม่มี

● ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ ไม่มี

ค่าเช่าโปรเจคเตอร์ วันละ 1,000 บาท

กรณีใช้เครื่องเสียงและอุปกรณ์ห้องประชุม หลังเวลา 16.30 น. ต้องเสียค่าล่วงเวลาให้กับเจ้าหน้าที่

เวลา 16.30 – 21.00 น. 200 บาท

เวลา 21.00 – 24.00 น. จ่ายเพิ่มอีก 100 บาท

5. มีบริการที่พัก

- บ้านพักแรม 3 หลัง หลังละไม่เกิน 10 คน (เตียงคู่และที่นอนปิกนิก)

พัก 1-2 คน อัตราคืนละ 300 บาท

พัก 3-4 คน อัตราคืนละ 600 บาท

พัก 5-6 คน อัตราคืนละ 1,000 บาท

พัก 7-10 คน อัตราคืนละ 1,200 บาท

- ที่พักเต็นท์

นำเต็นท์มาเอง ค่าเช่าสถานที่ คืนละ 20 บาทต่อหลัง

เช่าเต็นท์ของอุทยานฯ หลังละ 50 บาทต่อคืน

เช่าเครื่องนอนของอุทยานฯ ชุดละ 50 บาทต่อคืน

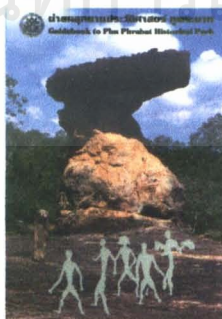
● การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

1. เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ (แจก) แผ่นพับ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

อุทยานประวัติศาสตร์
ภูพระบาท

2. หนังสือแนะนำพิพิธภัณฑ (ขาย) หนังสือนำชมอุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท

3. สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ไม่มี

4. มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้ โทรทัศน์, ป้ายโฆษณา และสื่อบุคคล

● มีการจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ

2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.36.12 แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง
ไม่มี

2.36.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์
ไม่มี

2.36.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

● จุดอ่อน

- ตั้งอยู่ห่างไกลชุมชน การเดินทางเข้าถึงไม่สะดวกหากไม่มีรถส่วนตัว

● จุดแข็ง

- ตั้งอยู่ในพื้นที่ทางประวัติศาสตร์ มีนักท่องเที่ยวมาเยี่ยมชมสม่ำเสมอ

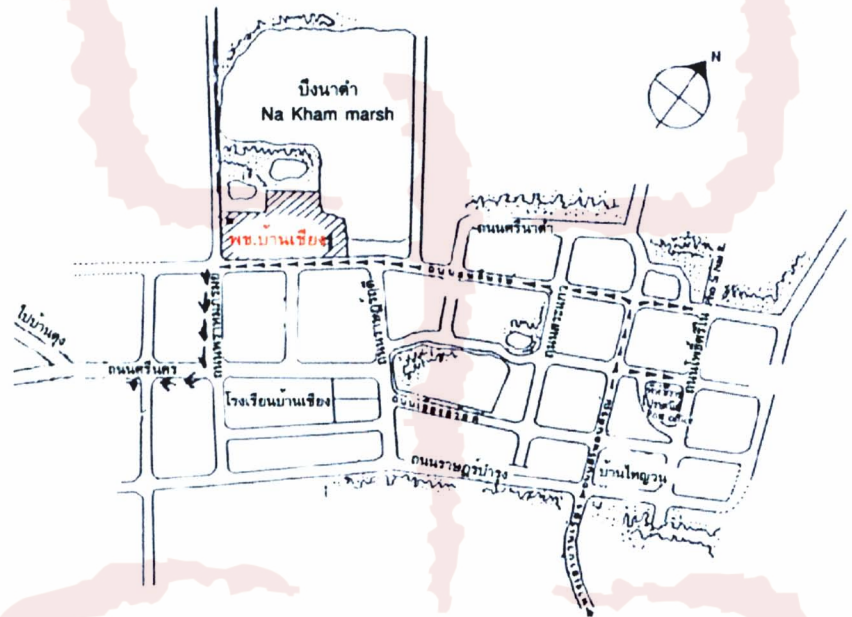
2.36.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์
ไม่มี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

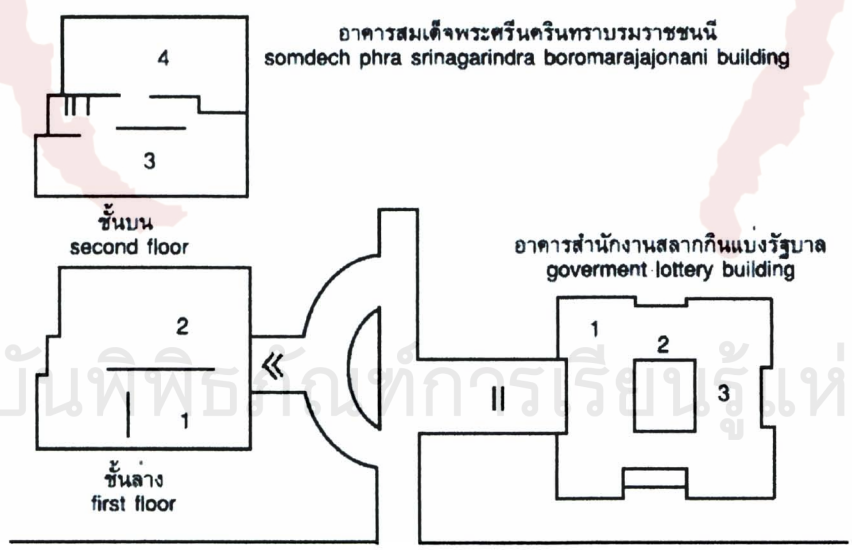
2.37 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ บ้านเชียง (Ban Chiang National Museum)

2.37.1 ที่อยู่และการติดต่อ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ บ้านเชียง อ.หนองหาน จ.อุดรธานี 41320 โทรศัพท์ 042-208340 โทรสาร 042-208341 E-mail: nm_banchiang@yahoo.com, nm_banchiang@finearts.go.th Website: -

2.37.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

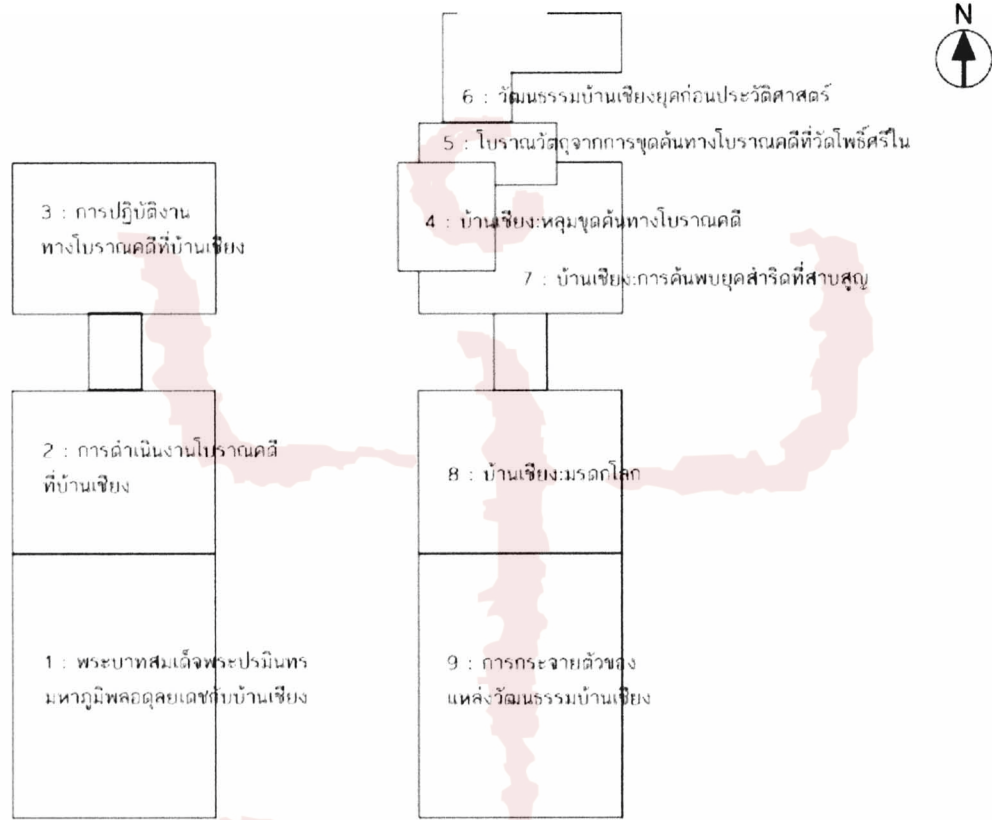
แผนที่พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ บ้านเชียง

ผังบริเวณของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ บ้านเชียง

2.37.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

แผนผังอาคารจัดแสดง

ผังอาคารจัดแสดงพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ บ้านเชียง

อาคารพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ บ้านเชียง ประกอบด้วยอาคารจัดแสดง 5 หลัง มีการจัดแสดงวัตถุตามเรื่องราวดังนี้

อาคารสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี จัดแสดงนิทรรศการหมุนเวียน และห้องบรรยาย อาคารนี้เป็นจุดเชื่อมไปยังอาคารจัดแสดง 1, 2 และ 3

อาคารจัดแสดง 1, 2 และ 3 มีการเรียงเนื้อหาโดยกำหนดเป็นเส้นทาง ดังนี้

ห้องที่ 1 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชกับบ้านเชียง

ห้องที่ 2 การดำเนินงาน โบราณคดีที่บ้านเชียง

ห้องที่ 3 การปฏิบัติงานทางโบราณคดีที่บ้านเชียง

ห้องที่ 4 บ้านเชียง : หลุมขุดค้นทางโบราณคดี

ห้องที่ 5 โบราณวัตถุจากการขุดค้นทางโบราณคดีที่วัดโพธิ์ศรีโน

ห้องที่ 6 วัฒนธรรมบ้านเชียงยุคก่อนประวัติศาสตร์

ห้องที่ 7 บ้านเชียง : การค้นพบยุคสำริดที่สำคัญ

ห้องที่ 8 บ้านเชียง : มรดกโลก

ห้องที่ 9 การกระจายตัวของแหล่งวัฒนธรรมบ้านเชียง
นอกจากนี้ยังมีอาคารไทพวน รวมถึงเวทีและลานแสดงศิลปวัฒนธรรมอีกด้วย

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ภาพด้านหน้าพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ บ้านเชียง
ภาพที่ 2 ภาพป้ายพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ บ้านเชียง
ภาพที่ 3 ภาพอาคารสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
ภาพที่ 4 ภาพอาคารจัดแสดง 1

1	2
3	4

2.37.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ผู้ดูแล : นายมน โกลีบทอง
ตำแหน่ง หัวหน้าพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ บ้านเชียง
หน่วยงาน : พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ บ้านเชียง

2.37.5 วันเวลาเปิดทำการ ทุกวัน เวลา 08.30 – 16.30 น.

2.37.6 การเข้าชม

- มีค่าเข้าชม ชาวไทย 30 บาท ชาวต่างชาติ 150 บาท
- ยกเว้น/ลดค่าเข้าชมเป็นพิเศษกรณี นักเรียน/นักศึกษา
- จดหมายขออนุญาต/โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 3 วัน

2.37.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ บ้านเชียง เป็นพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ประเภทแหล่งอนุสรณ์สถานจัดตั้งขึ้นในแหล่งโบราณคดีบ้านเชียง ปัจจุบันได้ยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลแล้ว พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ บ้านเชียง ได้จัดแสดงหลักฐานที่ได้จากการสำรวจขุดค้น ที่บ้านเชียง และแหล่งโบราณคดีใกล้เคียง อันประกอบด้วยกลุ่มภาชนะดินเผา เครื่องมือ เครื่องใช้และสิ่งอื่นๆอีกมากมาย

จุดเริ่มต้นของการจัดตั้งพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ บ้านเชียง มาจากการพบภาชนะลายเขียนสี เมื่อปี พ.ศ.2503 โดยชาวบ้านเชียง ต่อมาปี พ.ศ.2509 ชาวอเมริกัน ได้พบภาชนะดินเผาที่บ้านเชียงโดยบังเอิญจึงนำไปแจ้งที่กรมศิลปากร ปีพ.ศ.2510 จึงได้มีการขุดค้นอย่างจริงจังเป็นครั้งแรกปี พ.ศ.2515 ได้ขุดค้นเป็นครั้งที่ 2 ในครั้งนี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถได้เสด็จทอดพระเนตรแหล่งขุดค้นที่วัดโพธิ์ศรีในพร้อมกับแหล่งอื่นในบ้านเชียง และครั้งสุดท้ายปี พ.ศ.2517-2518 กรมศิลปากรร่วมกับมหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนีย ได้ร่วมมือขุดค้นและหาข้อมูลใหม่เพิ่มเติม โดยเรียกโครงการนี้ว่า โครงการ โบราณคดีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติแห่งชาติ บ้านเชียง จึงได้เริ่มจัดตั้งขึ้นมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2518 เป็นต้นมา ในพ.ศ.2524 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุดรธานี ร่วมกับกรมศิลปากร ได้ของบประมาณจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล มาสร้างอาคารหลังแรก แต่เนื่องจาก สภาพพื้นที่ยังเป็นทุ่งน้ำท่วมถึงในฤดูฝน นายมีชัย ฤชุพันธุ์ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ได้ขอเงินงบประมาณในโครงการเงิน กสช. มาปรับปรุงพื้นที่ให้สวยงาม และพระราชชาติไทยยังได้บริจาคต้นไม้ ไม้ดอก ไม้ประดับให้แก่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ บ้านเชียง ด้วยเช่นกัน

พ.ศ.2525 ดร. สิปปนนท์ เกตุทัต อธิบดีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้ของบประมาณสร้างอาคารหลังที่ 2 จากมูลนิธิจอห์น เอฟ. เคนเนดี แห่งประเทศไทย และกรมศิลปากรได้มีงบประมาณสนับสนุนด้านครุภัณฑ์ เป็นเงินรวมทั้งสิ้น 6,100,000 บาท เนื่องจากในวโรกาสสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีมีพระชนมายุ 84 พรรษา กรมศิลปากร ได้กราบบังคมทูลพระบรมราชานุญาตใช้ชื่ออาคารหลังนี้ว่า อาคารสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงพระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา ทรงเป็นผู้แทนพระองค์เสด็จทรงเปิดพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ บ้านเชียง ในวันเสาร์ที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ.2530

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ บ้านเชียง ปัจจุบันมีพื้นที่เพิ่มขึ้นเป็น 25 ไร่ คือ บริเวณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ บ้านเชียง หอดูดูดค้นทางโบราณคดีวัดโพธิ์ศรีโน และบ้านไทพวน และจากหลักฐานของคนบ้านเชียงยุคก่อนประวัติศาสตร์ ที่บ่งบอกถึงวัฒนธรรมชีวิตความเป็นอยู่ของคนยุคนั้น ซึ่งเป็นหลักฐานให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้เป็นอย่างดี คณะกรรมการมรดกโลกจึงได้ให้ขึ้นบัญชีแหล่งวัฒนธรรมบ้านเชียงไว้เป็นอันดับที่ 4 ของประเทศไทย และเป็นอันดับที่ 359 ของโลก เมื่อปี พ.ศ.2535

2.37.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- ประวัติและวิวัฒนาการ ทางด้าน โบราณคดีและประวัติศาสตร์ของบ้านเชียง
- วัฒนธรรมและประเพณี ของของบ้านเชียง

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

- ไม่มี เนื่องจากไม่ได้รับความร่วมมือในการเข้าถ่ายภาพ จากเจ้าหน้าที่ของ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ บ้านเชียง

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

- ไม่มี เนื่องจากไม่ได้รับความร่วมมือในการเข้าถ่ายภาพ จากเจ้าหน้าที่ของ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ บ้านเชียง

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

- ไม่มี เนื่องจากไม่ได้รับความร่วมมือในการเข้าถ่ายภาพ จากเจ้าหน้าที่ของ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ บ้านเชียง

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

- นิทรรศการหมุนเวียน

- ไม่มี

- กิจกรรม

- ไม่มี

2.37.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

มีการลงทะเบียนวัตถุ

2.37.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ ไม่มี
- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ ไม่มี

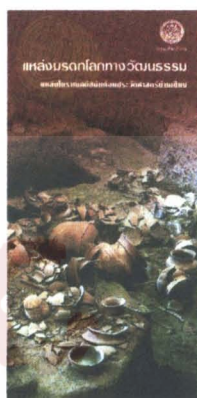
2.37.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

- จำนวนหน้าที่ รวม 28 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้ งานบริหาร งานธุรการ งานทั่วไป งานจำหน่ายบัตรเข้าชม งานจำหน่ายของที่ระลึก งานนำชมสถานที่ และดูแลสถานที่
- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ
 1. บุคคลทั่วไป

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ไม่มีการบันทึก
- การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์
 1. มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย
 2. มีศูนย์ค้นคว้าข้อมูล
 3. มีลานจอดรถ
- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์
 1. เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ (ขายพร้อมบัตรเข้าชม) แผ่นพับ ภาษาไทย

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2. หนังสือนำชมพิพิธภัณฑ (ขาย) หนังสือ มรดกวัฒนธรรมบ้านเชียง
3. สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ไม่มี
4. มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้ ป้ายโฆษณา และสื่อบุคคล

- มีการจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้
 1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน และมหาวิทยาลัย
 2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.37.12 แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง
ไม่มี

2.37.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ
ไม่มี

2.37.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ

- จุดอ่อน

- เนื้อหาพิพิธภัณฑ์มีความเป็นวิชาการ จนขาดความน่าสนใจ

- จุดแข็ง

- ตั้งอยู่ในแหล่งโบราณคดีสำคัญของประเทศไทย

2.37.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ
ไม่มี

2.38 อุทยานล้านปีภูฝอยลม

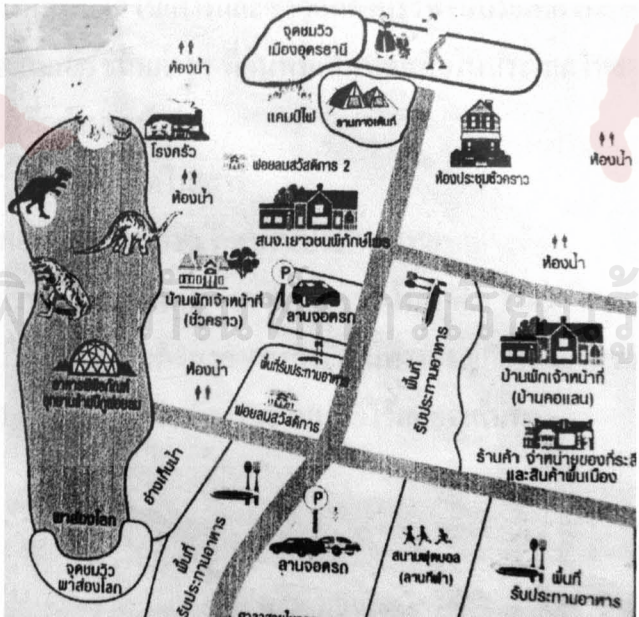
2.38.1 ที่อยู่และการติดต่อ ที่ตั้ง : โครงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภูฝอยลม เขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าพันดอน-ปะโค ต.ทับกุง อ.หนองแสง จ.อุดรธานี 41340 การติดต่อ : 79 สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 10 (อุดรธานี) ถ.ศรีสุข ต.หมากแข้ง อ.เมือง จ.อุดรธานี 41000 โทรศัพท์ 042-223519, 0897111520 (นายพิชัย วัชรวงษ์ไพบุลย์) โทรสาร 042-223519 ,042-246715

E-mail: - Website: -

2.38.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

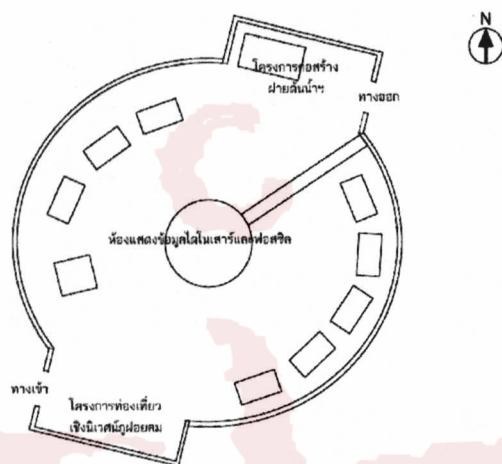
ไปขอนแก่น TO KHON KAEN
แผนที่โครงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภูฝอยลม

ผังบริเวณของโครงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภูฝอยลม

2.38.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

แผนผังอาคารจัดแสดง

ผังอาคารจัดแสดงอุทยานล้านปีฟอสซิล

อาคารอุทยานล้านปีฟอสซิลมีลักษณะคล้ายหอยโบราณ โดยเป็นอาคารชั้นเดียว มีการจัดแสดงวัตถุตามเรื่องราว ดังนี้

ภาพแสดงป่าไม้ชนิดต่างๆ ในประเทศไทยตั้งแต่ป่าระดับต่ำจนถึงระดับสูง ต้นฟอสซิล และค่านานฟอสซิล พร้อมทั้งตัวอย่างไม้ชนิดต่างๆ ในประเทศไทย

ภาพแสดงวงจรแห่งชีวิต ตั้งแต่เริ่มกำเนิดโลก สิ่งมีชีวิตชนิดแรก วิวัฒนาการของสัตว์

ภาพแสดงคำบรรยายเกี่ยวกับไดโนเสาร์

ผู้จัดแสดงฟอสซิล ตั้งแต่อายุ 300 ล้านปี – 10 ล้านปี

ภาพแสดงพื้นที่ที่พบไดโนเสาร์และซากดึกดำบรรพ์ในประเทศไทย

ภาพแสดงไดโนเสาร์ชนิดต่างๆ ที่ค้นพบเป็นฟอสซิลในประเทศไทย

ภาพแสดงซากดึกดำบรรพ์

ภาพแสดงการสิ้นสุดยุคไดโนเสาร์

ผู้แสดงซากฟอสซิลชนิดต่างๆ ที่พบในประเทศไทย

ภาพเหตุการณ์น้ำท่วมครั้งใหญ่ของ จ.อุดรธานี ในปี พ.ศ.2543 และ 2544

นอกจากนี้ บริเวณด้านนอกของอาคารยังมีเส้นทางพญักษ์ในธรรมชาติ ที่มีการจำลองหุ่น

ไดโนเสาร์ประกอบ 14 ตัว และวิวัฒนาการของมนุษย์ไว้ตลอดเส้นทาง

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ภาพป้ายโครงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศฝอยลม

ภาพที่ 2 ภาพป้ายบอกทิศทางไปอุทยานล้านปีภูฝอยลม

ภาพที่ 3 ภาพทางเดินไปอุทยานล้านปีภูฝอยลม

ภาพที่ 4 ภาพอาคารอุทยานล้านปีภูฝอยลม

1	2
3	4

2.38.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล : นายพิชัย วัชรพงษ์ไพบูลย์

ตำแหน่ง : นักวิชาการป่าไม้ 7 ว. หัวหน้าโครงการ

ท่องเที่ยวเชิงนิเวศฝอยลม

หน่วยงาน : สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 10 (อุดรธานี)

กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช

2.38.5 วันเวลาเปิดทำการ ทุกวัน เวลา 08.00 – 16.30 น.

2.38.6 การเข้าชม

- ไม่เสียค่าเข้าชม
- จดหมายขออนุญาต/โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วัน

2.38.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

ภูฝอยลม” เป็นพื้นที่ภูเขาสูงที่มีสภาพป่าอุดมสมบูรณ์ อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าพันดอน-ปะโค สูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 600 เมตร มีอากาศหนาวเย็นเกือบตลอดทั้งปี และมีความชื้นสูงมาก จากความอุดมสมบูรณ์ของผืนป่าทำให้เกิดไลเคน (Lichen) (ราและสาหร่าย) ชนิดหนึ่ง ซึ่งอยู่ในกลุ่ม Frutiose เรียกว่า ฝอยลม (*Usnea abissinica* Mot.) มีลักษณะเป็นเส้นฝอยสีเขียวปนเทาเกาะอาศัยตามกิ่งของต้นไม้เต็มภูเขา จนได้ชื่อว่า ภูฝอยลม

ต่อมาได้มีการให้สัมปทานทำไม้และมีราษฎรเข้ามาจับจองบุกรุกพื้นที่เพื่อจัดตั้งหมู่บ้านหลายหมู่บ้าน จึงทำให้สภาพป่าเริ่มเสื่อมโทรมลง จนทำให้จำนวนฝอยลมน้อยลง จนแทบสูญพันธุ์ ในระหว่างปี พ.ศ.2528-3532 ส่วนราชการต่าง ๆ นำโดยผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานีในขณะนั้น (นายสายสิทธิ์ พรแก้ว และนายจรวัย ยิ่งสวัสดิ์) ได้เคลื่อนย้ายราษฎรเหล่านั้นออกจากพื้นที่ป่าโดยจัดให้อยู่ในพื้นที่ใหม่ ซึ่งไม่ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ

ปี พ.ศ.2533 สำนักงานป่าไม้เขตจังหวัดอุดรธานี โดย นายมานิตย์ เอี่ยมสรรพางค์ ป่าไม้เขตอุดรธานี และนายสนั่น ศิริวัฒนกาญจน์ ผู้ช่วยป่าไม้เขตอุดรธานี ในขณะนั้น ได้ริเริ่มจัดอบรมเยาวชน เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ชื่อว่า โครงการเยาวชนอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เพื่อต้องการเปลี่ยนแปลงทัศนคติให้คนรุ่นใหม่ได้หันมาสนใจ และเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ต่อมาในปีพ.ศ.2535 ได้ทำการปรับปรุงหลักสูตรและกิจกรรมอบรมให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น และเปลี่ยนชื่อโครงการใหม่เป็นโครงการเยาวชนพิทักษ์ไพร โดยใช้ชื่อย่อว่า ย.พ.พ. ขณะเดียวกัน กรมป่าไม้ได้อนุมัติงบประมาณ จัดทำโครงการสวนรวมพรรณป่าไม้ 60 พรรษา มหาราชินี เพื่อเกิดพระเกียรติแด่สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ และเพื่อเป็นแหล่งรวบรวมพันธุ์ไม้ป่า ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตลอดจนเป็นสถานที่ศึกษาธรรมชาติและพักผ่อนหย่อนใจของจังหวัดอุดรธานี

ปี พ.ศ.2541 กรมป่าไม้ได้อนุมัติให้จัดทำโครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าพันดอน-ปะโค ตามนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการสร้างแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น โดยพัฒนาหน่วยงานที่เหมาะสมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว

ปี พ.ศ.2545 สำนักงานป่าไม้เขตอุดรธานี โดย นายสมชาติ ธรรมพิทักษ์ ป่าไม้เขตอุดรธานี เสนอของบประมาณตามนโยบายเร่งด่วนเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ และเพิ่มศักยภาพด้านการ

ท่องเที่ยว โดยการสนับสนุนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดอุดรธานี เขต 4 (นายธีระ ยุทธ วานิชขัง) จึงได้รับอนุมัติเงินก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานและปรับปรุงภูมิทัศน์ในพื้นที่ให้บริการ และเปลี่ยนชื่อโครงการใหม่ เป็นโครงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ภูฝอยลม ใช้ชื่อภาษาอังกฤษว่า Phu Foilom Ecotourism Project เพื่อความสะดวกในการจดจำ และเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป และในปีเดียวกันนี้ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี (นายชัยพร รัตนนาคะ) ได้มีนโยบายที่จะพัฒนาพื้นที่ ภูฝอยลมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของภูมิภาค จึงได้จัดหางบประมาณสร้างแหล่งน้ำเพิ่มเติม สร้างถนนลาดยาง และจัดทำโครงการอุทยานล้านปีภูฝอยลม โดยมีการสร้างอาคารพิพิธภัณฑสถาน และเส้นทางไคโนเสาร์ สร้างรูปปั้นไคโนเสาร์ชนิดต่างๆ ขนาดเท่าของจริง ปั่นจระเข้ และเต่าโบราณ จัดทำหุ่นจำลองและวิวัฒนาการของลิงจนกลายเป็นมนุษย์ จัดทำนาฬิกาแดด โดยมีเส้นทางเดินเท้าและการปรับปรุงภูมิทัศน์ในบริเวณโดยรอบ

2.38.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑสถาน

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- ธรรมชาติศึกษาและสิ่งมีชีวิต

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

ซากฟอสซิล

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

ไม่มี

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

- นิทรรศการหมุนเวียน

- ไม่มี

- กิจกรรม

- ไม่มี

2.38.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

ไม่มีการลงทะเบียนวัตถุ

2.38.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ ไม่มี

- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ ไม่มี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.38.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

- จำนวนหน้าที่ ไม่มีเจ้าหน้าที่ดูแลประจำพิพิธภัณฑ์ มีแต่เจ้าหน้าที่ของโครงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผุ่อยลผ ประกอบด้ว้ข้าราชการ 2 คน เจ้าหน้าที่การเกษตร 4 คน ชุรการ 1 คน คนงาน 2 คน

- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1. นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา
2. บุคคลทั่วไป

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ไม่มีการบันทึก

- การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

1. มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย โดยต้องมีการประสานงานกับทางโครงการฯ ก่อน
2. มีร้านอาหารและเครื่องดื่ม
3. มีลานจอดรถ

4. มีร้านจำหน่ายของที่ระลึก ประเภทเสื้อผ้า พวงกุญแจ ฯลฯ

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

1. เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
2. หนังสือนำชมพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
3. สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ไม่มี

4. มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้ ป้ายโฆษณา, Website และสื่อบุคคล

- มีการจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้
 1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน และชุมชน
 2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.38.12 แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง
ไม่มี

2.38.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1. บุคลากร โดยเฉพาะผู้เชี่ยวชาญทางด้านพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยา
2. ปัญหาความชื้นที่มีผลกระทบต่อวัตถุทำให้เปื่อยยุ่ยง่าย
3. ปัญหาการบำรุงรักษาวัตถุสิ่งของที่ไม้ต่อเนื่อง

2.38.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

● จุดอ่อน

- การเดินทางเข้าถึงไม่สะดวก หากไม่มีรถส่วนตัว

● จุดแข็ง

- มีพื้นที่กว้างขวาง เหมาะในการจัดกิจกรรมเสริมในหลายด้าน

2.38.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

ไม่มี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

สร้างที่อยู่อาศัย ประเพณี ความเชื่อ การแต่งกายชุดไทยเลย หลักศิลาจารึก มี 2 หลัก คือ ศิลาจารึกวัดห้วยหว้า พบที่บ้านท่าข้าม ตำบลชัยพฤกษ์ และศิลาจารึกวัดศรีสองนาง ค้นพบที่บ้านน้อย ตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย รูปจำลองของพระธาตุศรีสองรัก ปูนูนียสถานศักดิ์สิทธิ์ของชาวไทยและชาวลาว ที่สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2103 เพื่อเป็นอนุสรณ์ในการเชื่อมสัมพันธไมตรี ระหว่าง พระมหาจักรพรรดิ พระมหากษัตริย์กรุงศรีอยุธยา และพระเจ้า ไชยเชษฐาธิราช พระมหากษัตริย์กรุงศรีสัตนาคนหุต มุมวรรณกรรมโบราณที่บันทึกเรื่องราวต่างๆ ด้วยอักษรธรรม อักษรไทยน้อยและอักษรขอม มุมประเพณีความเชื่อมีรูปจำลองพานบายศรีสู่ขวัญ ผิดาโชน กระทงสะเคาะเคราะห์ มุมประวัติบุคคลสำคัญของเมืองเลย เป็นภาพแกะกระจกหลวงปู่แหวน หลวงปู่หลุย หลวงปู่ชอบ หลวงปู่ศรีจันทร์ เป็นต้น

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ภาพด้านหน้ามหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
ภาพที่ 2 ภาพป้ายสำนักศิลปะและวัฒนธรรม
ภาพที่ 3 ภาพป้ายพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นจังหวัดเลย
ภาพที่ 4 ภาพอาคารพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นจังหวัดเลย

1	2
3	4

2.39.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล : นางนฤมล ปัญญาวิโรภาส

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักศิลปะและวัฒนธรรม

หน่วยงาน : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

2.39.5 วันเวลาเปิดทำการ ทุกวัน เวลา 08.30 – 16.00 น. ยกเว้นวันหยุดนักขัตฤกษ์

2.39.6 การเข้าชม

- ไม่เสียค่าเข้าชม
- จดหมายขออนุญาต/โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วัน

2.39.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ได้วิวัฒนาการมาจากหน่วย
 ประเคราะห์ของกองวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ ในระหว่างปี พ.ศ.2519 -2521 วิทยาลัยครู
 เลยได้เริ่มเปิดทำการสอน โดยมีนายประหยัด ลักษณะงาม เป็นผู้อำนวยการและเป็นอธิการบดี
 ตามลำดับ ได้ตระหนักถึงภารกิจของวิทยาลัยครู ตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ.2519 คือ
 ภารกิจของวิทยาลัยครู นอกจากจะเปิดทำการสอนตามหลักสูตรแล้ว ยังมีภารกิจในการทำนุบำรุง
 ส่งเสริม เผยแพร่และพัฒนาศิลปวัฒนธรรมและอื่น ๆ อีกด้วย จึงได้เร่งรัดให้มีการดำเนินงานให้
 เกิดเป็นรูปธรรมขึ้น ในขณะเดียวกันวิทยาลัยครูทั่วประเทศได้ร่วมมือกับกองวัฒนธรรม กรม
 ศาสนา ได้จัดตั้งหน่วยประเคราะห์ขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเพื่อ
 เป็นหน่วยงาน รับผิดชอบข้อมูลสารสนเทศทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของจังหวัด
 การจัดการของหน่วยวัฒนธรรมประเคราะห์ เป็นไปตามลักษณะงาน ไม่มีสถานที่ทำงานเป็น
 เอกเทศซึ่งอาศัยอยู่ที่ภาควิชาปรัชญาและศาสนา และสำนักงานอธิการบดีเป็นหลัก ต่อมาเมื่อได้
 จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติขึ้นใน พ.ศ.2522 โดยเป็นหน่วยงานในสังกัด
 กระทรวงศึกษาธิการ มีฐานะเทียบเท่ากรม มีพระราชบัญญัติสำนักคณะกรรมการวัฒนธรรม
 แห่งชาติ พ.ศ.2522 มีหน้าที่ในการเป็นศูนย์กลางการส่งเสริมและประสานงาน เผยแพร่และ

ประชาสัมพันธงานและกิจกรรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมแห่งชาติ เนื่องจากสำนักงานไม่มีหน่วยงานในสังกัดเป็นตัวแทนปฏิบัติงานอยู่ในท้องถิ่นต่างๆ ต่อมา พ.ศ.2524 กระทรวงศึกษาธิการได้ยกเลิกระเบียบว่าด้วยศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาวัฒนธรรม พ.ศ.2523 และประกาศใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยศูนย์วัฒนธรรม พ.ศ.2524 ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาวัฒนธรรมจึงเปลี่ยนชื่อเป็นศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเลย ดำเนินงานตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยศูนย์วัฒนธรรม พ.ศ. 2526 แทนโดยปรับปรุงโครงสร้างคณะกรรมการวัฒนธรรมจังหวัดให้ประสานสัมพันธ์และสอดคล้องกับนโยบายมากที่สุด พ.ศ.2529 ประกาศใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยศูนย์วัฒนธรรม ฉบับที่ 2 พ.ศ.2529 จังหวัดหนึ่ง ๆ จึงมีศูนย์วัฒนธรรม 2 ระดับ คือ ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดและศูนย์วัฒนธรรมอำเภอ โดยใช้สถาบันสูงสุดในท้องถิ่นเป็นหลัก เช่น สถาบันราชภัฏ (วิทยาลัยครู) โรงเรียนมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัย วิทยาลัยพลศึกษา สถาบันเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลยจึงได้รับเกียรติให้เป็นที่ตั้งศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาวัฒนธรรม และได้เปลี่ยนชื่อเป็นศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเลยตามลำดับ

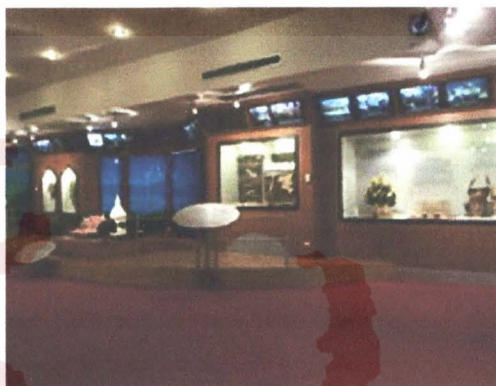
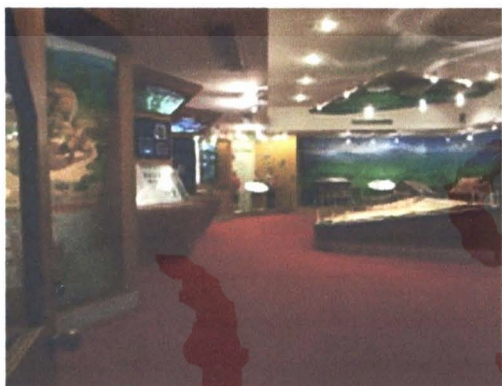
ก่อนการมีอาคารถาวร พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นในปัจจุบัน ได้ใช้อาคารโรงเรียนสาริต 2 วิทยาลัยครูเป็นสถานที่ดำเนินงานจัดนิทรรศการแสดงตามห้องต่าง ๆ โดยความร่วมมือของคณาจารย์และนักศึกษาวิชาเอกวัฒนธรรมศึกษา และวิชาเอกศิลปศึกษา จากนั้นได้เปิดศูนย์เป็นทางการเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม พ.ศ.2530 โดยมี ดร.สายหยุด จำปาทอง อธิการบดีกรมการฝึกหัดครูขณะนั้นเป็นประธานในพิธี ต่อมา พ.ศ.2533 ได้รับอนุมัติงบประมาณการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยผ่านจังหวัดเลยจำนวน 3.75 ล้านบาท สร้างอาคารพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นซึ่งออกแบบโดย รองศาสตราจารย์วิโรฒ ศรีสุโร จากคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น สร้างเสร็จในปี พ.ศ.2535 ซึ่งเป็นอาคารพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเลย และสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเลยในปัจจุบัน

2.39.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- ประวัติและวิวัฒนาการ ทางด้านโบราณคดีและประวัติศาสตร์ของจังหวัดเลย
- วัฒนธรรมและประเพณี ของจังหวัดเลย

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

โบราณวัตถุ

เครื่องแต่งกายและผ้าทอ

เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

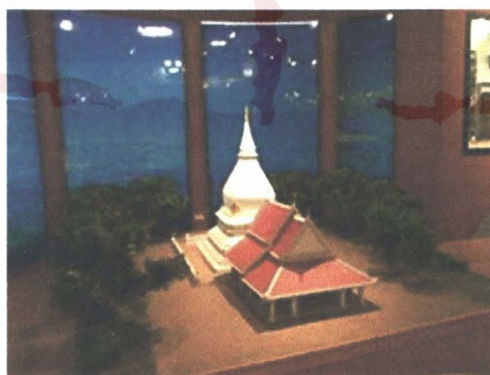
เครื่องโลหะ

เครื่องใช้ในการศาสนา

เอกสารโบราณ

สิ่งของจำลอง

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

ศิลาจารึกวัดห้วยหว้า พบบริเวณวัดห้วยหว้า บ้านท่าข้าม ต.ชัยพฤกษ์ อ.เมือง จ.เลย เป็นศิลาจารึกอักษรไทยน้อย เรื่องเกี่ยวกับการบูรณะวัดในสมัยสมเด็จพระโพธิ์วรวงศาราชาราชกษัตริย์แห่งล้านช้าง

ศิลาจารึกวัดวัดศรีสองนาง พบบริเวณบ้านน้อย ต.เชียงคาน อ.เชียงคาน จ.เลย เป็นศิลาจารึกอักษรตัวธรรมอีสาน เรื่องเกี่ยวกับการสร้างวัดพร้อมกับพระธาตุ

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

- นิทรรศการหมุนเวียน

- ไม่มี

- กิจกรรม

- ประชุมคณะอนุกรรมการหน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมท้องถิ่น ประจำจังหวัดเลย วันที่ 28 กันยายน พ.ศ. 2550 ณ ห้องประชุมสภามหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

- ประชุมเชิงปฏิบัติการเครือข่ายอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมท้องถิ่น จังหวัดเลย เรื่อง ชุมชนกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วันที่ 18 – 19 กันยายน พ.ศ. 2550 ณ หอประชุมชุมทองวิไล มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

- นิทรรศการวิถีวัฒนธรรมสองฝั่งโขงในหออประชุมชุมทองวิไล ในวันที่ 13-14 กันยายน พ.ศ. 2550 ณ หออประชุมชุมทองวิไล มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

- โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ทางวัฒนธรรม ในวันที่ 27 - 28 สิงหาคม พ.ศ. 2550 ณ วัดสันตยาวาส บ้านกำเนิดเพชร อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.39.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์
มีการลงทะเบียนวัตถุ

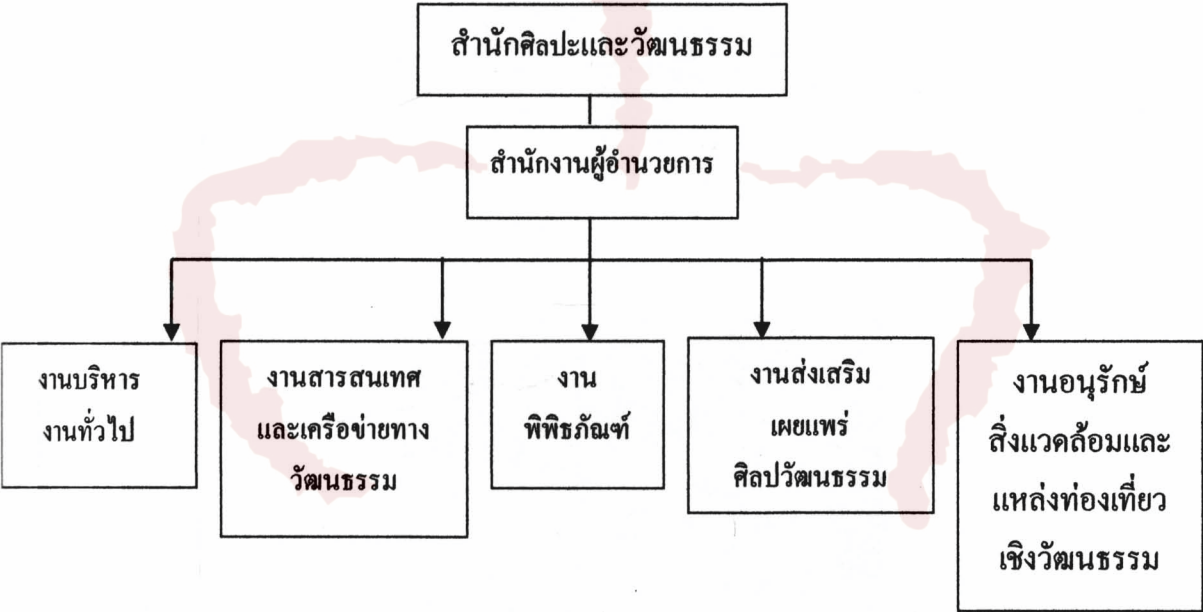
2.39.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ ไม่มี
- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ ไม่มี

2.39.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

- จำนวนหน้าที่ รวม 5 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน คือ นักวิชาการ รุรการ งาน สารสนเทศ งานนำชม และการดูแลทั่วไป

โครงสร้างการทำงานในสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

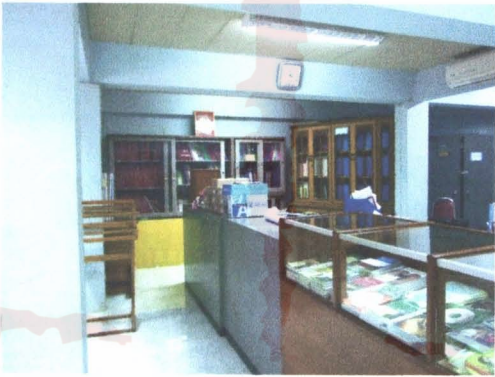
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ
 1. นักเรียนระดับอุดมศึกษา
 2. นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา
 3. ชุมชน

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

เดือน / พ.ศ.	จำนวน (คน)
ต.ค.2549-ก.ย.2550	4,789
ต.ค. 2550- ก.ย. 2551	3,713

- การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์
 1. มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษโดยต้องมีการติดต่อกับทางสำนักศิลปะและวัฒนธรรมก่อน
 2. มีศูนย์ค้นคว้าข้อมูล

- 3.มีการบรรยาย/สาธิต/อบรมสาระความรู้
4. มีลานจอดรถ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

5. มีร้านจำหน่ายของที่ระลึก ประเภท หนังสือและสื่อวีดิทัศน์

● การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

1. เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ (ขาย) แผ่นพับข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดเลย

2. หนังสือนำชมพิพิธภัณฑ์ ไม่มี

3. สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ไม่มี

4. มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้ วิทยุ, Website และสื่อบุคคล

● มีการจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน และชุมชน

2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.39.12 แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

ไม่มี

2.39.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1. ปัญหาด้านการคมนาคมเพื่อเข้าถึงพิพิธภัณฑ์ เนื่องจากมีการบังคับทางเดินรถให้เข้าออกทางเดียว และไม่มีถนนเชื่อมเข้าสู่พิพิธภัณฑ์โดยตรง ต้องผ่านบริเวณโรงเรียนสาริดแทน
2. บุคลากร ต้องการผู้เชี่ยวชาญด้านพิพิธภัณฑ์และเจ้าหน้าที่เพิ่มเติม เพื่อพัฒนาศักยภาพของพิพิธภัณฑ์
3. การบริหารจัดการ ในตำแหน่งผู้อำนวยการควรมีตำแหน่งที่ทำหน้าที่ดูแลโดยเฉพาะ บางครั้งผู้อำนวยการต้องทำหน้าที่อาจารย์ และไม่มีการแบ่งภาระงานให้ชัดเจน จึงควรมีเจ้าหน้าที่ดูแลเฉพาะส่วน

2.39.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

● จุดอ่อน

- นิทรรศการขาดการพัฒนาปรับปรุงให้น่าสนใจ

● จุดแข็ง

- มีทำเลเหมาะสม การเดินทางไปมาสะดวก

2.39.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

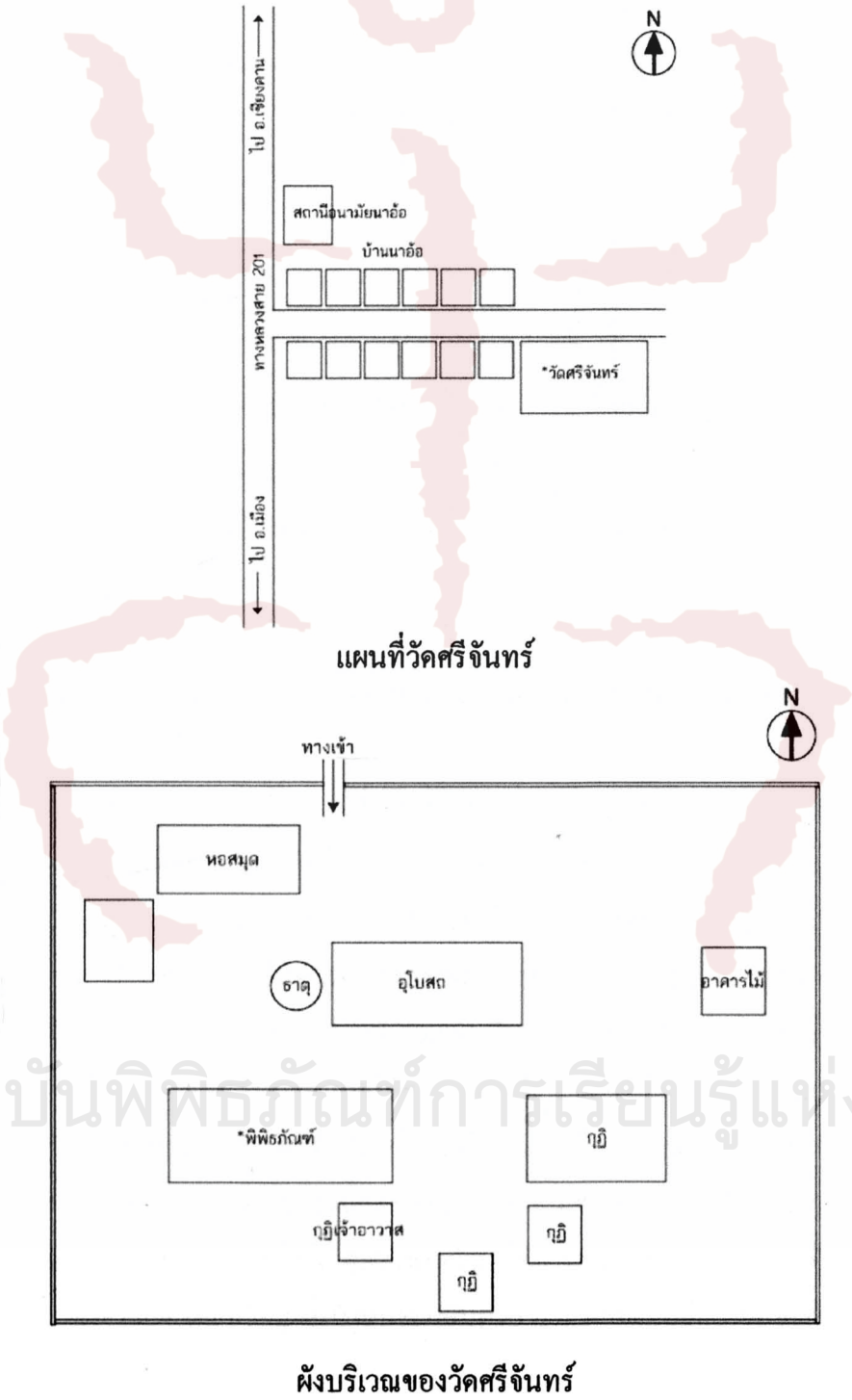
ไม่มี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.40 พิพิธภัณฑ์ประภัสร์จันทโชติ วัดศรีจันทร์ อนุสรณ์วิจารณ์สังฆกิจ

2.40.1 ที่อยู่และการติดต่อ วัดศรีจันทร์ บ้านนาอ้อ ถ.เลข-เชียงคาน ต.นาอ้อ อ.เมือง จ.เลย 42100 โทรศัพท์ 042-814562, 0872291021 (พระครูประภัสร์จันทโชติ) โทรสาร - E-mail: - Website: -

2.40.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ภาพด้านหน้าวัดศรีจันทร

ภาพที่ 2 ภาพป้ายวัดศรีจันทร

ภาพที่ 3 ภาพป้ายพิพิธภัณฑ์ประภัสร์จันทโชติ วัดศรีจันทรฯ

ภาพที่ 4 ภาพพิพิธภัณฑ์ประภัสร์จันทโชติ วัดศรีจันทรฯ

1	2
3	4

2.40.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล : พระครูประภัสร์จันทโชติ

ตำแหน่ง เจ้าอาวาสวัดศรีจันทร

หน่วยงาน : วัดศรีจันทร

2.40.5 วันเวลาเปิดทำการ ทุกวัน เวลา 08.00 – 16.00 น. กรุณาติดต่อเพื่อขอเข้าชม

2.40.6 การเข้าชม

- ไม่เสียค่าเข้าชม
- จดหมายขออนุญาต/โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วัน

2.40.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

บ้านนาอ้อเป็นชุมชนเก่าแก่ที่มีอายุกว่า 300 ปี ชาวบ้านนาอ้อสืบเชื้อสายมาจากเผ่าไทลื้อ โดยอพยพมาจากเมืองหลวงพระบางและเวียงจันทน์ ราว พ.ศ.2236 ได้ตั้งชุมชนแห่งแรกที่บ้านวังขอน (บ้านท่าบุงและบ้านปากหมาก) ต่อมาขยายครอบครัวมาตั้งหมู่บ้านหนองหมากผางและย้ายชุมชนจากวังขอนมาอยู่ที่นาอ้อปัจจุบัน และได้ตั้งวัดศรีจันทร์ขึ้นเป็นวัดแรก

พระครูวิจารณ์สังฆกิจ (พ.ศ. 2428 - 2522) เป็นคนบ้านปากหมาก ต.นาอ้อ โดยกำเนิด มีความรู้แตกฉานในวิชาความรู้ทั้งภาษาขอม ลาว และอักษรไทยกลาง และมีความสามารถในการวาดภาพสัตว์ พระครูวิจารณ์สังฆกิจเป็นเจ้าอาวาสวัดศรีจันทร์ตั้งแต่ปี พ.ศ.2457 และดำรงตำแหน่งเจ้าคณะเมืองเลย ท่านเป็นผู้มีคุณูปการต่อท้องถิ่นเป็นอย่างมาก ชาวบ้านจึงเคารพและศรัทธาท่านเป็นอย่างมาก

วัตถุลี้ขงที่จัดแสดงภายในพิพิธภัณฑสถานส่วนใหญ่เป็นการสะสมมาตั้งแต่ครั้งพระครูวิจารณ์สังฆกิจเป็นเจ้าอาวาสอยู่ ทั้งเครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันและวัตถุโบราณที่พบในชุมชนบ้านนาอ้อ ท่านมีความคิดในการรวบรวมวัตถุลี้ขงที่เป็นภูมิปัญญาของชาวบ้านชุมชนบ้านนาอ้อเอาไว้ เพื่ออนุรักษ์สิ่งของที่เริ่มจะสูญหายไป และเพื่อให้คนรุ่นต่อมาได้เรียนรู้ถึงภูมิปัญญาและวิถีชีวิตของบรรพบุรุษ โดยใช้ศาลาการเปรียญหลังเก่าที่เป็นกุฏิของท่านด้วยในการจัดแสดงและจัดเก็บวัตถุลี้ขงของ เมื่อท่านได้มรณภาพลง ลูกศิษย์และชาวบ้านจึงได้ร่วมกันสานต่อความตั้งใจของท่านในการจัดตั้งพิพิธภัณฑสถานบ้านวิจารณ์สังฆกิจ โดยได้ร่วมกันบริจาควัตถุลี้ขงจากชาวบ้านเมื่อปี พ.ศ.2542 จึงได้มีการก่อตั้งพิพิธภัณฑสถานขึ้นที่วัดศรีจันทร์ โดยแนวคิดของพระอธิการสน ปภุสฺสโร ภายใต้การสนับสนุนจากสภาวัฒนธรรมจังหวัดเลย และสภาตำบลนาอ้อ และได้อัญเชิญนามของพระครูวิจารณ์สังฆกิจมาตั้งเป็นชื่อพิพิธภัณฑสถานบ้านวิจารณ์สังฆกิจ เพื่อเป็นอนุสรณ์รำลึกถึงคุณงามความดีของท่าน ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น พิพิธภัณฑสถานประวัติศาสตร์ วัดศรีจันทร์ อนุสรณ์วิจารณ์สังฆกิจ

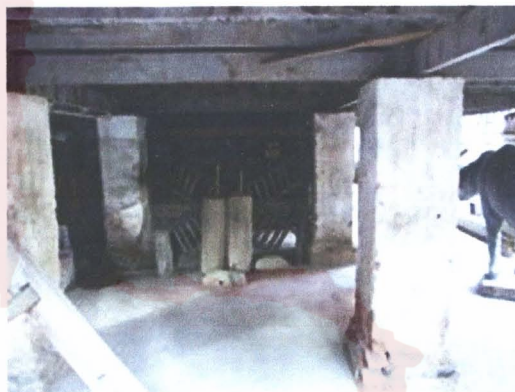
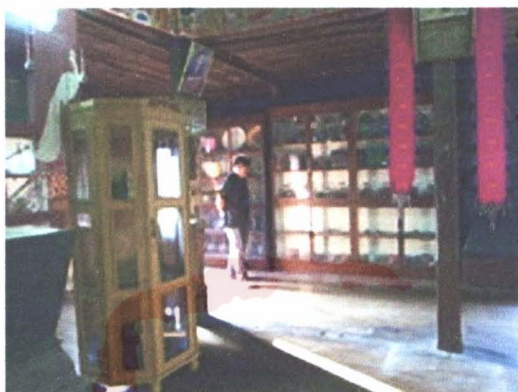
2.40.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- ชีวิตประวัติบุคคลของพระครูวิจารณ์ สังฆกิจ อดีตเจ้าอาวาส วัดศรีจันทร์

- ประวัติและวิวัฒนาการทางด้านประวัติศาสตร์ของบ้านนาอ้อ
- วัฒนธรรมและประเพณีของบ้านนาอ้อ

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

เครื่องปั้นดินเผา

เครื่องมือการเกษตร

เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

เครื่องดนตรี

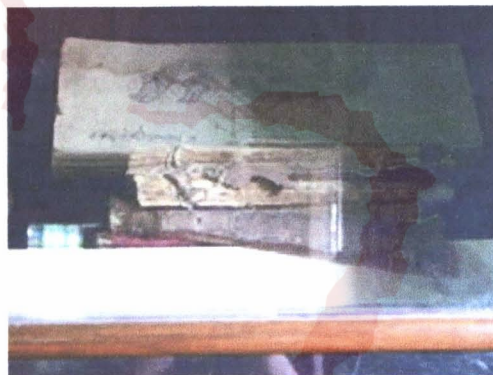
เครื่องจักสาน

เครื่องใช้ในการศาสนา

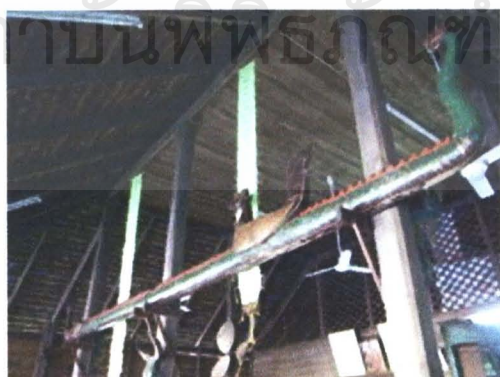

ซากฟอสซิล

เอกสารโบราณ

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

รางรตนน้ำรูปนาค มีรูปนาคหัดดีลึงก์ตรงกลาง ทำจากไม้แกะสลักและทาสี ใช้ในการรตนน้ำพระสงฆ์

ที่เขียนบุรืทองเหลืองของฝรั่งเศส พบบริเวณบ้าน
นาอ้อ

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

- นิทรรศการหมุนเวียน

- ไม่มี

- กิจกรรม

- ไม่มี

2.40.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

มีการลงทะเบียนวัตถุ

2.40.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ ไม่มี

- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ ไม่มี

2.40.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

- จำนวนหน้าที่ รวม 1 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้ ดูแลรักษา และทำความสะอาดสถานที่

- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1. บุคคลทั่วไป

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ไม่มีการบันทึก

- การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

1. มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย

2. มีลานจอดรถ

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

1. เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ ไม่มี

2. หนังสือแนะนำชมพิพิธภัณฑ์ ไม่มี

3. สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ไม่มี

4. มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้ ป้ายโฆษณา และสื่อบุคคล

- มีการจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน และชุมชน

2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.40.12 แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

ไม่มี

2.40.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

ไม่มี

2.40.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

- **จุดอ่อน**

- ไม่มีป้ายนำทางเข้าสู่วัดและพิพิธภัณฑ์

- **จุดแข็ง**

- เป็นพิพิธภัณฑ์ที่เป็นตัวอย่างและเป็นแรงบันดาลใจในการก่อตั้งพิพิธภัณฑ์ให้กับวัดหลายแห่งในจังหวัดเลย

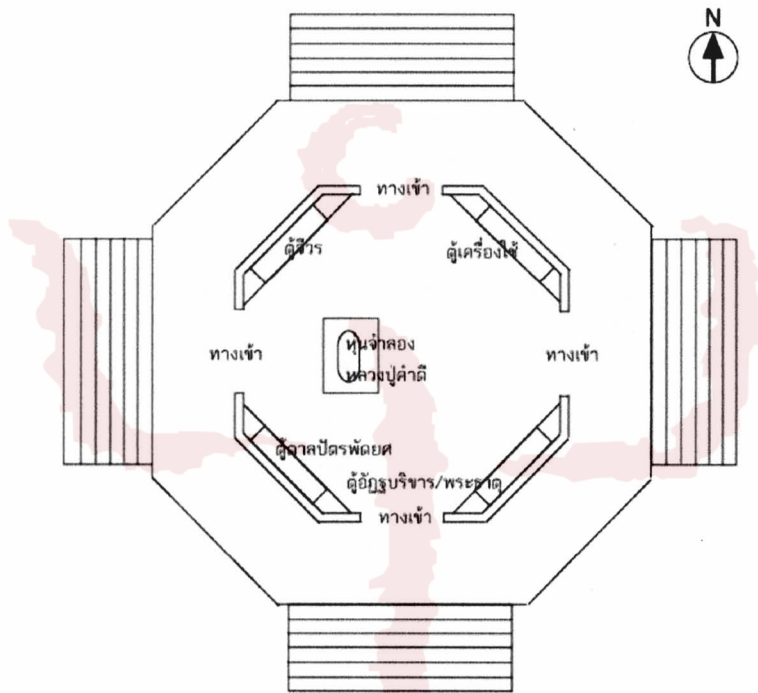
2.40.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

ไม่มี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.41.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

แผนผังอาคารจัดแสดง

ผังอาคารจัดแสดงพิพิธภัณฑ์หลวงปู่คำดี ปภาโส

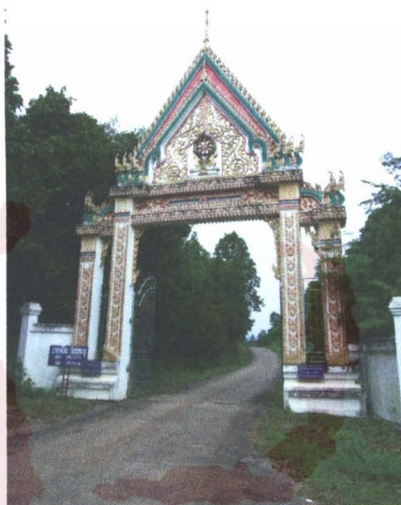
อาคารพิพิธภัณฑ์หลวงปู่คำดี ปภาโส เป็นอาคารทรงจัตุรมุข มีหลังคาทรงไทยประยุกต์ ซึ่งทั้งหมดสร้างด้วยหินอ่อน พิพิธภัณฑ์ แบ่งเป็น 2 ชั้นคือ

ชั้นแรก เป็นห้องโถงเดี่ยว ภายในใช้เป็นที่ประชุมสงฆ์และเป็นที่เก็บของ

ชั้นที่สอง ประดิษฐานรูปเหมือนขนาดสองเท่าของตัวจริงของพระครูญาณทัสสี (หลวงปู่คำดี ปภาโส) และอัฐิธาตุของท่าน มีลักษณะเป็นแก้วใสและเป็นเม็ดตรงกลาง นอกจากนั้นยังมีเส้นผมของหลวงปู่

ที่ผนังรอบอาคารภายใน เป็นตู้กระจกจัดแสดงเครื่องอัฐบริขารที่หลวงปู่ใช้สำหรับออกเดินธุดงค์ ซึ่งประกอบด้วย ผ้าสบง จีวร รองเท้า สังฆาฏิ และพระธาตุต่างๆ เครื่องประกอบสมณศักดิ์พระครูญาณทัสสี (หลวงปู่คำดี ปภาโส) เช่น พัดยศทรงพุ่มตาล ปักคิ่นเลื่อม ทองแท่งสลับนกหัสติขาวน้ำเงิน ใบตราตั้งพระอุปัชฌาย์ เป็นใบตราตั้งพระครูฝ่ายวิปัสสนาธุระ เทียบเท่าผู้ช่วยเจ้าอาวาสพระหลวงชั้นโท ในทินนาม พระครูบาญาณทัสสี คัมภีร์ปัญญาอาจารย์

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ภาพทางเข้าวัดถ้ำผาปู่

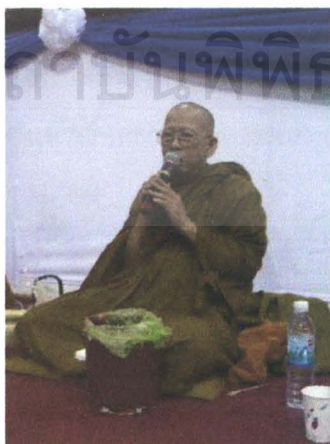
ภาพที่ 2 ภาพป้ายด้านหน้าวัดถ้ำผาปู่

ภาพที่ 3 ภาพป้ายพิพิธภัณฑสถานหลวงปู่คำดี ปภาโส

ภาพที่ 4 ภาพอาคารพิพิธภัณฑสถานหลวงปู่คำดี ปภาโส

1	2
3	4

2.41.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล : พระอาจารย์เผย วิริโย

ตำแหน่ง : เจ้าอาวาสวัดถ้ำผาปู่

หน่วยงาน : วัดถ้ำผาปู่

2.41.5 วันเวลาเปิดทำการ ทุกวัน เวลา 06.00 – 18.00 น.

2.41.6 การเข้าชม

- ไม่เสียค่าเข้าชม

2.41.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

วัดถ้ำผาปู่ตั้งอยู่บริเวณไหล่เขา โดยมีปากถ้ำหันหน้าไปทางทิศตะวันออก พื้นที่บริเวณไหล่เขาเป็นป่าเบญจพรรณและป่าไผ่ที่ยังสมบูรณ์ พื้นที่บนภูเขาเป็นป่าดงดิบและบริเวณด้านข้างเป็นหน้าผาสูงประมาณ 50 เมตร บริเวณนี้เป็นแหล่งอาศัยของสัตว์จำนวนมาก โดยเฉพาะค้างแวนถิ่นเหนือที่ชอบอยู่ตามป่าดงดิบและบนหน้าผาสูงชัน ถ้ำผาปู่จึงเป็นแห่งเดียวในจังหวัดเลย ที่ยังมีค้างแวนเหลืออยู่

ถ้ำผาปู่หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า ถ้ำเพิงคิน ในสมัยก่อนเป็นสำนักสงฆ์เล็กและบางครั้งถูกทิ้งร้าง บางครั้งมีพระพุทธรูปปางกอดและจำพรรษา เมื่อปี พ.ศ. 2495 หลวงปู่คำดี ปภาโส ซึ่งเป็นศิษย์ของหลวงปู่มนั่ ภุริทัตโต และหลวงปู่เสาร์ กันตสีโล ปฐมครูฝ่ายวิปัสสนากรรมฐานของไทยได้เดินธุดงค์มาจากถ้ำกลาง อ.ภูเวียง จ.ขอนแก่น เพื่อหาพื้นที่จำพรรษาโดยได้ปักกรดที่ถ้ำผาปู่ บริเวณดังกล่าวในสมัยก่อนสงบเงียบเหมาะแก่การนั่งกรรมฐาน ด้วยเหตุนี้เองหลวงปู่จึงได้นำศิษยานุศิษย์ของท่านจำพรรษาอยู่ที่นี่อย่างถาวร ในช่วงแรกหลวงปู่พยายามที่จะรวบรวมให้ชาวบ้านช่วยกันสร้างวัดถ้ำผาปู่ขึ้น แต่ชาวบ้านไม่ค่อยให้ความร่วมมือ แต่หลวงปู่มีความมานะพยายามเอาความดีและคุณธรรมเข้าช่วย และในที่สุดก็ได้ตั้งเป็นวัดธรรมยุติกนิกาย ก่อนที่ท่านจะมรณภาพนั้น ท่านได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ สถาปนาเป็นพระครูสัญญาบัตร เทียบเท่าผู้ช่วยเจ้าอาวาสพระอารามหลวงชั้นโท ฝ่ายวิปัสสนาธุระ หลวงปู่ได้มรณภาพ เมื่อปี พ.ศ. 2527 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงพระราชทานเพลิงศพ

พิพิธภัณฑ์หลวงปู่ คำดี ปภาโส สร้างขึ้นเมื่อวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2539 โดยใช้งบประมาณทั้งสิ้น 7,000,000 บาท โดยสร้างเป็นอาคารทรงจัตุรมุข มีหลังคาทรงไทยประยุกต์ ซึ่งทั้งหมดสร้างด้วยหินอ่อน โดยชาวบ้านและประชาชนทั่วไปที่เคารพนับถือ หลวงปู่คำดี เพื่อเป็นอนุสรณ์และเป็นที่เคารพสักการะของประชาชนทั่วไป

2.41.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- ชีวิตประวัตินุคคลของหลวงปู่คำดี ปภาโส

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

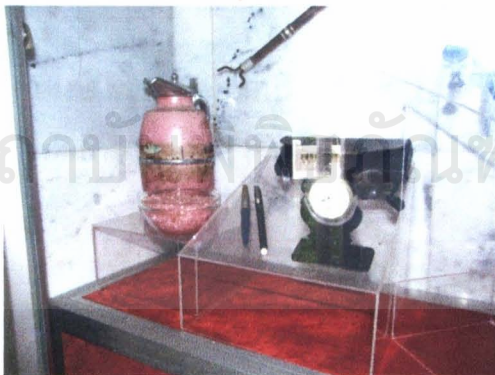
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

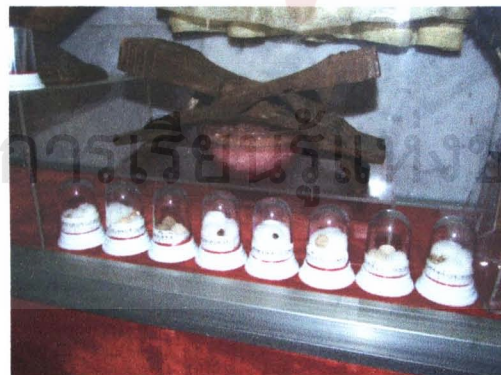
เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

เครื่องใช้ในการศาสนา

นาฬิกา

พระธาตุ

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

รูปหล่อพระครูญาณทัสสี มีขนาดสองเท่าของ
ตัวจริงของพระครูญาณทัสสี (หลวงปู่ คำดี
ปภาโส)

อัฐิธาตุของพระครูญาณทัสสี มีลักษณะเป็น
แก้วใสและเป็นเม็ดตรงกลาง

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

- นิทรรศการหมุนเวียน
- ไม่มี
- กิจกรรม
- ไม่มี

2.41.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

ไม่มีการลงทะเบียนวัตถุ

2.41.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ ไม่มี

- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัสดุสิ่งของ ไม่มี

2.41.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

- จำนวนหน้าที่ รวม 1 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้ ดูแลรักษา และทำความสะอาดสถานที่
- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ
 1. บุคคลทั่วไป

สถิติผู้เข้าชมต่อปี
ไม่มีการบันทึก
- การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์
 1. มีลานจอดรถ

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์
 1. เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
 2. หนังสือนำชมพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
 3. สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ไม่มี
 4. มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้ ป้ายโฆษณา และสื่อบุคคล

- มีการจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้
 1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, ชุมชนและองค์กรเอกชน
 2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.41.12 แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง
ไม่มี

2.41.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์
ไม่มี

2.41.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

- จุดอ่อน

- ตั้งอยู่ไกลจากตัวเมือง เดินทางเข้าถึงไม่สะดวก

- จุดแข็ง

- เป็นพิพิธภัณฑ์ของพระเกจิอาจารย์สายวิปัสสนาที่มีชื่อเสียง

2.41.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์
ไม่มี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.42 พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นเมืองด่านซ้าย (Dansai Folk Museum)

2.42.1 ที่อยู่และการติดต่อ วัดโพนชัย อ.ด่านซ้าย จ.เลย 42120 โทรศัพท์ 042-891094 , 084-2275160 (ติดต่อ คุณชัยยะ มูจันทร์) โทรสาร 042-891094 E-mail: - Website: -

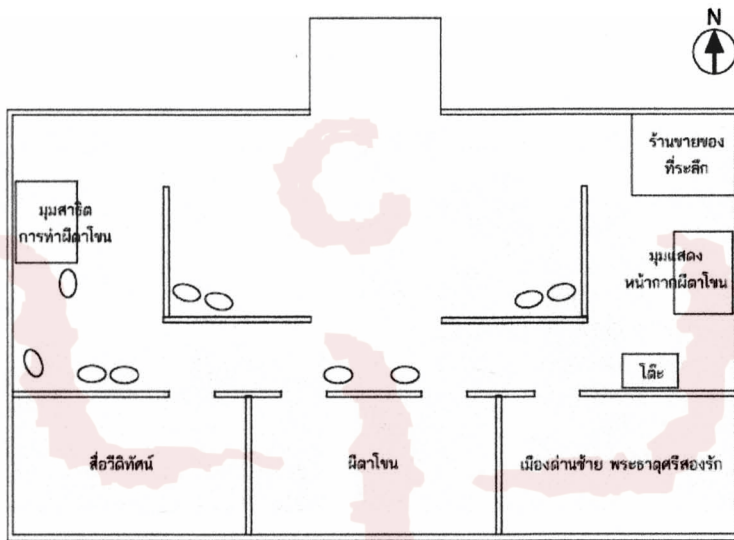
2.42.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

ผังบริเวณของพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นเมืองด่านซ้าย

2.42.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

แผนผังอาคารจัดแสดง

ผังอาคารจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นเมืองด่านซ้าย

อาคารจัดแสดงนิทรรศการของพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นเมืองด่านซ้าย เดิมเป็นกุฏิสงฆ์เก่า เป็นอาคาร 1 ชั้น แบ่งการจัดแสดงเป็นห้อง จำนวน 3 ห้อง ดังนี้

ห้องที่ 1 ห้องเมืองด่านซ้ายและพระธาตุศรีสองรัก เป็นห้องที่แสดงประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชาวด่านซ้ายตั้งแต่ 400 ปีที่ผ่านมา ประวัติค่านานของพระธาตุศรีสองรัก อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย

ห้องที่ 2 ห้องฝีดาโชน แสดงถึงวัฒนธรรมอำเภอด่านซ้าย งานประเพณีบุญหลวงและการละเล่นฝีดาโชน ประวัติความเป็นมาของฝีดาโชน การทำหน้ากากฝีดาโชนในรูปแบบต่างๆ ตลอดจนคตินิยมเชื่อเกี่ยวกับการละเล่นฝีดาโชน ซึ่งผู้เล่นและผู้ดูเลควรรู้และเข้าใจ

ห้องที่ 3 ห้องสื่อวิทัศน์ จัดฉายวีซีดีเรื่องราวของเมืองด่านซ้ายและประเพณีงานบุญหลวง และการละเล่นฝีดาโชนให้ผู้สนใจรับชม พร้อมกับมินิทรรศการแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอด่านซ้าย และอาหารพื้นเมือง

นอกจากห้องจัดแสดงแล้ว ภายในอาคารยังมีการจัดพื้นที่กิจกรรมที่ 2 ข้างของอาคาร คือ การสาธิตการทำหน้ากากฝีดาโชน โดยมีการสอนและสาธิตให้ผู้สนใจชมทุกวันเสาร์ – อาทิตย์ โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณท้องถิ่นจากผู้ว่าราชการจังหวัดเลย และผู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นในอำเภอด่านซ้าย อีกด้านของอาคารเป็นมุมพักผ่อนและของที่ระลึก โดยมีของที่ระลึกจำหน่าย เช่น สินค้าในท้องถิ่น หน้ากากฝีดาโชน ฯลฯ โดยได้รับความอนุเคราะห์โดย นายสิทธิชัย สิทธิรัตน์ รอง

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย การจำหน่ายของที่ระลึกรายได้นำมาใช้ในกิจกรรมการพัฒนา
พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นเมืองด่านซ้าย

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ภาพทางเข้าวัดพนชัย

ภาพที่ 2 ภาพป้ายพิพิธภัณฑ์

ภาพที่ 3 ภาพบริเวณวัดพนชัย

ภาพที่ 4 ภาพอาคารพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นเมืองด่านซ้าย

1	2
3	4

สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) สำนักงานวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง

2.42.4 ผู้ดูแล/หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล : นายชัยยะ มูจันทร์

ตำแหน่ง : เจ้าหน้าที่ประจำ

หน่วยงาน : ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม
อัธยาศัยอำเภอคำชะอี

2.42.5 วันเวลาเปิดทำการ ทุกวัน เวลา 09.00 – 16.00 น.

2.42.6 การเข้าชม

- ไม่เสียค่าเข้าชม
- จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วันทำการ โดยส่งจดหมายถึง คุณชัยยะ มูจันทร์ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอคำชะอี ต.คำชะอี อ.คำชะอี จ.เลย 42120

2.42.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

วัดโพธิ์ชัยเป็นวัดคู่บ้านคู่เมืองของอำเภอคำชะอี สร้างขึ้นพร้อมกับพระธาตุศรีสองรักที่วัดพระธาตุศรีสองรัก ประมาณพ.ศ.2103 เชื่อกันว่าพระเถระของกรุงศรีอยุธยา 5 รูป และจากกรุงศรีสัตนาคนหุต 5 รูปที่ทำสัตยาบัน (หล่อน้ำสาขตามศิลาจารึก) อีกทั้งได้พำนักที่วัดโพธิ์ชัย จึงได้สร้างพระธาตุศรีสองรักจำลองขึ้นที่วัดแห่งนี้ คำว่าโพธิ์ชัย เรื่องราวเล่าว่าบริเวณเนินดินแห่งนี้เป็นดินที่เป็นมูลขุยของพญานาค ซึ่งมีรูจากศูนย์กลางลงไปที่ทำลำน้ำหมัน เรียกว่ารูพญานาค และรูพญานาคนี้ในสมัยเก่าแก่ได้สร้างพระวิหารครอบเอาไว้

ผิตาโชนเป็นประเพณีการเล่นพื้นบ้านที่แสดงออกถึงศิลปวัฒนธรรมอันดีงามนำภาคภูมิใจอย่างหนึ่งของชาวคำชะอี จังหวัดเลย ซึ่งได้ยึดถือสืบทอดกันมาตั้งแต่ครั้งบรรพกาล เทศกาลงานบุญผิตาโชนนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานบุญหลวง ซึ่งถือเป็นบุญใหญ่ประจำปีของท้องถิ่น โดยรวมเอางานบุญพระเวส (ฮีตเดือนสี่) และงานบุญบั้งไฟ (ฮีตเดือนหก) เข้าไว้เป็นงานบุญเดียวกัน งานบุญพระเวสนั้นเป็นงานบุญที่จัดขึ้นเพื่อฟังเทศน์มหาชาติทั้ง 13 กัณฑ์ ซึ่งถือว่าจะได้อานิสงส์แรงกล้า บันดาลให้พบพระศรีอาริยมตไตรย์ในชาติหน้า ส่วนงานบุญบั้งไฟเป็นงานบุญที่จัดขึ้นเพื่อบูชาอารักษ์หลักเมือง และถือเป็นประเพณีการแห่ขอฝนให้ตกต้องตามฤดูกาล ในงานบุญหลวงนี้จะ

มีกองทัพผีตาโชนออกมาเดินวาดลวดลายทั่วเมืองด่านซ้าย ร่วมสร้างความสนุกสนานครื้นเครงในขบวนแห่อีกด้วย ที่มาของคำว่า ผีตาโชน นั้นบ้างน่าจะมาจากการที่ผีเหล่านี้สวมหน้ากากคล้ายลักษณะของหัวโชน แต่เดิมบางคนเรียกว่า ผีตาชน แต่ก็หาความหมายไม่ได้ชัดเจน และจากคำบอกเล่าของเจ้าพ่อกวนขณะเข้าทรงว่า ผีตามคน ต่อมาจึงเพี้ยนเป็นผีตาโชนในที่สุด

ลักษณะผีตาโชนจะแต่งกายด้วยชุดทำมาจากเศษผ้านำมาเย็บติดกัน มีหมากกะແລ່ງ (ลักษณะคล้ายกระดิ่งใช้แขวนคอกระบือ) หรือกระดิ่ง กระพรวนผูกติดกับบันเอว แขนคอหรือถือเคาะเขย่าเพื่อให้เกิดจังหวะ และมีเสียงดังเวลาเดินขยับตัวสายสะโพกโยกขาและขยับเอว ผีตาโชนทุกตัวจะมีอาวุธประจำกายเป็นดาบหรือจ้าวซึ่งทำมาจากไม้เนื้ออ่อน

การทำหน้ากากผีตาโชน ส่วนหัวผีตาโชนทำด้วยหวดหนึ่งข้าวเหนียวนำมาหักพับขึ้นให้มีลักษณะคล้ายหมวก ส่วนหน้าทำจากโคนก้านมะพร้าวตากเป็นรูปหน้ากากแล้วเจาะช่องตา สำหรับจมูกของผีตาโชนนั้นทำมาจากไม้นุ่นซึ่งเป็นไม้เนื้ออ่อน นำมาแกะเป็นรูปทรงต่างๆ ได้ง่าย ส่วนเข่าทำจากปลีมะพร้าวแห้ง นำมาตัดเป็นขนาด เป็นรูปทรงตามต้องการ การทำหน้ากากผีตาโชนเป็นงานศิลปะพื้นบ้านที่ถูกถ่ายทอดสู่ลูกหลาน โดยมีรูปแบบหลากหลายตามจินตนาการของผู้ทำและอิทธิพลที่ได้รับ แต่ยังรักษาลักษณะเอกลักษณ์ของความเป็นผีตาโชนไว้ได้เป็นอย่างดี

พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นเมืองด่านซ้ายเป็นอาคารทรงไทย ทำด้วยไม้สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2478 ต่อมาปี พ.ศ.2546 ได้งบประมาณจัดงานประเพณีบุญหลวงและการละเล่นผีตาโชน อำเภอด่านซ้าย และงบประมาณท้องถิ่นจากผู้ว่าราชการจังหวัดเลยให้งบประมาณสนับสนุนปรับปรุงเป็นพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นเมืองด่านซ้าย และเปิดบริการแก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติ เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2546 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน โดยมีเจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษาอนุรักษ์และการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอด่านซ้ายเป็นผู้ดูแลบริการแก่นักท่องเที่ยว

2.42.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- ประวัติและวิวัฒนาการของผีตาโชน
- วิถีชีวิตชาวด่านซ้าย
- วัฒนธรรมและประเพณีของชาวด่านซ้าย

สถิตยศาสตร์พิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

เครื่องจักสาน

ภาพถ่าย

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

งานศิลปะ

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

หน้ากากผีตาโขนแบบดั้งเดิม เป็นหน้ากากที่มีรูปแบบแตกต่างจากปัจจุบันคือ ที่ฟันจะไม่มีเขี้ยว

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

- นิทรรศการหมุนเวียน

ไม่มี

- กิจกรรม

- การสาธิตการทำหน้ากากผีตาโขน จัดขึ้นทุกวันเสาร์-อาทิตย์

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

- การวาดภาพผิวดาโชน จัดขึ้นในเทศกาลผิวดาโชน
- การระบายสีบนหน้าผากผิวดาโชน จัดขึ้นในเทศกาลผิวดาโชน โดยมีค่าใช้จ่ายคือ ค่าหน้าผากผิวดาโชน 100 บาท และค่าสี 50 บาท
- การเดินผิวดาโชน จัดขึ้นในเทศกาลผิวดาโชน ทางพิพิธภัณฑ์มีชุดให้ใส่ ไม่เสียค่าใช้จ่าย

2.42.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

ไม่มีการลงทะเบียนวัตถุ

2.42.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ ไม่มี
-
- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ ไม่มี

2.42.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

- จำนวนหน้าที่ รวม 3 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้ บริการนักท่องเที่ยว นำชมสถานที่ และดูแลสถานที่
- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ
 1. นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา
 2. นักศึกษาระดับอุดมศึกษา
 3. นักท่องเที่ยวในประเทศ
 4. นักท่องเที่ยวต่างประเทศ
- สถิติผู้เข้าชมต่อปี
ไม่มีการบันทึก
- การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์
 1. มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

2. มีบรรยาย/สาริต/อบรมสาระความรู้
3. มีกิจกรรม/การแสดงทางวัฒนธรรม
4. มีลานจอดรถ

5. มีร้านจำหน่ายของที่ระลึก เช่น หน้ากากผีตาโชน หนังสือ และไปรษณียบัตร

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

1. เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ (แจก) แผ่นพับภาษาไทย

พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นเมืองคำชะอี
~ วัฒนธรม ~
อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร
Dansai Folk Museum

เปิดทำการทุกวัน
ตั้งแต่เวลา 09.00 น. - 16.00 น.
ไม่เก็บค่าบริการเข้าชม-รับชมฟรี
จัดทำโดย
ศูนย์การเรียนรู้วัฒนธรรมภาคอีสาน
เมืองคำชะอี
โทร. 042-891094

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2. หนังสือนำชมพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
3. สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ไม่มี
4. มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้ โทรทัศน์, Website และสื่อบุคคล

● มีการจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน, มหาวิทยาลัย, และชุมชน
2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.42.12 แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง
ไม่มี

2.42.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1. งบประมาณ ต้องการงบประมาณในการสร้างห้องสุขา เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยี่ยมชม

2.42.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

● จุดอ่อน

- เมืองด่านซ้ายตั้งอยู่ไกลจากตัวเมือง

● จุดแข็ง

- พิพิธภัณฑ์ตั้งอยู่ในแหล่งวัฒนธรรมที่มีจุดเด่นที่น่าสนใจ
- นิทรรศการมีเนื้อหาและการจัดแสดงที่น่าสนใจ รวมทั้งมีการจัดกิจกรรมสม่ำเสมอ

2.42.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

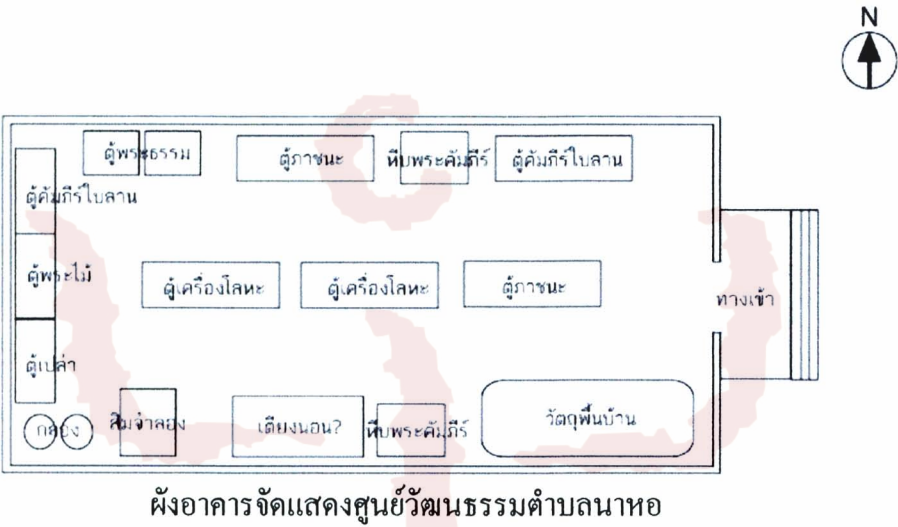
กำลังจัดทำพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นเมืองด่านซ้ายที่อาคารใกล้เคียง

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.43 ศูนย์วัฒนธรรมตำบลนาหอ

2.43.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

แผนผังอาคารจัดแสดง

อาคารศูนย์วัฒนธรรมตำบลนาหอเป็นอาคารชั้นเดียวยกพื้นสูง ภายในจัดแสดงวัตถุจำนวนมาก ประกอบด้วยวัตถุ 2 กลุ่มหลักคือ กลุ่มเครื่องใช้ในการศาสนาของวัด เช่น คัมภีร์ไบเบิล ตู้พระธรรม หอพระพุทธรูปจำลอง และพระพุทธรูปไม้ กลุ่มเครื่องมือเครื่องใช้พื้นบ้านต่างๆ เช่น เติงไม้ ฝั่โบราณ กระ โถนเคลือบ ขันและกาน้ำชาทองเหลือง เครื่องมือทอผ้า กลองเก้ง หีบเหล็ก ทรายขี้ เป็นต้น

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ภาพด้านหน้าวัดศรีภูมิ

ภาพที่ 2 ภาพป้ายวัดศรีภูมิ

ภาพที่ 3 ภาพอาคารศูนย์วัฒนธรรมตำบลนาหอ

ภาพที่ 4 ภาพทางเข้าสู่ศูนย์วัฒนธรรมตำบลนาหอ

1	2
3	4

2.43.4 ผู้ดูแล/หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล : นายลอน บัวระภา

ตำแหน่ง : นักวิชาการศึกษา

หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลนาหอ

2.43.5 วันเวลาเปิดทำการ ทุกวัน เวลา 08.30 – 16.30 น. กรุณาติดต่อเพื่อขอเข้าชม

2.43.6 การเข้าชม

- ไม่เสียค่าเข้าชม
- จดหมายขออนุญาต/โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วัน

2.43.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

ศูนย์วัฒนธรรมตำบลนาหอตั้งอยู่ที่บ้านนาหอซึ่งเดิมมีชื่อว่าบ้านนาเหาะ ซึ่งมาจากเรื่องเล่าท้าวเหาะนานาง ซึ่งต่อมาเป็นที่ตั้งหอโรงของเจ้าเมืองด่านซ้ายคือพระแก้วอาศา ชาวบ้านจึงพากันเรียกชื่อหมู่บ้านว่า บ้านหอ ต่อมาได้เติมคำว่านา ลงไปข้างหน้าหอโรงเพราะมีที่นาอยู่ใกล้บ้าน แล้ว

ตัดโรงออกเหลือแต่ค้ำว่านาหอ ชุมชนบ้านนาหอเล่ากันว่า ผู้คนที่มาตั้งรกรากบริเวณนี้อพยพมาจากประเทศลาว และได้ตั้งบ้านเรือนตามลำน้ำห่ม โดยมีวัดศรีภูมิที่เป็นวัดเก่าแก่ที่สุดในค้ำว่านาหอ โดยสร้างขึ้นในปี พ.ศ. 2035 ก่อนการสร้างพระธาตุศรีสองรักซึ่งสร้างขึ้นในปี พ.ศ. 2103

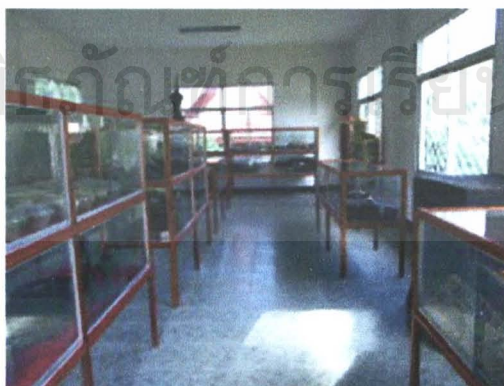
ศูนย์วัฒนธรรมตำบลนาหอก่อสร้างขึ้นในปี พ.ศ.2546 โดยได้รับงบประมาณในการก่อสร้างจากองค์การบริหารส่วนตำบลนาหอเป็นจำนวน 295,000 บาท ในการจัดแสดงได้นำวัตถุทั้งวัตถุที่วัดเก็บรักษาไว้ และมาจากการบริจาคจากชาวบ้าน ศูนย์วัฒนธรรมตำบลนาหอได้เปิดให้เข้าชมเมื่อวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ.2549 ต่อมาในวันที่ 22 ตุลาคม พ.ศ.2551 ได้มีการเปิดโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนขึ้น โดยการสนับสนุนจากสภาวัฒนธรรมตำบลนาหอ สภาวัฒนธรรมอำเภอค้ำว่านาหอ สภาวัฒนธรรมจังหวัดเลย และสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเลย

2.43.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- ประวัติและวิวัฒนาการทางด้านประวัติศาสตร์ของบ้านนาหอ
- วัฒนธรรมและประเพณีของบ้านนาหอ

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

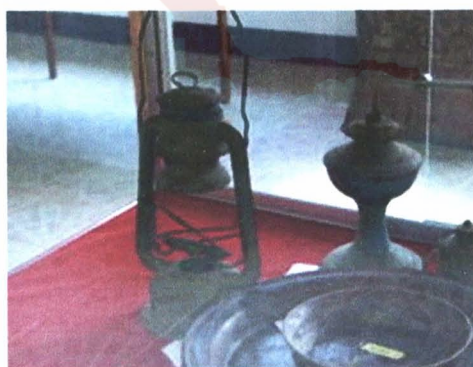
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

เครื่องปั้นดินเผา

เครื่องมือการเกษตร

เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

เครื่องดนตรี

เครื่องจักสาน

เอกสารโบราณ

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

หอพระพุทธจำลอง ทำจากไม้ ทาสี ฝีมือช่าง
ท้องถิ่น

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

หีบพระธรรม ทำจากไม้ ลงรักปิดทอง ฝีมือช่าง
ท้องถิ่น เคยใช้ในวัดศรีภูมิ

นิทรรศการชั่วคราว/กิจกรรม (นิทรรศการ/กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

- นิทรรศการหมุนเวียน

- ไม่มี

- กิจกรรม

- ไม่มี

2.43.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

มีการลงทะเบียนวัตถุ

2.43.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ ไม่มี

- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ ไม่มี

2.43.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

- จำนวนหน้าที่ รวม 1 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้ ดูแลทั่วไป

- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1. บุคคลทั่วไป

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ไม่มีการบันทึก

- การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

1. มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย

2. มีลานจอดรถ

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

1. เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ ไม่มี

2. หนังสือนำชมพิพิธภัณฑ์ ไม่มี

3. สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ไม่มี

4. มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้ ป้ายโฆษณา และสื่อบุคคล

- มีการจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ

2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.43.12 แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

ไม่มี

2.43.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1. บุคลากร ขาดบุคลากรดูแลทางด้านหอวัฒนธรรมโดยตรง

2.43.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

- จุดอ่อน

- ตั้งอยู่ห่างไกลตัวเมือง และมีเส้นทางเข้าถึงที่ซับซ้อน

- จุดแข็ง

- เป็นแหล่งรวบรวมวัตถุทางวัฒนธรรมของบ้านนาหอ

2.43.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

ไม่มี

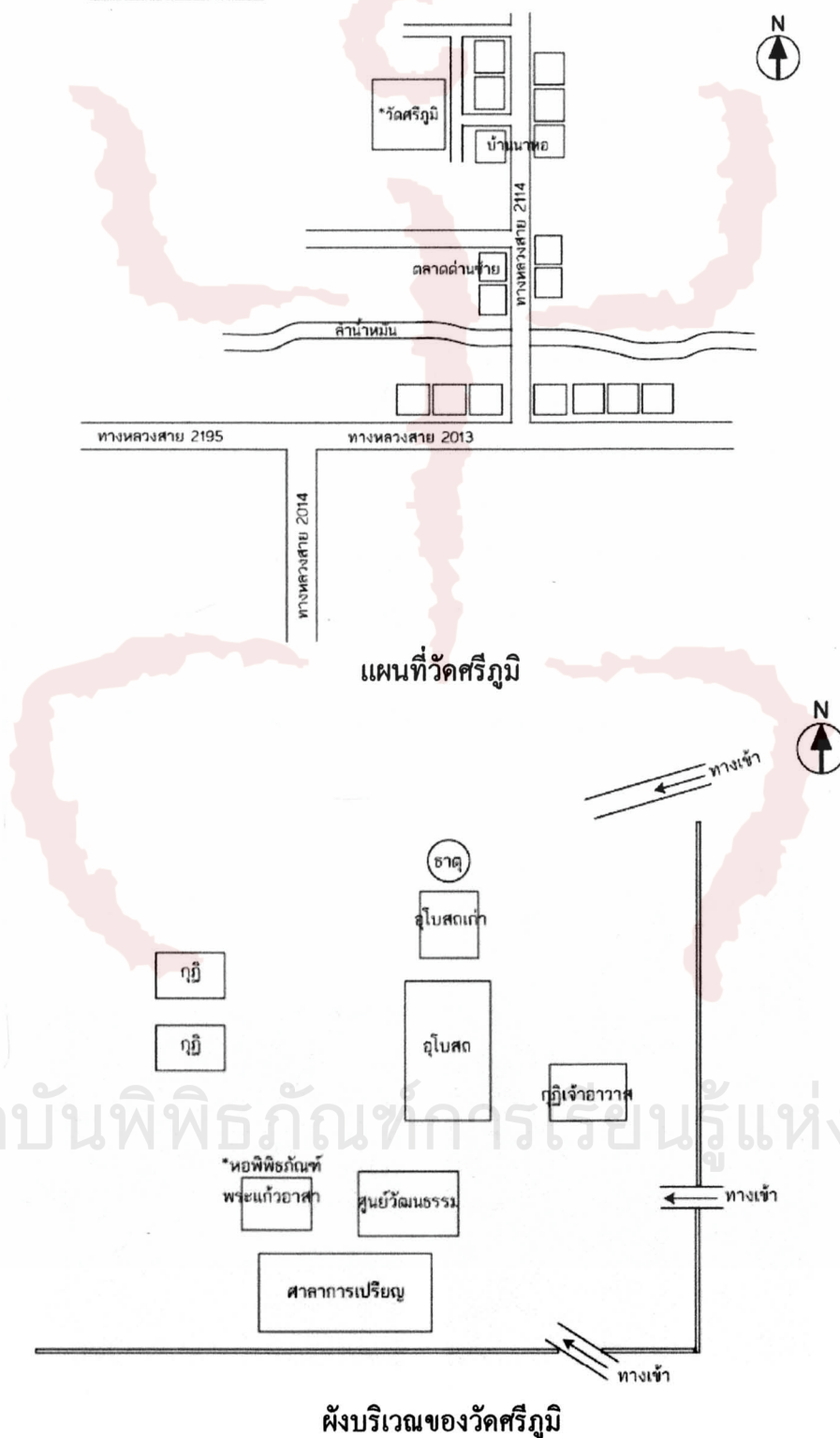
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.44 หอพิพิธภัณฑ์พระแก้วอาสา

2.44.1 ที่อยู่และการติดต่อ วัดศรีภูมิ บ้านนาหอ ต.นาหอ อ.ด่านซ้าย จ.เลย 42120

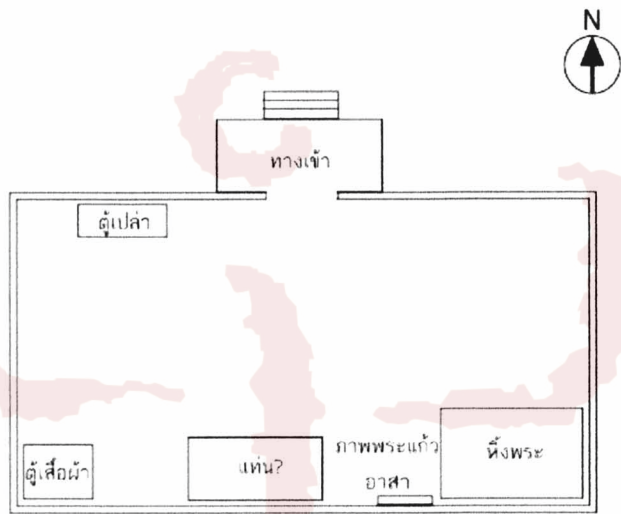
โทรศัพท์ - โทรสาร - E-mail: - Website: -

2.44.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

2.44.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

แผนผังอาคารจัดแสดง

ผังอาคารจัดแสดงหอพิพิธภัณฑ์พระแก้วอาสน์

อาคารหอพิพิธภัณฑ์พระแก้วอาสน์เป็นอาคารไม้ยกใต้ถุนสูง ภายในมีการจัดแสดงวัตถุที่เกี่ยวข้องกับพระแก้วอาสน์ ได้แก่ เติงนอนไม้แกะสลัก หอพระจำลอง เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายและอาวุธของพระแก้วอาสน์ที่ถูกหลานตระกูลพระแก้วอาสน์ถวายให้แก่ทางวัดเพื่อนำมาจัดแสดง นอกจากนี้บนผนังยังมีภาพวาดของพระแก้วอาสน์พร้อมประวัติและวีรกรรมของท่าน

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ภาพด้านหน้าวัดศรีภูมิ

ภาพที่ 2 ภาพทางเข้าวัดศรีภูมิ

ภาพที่ 3 ภาพป้ายหอปิพิธภัณฑ์พระแก้วอาสา

ภาพที่ 4 ภาพหอปิพิธภัณฑ์พระแก้วอาสา

1	2
3	4

2.44.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล : หลวงพ่อพอย อมรธัมโม

ตำแหน่ง เจ้าอาวาสวัดศรีภูมิ

หน่วยงาน : วัดศรีภูมิ

2.44.5 วันเวลาเปิดทำการ ทุกวัน เวลา 08.00 – 16.00 น. กรุณาติดต่อทางวัดเพื่อขอเข้าชม

2.44.6 การเข้าชม

- ไม่เสียค่าเข้าชม

2.44.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

พระแก้วอาสาหรือท้าวทองแสง เคยดำรงตำแหน่งเจ้าเมืองด่านซ้าย พระแก้วอาสาเกิดเมื่อปี พ.ศ.2385 เป็นบุตรของพระมหาณรงค์กับนางกำตา ศึกษาเล่าเรียนทั้งการต่อสู้และคาถาอาคมจากผู้มีความรู้สมัยนั้น พร้อมกับศึกษาอักษรธรรมจากวัด จนเป็นผู้มีความรู้เป็นเยี่ยมทั้งในด้านหนังสือ

และวิชาการรบ ท่านได้แต่งงานกับนางท้วม บุตรของหัวหน้าแสน มีบุตรธิดากับนางท้วมด้วยกัน 4 คน โดยสายตระกูลที่สืบทอดจนปัจจุบันคือ สิงห์ประเสริฐ และ ศรีณรงค์ฤทธิ์

เมื่อปี พ.ศ.2417 ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีพวกฮ่อเข้ามายึด แคว้นหลวงพระบางซึ่งขึ้นอยู่กับราชอาณาจักรไทยในขณะนั้น พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้โปรดเกล้าฯ ให้นายพันเอกเจ้าหมื่นไวยวรนาถ ซึ่งต่อมาได้เป็นจอมพลเจ้าพระยาสุรศักดิ์มนตรี (เจิม แสงชูโต) เป็นแม่ทัพใหญ่ไปปราบฮ่อ มีนายร้อยเอกหลวงบรมราชวรานุรักษ์ เป็นผู้อำนวยการใหญ่ในการระดมพล โดยรวบรวมพลในเขตเมืองพิษณุโลก เมืองสวรรคโลก เมืองสุโขทัย และเมืองพิชัย เข้าสมทบกับทหารทางกรุงเทพฯ ไปทำการปราบฮ่อ ทหารเมืองด่านซ้ายซึ่งเป็นเมืองจัตวาขึ้นตรงต่อพิษณุโลกหัวเมืองเอกจึงถูกเกณฑ์เข้าสมทบกับกองทหาร โดยการนำของพระแก้วอาสา (ท้าวทองแสง) เจ้าเมืองด่านซ้าย โดยทำหน้าที่เป็น ผู้บังคับกองทหารเมืองด่านซ้าย มีทหารจำนวนประมาณ 100 คนเศษ โดยเลือกเอาแต่ผู้เก่งกล้าสามารถ และอยู่ยงคงกระพันทั้งสิ้น เมื่อพระแก้วอาสาเคลื่อนพลไปปราบฮ่อ ขณะกำลังจะขึ้นช้าง ท่านให้ทหารนำหอกและจ้าวเสียบหามตนเองขึ้นคอช้าง เพื่อแสดงความเป็นผู้อยู่ยงคงกระพัน และเพื่อสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ทหาร การปราบฮ่อครั้งนั้น ใช้เวลานานประมาณ สิบปี โดยได้ออกเดินทางจากเมืองด่านซ้ายประมาณปี พ.ศ. 2420 ได้ทำการรบกับฮ่ออย่างกล้าหาญหลายครั้ง จนการปราบฮ่อของไทยได้ชัยชนะเด็ดขาด เมื่อปี พ.ศ.2430 ภายหลังปราบฮ่อได้สำเร็จ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้โปรดเกล้าฯ พระราชทานบรรดาศักดิ์ท้าวทองแสงเป็น พระแก้วอาสา

ในขณะที่พระแก้วอาสา (ท้าวทองแสง) เป็นเจ้าเมืองด่านซ้าย ท่านได้ปกครองบ้านเมือง และทำนุบำรุงพุทธศาสนาให้เจริญรุ่งเรือง โดยนำชาวบ้านร่วมกันสร้างอุโบสถ ธาตุ กุฏิ และกำแพงตามวัดต่าง ๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นวัดโพธิ์ชัยบ้านเด่น วัดศรีสะอาดบ้านหนามแท่ง วัดศรีภูมิบ้านนาหอ ในระยะหลังท่านถูกกล่าวหาว่านำเงินหลวงไปส่งไม่ครบ จึงต้องอพยพไปอยู่ที่เมืองแก่นท้าว ประเทศลาวจนถึงแก่อนิจกรรม นอกจากนี้บ้านนาหอยังเป็นที่พำนักก่อนที่พระแก้วอาสาจะอพยพไปอยู่ประเทศลาว

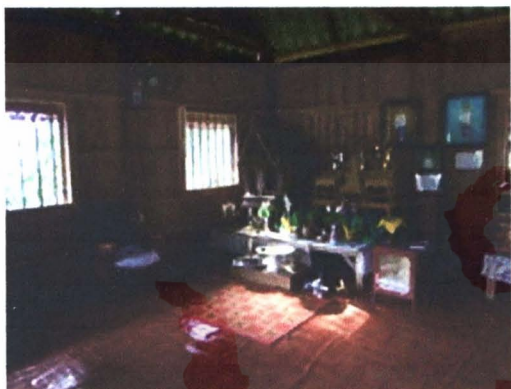
หอพิพิธภัณฑสถานพระแก้วอาสาจัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ.2547 โดยชาวบ้านที่เคารพนับถือพระแก้วอาสา มีการนำวัตถุสิ่งของเครื่องใช้ของพระแก้วอาสาซึ่งทางวัดศรีภูมิได้เก็บรักษาไว้ นำมาจัดแสดงในหอพิพิธภัณฑสถานพระแก้วอาสา

2.44.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑสถาน

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- ชีวิตประวัติบุคคลของพระแก้วอาสา

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

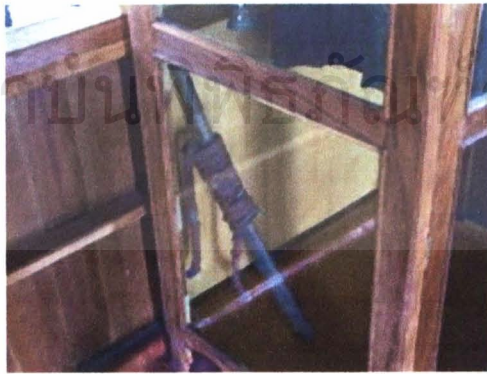
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

เครื่องแต่งกายและผ้าทอ

เครื่องใช้ในการศาสนา

อาวุธ

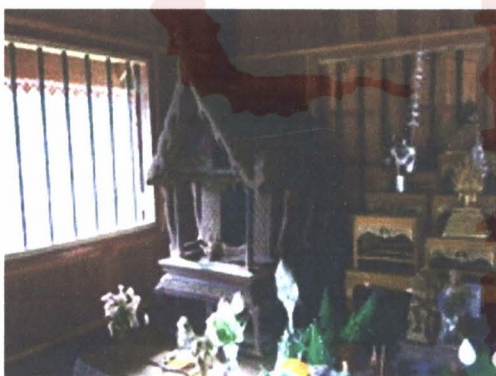

งานศิลปะ

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

ภาพวาดพระแก้วอาสา วาดโดยชาวบ้านนาหอ
เป็นภาพพระแก้วอาสาในชุดราชปะแตน ถือ
หมวกรูปหนึ่ง และถือดาบรูปหนึ่ง

หอพระจำลอง ทำจากไม้ ทาสีฝีมือนางห้องถิ่น

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

- นิทรรศการหมุนเวียน

- ไม่มี

- กิจกรรม

- ไม่มี

2.44.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

ไม่มีการลงทะเบียนวัตถุ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.44.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ ไม่มี

- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ ไม่มี

2.44.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

- จำนวนหน้าที่ รวม 1 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้ ดูแลรักษา และทำความสะอาดสถานที่
- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ
 1. บุคคลทั่วไป

สถิติผู้เข้าชมต่อปี
ไม่มีการบันทึก
- การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์
 1. มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย
 2. มีลานจอดรถ
- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์
 1. เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
 2. หนังสือนำชมพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
 3. สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ไม่มี
 4. มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้ ป้ายโฆษณา และสื่อบุคคล
- มีการจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้
 1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน และมหาวิทยาลัย
 2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.44.12 แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

ไม่มี

2.44.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

ไม่มี

2.44.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

- จุดอ่อน

- ตั้งอยู่ห่างไกลตัวเมือง และมีเส้นทางเข้าถึงที่ซับซ้อน

- จุดแข็ง

- เป็นสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ของเมืองค่านาย

2.44.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

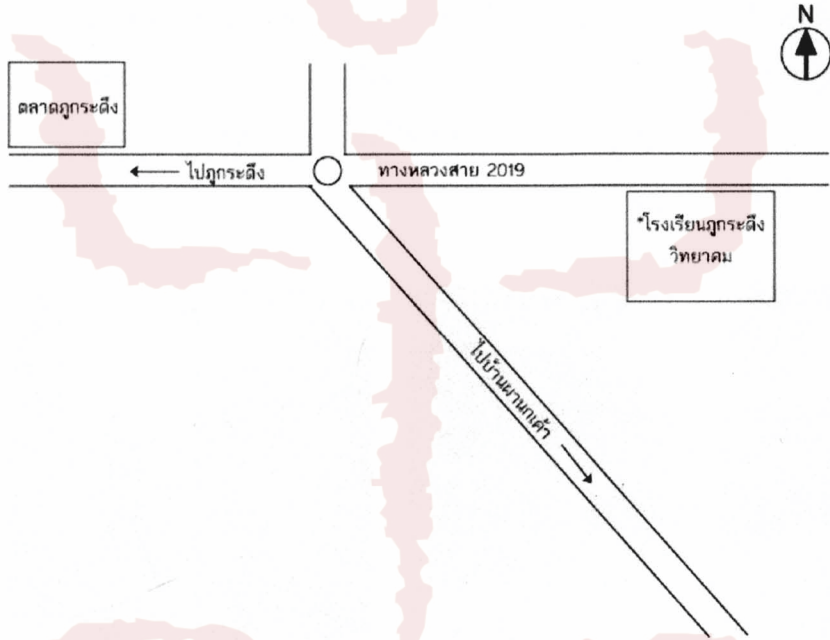
ไม่มี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

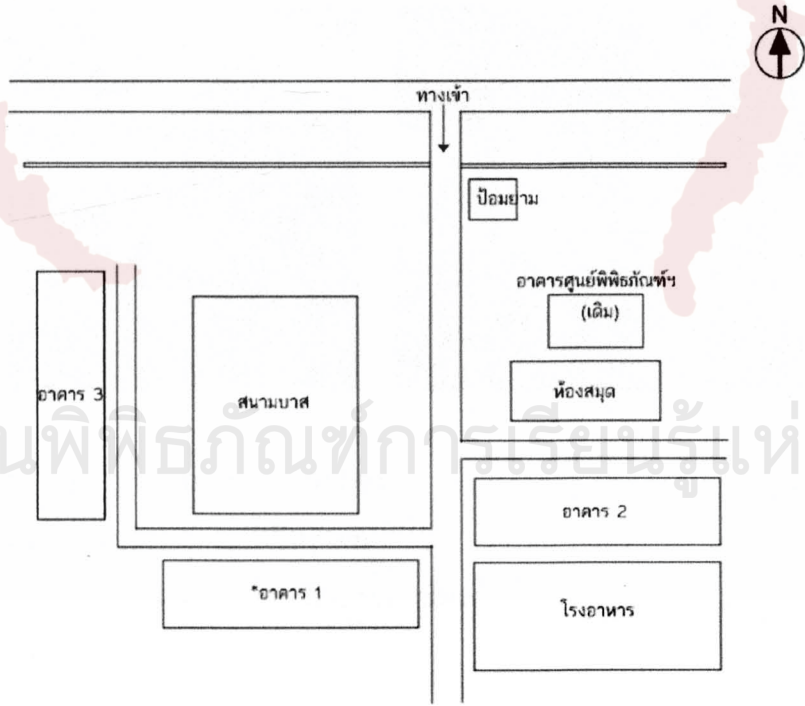
2.45 ศูนย์พิพิธภัณฑ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น โรงเรียนภูกระดึงวิทยาคม

2.45.1 ที่อยู่และการติดต่อ โรงเรียนภูกระดึงวิทยาคม เลขที่ 55 หมู่ 12 บ้านพลทอง ต.ผานกเค้า อ.ภูกระดึง จ.เลย 42180 โทรศัพท์ 042-871126, 0899375686 (อาจารย์ผาณิตา เชี่ยวชาญ) โทรสาร 042-871126 E-mail: - Website: -

2.45.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนที่โรงเรียนภูกระดึงวิทยาคม

ผังบริเวณของโรงเรียนภูกระดึงวิทยาคม

2.45.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

แผนผังอาคารจัดแสดง

การจัดแสดงของศูนย์พิพิธภัณฑ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น โรงเรียนภูกระดึงวิทยา ในปัจจุบัน ยังไม่มีที่ตั้งที่ชัดเจน วัตถุสิ่งของเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ ถูกนำไปเก็บไว้ที่ห้องกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ตั้งอยู่ที่ชั้น 2 อาคาร 1 โดยบางส่วนจัดแสดงภายในตู้กระจกภายในห้องเรียน และ บางส่วนกองไว้ที่ห้องพักอาจารย์ วัตถุเหล่านี้ประกอบด้วย เครื่องมือเครื่องใช้ในการดำรงชีวิตของ ชาวอีสาน ได้แก่ เครื่องมือทางการเกษตร เครื่องมือทอผ้า เครื่องมือจับปลา เครื่องมือที่ใช้ใน ครวเรือน เครื่องมือจับสัตว์ และสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ภาพด้านหน้าโรงเรียนภูกระดึงวิทยาคม

ภาพที่ 2 ภาพภายในโรงเรียนภูกระดึงวิทยาคม

ภาพที่ 3 ภาพอาคารศูนย์พิพิธภัณฑ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นเดิม

ภาพที่ 4 ภาพห้องศูนย์สังคมศึกษา

1	2
3	4

2.45.4 ผู้ดูแล/หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล : อาจารย์ผาดิตา เชื้อวชาญ

ตำแหน่ง อาจารย์กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา

หน่วยงาน : โรงเรียนภูกระดึงวิทยาคม

2.45.5 วันเวลาเปิดทำการ วันจันทร์-ศุกร์ เวลา 08.30 – 16.30 น. กรุณาติดต่อล่วงหน้าเพื่อขอเข้าชม

2.45.6 การเข้าชม

- ไม่เสียค่าเข้าชม
- จดหมายขออนุญาต/โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วัน

2.45.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

ศูนย์พิพิธภัณฑศิลป์วัฒนธรรมท้องถิ่นก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ.2536 โดยอาจารย์ยวุฒิ เชื้อวชาญ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ เป็นผู้เสนอแนะให้มีการรวบรวมสิ่งของ โดยระยะแรกเป็นการขอบริจาคจากนักเรียนที่เรียนวิชาสังคมศึกษาซึ่งได้ส่งของต่างๆมาจำนวนหนึ่ง ขณะนั้นผู้อำนวยการโรงเรียนภูกระดึงวิทยาคม นายสุพล ทองดี ได้เห็นความสำคัญจึงจัดเป็นนโยบายของโรงเรียนเพราะตรงกับนโยบายของกรมสามัญศึกษา ก่อนวันงานครบรอบ 20 ปีของโรงเรียนภูกระดึงวิทยาคม ได้มีการรับบริจาคจากนักเรียนในทุกรายวิชาสังคมศึกษาโดยให้เป็นคะแนน ทำให้มีวัตถุสิ่งของมากขึ้น เมื่อทางสามัญศึกษาจังหวัดมาเยี่ยมชมในงานครบรอบ 20 ปีของโรงเรียนภูกระดึงวิทยาคม (วันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ.2536) จึงมีการเสนอให้โรงเรียนภูกระดึงวิทยาคมเป็นศูนย์กลางการจัดตั้งพิพิธภัณฑศิลป์วัฒนธรรมภูมิปัญญาชาวบ้าน จากนั้นจึงมีการจัดแสดงถาวร โดยการยืมตู้จากสหกรณ์ร้านค้าของโรงเรียน และขอบริจาคชั้นวางของต่างๆ มาจัดเรียงวัตถุให้เป็นหมวดหมู่ นอกจากนี้ยังมีภาคเอกชนคือ บริษัทโรงงานน้ำตาลภูเขียว จังหวัดชัยภูมิให้ความอนุเคราะห์เงินทุนสนับสนุนจากในการปรับปรุงอาคารศูนย์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นจำนวนเงิน 100,000 บาท ต่อมาศูนย์พิพิธภัณฑศิลป์วัฒนธรรมท้องถิ่น โรงเรียนภูกระดึงวิทยาคม ถูกยกระดับให้เป็นศูนย์วัฒนธรรมประจำอำเภอในปี พ.ศ. 2540 ปัจจุบันอาคารศูนย์พิพิธภัณฑศิลป์วัฒนธรรมท้องถิ่น

โรงเรียนภูกระดึงวิทยาคม ถูกปรับเปลี่ยนให้เป็นศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ โดยวัตถุสิ่งของที่เคยจัดแสดงได้ย้ายขึ้นไปเก็บไว้ที่ห้องกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ตั้งอยู่ที่ชั้น 2 อาคาร 1

2.45.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

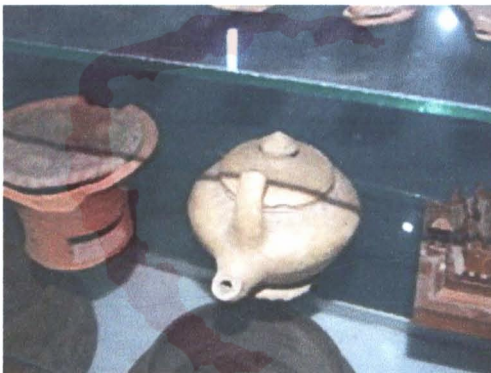
การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- วัฒนธรรมและประเพณีของเมืองเลย

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

เครื่องปั้นดินเผา

โบราณวัตถุ

เครื่องมือประมง

เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

เครื่องโหละ

เครื่องจักสาน

เครื่องใช้ในการศาสนา

เอกสารโบราณ

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

ไม่มี

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

- นิทรรศการหมุนเวียน

- ไม่มี

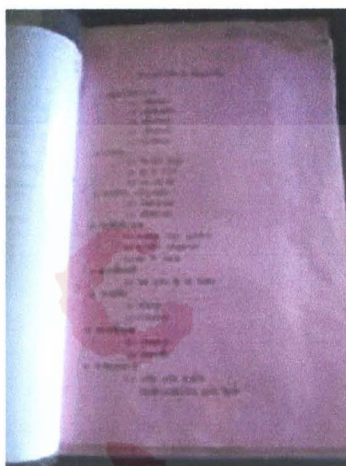
- กิจกรรม

- ไม่มี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.45.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

มีการลงทะเบียนวัตถุ

2.45.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ ไม่มี
- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ ไม่มี

2.45.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

- จำนวนหน้าที่ รวม 4 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้ ดูแลรักษา และ ประสานงาน โดยเป็นอาจารย์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา

- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1. นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ไม่มีการบันทึก

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

- การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

1. มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย

2. มีลานจอดรถ

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์
 1. เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
 2. หนังสือนำชมพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
 3. สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ไม่มี
 4. มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้ สื่อบุคคล
- มีการจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้
 1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน และองค์กรเอกชน
 2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.45.12 แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง
ไม่มี

2.45.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1. การบริหารจัดการ ผู้บริหารของโรงเรียนไม่เห็นความสำคัญ จึงมีการปรับเปลี่ยนอาคารเดิมให้ไปใช้สอยด้านอื่น
2. งบประมาณ ขาดงบประมาณสนับสนุนในทุกๆ ด้าน
3. ปัญหาเรื่องปลวกและแมลง

2.45.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

- จุดอ่อน
 - ไม่มีพื้นที่สำหรับการจัดวางวัตถุ

- **จุดแข็ง**

- มีบุคลากรที่สนใจงานด้านพิพิธภัณฑ์แต่ขาดการสนับสนุน

2.45.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

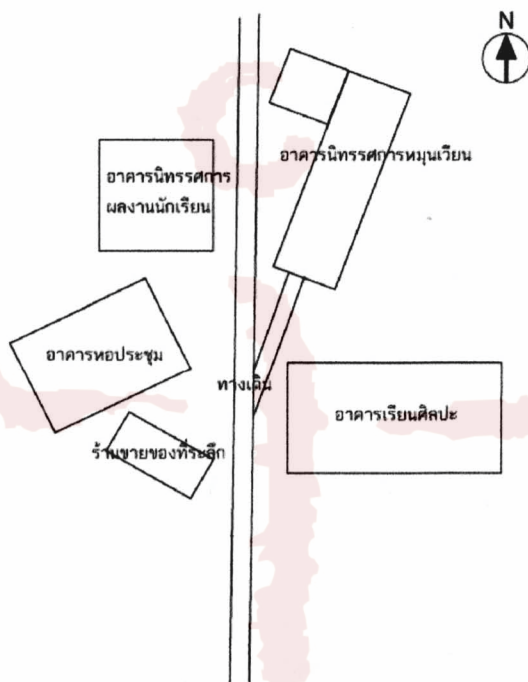
มีโครงการจัดห้องจริยธรรม โดยงบประมาณ 30,000 บาท โดยอาจมีการย้ายวัตถุไปจัดแสดง
ร่วมในห้องดังกล่าวด้วย

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.46 ศูนย์ศิลปาชีวินธร (Princess Maha Chakri Sirindhorn Art Center)

2.46.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

แผนผังอาคารจัดแสดง

ผังอาคารจัดแสดงศูนย์ศิลปปรีติรินธร

ศูนย์ศิลปปรีติรินธรประกอบด้วยอาคารหลัก 4 หลัง อาคารแต่ละหลังมีรูปลักษณะที่โดดเด่นแตกต่างกันไปตามลักษณะของการใช้สอย ทุกอาคารมีส่วนเชื่อมโยงถึงกันด้วยทางเดินที่เปรียบเสมือนแกนเชื่อมระหว่างอาคาร ถ้าหากมีการสร้างอาคารหลังใหม่เพื่อกิจกรรมอื่นๆ สามารถสร้างต่อกันไปตลอดในแนวเดียวกัน รายละเอียดของแต่ละอาคารมีดังนี้

อาคารหลังแรก ตั้งอยู่ตรงกลางของพื้นที่ เป็นอาคารรูปทรงหกเหลี่ยมจัดเป็นพิพิธภัณฑ์ศูนย์ศิลปะเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นการรวบรวมผลงานของศิลปินเด็ก นับตั้งแต่ยุคที่ครูสังคมบุกเบิกเป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ.2521 ผลงานที่จัดแสดงคัดเลือกจากเด็กๆ ที่เคยสร้างชื่อเสียงไว้ จัดเป็นนิทรรศการถาวรเพื่อเป็นเครื่องหมายเตือนใจคนไทยและคนท้องถิ่นถึงความสามารถของเด็กไทย และเพื่อบอกกล่าวความเป็นมาของการเรียนการสอนศิลปะของสถานศึกษาแห่งนี้

อาคารหลังที่สอง เป็นอาคารรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า อาคารหลังนี้มีลักษณะ โดดเด่นที่หลังคาที่มีลักษณะโค้ง ได้ผืนหลังคามีช่องแสง อาคารนี้จัดเป็นห้องแสดงนิทรรศการหมุนเวียน ซึ่งจะช่วยให้โลกทัศน์ให้เด็กๆ และผู้สนใจ โดยการจัดแสดงจะมีการผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันตลอดทั้งปี

อาคารหลังที่สาม เป็นอาคารรูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้าหลังคาโค้งเป็นรูปครึ่งวงกลม จัดเป็นห้องประชุมสัมมนา อภิปราย บรรยายและการให้ความรู้เรื่องศิลปะเด็ก ตลอดจนจัดอบรมครูศิลปะ

ด้านเครื่องมือโสตทัศนูปกรณ์ต่างๆ ภายในอาคาร และการตกแต่งได้มีมูลนิธิ ดร.เทียม โชควัฒนา เป็นผู้สนับสนุน ดังนั้นอาคารแห่งนี้จึงมีชื่อตามผู้สนับสนุน

อาคารหลังที่สี่ เป็นอาคารทรงสี่เหลี่ยมหลังคาจั่ว อาคารหลังนี้เป็นผนังและหลังคาเปิด - ปิดได้ ใช้ในการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่องานศิลปะ (WORKSHOP) หรือกิจกรรมการอบรมหรือการประชุมที่มีภาคปฏิบัติ และใช้เป็นห้องเรียนวิชาศิลปะ

พื้นที่ตรงกลางของกลุ่มอาคารใช้เพื่อประกอบกิจกรรมหรือเป็นที่พักผ่อนโดยการออกแบบได้เปิดพื้นที่ทางส่วนหน้าเป็นลานโล่ง จัดเป็นลานประติมากรรมกลางแจ้งเพื่อให้เด็กและผู้สนใจได้ศึกษาหาความรู้ รวมทั้งกำแพงด้านหน้าอาคารทั้งสี่จัดเป็นพื้นที่ให้เด็กได้วาดรูปตามความคิดของตนตามวาระต่างๆ

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ภาพป้ายโรงเรียนศรีสงครามวิทยา
ภาพที่ 2 ภาพบริเวณโรงเรียนศรีสงครามวิทยา
ภาพที่ 3 ภาพอาคารศูนย์ศิลป์สิรินธร
ภาพที่ 4 ภาพสวนภายในศูนย์ศิลป์สิรินธร

1	2
3	4

2.46.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล : อาจารย์พรพรหม ตะพรหม

ตำแหน่ง อาจารย์วิชาทัศนศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

หน่วยงาน : โรงเรียนศรีสงครามวิทยา

2.46.5 วันเวลาเปิดทำการ วันจันทร์-ศุกร์ เวลา 08.30 – 16.30 น.

2.46.6 การเข้าชม

- ไม่เสียค่าเข้าชม
- จดหมายขออนุญาต/โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วัน

2.46.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

ศูนย์ศิลป์สิรินธรริเริ่ม โดยครูสังคม ทองมี คุณครูศิลปะแห่งโรงเรียนศรีสงครามวิทยาที่รู้จักกันโดยทั่วไปว่าเป็นแหล่งผลิตผลงานทางศิลปะของนักเรียนที่มีคุณภาพ และสร้างชื่อเสียงทั้งในระดับประเทศและระดับโลก คุณครูได้ใช้เวลาต่อสู้ถึง 20 ปีในการเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องศิลปะในหลายด้าน โดยเฉพาะ เรื่องการส่งผลงานของนักเรียนเข้าร่วมการประกวดต่างๆ จนได้รับรางวัลมากมาย รวมทั้งการต่อสู้ในหลักการเพื่อให้รัฐบาลผ่านงบประมาณในการก่อสร้างศูนย์ศิลป์สิรินธรซึ่งใช้เวลา 3 ปีเต็ม ปัจจุบันครูสังคม ทองมี ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์ศิลป์สิรินธร ซึ่งเป็นศูนย์ศิลปะเด็กและเยาวชนที่สมบูรณ์แบบแห่งแรกของเมืองไทย ลูกศิษย์ที่โรงเรียนศรีสงครามวิทยาได้สร้างชื่อเสียง และเกียรติคุณ จนได้รับรางวัลศิลปะเด็กและเยาวชนระดับชาติ และระดับนานาชาติกว่า 5,000 รางวัล ซึ่งนับว่ามากที่สุดในโลก

ศูนย์ศิลป์สิรินธรได้รับพระราชทานชื่อจาก สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เริ่มก่อสร้างขึ้นในราวปี พ.ศ.2536 ด้วยงบประมาณ 11 ล้านบาท โดยมุ่งหวังที่จะเปิดโลกทัศน์ให้กับเด็กและผู้รักศิลปะในพื้นที่แถบภาคอีสานได้ใช้เป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ เพื่อเสริมความรู้ที่นอกเหนือไปจากการเรียนการสอนในตำรา เมื่อวันที่ 5 มกราคม พ.ศ.2549 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีเสด็จเป็นองค์ประธานพิธีเปิดศูนย์ศิลป์สิรินธร

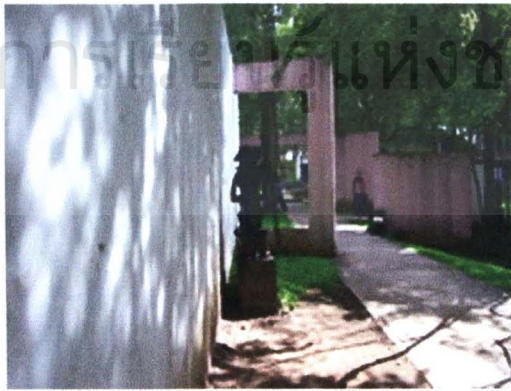
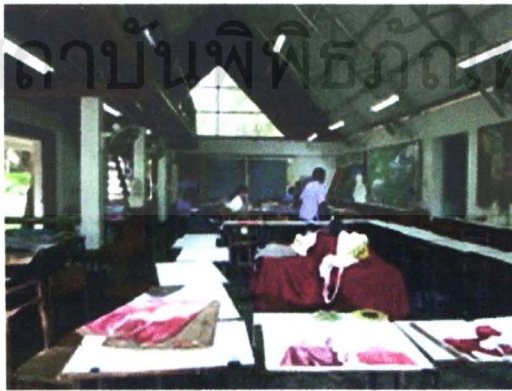
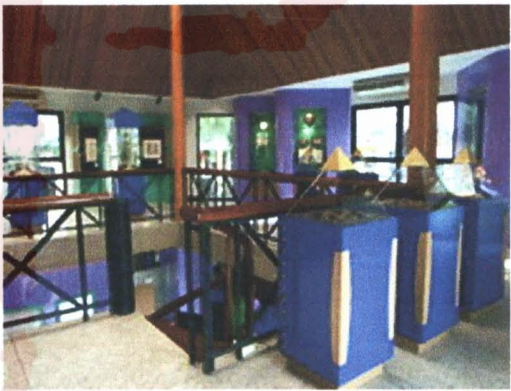
ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมจัดสร้างบนเนื้อที่ทั้งหมด 6 ไร่ในบริเวณโรงเรียนศรีสงครามวิทยา
อาณาบริเวณโดยรอบแวดล้อมไปด้วยธรรมชาติของสวนป่า สถาปัตยกรรมได้รับการออกแบบโดย
บริษัทแปลน อาร์คิเต็ค จำกัด

2.46.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- ผลงานศิลปะของนักเรียน

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

งานศิลปะ

รางวัล

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

รางวัลจากการประกวดงานศิลปะจากทั่วโลก
โดยนักเรียนภายในโรงเรียนศรีสงครามวิทยา

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

- นิทรรศการหมุนเวียน มีการจัดหมุนเวียน 4 ครั้งต่อปี
- นิทรรศการศิลปะ อัจฉริยะศิลป์เยาวชนไทย เพื่อกองทุนศูนย์ศิลป์สิรินธร

- กิจกรรม

- ไม่มี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.46.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

ไม่มีการลงทะเบียนวัตถุ

2.46.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ ไม่มี
- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ ไม่มี

2.46.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

- จำนวนหน้าที่ รวม 4 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้ ดูแล บริหารจัดการ ประสานงาน และนำชมสถานที่

- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1. นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา
2. นักท่องเที่ยวต่างประเทศ
3. ผู้บริหาร โรงเรียนและครูจากโรงเรียนอื่นๆ

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ไม่มีการบันทึก

- การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

1. มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย โดยต้องมีการประสานงานกับศูนย์ศิลปีสรินทร

ก่อน 7 วัน

2. มีลานจอดรถ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

3. ร้านจำหน่ายของที่ระลึก ประเภทงานกิจกรรมของนักเรียน

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

1. เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
2. หนังสือนำชมพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
3. สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ไม่มี
4. มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้ หนังสือพิมพ์, โทรทัศน์, ป้ายโฆษณา, Website และสื่อบุคคล

- มีการจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน, มหาวิทยาลัย และองค์กรเอกชน
2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.46.12 แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

ไม่มี

2.46.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1. การบริหารจัดการ เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนไม่ให้ความสำคัญกับศูนย์ศิลปวัฒนธรรม จึงขาดการสนับสนุนในทุกด้าน อีกทั้งมีแนวโน้มจะเปลี่ยนแปลงหลักสูตรการเรียนการสอนศิลปะในโรงเรียนให้มีช่วงเวลาเรียนน้อยลง

2.46.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

● จุดอ่อน

- ขาดการดูแล ปรับปรุงพื้นที่นิทรรศการถาวร ทำให้นิทรรศการไม่น่าสนใจเท่าที่ควร

● จุดแข็ง

- เป็นศูนย์ศิลปะที่มีชื่อเสียง มีคนมาเข้าชมอย่างต่อเนื่อง

2.46.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

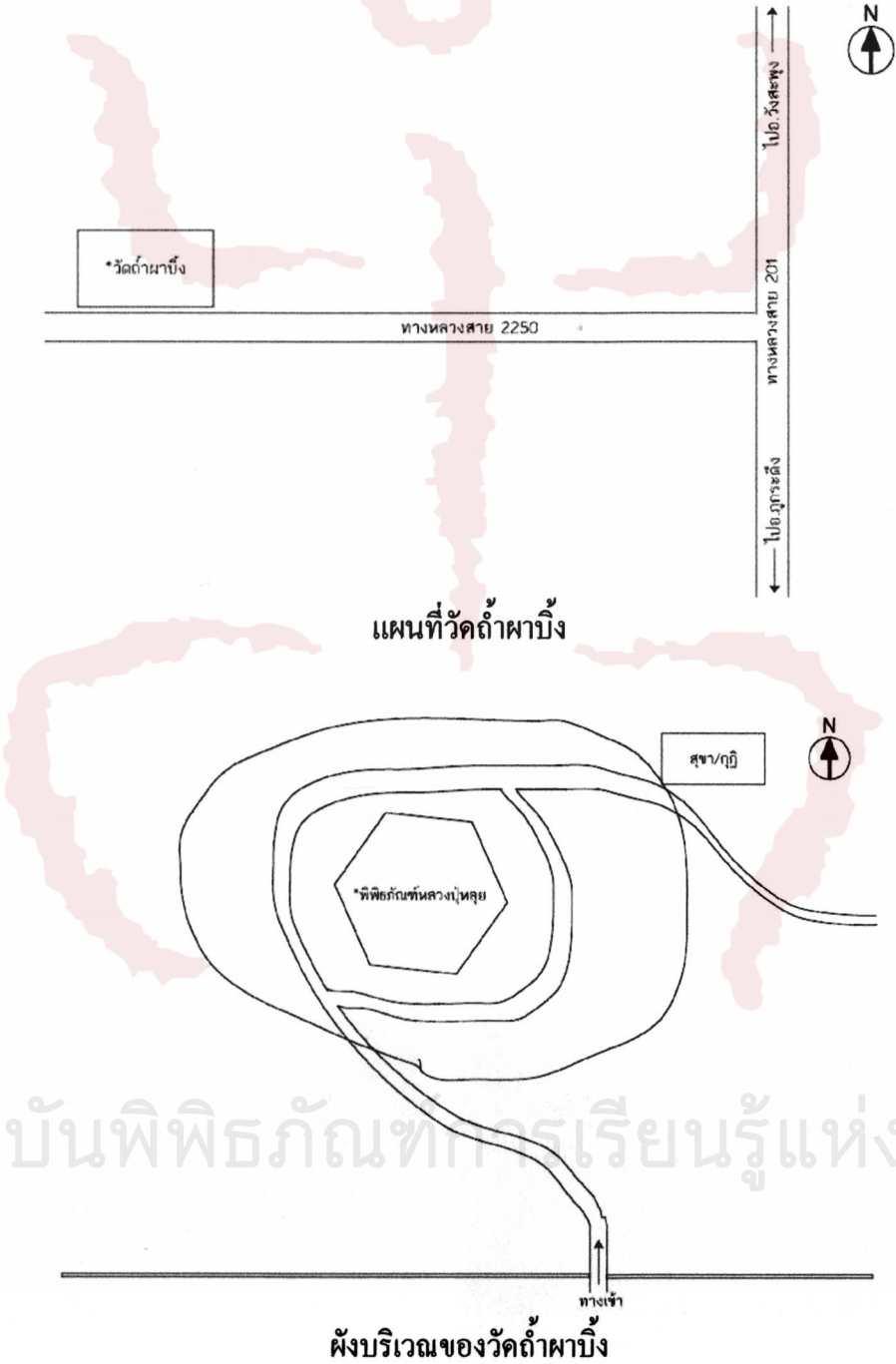
ไม่มี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.47 พระเจดีย์ พิพิธภัณฑ์ พระอาจารย์หลุย จันทสาโร

2.47.1 ที่อยู่และการติดต่อ วัดถ้ำผาบิ้ง บ้านนาแก ต.ผาบิ้ง อ.วังสะพุง จ.เลย 42130
โทรศัพท์ - โทรสาร - E-mail: - Website: -

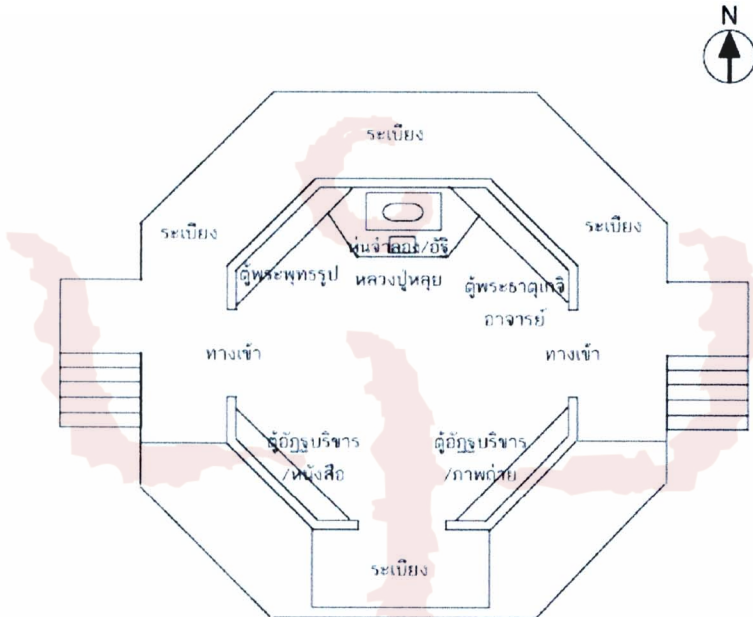
2.47.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.47.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

แผนผังอาคารจัดแสดง

ผังอาคารจัดแสดงพระเจดีย์ พิพิธภัณฑ์ พระอาจารย์หลุย จันทสาโร

พระเจดีย์ พิพิธภัณฑ์ พระอาจารย์หลุย จันทสาโร มีลักษณะเป็นเจดีย์ ด้านล่างเป็นอาคาร 2 ชั้น ชั้นล่างไม่มีการใช้งาน ส่วนชั้นบนเป็นพิพิธภัณฑ์ ภายในพิพิธภัณฑ์จัดแสดงรูปหล่อของพระอาจารย์หลุย จันทสาโร และอัฐิธาตุของพระอาจารย์หลุย จันทสาโรที่ตกผลึกเป็นแก้วเป็นประธานของอาคาร บนผนังโดยรอบเป็นตู้กระจกจัดแสดงเครื่องอัฐบริขารของพระอาจารย์หลุยที่เคยใช้ขณะที่ยังไม่มรณภาพ พระพุทธรูป หนังสือ พระธาตุของพระสงฆ์เกจิอาจารย์ท่านอื่นๆ และภาพถ่ายในงานพระราชทานเพลิงศพของพระอาจารย์หลุย จันทสาโร

ภูมิทัศน์โดยรอบ

- ภาพที่ 1 ภาพทางเข้าวัดถ้ำผาบึง
- ภาพที่ 2 ภาพด้านหน้าวัดถ้ำผาบึง
- ภาพที่ 3 ภาพป้ายพระเจดีย์ พิชิรภณท์ พระอาจารย์หลุย จันทสาโร
- ภาพที่ 4 ภาพอาคารพระเจดีย์ พิชิรภณท์ พระอาจารย์หลุย จันทสาโร

1	2
3	4

2.47.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล : พระอาจารย์โสภา จันโทภาโส
ตำแหน่ง เจ้าอาวาสวัดถ้ำผาบึง
หน่วยงาน : วัดถ้ำผาบึง

2.47.5 วันเวลาเปิดทำการ ทุกวัน เวลา 06.00 – 18.00 น.

2.47.6 การเข้าชม

- ไม่เสียค่าเข้าชม

2.47.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

บริเวณเชิงเขาที่วัดถ้ำผาบึงมีรอยพระพุทธบาทขนาดใหญ่ประดิษฐานอยู่ที่ผนังถ้ำเหนือ
ศิรชะ โดยพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโตเคยมาจำพรรษาที่บริเวณนี้ 2 ครั้ง ในปี พ.ศ.2454 และ พ.ศ.
2461 ท่านได้ระบุว่าเป็นรอยพระพุทธบาท ทั้งนี้กรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานเมื่อปี
พ.ศ.2498 โดยทางชาววังสะพุงได้จัดให้มีงานฉลองเป็นประจำทุกปี ในวันเพ็ญเดือน 3 หรือเดือน 4
พระอาจารย์หลุย จันทสาโร เป็นศิษย์รูปสำคัญของพระอาจารย์ มั่น ภูริทัตโต ซึ่งเป็นพระสาย
วิปัสสนากัมมัฏฐาน พระอาจารย์ หลุย จันทสาโร ได้สร้างวัดถ้ำผาบึงขึ้นระหว่างปี พ.ศ. 2510 -

2515 เพื่อเป็นสถานที่ปฏิบัติธรรม และเป็นมรดกแก่ภิกษุสามเณร อุบาสกและอุบาสิกาสืบไป ท่านได้อยู่เป็นเจ้าอาวาสวัดถ้ำผาบึงอยู่ 2 – 3 ปี จึงได้เที่ยววิเวก โดยมอบให้พระอาจารย์มนตรี (หรั่งคณาโสภณ) เป็นเจ้าอาวาสวัดถ้ำผาบึงสืบต่อ

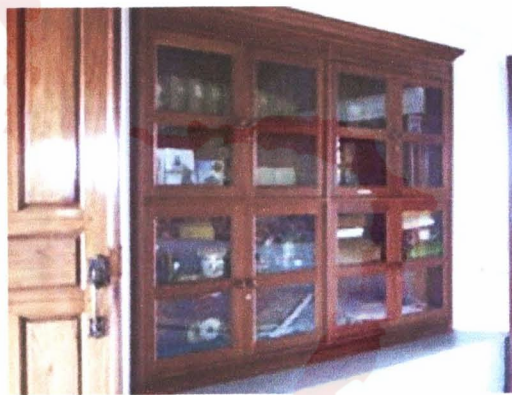
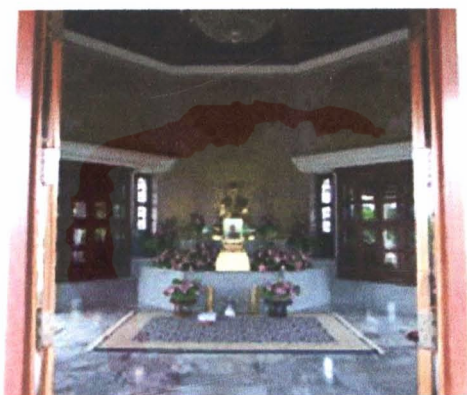
พระอาจารย์ หลุย จันทสาโร ถึงแก่มรณภาพในวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2532 รวมสิริอายุได้ 88 ปี 65-67 พรรษา หลังจากนั้นคณะศิษยานุศิษย์ จึงร่วมใจกันสร้างพิพิธภัณฑสถานสำหรับบรรจุอัฐิธาตุ และเครื่องอัฐบริขารของท่าน ณ วัดถ้ำผาบึง เพื่อเป็นอนุสรณ์แด่พระอาจารย์หลุย จันทสาโร เจดีย์พิพิธภัณฑสถานพระอาจารย์หลุย จันทสาโร ดำเนินการก่อสร้างในวันที่ 5 พฤษภาคม 2545 รวมเวลาก่อสร้าง 1 ปี 6 เดือน ใช้งบประมาณการก่อสร้างเป็นจำนวนเงิน 3,503,225.75 บาท

2.47.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- ชีวิตประวัติบุคคลของพระอาจารย์หลุย จันทสาโร

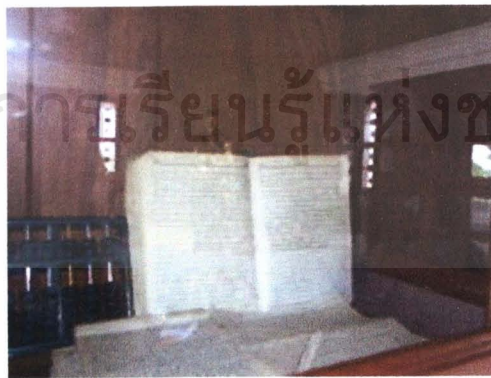
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

หนังสือ

ภาพถ่าย

เครื่องใช้ในการศาสนา

อัฐธาตุ

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

อัฐธาตุของพระอาจารย์หลุย จันทสาโร เป็น
อัฐธาตุที่ตกผลึกเป็นแก้วแล้ว

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

- นิทรรศการหมุนเวียน

- ไม่มี

- กิจกรรม

- ไม่มี

2.47.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์ ไม่มีการลงทะเบียนวัตถุ

2.47.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ ไม่มี
- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ ไม่มี

2.47.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

- จำนวนหน้าที่ รวม 1 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้ ดูแลรักษา และทำความสะอาดสถานที่
- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ
 1. บุคคลทั่วไปสถิติผู้เข้าชมต่อปี
ไม่มีการบันทึก
- การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์
 1. มีลานจอดรถ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์
 1. เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ ไม่มี

2. หนังสือนำชมพิพิธภัณฑ์ ไม่มี

3. สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ไม่มี

4. มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้ ป้ายโฆษณา และสื่อบุคคล

● มีการจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ ชุมชน และองค์กรเอกชน

2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.47.12 แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

-

2.47.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

ไม่มี

2.47.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

● จุดอ่อน

- ตั้งอยู่ห่างไกลจากชุมชน

● จุดแข็ง

- เป็นพิพิธภัณฑ์ของพระสายวิปัสสนาที่มีชื่อเสียง

2.47.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

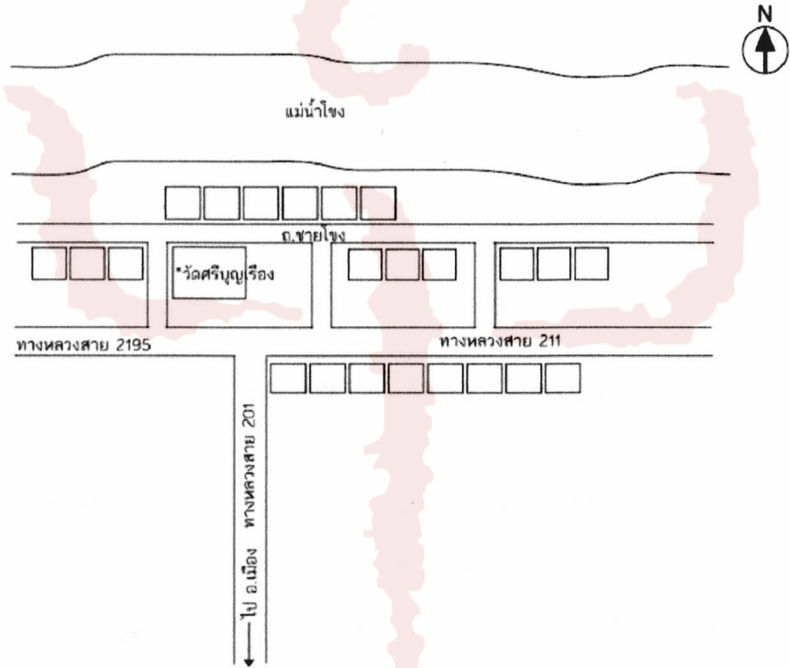
ไม่มี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

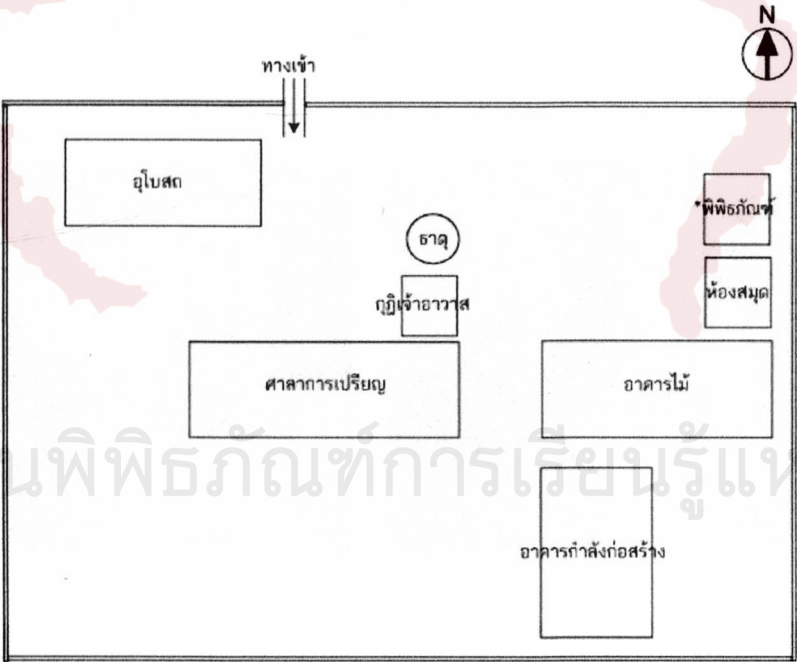
2.48 หอพิพิธภัณฑวัดศรีคุณเมือง

2.48.1 ที่อยู่และการติดต่อ วัดศรีคุณเมือง 375 หมู่ 1 ถ.ชายโขง ซอย 7 ต.เชียงคาน อ.เชียงคาน จ.เลย โทรศัพท์ 042-821309 โทรสาร - E-mail: - Website: -

2.48.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

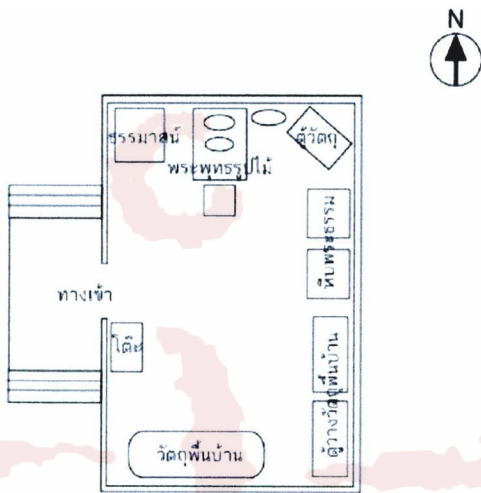
แผนที่วัดศรีคุณเมือง

ผังบริเวณของวัดศรีคุณเมือง

2.48.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

แผนผังอาคารจัดแสดง

ผังอาคารจัดแสดงหอพิพิธภัณฑ์วัดศรีคุณเมือง

อาคารหอพิพิธภัณฑ์วัดศรีคุณเมืองเป็นอาคารชั้นเดียว ภายในมีการจัดแสดงวัตถุภายในตู้วางบนแท่นฐาน และจัดวางบนพื้นอาคาร โดยจัดแบ่งวัตถุเป็น 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มวัตถุที่เกี่ยวข้องกับศาสนา เช่น ธรรมาสันปาติโมกข์ พระพุทธรูปไม้ หีบพระธรรม

กลุ่มวัตถุพื้นบ้าน เช่น เครื่องมือเครื่องใช้ในครัวเรือน เครื่องมือดักสัตว์ เครื่องมือทอผ้า เครื่องมือการเกษตร เป็นต้น

ภูมิทัศน์โดยรอบ

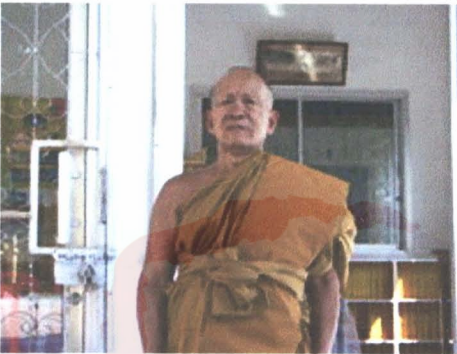

- ภาพที่ 1 ภาพป้ายหอพิพิธภัณฑวัดศรีคุณเมือง
- ภาพที่ 2 ภาพด้านหน้าอาคารหอพิพิธภัณฑวัดศรีคุณเมือง
- ภาพที่ 3 ภาพอาคารหอพิพิธภัณฑวัดศรีคุณเมือง
- ภาพที่ 4 ภาพหอพิพิธภัณฑวัดศรีคุณเมือง

1	2
3	4

2.48.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล : พระครูสิริปัญญาวิสุทธิ
ตำแหน่ง เจ้าอาวาสวัดศรีคุณเมืองและเจ้าคณะอำเภอ
เชียงคาน
หน่วยงาน : วัดศรีคุณเมือง

2.48.5 วันเวลาเปิดทำการ ทุกวัน เวลา 08.00 – 16.00 น. กรุณาติดต่อทางวัดเพื่อขอเข้าชม

2.48.6 การเข้าชม

- ไม่เสียค่าเข้าชม
- จดหมายขออนุญาต/โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วัน

2.48.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

วัดศรีคุณเมืองมีประวัติความเป็นมายาวนาน เป็นวัดเก่าแก่ที่สร้างขึ้นพร้อมกับการตั้งบ้านตั้งเมืองเชียงคาน และเป็นที่พักของพระเถระผู้ใหญ่ในอดีต ประชาชนเรียกว่า วัดใหญ่ จากตำนานและหลักฐานที่ค้นพบ กล่าวว่า พระยานุพินาดและภรรยา พร้อมทั้งบุตรธิดา วงศาณาญาติ มีท้าวพระยาแม่่น เป็นต้น ได้สร้างพระอุโบสถกับพระพุทธรูปไว้ เพื่อเป็นพุทธบูชาที่วัดศรีคุณเมือง เมื่อปี

พ.ศ.2380 (จ.ศ.1199) อุโบสถมีลักษณะทางศิลปะเป็นเอกลักษณ์เฉพาะแบบล้านนา หน้าบันเป็นไม้แกะสลักประดับกระจกสี เหนือประตูเข้าอุโบสถมีภาพจิตรกรรมเรื่องทศชาติชาดก อธิบายด้วยภาษาลาว เริ่มแรกอุโบสถมุงด้วยไม้แผ่น และเป็นที่ประกอบสังฆกรรมของพระสงฆ์ ส่วนเสาอุโบสถเดิมเป็นไม้ประดู่ตากกลมมีลวดลาย และต่อมาได้มีการปฏิสังขรณ์ขึ้นหลายครั้ง

หอพิพิธภัณฑวัดศรีคุณเมืองก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2546 โดยพระครูสิทธิปัญญาวินัย เจ้าอาวาสวัดศรีคุณเมือง เมื่อปี พ.ศ.2544 ท่านได้เข้าศึกษาระดับปริญญาโท สาขาประวัติศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย และได้เห็นการจัดทำพิพิธภัณฑวัดศรีจันทร์ บ้านนาอ้อ ในอำเภอเมือง จังหวัดเลย จึงมีความคิดจัดสร้างพิพิธภัณฑขึ้น เพื่อรักษาวัตถุที่มีคุณค่าของวัดและท้องถิ่นเอาไว้ ในปี พ.ศ.2551 ได้มีโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนเข้ามาสนับสนุน

แต่เดิมวัดศรีคุณเมืองเป็นที่เก็บรักษาวัตถุสำคัญที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ของวัดและเมืองเชียงคานไว้หลายชิ้น เช่น ธรรมาสนไม้แกะสลักประดับกระจกสี ทรงปราสาท และพระพุทธรูปไม้ท่อน้ำทอง ซึ่งมีอายุเก่าแก่เท่ากับอุโบสถ แต่วัตถุบางส่วนได้ถูกโจรกรรม ทางวัดจึงพยายามหาวิธีรักษาวัตถุสิ่งของที่เหลืออยู่เอาไว้

2.48.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

- วัฒนธรรมและประเพณี ของเมืองเชียงคาน

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

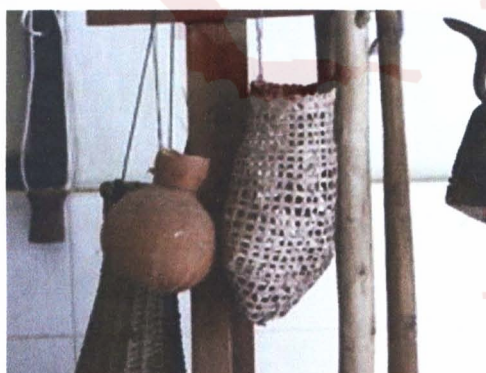
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

เครื่องปั้นดินเผา

เครื่องมือการเกษตร

เครื่องมือประมง

เครื่องมือทอผ้า

เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

เครื่องจักสาน

เครื่องใช้ในการศาสนา

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

ธรรมาสน์ปาดิโมกษ์ มีอายุเก่าแก่เท่าอายุ
อุโบสถของวัด (ราว พ.ศ.2377) สร้างจากไม้
แกะสลัก ประดับด้วยกระเจกสี ฝมือช่างท้องถิ่น

พระบาง พระพุทธรูปยืน สร้างจากไม้แกะสลัก
และท่อน้ำทอง ฝมือช่างท้องถิ่น

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

- นิทรรศการหมุนเวียน

- ไม่มี

- กิจกรรม

- ไม่มี

2.48.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์
ไม่มีการลงทะเบียนวัตถุ

2.48.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

- ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ ไม่มี

- ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ ไม่มี

2.48.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

- จำนวนหน้าที่ รวม 2-3 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้ ดูแลรักษา และทำความสะอาดสถานที่ ประกอบด้วยพระ เณร และ ไวยาวัจกร

- ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1. บุคคลทั่วไป
2. นักศึกษาระดับอุดมศึกษา
3. นักท่องเที่ยวในประเทศไทย
4. นักท่องเที่ยวต่างประเทศ

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ไม่มีการบันทึก

- การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

1. มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย
2. มีศูนย์ค้นคว้าข้อมูล

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

3.มีสถานจอกรถ

● การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

1. เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ (แจก) แผ่นพับภาษาไทย

วัดศรีคุณเมือง

พระครูศรีปัญญาวิสุตย์ เจ้าอาวาสวัดศรีคุณเมือง และ
เจ้าคณะตำบลเมืองปาน

2. หนังสือแนะนำชมพิพิธภัณฑ์ ไม่มี
3. สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ไม่มี
4. มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้ ป้ายโฆษณา และสื่อบุคคล

● มีการจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน และ ชุมชน
2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.48.12 แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง
ไม่มี

2.48.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1. ปัญหาเรื่องการโจรกรรม เนื่องจากวัดมีวัตถุที่มีคุณค่ามาก ทำให้เกิดการโจรกรรมวัตถุ ซึ่งทำให้วัดต้องหาวิธีป้องกัน

2.48.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

- จุดอ่อน

- มีพื้นที่สำหรับจัดนิทรรศการค่อนข้างจำกัด เนื่องจากอาคารเป็นอาคารขนาดเล็ก ไม่สามารถขยายขยายได้

- จุดแข็ง

- มีทำเลเหมาะสม ตั้งอยู่ในตัวเมืองที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว การเดินทางไปมาสะดวก

2.48.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

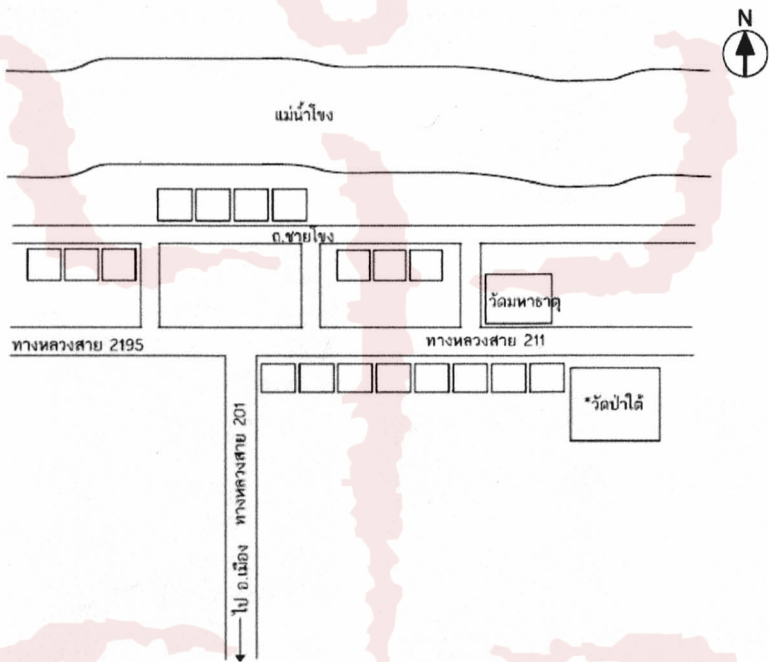
ไม่มี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

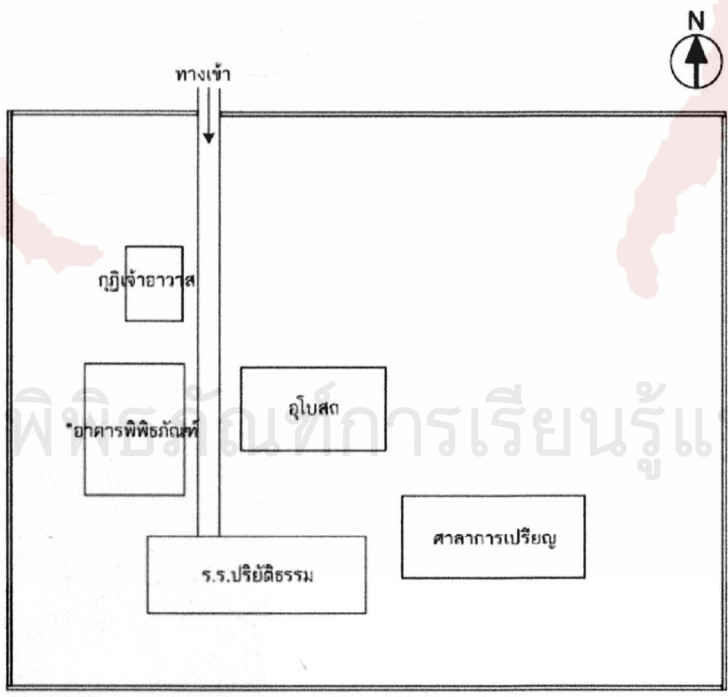
2.49 โครงการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์วัดป่าไผ่

2.49.1 ที่อยู่และการติดต่อ วัดป่าไผ่ เลขที่ 383 หมู่ที่ 2 ถ.ศรีเชียงคาน ซอย 17
บ้านเชียงคาน ต.เชียงคาน อ.เชียงคาน จ.เลย 42110 โทรศัพท์ 042-821365, 0895754689 (พระครู
ปิยธรรมวินิจู) โทรสาร - E-mail: - Website: -

2.49.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

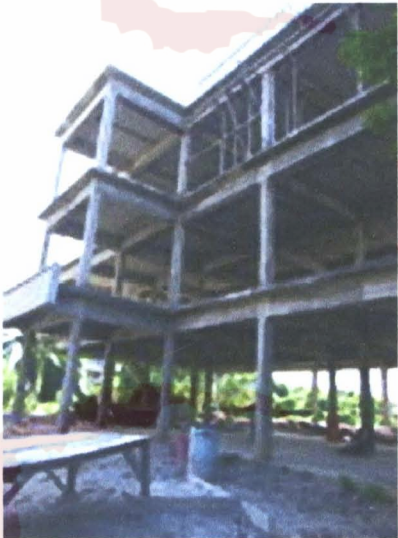
แผนที่วัดป่าไผ่

ผังบริเวณของวัดป่าไผ่

2.49.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

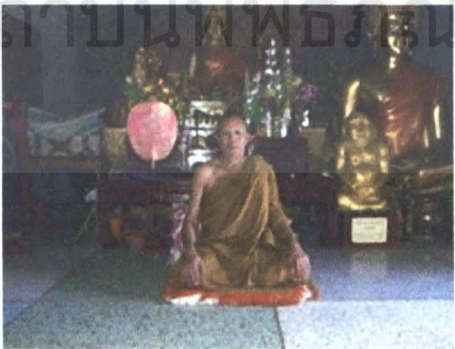
ภูมิทัศน์โดยรอบ

- ภาพที่ 1 ภาพด้านหน้าวัดป่าไผ่
- ภาพที่ 2 ภาพอุโบสถวัดป่าไผ่
- ภาพที่ 3 ภาพอาคารพิพิธภัณฑ์
- ภาพที่ 4 ภาพภายในอาคารพิพิธภัณฑ์

1	2
3	4

2.49.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล : พระครูปิยธรรมวินิจ
ตำแหน่ง เจ้าอาวาสวัดป่าไผ่
หน่วยงาน : วัดป่าไผ่

2.49.5 เหตุผลที่ต้องการจะเปิดเป็นพิพิธภัณฑ์ในอนาคต

วัดป่าไผ่ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2415 เดิมเป็นวัดป่า พระครูคงค์ได้มาพักปักกลดและจำพรรษา เพราะแต่เดิมเป็นป่าร่มรื่น เงียบสงบ ต่อมาพระครูศรี สิริสุโข และหลวงพรหม (ตันตระภูล ศรีอรค พรหม) รองเจ้าเมืองเชียงคาน พร้อมด้วยชาวบ้านเชียงคานได้ร่วมกันสร้างถาวรวัตถุมีกฐินให้มั่นคง ถาวรยิ่งขึ้น ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2424 ต่อมาในปี พ.ศ. 2522 ได้เริ่มตั้งโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกธรรมและสอนอยู่ประจำจนถึงปัจจุบัน ในปี พ.ศ. 2531 เริ่มจัดการบรรพชาสามเณรระหว่าง 1-30 เมษายน ของทุกปี ปี พ.ศ.2532 เริ่มจัดวัดเป็นอุทยาน การศึกษาเขียนป้ายคำขวัญและเปิดห้องสมุดประจำวัดป่าไผ่ปี พ.ศ.2533 เริ่มตั้งเป็นศูนย์ศึกษา พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ หน่วยพุทธมามกะ หน่วยอบรมศีลธรรม เพื่อให้การอบรมเยาวชน และ ให้การเผยแพร่ธรรมะแก่ประชาชนทั่วไป ปี พ.ศ.2547 เริ่มสร้างพิพิธภัณฑ์ศูนย์วัฒนธรรมเมืองเชียง คานที่วัดป่าไผ่ เพื่อรวบรวมของเก่าทั้งทางศาสนาและทางท้องถิ่นชาวเชียงคาน เพื่ออนุรักษ์เก็บ รักษาให้เป็นแหล่งการศึกษาการเรียนรู้ของเยาวชนและประชาชนทั่วไป วัดป่าไผ่มีอาคารที่สำคัญ คือ อุโบสถแบบหลวงพระบาง มีจิตรกรรมฝาผนังรอบระเบียงเป็นรูปพระเวสสันดร ส่วนปูชนีย วัตถุสำคัญ ได้แก่ พระพุทธรูปทองหน้าตักกว้าง 2 เมตร พระพุทธรูปไม้ยืนสูง 2 เมตร ตู้หนังสือพระ ธรรม คัมภีร์ใบลาน ฆ้องใหญ่หน้ากว้าง 1 เมตร และ โบราณวัตถุที่ทางวัดสะสมไว้มากมายเพื่อ จัดตั้งพิพิธภัณฑ์ของวัดป่าไผ่

2.49.6 แผนงานที่จะนำไปสู่การเปิดเป็นพิพิธภัณฑ์ หรือแหล่งเรียนรู้ในอนาคต

อาคารพิพิธภัณฑ์ป่าไผ่ซึ่งกำลังอยู่ระหว่างการก่อสร้าง เป็นอาคาร 5 ชั้น โดยชั้นที่ 1 จะ จัดเป็นห้องประชุม ห้องสมุดและห้องพักของพระสงฆ์ ชั้นที่ 2 จัดแสดงภาพเขียนวิถีชีวิตชาวบ้าน และเครื่องมือเครื่องใช้พื้นบ้านต่างๆ ชั้นที่ 3 ประดิษฐานพระพุทธรูป ชั้นที่ 4 จัดเป็นพื้นที่สำหรับ การทำสมาธิภาวนา และเป็นจุดชมทิวทัศน์เมืองเชียงคานและแม่น้ำโขง ชั้นที่ 5 เป็นเจดีย์ โดยยังไม่ มีกำหนดแล้วเสร็จ เนื่องจากยังขาดงบประมาณในการก่อสร้าง

2.49.7 ลักษณะของวัตถุที่จัดเก็บอยู่ภายใน

อาคารพิพิธภัณฑ์เป็นอาคารคอนกรีต 5 ชั้น ภายในจะจัดแสดงภาพเขียนวิถีชีวิตชาวบ้าน และเครื่องมือเครื่องใช้พื้นบ้านต่างๆ ตลอดจนเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูป

2.49.8 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

ยังไม่มีการทำทะเบียน

2.49.9 ลักษณะห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

ปัจจุบันเก็บรักษาวัตถุไว้ในอุโบสถและอาคารอื่นๆ

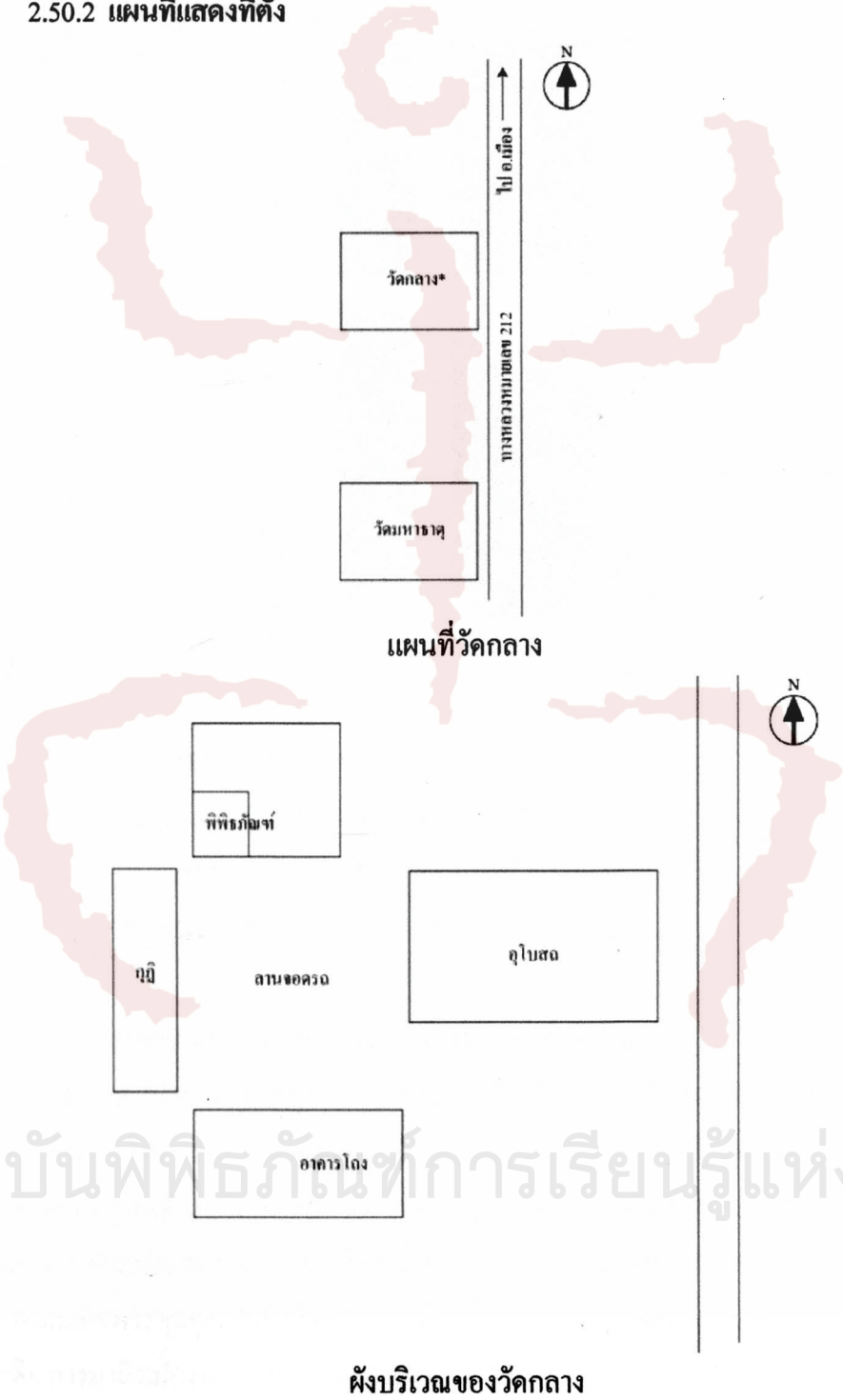

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.50 ศูนย์วัฒนธรรมไทดำ บ้านนาป่าหนาด

2.50.1 ที่อยู่และการติดต่อ หมู่ 4 ถ.นาบอน-สงเปือย บ้านนาป่าหนาด ต.เขาแก้ว
อ.เจียงคาน จ.เลย 42110 โทรศัพท์ 042-512902 โทรสาร - E-mail: - Website: -

2.50.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

2.50.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ภาพป้ายศูนย์วัฒนธรรมไทดำ บ้านนาป่าหนาด
ภาพที่ 2 ภาพอาคารศูนย์วัฒนธรรมไทดำ บ้านนาป่าหนาด
ภาพที่ 3 ภาพภายในอาคารศูนย์วัฒนธรรมไทดำ บ้านนาป่าหนาด
ภาพที่ 4 ภาพสมาคมอนุรักษ์วัฒนธรรมไทดำเลย

1	2
3	4

2.50.4 สาเหตุและปัจจัยในการยกเลิกกิจการของพิพิธภัณฑ์

ในปี พ.ศ. 2418 กองทัพฮ่อได้ยกกำลังมาตีเมืองเชียงขวางซึ่งเป็นเมืองสำคัญของแคว้นพวนทางไทยได้จัดทัพให้พระยาภูธราภัยเป็นแม่ทัพคุมกองทัพไปปราบกองทัพฮ่อ และได้กวาดต้อนผู้คนจากแคว้นพวนเข้ามาในไทยด้วย ชาวไทดำที่ถูกกวาดต้อนมาในครั้งนั้นได้เข้ามาตั้งรกรากในไทยหลายแห่งด้วยกัน ต่อมาเจ้าเมืองบริขันธ์ได้ทูลขอราษฎรไทดำบางส่วนกลับไปยังเชียงขวาง พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงยินยอมให้ไทดำอพยพกลับไปตามคำขอ เมื่อกลุ่มชาวไทดำเดินทางมาถึงเมืองหล่มสัก ชาวไทดำบางส่วนได้ตั้งหลักแหล่งบริเวณนั้น และบางส่วนเดินทางกลับไปเชียงขวาง กลุ่มที่เดินทางไปเชียงขวางพบว่าไม่มีพื้นที่ตั้งหลักแหล่ง จึงชักชวนกันอพยพกลับมาเมืองหล่มสักตามเดิม โดยข้ามแม่น้ำโขงมาขึ้นที่บ้านสว่าง (ใกล้อำเภอบึงสามพัน) ตาม

เส้นทางบ้านปากปัด นาคือ ทำบม จากนั้นได้ตั้งบ้านเรือนอยู่ที่ทำบม และได้ย้ายมาอยู่ที่บ้านนาเบน สุดท้ายในปี พ.ศ. 2448 จึงมีการย้ายมาอยู่ที่บ้านนาป่าหนาดเป็นการถาวร เนื่องจากเป็นพื้นที่ป่าไม้ ที่อุดมสมบูรณ์ ในตอนแรกเรียกว่า บ้านนาป่าดิว ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็นบ้านนาป่าหนาด เพราะมี ต้นหนาดมาก นอกจากนี้ยังมีป่าไผ่ ไม้ประดู่ ไม้เบญจ ไม้แดง ไม้เต็งรัง และมีสัตว์ป่าชุกชุม เมื่อชาว ไทยดำเข้ามาอยู่บริเวณนี้ได้พากันทำนาปลูกข้าวซึ่งเป็นอาชีพดั้งเดิม ครอบครัวยุคก่อนมีทั้งหมด 15 ครอบครัว ปัจจุบันบ้านนาป่าหนาดเป็นหมู่บ้านที่มีประชากร เป็นเชื้อสายไทดำหมู่บ้านเดียวใน จังหวัดเลย

เมื่อ พ.ศ. 2539 อาจารย์เพชรตะบอง ไพศุณย์ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน อำเภอเชียงคานร่วมกับชาวบ้านบ้านนาป่าหนาดก่อตั้งหมู่บ้านวัฒนธรรมไทดำบ้านนาป่าหนาดขึ้น เพื่อให้เป็นแหล่งที่เผยแพร่ข้อมูลด้านวัฒนธรรม และวิถีชีวิตรวมทั้งประวัติความเป็นมาของชนชาว ไทดำบ้านนาป่าหนาด โดยตั้งอยู่บนที่ดินของอาจารย์จรรณี ที่สนับสนุนในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ไทดำของชุมชน หมู่บ้านวัฒนธรรมมีการจัดตั้งเป็นกลุ่มชาวบ้านมีสมาชิกเป็นชาวไทดำ ซึ่งมี จำนวนสมาชิก 50 คนและมีการจัดตั้งกันเป็นกองทุนเก็บเงินคนละ 100 บาทต่อปี เพื่อแก้ปัญหา ความยากจนและสร้างความสามัคคีแก่ชาวไทดำที่เหลือยู่

ต่อมาใน พ.ศ. 2546 ศูนย์วัฒนธรรมไทดำบ้านนาป่าหนาดได้ก่อตั้งขึ้น โดยนักวิชาการ ท้องถิ่นในจังหวัดเลยร่วมกับชาวบ้านนาป่าหนาด และจัดตั้งสมาคมอนุรักษ์วัฒนธรรมไทดำเลย โดยสมาชิกส่วนใหญ่เป็นคนในหมู่บ้าน ศูนย์วัฒนธรรมไทดำบ้านนาป่าหนาดประกอบไปด้วยกลุ่ม อาคารหลายหลัง เช่น บ้านไทดำจำลอง อาคารศูนย์ทอผ้าของกลุ่มแม่บ้าน บ่อเพาะเลี้ยงปลา และ อาคารโถง สภาพปัจจุบันของอาคารทั้งหมดขาดการดูแล โดยถูกปล่อยทิ้งร้าง บริเวณใต้ถุนของ บ้านไทดำจำลองเคยมีนิทรรศการ และแผนที่แสดงการอพยพของชาวไทดำเข้าสู่ประเทศไทย และตู้ หนังสือ

นอกจากศูนย์วัฒนธรรมไทดำบ้านนาป่าหนาด ถัดไปอีกประมาณ 500 เมตร เป็นที่ตั้งของ สมาคมอนุรักษ์วัฒนธรรมไทดำเลย ซึ่งมีบ้านไทดำจำลองเช่นเดียวกัน ที่ได้ถุนบ้านเป็นที่สำหรับ ชาวบ้านมาทอผ้า และขายผลิตภัณฑ์พื้นบ้านต่างๆ นอกจากนี้ยังมีนิทรรศการแสดงแผนที่แสดงการ อพยพของชาวไทดำเข้าสู่ประเทศไทย ชื่อนางหาญ ข้อมูลประวัติบ้านนาป่าหนาด ความเชื่อของไท ดำ วัฒนธรรมและประเพณีไทดำ วิถีชีวิตของชาวไทดำ ผังอักษรไทดำ และเครื่องมือเครื่องใช้ พื้นบ้านจัดวางไว้บ้าง

ปัจจุบันศูนย์วัฒนธรรมไทดำบ้านนาป่าหนาดไม่มีการดำเนินการที่ชัดเจน แต่ยังคงมี สมาคมอนุรักษ์วัฒนธรรมไทดำเลยที่มีลักษณะการดำเนินการในรูปแบบใกล้เคียงกัน

บทที่ 3

ปัญหา/อุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

จากโครงการสร้างฐานข้อมูลเครือข่ายพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยศึกษาข้อมูลจากพิพิธภัณฑ์ในจังหวัดเลย จังหวัดนครพนม จังหวัดอุดรธานี จังหวัดหนองคาย จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดหนองบัวลำภู และจังหวัดขอนแก่น พบว่าแต่ละพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้มีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์ดังนี้

ปัญหาและอุปสรรคในด้านงบประมาณ พิพิธภัณฑ์ส่วนใหญ่ขาดงบประมาณสนับสนุนไม่ว่าจะเป็นพิพิธภัณฑ์ของหน่วยงานรัฐ วัด หรือเอกชน ซึ่งการขาดงบประมาณทำให้มีผลต่อการบำรุงรักษาสาธารณูปโภคต่างๆ ภายในพิพิธภัณฑ์ เช่น ประปา, ไฟฟ้า, หลอดไฟ, ไฟส่องภาพ, จอโปรเจกเตอร์, เครื่องฉายภาพ และอื่นๆ โดยเฉพาะวัดซึ่งงบประมาณมักขึ้นอยู่กับงบบริจาคจากศรัทธา หรือจากการจัดงานบุญต่างๆ ทำให้การพัฒนาพิพิธภัณฑ์ไม่ต่อเนื่อง พิพิธภัณฑ์ที่ขึ้นกับมหาวิทยาลัยมักไม่ได้รับงบประมาณโดยตรง โดยมากมักต้องใช้วิธีการของงบประมาณโดยการเขียนโครงการเสนอ

ปัญหาและอุปสรรคในด้านบุคลากร เป็นปัญหาสำคัญที่พบในทุกพิพิธภัณฑ์ โดยส่วนใหญ่ยังไม่มียุทธศาสตร์เพียงพอต่อการทำงาน หรือไม่มีผู้มีความรู้เชี่ยวชาญทางด้านพิพิธภัณฑ์ พิพิธภัณฑ์ที่เป็นโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย เจ้าหน้าที่ที่ดูแลมักมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน หรือการบริหารอื่นๆ ด้วย ส่วนพิพิธภัณฑ์ที่ขึ้นอยู่กับหน่วยงานราชการมักมีปัญหาในการเปลี่ยนแปลงทั้งผู้บริหารและเจ้าหน้าที่บอยซึ่งมีผลต่อการพัฒนาพิพิธภัณฑ์ และทำให้ขาดผู้เชี่ยวชาญในงานพิพิธภัณฑ์

ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการ พิพิธภัณฑ์ส่วนใหญ่มักมีปัญหาด้านการบริหารจัดการซึ่งสืบเนื่องมาจากการขาดบุคลากร หรือการเปลี่ยนแปลงผู้รับผิดชอบบ่อยครั้ง ทำให้การบริหารงานไม่ต่อเนื่อง อีกทั้งพิพิธภัณฑ์หลายแห่ง บุคลากรมักไม่มีความรู้ด้านการบริหารจัดการงานพิพิธภัณฑ์ทำให้พิพิธภัณฑ์ขาดการพัฒนา นอกจากปัญหาการบริหารจัดการภายในพิพิธภัณฑ์เองแล้ว พิพิธภัณฑ์บางแห่งยังประสบปัญหาการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนี้ปัญหาและอุปสรรคที่มักพบบ่อย คือ ปัญหาจากปลวกและแมลงทำลายวัตถุสิ่งของ โดยเฉพาะเครื่องมือเครื่องใช้พื้นบ้านที่ทำมาจากวัสดุธรรมชาติ ซึ่งยากต่อการป้องกันดูแล อีกทั้งค่าดูแลกำจัดปลวกและแมลงมีราคาสูง ปัญหาด้านอาคารที่ใช้จัดแสดงมีพื้นที่จำกัด คับแคบ อาคารบางแห่งมีลักษณะอับทึบ ไม่มีแสงสว่างพอเพียง หรือบางอาคารเป็นอาคารกึ่งโรงซึ่งไม่

สามารถกันลม ฝน หรือแสงแดดได้มากนัก นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องความชื้น หลังคารั่ว ซึ่งส่งผลกระทบต่อการจัดแสดงทั้งสิ้น

ปัญหาโจรขโมย พิพิธภัณฑสถานหลายแห่งประสบปัญหาเรื่องวัตถุสิ่งของที่จัดแสดงสูญหายบ่อยมาก โดยพบมากในพิพิธภัณฑสถานของวัดซึ่งมีผู้เข้าชมหลากหลาย และทางวัดมักไม่มีผู้ดูแล พิพิธภัณฑสถานเป็นประจำ และตัวอาคารที่ไม่มีการป้องกันอย่างแน่นหนา ในตอนกลางคืนโจรสามารถจัดประตูหน้าต่างเข้าไปขโมยสิ่งของได้

ปัญหาเรื่องการเปลี่ยนแปลงที่ตั้งพิพิธภัณฑสถานบ่อยครั้ง บางพิพิธภัณฑสถานถูกเคลื่อนย้ายมาหลายที่ และอาจต้องมีการโยกย้ายอีกในอนาคต จึงไม่สามารถจัดแสดงอย่างสมบูรณ์ได้

ปัญหาเรื่องความเข้าใจในงานวัฒนธรรม เป็นอีกปัญหาที่พบมากในงานพิพิธภัณฑสถาน โดยเฉพาะจากผู้บริหารหน่วยงานราชการต่างๆ ทำให้พิพิธภัณฑสถานขาดการสนับสนุนที่ดี และต้องค้นหานักผู้สนับสนุนด้วยตนเอง บางครั้งผู้บริหารมีมุมมองต่องานวัฒนธรรมที่ผิดเพี้ยนซึ่งส่งผลกระทบต่องานพิพิธภัณฑสถาน

สถาบันพิพิธภัณฑสถานการเรียนรู้แห่งชาติ

บทที่ 4

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากโครงการสร้างฐานข้อมูลเครือข่ายพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยศึกษาข้อมูลจากพิพิธภัณฑ์ในจังหวัดเลย จังหวัดนครพนม จังหวัดอุดรธานี จังหวัดหนองคาย จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดหนองบัวลำภู และจังหวัดขอนแก่น พบว่ามีทั้งพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ที่เปิดดำเนินการอยู่ และพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ยังไม่เปิดกิจการ พิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสามารถแบ่งตามรูปแบบขององค์กรที่ดำเนินการอยู่ได้ดังนี้

1. พิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ที่ดำเนินงานโดยหน่วยงานรัฐ คือ องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล สำนักงานจังหวัด สำนักงานวัฒนธรรม และกรมศิลปากร
2. พิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ที่ดำเนินงานโดยสถานศึกษา คือ มหาวิทยาลัยและโรงเรียน
3. พิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ที่ดำเนินงานโดยวัด
4. พิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ที่ดำเนินงานโดยเอกชน
5. พิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ที่ดำเนินงานโดยชุมชน

การจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนใหญ่จะเป็นการจัดแสดงแบบเรียบง่าย ไม่มีการออกแบบจัดแสดงโดยใช้งบประมาณจำนวนมาก มักเป็นการจัดวางสิ่งของบนแท่น ชั้นวาง ในตู้ หรือจัดวางไว้บนพื้น บางครั้งมีการแสดงข้อมูลด้วยแผ่นป้ายซึ่งทำขึ้นเองโดยวัสดุที่หาซื้อได้ง่าย ส่วนพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ที่มีการออกแบบจัดแสดงมีองค์ประกอบภายในพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ที่ครบถ้วน มักมีการใช้งบประมาณสูง โดยมากเป็นพิพิธภัณฑ์ที่ดำเนินการภายใต้หน่วยงานราชการ เช่น มหาวิทยาลัย เทศบาล สำนักงานจังหวัด สำนักงานวัฒนธรรม และกรมศิลปากร เป็นต้น

ในด้านการจัดนิทรรศการชั่วคราว และกิจกรรมภายในพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนใหญ่ไม่มีการจัดทั้งนิทรรศการชั่วคราวและกิจกรรม เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นพิพิธภัณฑ์ขนาดเล็ก ไม่มีทั้งบุคลากรและงบประมาณสำหรับดำเนินการ พิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ที่มีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง มักเป็นหน่วยงานราชการที่เป็นองค์กรขนาดใหญ่ เช่น พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติของกรมศิลปากร พิพิธภัณฑ์ของมหาวิทยาลัย บางแห่งที่ดำเนินการภายใต้ชื่อ สำนักวัฒนธรรมหรือศูนย์วัฒนธรรมมักมีการแสดง โดยเฉพาะการแสดงพื้นบ้านประกอบอยู่ด้วย ไม่ว่าจะเป็นการรำ หรือการแสดงดนตรี

ส่วนการจัดเก็บวัตถุและการดูแลรักษาวัตถุ พิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ส่วนใหญ่ไม่มีห้องคลังเพื่อเก็บวัตถุโดยเฉพาะ มีเพียงหน่วยงานราชการขนาดใหญ่ที่มีระบบการจัดเก็บภายในห้องคลังที่ถูกต้องตามหลักการอนุรักษ์วัตถุ เช่น พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติของกรมศิลปากร

ในด้านการทำทะเบียนวัตถุ พิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ส่วนใหญ่ไม่มีการทำทะเบียนวัตถุ หากมีการทำทะเบียนไว้ มักไม่มีการบันทึกอย่างละเอียด บางแห่งบันทึกไว้เพียงจำนวนวัตถุสิ่งของ และชื่อผู้บริจาคเท่านั้น ซึ่งผู้ดูแลพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้เกือบทั้งหมดเห็นความสำคัญของการทำทะเบียน แต่ขาดความรู้ในด้านการทำทะเบียนที่ถูกต้อง อีกทั้งขาดบุคลากรในการดำเนินงาน

ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนใหญ่เป็นปัญหาเรื่องงบประมาณ บุคลากร และปัญหาเรื่องสภาพอาคารที่ตั้งเป็นหลัก ปัญหาอื่นๆ ได้แก่ ทำเลที่ตั้งของพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ ซึ่งหลายแห่งตั้งอยู่ในที่ห่างไกล ยากต่อการเดินทางไปถึง หรือบางแห่งขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี พิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้บางแห่งประสบปัญหาเรื่องการจราจร ทำให้ไม่สามารถเปิดให้เข้าชมได้ตลอดเวลา ต้องมีการติดต่อก่อนเข้าชม

ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงานวิจัย ประกอบด้วยปัจจัยหลักดังนี้

1. บุคลากรของพิพิธภัณฑ์ จากการดำเนินงานพบว่า มีผู้ดูแลพิพิธภัณฑ์บางแห่งที่ไม่ให้ความร่วมมือในการเข้าเก็บข้อมูลจึงทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์ไม่ครบถ้วน อีกทั้งบุคลากรของพิพิธภัณฑ์บางแห่งไม่มีความสนใจในตัวพิพิธภัณฑ์ ในการศึกษาจึงขาดข้อมูลที่ชัดเจน
2. ทำเลที่ตั้งของพิพิธภัณฑ์ พิพิธภัณฑ์บางแห่งตั้งอยู่ในที่ห่างไกล มีทั้งห่างไกลชุมชนและการเดินทางยากลำบาก
3. สภาพอากาศและอุทกภัย ในช่วงเวลาที่เก็บข้อมูลเป็นช่วงเวลาฤดูฝน ทำให้การเดินทางยากลำบากเพิ่มขึ้น อีกทั้งบางพื้นที่ เช่น ริมแม่น้ำโขงมีปัญหาน้ำท่วม จึงต้องรอเวลาเพื่อเข้าไปเก็บข้อมูลในพื้นที่ที่มีปัญหา ทำให้งานล่าช้าอย่างมาก

ในการจัดลำดับความสำคัญพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ที่น่าสนใจและมีศักยภาพในการพัฒนาให้เป็นพิพิธภัณฑ์หรือแหล่งเรียนรู้ที่ยั่งยืนต่อไปได้ในอนาคต สามารถจัดลำดับได้ดังนี้

พิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ที่มีความน่าสนใจในแง่การจัดกิจกรรม คือ

1. ศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนท่าบ่อ เนื่องจากมีกิจกรรมที่เชื่อมโยงวิชาเรียนกับท้องถิ่น โดยให้นักเรียนเป็นผู้เก็บข้อมูลท้องถิ่นด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการฝึกฝนให้นักเรียนได้เรียนรู้ท้องถิ่นของตน และรู้จักการดำเนินวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมซึ่งอาจนำมาปรับใช้ในอนาคตได้
2. พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นจังหวัดเลย เนื่องจากมีกิจกรรมทางการศึกษากับโรงเรียนในท้องถิ่น และชุมชนอย่างต่อเนื่อง

พิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ที่มีความน่าสนใจในแง่การจัดแสดง คือ

1. ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม เนื่องจากการพื้นที่การจัดแสดงที่สวยงาม มีการจัดแบ่งพื้นที่ที่น่าสนใจ และมีองค์ประกอบของนิทรรศการทั้งถาวรและหมุนเวียน
2. พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นเมืองด่านซ้าย หรือพิพิธภัณฑ์ผิคาโชน เนื่องจากการจัดแสดงที่สวยงาม มีการแบ่งเป็นเรื่องราวชัดเจน และมีความน่าสนใจ
3. พิพิธภัณฑ์จวนผู้ว่าราชการนครพนม (หลังเก่า) เนื่องจากการจัดแสดงที่สวยงาม มีเรื่องราวที่น่าสนใจ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

บรรณานุกรม

- โครงการหนังสือบูรพาจารย์ วัดป่าอาจารย์ม้น (ภูริทัตโต). หลวงปู่ขาว อนาลโย วัดถ้ำกลองเพล อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู โครงการหนังสือบูรพาจารย์ เล่ม 4. กรุงเทพฯ : บริษัท พี.เอ.ลิฟวิ่ง จำกัด, 2550.
- บ้านเกวียนมุก. “บ้านเกวียนมุก พิพิธภัณฑสถานบ้านอีสานสองฝั่งโขง.” ม.ป.ท., 2548. (แผ่นพับ)
- บ้านภูไท. “บ้านภูไท บ้านแห่งวัฒนธรรมภูไทเมืองเรณูนคร.” ม.ป.ท., ม.ป.ป. (แผ่นพับ)
- ปัญญา ดวงมณี. “ความเป็นมาของหมู่บ้านมิตรภาพ ไทย-เวียตนาม จังหวัดนครพนม.” ม.ป.ท., ม.ป.ป. (เอกสารอัดสำเนา)
- พระครูโสภณจันตพิลากร. ชีวิตหนึ่งเท่านั้น. ม.ป.ท., ม.ป.ป.
- พิพิธภัณฑสถานเมืองอุดรธานี. “พิพิธภัณฑสถานเมืองอุดรธานี.” ม.ป.ท., ม.ป.ป. (แผ่นพับ)
- วิไล วรรณบุษปวิข. นิทานพื้นบ้านเมืองชัยภูมิ. ชัยภูมิ : ไทยเสรีการพิมพ์, 2550.
- สมคิด ไชยวงศ์. การสืบค้นภูมิปัญญาท้องถิ่น จังหวัดหนองคาย เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ในการบูรณาการเรียนการสอน. ม.ป.ท., 2545.
- สมุดภาพ 25 ปี จังหวัดมุกดาหาร 237 ปี เมืองมุกดาหาร (จัดทำขึ้นเนื่องในโอกาสฉลอง 25 ปี จังหวัดมุกดาหาร 237 ปี เมืองมุกดาหาร). ม.ป.ท., 2550.
- สำนักงานจังหวัดนครพนม. “ภาพเก่าเล่าขาน สืบตำนาน นครพนม.” ม.ป.ท., ม.ป.ป. (แผ่นพับ)
- สำนักงานจังหวัดนครพนม. หมู่บ้านมิตรภาพ ไทย-เวียตนาม จังหวัดนครพนม. อุบลราชธานี : สิริธรรมออฟเซต, 2547.
- สำนักพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ. มรดกโลก บ้านเชียง. กรุงเทพฯ : หจก. อรุณการพิมพ์, 2550.
- สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. รายงานผลการดำเนินงาน สำนักศิลปะและวัฒนธรรม ประจำปีงบประมาณ 2549. ม.ป.ท., 2549.
- สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. รายงานผลการดำเนินงาน สำนักศิลปะและวัฒนธรรม ประจำปีงบประมาณ 2550. ม.ป.ท., 2550.
- สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี. รายงานประจำปี 2550. ม.ป.ท., 2551.
- สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี. รายงานประจำปี 2549. ม.ป.ท., 2549.
- หอแก้วมุกดาหาร. “หอแก้วมุกดาหาร.” ม.ป.ท., ม.ป.ป. (แผ่นพับ)
- หมู่บ้านมิตรภาพไทย - เวียตนาม. “หมู่บ้านมิตรภาพไทย-เวียตนาม.” ม.ป.ท., ม.ป.ป. (แผ่นพับ)
- อุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท อุดรธานี. หนังสือนำชม อุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท จังหวัดอุดรธานี. กรุงเทพฯ : บริษัท รุ่งศิลป์การพิมพ์ (1977), 2542.

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

NDMI

0000010000603

